

Istoria limbilor moderne în ASE
O perspectivă centenară

Mariana NICOLAE
Mara Magda MAFTEI
editori

Istoria limbilor moderne în ASE

O perspectivă centenară

Colecția ASE 100

București, 2013

Referenți:

Prof. univ. dr. Maria Mureșan
Conf. univ. dr. Mihail Opreșescu

Redactor:

Tehnoredactor: Andreea Chiru,
Coperta: Claudia-Marinela Dumitru,

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Istoria limbilor moderne în ASE : o perspectivă centenară / editori:

Mariana Nicolae, Mara Magda Maftei. – București : Editura ASE, 2013

Bibliogr.

ISBN 978-606-505-634-3

- I. Nicolae, Mariana (editor)
- II. Maftei, Mara Magda (editor)

378(498 Buc.) ASE
811

Copyright © 2013, Editura ASE

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate editurii.

Editura ASE

Piața Romană nr. 6, sector 1, București, România

cod 010374

www.ase.ro

www.editura.ase.ro

editura@ase.ro

CUPRINS

1. În loc de prefață	
1. 1. Argument	
1. 2. Cuvânt înainte	
1. 3. Câteva precizări	
1. 4. Rezumate (română, franceză, engleză)	
2. Saluturi aniversare	
2. 1. Universitatea din București	
2. 2. Universitatea „Babeș-Bolyai“, Cluj-Napoca	
2. 3. Universitatea „Politehnica“ Timișoara	
2. 4. Universitatea „Al. I. Cuza“ din Iași	
2. 5. Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa“, Iași	
2. 6. Universitatea „St Mark & St John“, Marea Britanie	
2. 7. Universitatea Zaragoza, Spania	
2. 8. Universitatea Monash, Melbourne, Australia	
2. 9. California State University, San Bernardino, SUA	
2.10. Institutul Goethe București	
2.11. Institutul Francez București	
2.12. Consiliul Britanic România	
2.13. Comisia Fulbright, România	
2.14. Uniunea Vorbitoarelor de Limba Engleză (ESU) – România	
2.15. Asociația Română pentru Servicii Lingvistice de Calitate QUEST-România	
2.16. Asociația Bulgară pentru Servicii Lingvistice de Calitate OPTIMA	
2.17. Asociația Cehă a Școlilor Acreditate de Limbi – ACERT	
2.18. Centrul Internațional pentru Învățare și Cercetare – ILRC, Marea Britanie	
2.19. Consulatul României în Marea Britanie	
3. Rolul limbilor străine în formarea economiștilor profesioniști, Viorela Dima	
4. Departamentul de limbi străine și comunicare în afaceri	
4. 1. Scurt istoric al predării limbilor străine aplicate în ASE București, <i>Mariana Nicolae</i>	
4. 2. Limbi romanice și comunicare în afaceri, <i>Rodica Stanciu-Capotă</i>	
4. 3. Limba italiană și comunicare în afaceri, <i>Mariana Săndulescu</i>	
4. 4. Limba română și comunicare în afaceri, <i>Mihai Șerban</i>	
4. 5. Limba germană și comunicare în afaceri, <i>Lora Constantinescu</i>	
4. 6. Limba engleză și comunicare în afaceri, <i>M. Nicolae, O. Oprică, Fl. Pașol</i>	
4. 7. Limba rusă și comunicare în afaceri, <i>Florina Mohanu</i>	
4. 8. Limba turcă și comunicare în afaceri, <i>Nilgün İsmail</i>	
4. 9. Despre Proiectul PROSPER – schimbare și dezvoltare profesională, <i>M. Bardi</i>	
4.10. Centrul de limba engleză PROSPER-ASE, <i>Laura M. Mureșan</i>	
4.11. Lectoratul francez, <i>Sonia Marcoux</i>	
5. Profiluri de dascăli	
5. 1. Roxana-Gabriela Alexandrescu, <i>Mariana Nicolae</i>	
5. 2. Virginia Barghiel, <i>Nilgün İsmail</i>	
5. 3. Elena Bălan, <i>Monica Condruz-Băcescu</i>	
5. 4. Luminița Brăileanu, <i>Delia Vasiliu</i>	
5. 5. Doina Burada, <i>Delia Vasiliu</i>	
5. 6. Ioan Petre Cenușe, <i>Delia Vasiliu</i>	
5. 7. Adriana Chiriacescu, <i>Maria Dărăbanț</i>	
5. 8. Hulda Constantinescu, <i>Lora Constantinescu</i>	
5. 9. Ileana Constantinescu, <i>Lora Constantinescu</i>	
5.10. Ileana și Irina Crăciunescu, <i>Delia Vasiliu</i>	
5.11. Sabina Drăgoi-Făiniși, Șefi catedră Limbi Romane, <i>Delia Vasiliu</i>	
5.12. Eugenia Farca, <i>Cristina Prelipceanu</i>	
5.13. Maria Florea, <i>Nilgün İsmail</i>	
5.14. Micaela Gulea, <i>Delia Vasiliu</i>	
5.15. Alexander Hollinger, <i>Mariana Nicolae</i>	
5.16. Mihai Korka, <i>Mara Magda Maftעי</i>	
5.17. Maria Mihalciuc, <i>Lora Constantinescu</i>	
5.18. Violeta Năstăsescu, <i>Mariana Nicolae</i>	
5.19. Fulvia Turcu, <i>Mariana Nicolae</i>	
6. Publicații în limbile engleză și germană ale Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri, Lora Constantinescu, Marina Militaru	
7. Publicații în limbile franceză, italiană, spaniolă și rusă ale Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri, R. St. Capotă, Roxana Bârlea	
8. Conferințe naționale și internaționale ale Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri, Marina Militaru	
9. Lista membrilor Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri	
9. 1. Cadre didactice titulare	
9. 2. Lista pensionarilor Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri	
10. Istoria în imagini a predării limbilor moderne în ASE București	

Capitolul 1

**ÎN LOC DE
PREFAȚĂ**

ARGUMENT

O universitate referențială are nevoie de o misiune asumată, de personalități puternice și capabile să coaguleze energii pozitive, de un climat intra și extraorganizațional favorabile și de multă muncă. În Academia de Studii Economice din București, ***trecerea de la o idee la o solidă stare de fapt cu reale reverberații în economia și societatea românească*** sunt legate și de înțelegerea, de către decidenții arhitecturilor curriculare și de către membrii comunității universitare, a importanței multiculturalismului, a rolului esențial pe care îl are comunicarea corectă și fluentă în mai multe limbi de circulație internațională. În cei o sută de ani de învățământ superior economic românesc s-a înțeles stringența prezenței în planurile de învățământ a cunoașterii limbilor moderne și a importanței înțelegerii altor culturi pentru pregătirea specialiștilor în domeniul economiei și afacerilor. Este un imperativ care asigură capacitatea de *comunicare* a absolvenților noștri într-un climat de afaceri devenit pronunțat multilingv. Acestea sunt fundamentele unei misiuni generoase și capabile să producă efecte de antrenare. Stă mărturie, în acest sens, faptul că Decretul Regal de înființare a AISCI din 1913 menționa la Art. 4: *“Dintre limbile străine sunt obligatorii: corespondența și convorbirea franceză, germană și italiană, cât și – după alegerea studentului – a uneia din limbile: engleză, rusă, greacă modernă, bulgară sau sârbă”*. În toți cei 100 de ani ai devenirii noastre academice slovele acestui document au fost citite cu respect, înțelese în adâncimea lor și aplicate coerent și consecvent.

Disciplinele de limbi moderne și comunicare în afaceri au căutat și găsit complementaritatea cu celelalte discipline din planurile de învățământ ale programelor de studii ale facultăților din Academia de Studii Economice, au fost predate de un corp profesoral de cea mai înaltă competență profesională, au stat la baza diversificării gamei de servicii educaționale la nivel universitar și au făcut diferența dintre competențele obținute de absolvenții facultăților noastre și cele dobândite de absolvenții altor instituții de învățământ superior. Transpunerea în practică a misiunii, canalizarea energiilor pozitive, asigurarea efectului de sinergie academică și promovarea celei mai moderne metodici didactice au fost posibile doar pentru că, în decursul anilor, peisajul nostru academic a fost populat cu personalități profesionale și științifice de înaltă cultură, capabile de altruism și mereu dedicate lucrului bine făcut. În tot acest proces, rolul esențial a revenit unor dascăli de excepție, posesori ai unui spirit vizionar și dedicați ideilor generoase și de mare penitență. Disciplinele de limbi moderne au avut ca principal deziderat îmbunătățirea instrumentarului de comunicare în afaceri, decriptarea nuanțelor specifice acestui peisaj cultural aparte, gestionarea adecvată a componentei inter și transculturale a mediului internațional de afaceri. Toate acestea au contribuit la formarea unor studenți cu un solid bagaj de cunoaștere, nu doar de natură lingvistică ci și de natură culturală, în sens cuprinzător, oferindu-le competențe de tip transversal susținute de aptitudini și capabilități de comunicare de cea mai bună calitate.

Nu-i putem învăța pe studenții noștri să trăiască *„un prezent care se hrănește cu trecut transformat în viitor”* decât punându-le la dispoziție lucrări cum este cea de față în care se capitalizează un adevărat tezaur curricular, se scot în evidență profiluri exemplare de dascăli autentici, se invită la descoperirea trecutului, dar și la scrutarea viitorului, se face o convingătoare pledoarie pentru relaționarea cu celelalte școli universitare referențiale și se pun în pagină teme de reflecție. Le felicit pe inițiatorii acestui proiect editorial exemplar, pe cei care l-au făcut posibil prin sârguința lor redacțională și pe cei care vor avea curiozitatea științifică și răbdarea să îl citească.

Prof. univ. dr. Dumitru Miron

Decan
Facultatea de Relații Economice Internaționale

CUVÂNT ÎNAINTE

De ce acest cuvânt înainte? Nu neapărat deoarece înainte de orice semnificativ legat de evoluția umană a fost CUVÂNTUL. Nici din dorința de conformitate la canoanele scrierii de carte, ci din nevoia acut resimțită pe parcursul îndelungatului travaliu reprezentat de nașterea acestei cărți de a explica ce este și, mai ales, ce nu este această lucrare fie pentru că nu ne-am propus acest lucru, fie pentru că nu am reușit în totalitate ceea ce ne-am propus.

Această carte își propune să fie oarecum diferită de celelalte de acest gen. De ce? Pentru că la prima vedere, această carte este un volum aniversar care se oprește în mod tradițional la momentele de succes și cele plăcute ale segmentelor de existență pe care ne-am propus să vi le prezentăm. Noi însă încercăm să vă prezentăm o monografie a domeniului limbii moderne aplicate în economie și afaceri în universitatea ASE - de la începuturile din 1913 până în prezent. Veți afla parcurgând volumul despre realizări, dar și despre neîmpliniri, despre bucurii, dar și despre momente dificile și veți putea reconstitui dumneavoastră, cititorii, dincolo de cuvintele și imaginile pe care autorii s-au străduit să le adune în această carte, cum arăta viața universitară în timpuri despre care încă nu putem vorbi liber și detașat pentru că rănilor au crusta foarte fragilă sau chiar, uneori, sângerează. Chiar și așa, viața instituțională a existat, domeniul a supraviețuit pentru că au fost în permanență oameni care s-au gândit nu la confortul și siguranța personală, ci la binele studenților noștri și al profesiei când ea încă nu era considerată ca atare. De ce este această carte diferită? Pentru că, strict metodologic, este un amalgam de abordări, de la introspecție și recurgere la documente personale, la narațiunea critică, de la studii cantitative la abordări calitative, de la documentare și cercetare în arhivă, la interviu și, adesea, la sondarea memoriei colective prin exerciții de tip brainstorming sau focus group. De ce este această carte diferită? Pentru că, spre deosebire de majoritatea lucrărilor academice, acest volum în ultimul capitol, renunță la primatul textului și vă prezintă imagini comentate ale istoriei recente a domeniului în încercarea de a elibera textul academic românesc din închistarea formală în care s-a autoexilat și de a-l reda cititorului educat și avizat, interesat primordial de informație și nu de interpretări mai mult sau mai puțin „neutre“.

De ce era necesară o astfel de carte? Din mai multe motive dintre care enumerăm: momentul aniversar, nevoia de documentare a unei istorii fragile prin efemeritatea ei (ca și evenimentul actoricesc, cel pedagogic trăiește doar în amintirea celor care au participat la el), datoria față de propria istorie profesională și recunoștința față de instituție, colegi și noi înșine cu cercul nostru de legături umane și profesionale.

Momentul aniversar este unul remarcabil în orice context, cu atât mai mult într-o lume în care instituțiile nu reușesc cu ușurință să aibă o istorie centenară. Trecutul nu este inert, nu este pasiv pentru organizațiile dinamice care se uită spre viitor. Cunoașterea trecutului nu este un lux, o investiție într-o cercetare poate nerelevantă pentru publicarea în reviste de o anumită clasificare – întotdeauna tot mai restrictivă și exclusivistă. Trecutul este, pentru cei deschiși și curioși, *cu noi* și *în noi*: prin el suntem azi ceea ce suntem și tot prin el, dar nu neapărat prin dependența de o anumită cale, putem avea un viitor cu identitate specifică, chiar și într-o lume globală care ne va accepta și, mai ales, ne va respecta nu prin conformitatea la modelele pe care le are și le propune, /impune, ci prin diferențele specific care ne fac unici și, de ce nu, dezirabili.

De aceea, am considerat că o astfel de lucrare este o datorie de onoare față de universitatea noastră și față de domeniul nostru profesional. Susținerea pe care am primit-o și din interior, de la colegi, managementul direct și cel de vârf

al ASE București, și, remarc cu bucurie, de la partenerii noștri din țară și din străinătate ne-au confirmat că această lucrare era așteptată și necesară.

Istoria și-a lăsat amprenta și pe dezvoltarea universităților. De la evul mediu, la renaștere, reformă, iluminism și diversele perioade revoluționare, universitățile s-au transformat, au crescut, s-au înmulțit, ajungând la ceea ce numim astăzi universități moderne de educație și cercetare. Indiferent însă de epoca istorică la care ne raportăm, unul din aspectele esențiale caracterizând universitatea sau, în general, învățământul superior a fost și este *libertatea academică*. Libertatea academică este un atribut esențial al misiunii unei universități și reprezintă convingerea că membrii comunității academice, atât profesori cât și studenți, au dreptul să predea/învețe și să-și comunice ideile liber, fără să se teamă de repercusiuni, discriminări, pierderea slujbei, etc. Avem libertate academică în universitatea noastră? Cititorul care va avea răbdarea să parcurgă această carte va decoperi că, în pofida unui discurs majoritar critic, în pofida unor constrângeri reale de diverse naturi, libertatea academică, chiar și când a fost îngrădită de presiuni venite din afara universității, a fost apărută și păstrată în universitatea noastră de cei mai buni dintre înaintașii noștri, uneori chiar cu prețul vieții. Este datoria noastră să păstrăm vie această flacără, uneori doar scânteie, pentru a o trece mai departe celor care vor continua să considere că învățământul superior este o chemare, un har, nu doar o carieră.

Prezenta lucrare este structurată astfel: un argument venit din partea decanului Facultății de Relații Economice Internaționale, saluturi aniversare de la parteneri din țară și din străinătate, un studiu cu privire la rolul limbilor străine în formarea economiștilor profesioniști, elaborate și redactat de Viorela Dima, dar realizat printr-un impresionant efort de echipă de la prof.univ.dr. Georgeta Ghiga, șefa Catedrei de Limbi Germanice, la toți profesorii care au administrat chestionarul și studenții care au introdus datele pentru a fi apoi interpretate; un scurt istoric al predării limbilor străine aplicate în ASE București, care cuprinde pe lângă istoria oamenilor și structurilor prin care s-au realizat acele activități și secțiuni despre proiectul PROSPER care a avut impact asupra schimbării și dezvoltării profesionale a domeniului de limbi moderne aplicate din toată țara, contribuind essential la structurarea lui; despre Centrul de limbi străine PROSPER-ASE; despre Lectoratul francez. Un capitol special, intitulat *profiluri de dascăli*, este dedicat oamenilor care au făcut istoria domeniului. Din motive multiple, unele obiective ținând de lipsa informațiilor necesare redactării, altele subiective, ținând de neputință sau indiferență, acest capitol este lacunar ca prezență și compozit ca prezentare. Alegerea persoanelor care sunt prezentate este o opțiune care a ținut cont în primul rând de accesibilitatea surselor de informare, de capacitatea instituțională și personală de a ne organiza și, nu în ultimul rând, de popularitatea respectivului profil în mentalul colectiv al domeniului. Urmează un capitol care prezintă *Publicații în limbile engleză și germană ale Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri* și altul despre *Publicații în limbile franceză, italiană, spaniolă și rusă ale Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri*. Am optat pentru această prezentare, sub acest titlu, deoarece a fost cel mai convenabil și coerent. Desele schimbări de structuri și titulaturi sub care au lucrat de-a lungul timpului specialiștii din domeniul limbilor moderne aplicate au făcut aproape imposibilă o altfel de prezentare din care oricum, în mod evident, lipsesc lucrări și persoane. Un alt capitol important este cel referitor la *Conferințe naționale și internaționale ale Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri* completat de imaginile din capitolul 10. Am considerat utilă prezentarea unei liste la zi cu membrii *Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri*, care consemnează și cadrele asociate departamentului nostru cărora le suntem desigur recunoscători pentru că ne îmbogățesc oferta educațională și de servicii universitare, și o listă cu pensionarii Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri. Fără ei n-am fi fost ceea ce suntem astăzi. Cartea se încheie cu *Istoria în imagini a predării limbilor moderne în ASE București*. Am optat pentru o bibliografie finală minimală deoarece fiecare capitol are propriile note bibliografice, iar Capitolul 3 ne propune o bibliografie substanțială.

Suntem conștienți de limitele documentării, cercetării și eforturilor noastre pentru realizarea acestei lucrări. Ne dorim ca ea să fie un început, un punct de pornire la care se vor adăuga, sperăm, alte studii, alte rezultate, alte interpretări.

Chiar și așa acest volum este rezultatul unui efort interdisciplinar desfășurat pe o perioadă de cel puțin doi ani de zile, cu resurse limitate, dar care ne-au dezvoltat spiritul creativ și inventivitatea managerială.

Se cuvine să aducem mulțumiri multor persoane și instituții. Le mulțumim partenerilor noștri din țară și din străinătate pentru că au răspuns prompt la rugămintea de a fi alături de noi în acest moment aniversar și de a evoca momentele de colaborare avute. Le mulțumim colegilor din departament care au găsit răgazul de a partmerge cu noi pe un drum dificil de descoperire sau, pentru unii, de reconstituire a identității noastre profesionale, în condițiile în care dinamica vieții sociale și, mai ales, a celei instituționale nu ne-a oferit, decât arareori, luxul clipelor de liniște și reflecție. În mod deosebit vreau să mulțumesc, cu riscul supărării celor pe care-i omit din această scurtă enumerare, colegelor Delia Vasiliu, Rodica Stanciu Capotă, Carmen Stoean, Lora Constantinescu și Laura Mureșan pentru răbdarea de care au dat dovadă în identificarea unor momente și persoane din istoria noastră profesională comună. Trebuie să menționez aici pe Mihai Korka și Dumitru Miron pentru timpul pe care și l-au petrecut ca să identifice surse posibile ale istoriei noastre instituționale. Desigur că enumerarea mea n-ar fi corectă dacă n-aș menționa contribuția de-a lungul timpului a Mariei Mureșan care este o sursă mereu inedită de informații.

Fără îndoială că această carte n-ar fi fost atât de bogat documentată fără munca minuțioasă, plină de abnegație colegială și onest dezinteresată a lui Flori Pașol care ne-a pus la dispoziție o impresionantă documentare efectuată pe parcursul mai multor luni la Arhivele Statului sau a lui Octavian Oprică în arhivele ASE-ului. Doar o parte a efortului lor de documentare și-a găsit locul în acest volum, restul materialelor așteptând la Centrul de Resurse al Departamentului pe cei care doresc să exploreze trecutul pentru a găsi posibile căi de acțiune pentru viitor.

Nu se poate să încheiem aceste rânduri de mulțumire fără a ne exprima recunoștința față de compania ARSIS, susținătoarea unei comunicări dinamice, eficiente și inovatoare, prin a cărei generozitate apare această carte, față de colegii de la Editura ASE, în special Simona Bușoi, pentru răbdare și profesionalism și, desigur, prietenilor Andreea și Nicolae Chiru, Editura CISON, care au făcut imposibilul posibil.

Cuvintele de încheiere nu sunt un șablon, nu sunt gratuite. Ele reflectă un adevăr pe care ni-l asumăm în întregime – toate realizările și împlinirile legate de această lucrare sunt meritul și efortul comun, de echipă al celor menționați într-un fel sau altul în această carte. Toate lipsurile și inconsecvențele îmi aparțin în întregime. Sunt singura care ar fi trebuit să fiu un organizator mai bun, un catalist mai eficient și, în general, să ofer un cadru mai structurat pentru ca această lucrare să fi ajuns în mâinile dumneavoastră, ale cititorilor, așa cum am visat-o – cât mai completă și cu puține imperfecțiuni.

Mariana NICOLAE

Prof. univ. dr. (Educație & Management)
Director Departament Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri
Facultatea REI, ASE București

CÂTEVA PRECIZĂRI

Volumul *Istoria limbilor moderne în ASE. O perspectivă centenară*, publicat cu ocazia aniversării a 100 de ani de la înființarea Academiei de Studii Economice din București nu își propune o prezentare a acestui colectiv de la origini până în prezent, a evoluției și diversității acestuia, ci o scurtă privire de ansamblu a Departamentului, cu un accent deosebit asupra ultimelor decenii.

Mulțumim în acest sens tuturor celor care au contribuit la realizarea volumului, începând cu cea căreia i-a aparținut ideea construirii sale, respectiv doamnei prof. univ. dr. Mariana Nicolae, dar și celor câțiva, nu foarte numeroși, care și-au găsit timp să se aplece asupra oamenilor pe care i-au cunoscut și a vremurilor pe care le-au traversat în scopul de a le rememora pentru noi toți: Monica Condruz-Băcescu, Lora Constantinescu, Rodica Capotă, Maria Dărăbanț, Nilgün İsmail, Marina Militaru, Florina Mohanu, Cristina Prelipceanu, Mariana Săndulescu, Delia Vasiliu, Mihai Șerban.

Mulțumim de asemenea colegilor de la alte universități din țară care ne-au trimis în câteva cuvinte impresiile și experiențele lor despre cei din Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri, cu care au colaborat de-a lungul timpului.

În acest volum veți regăsi portretele câtorva dintre foștii colegi, așa cum apar ei în amintirea unora dintre noi, sentimentele și ideile lor fiind însoțite de fotografii elocvente.

Cu siguranță de-a lungul timpului au activat în acest colectiv oameni care au realizat lucruri frumoase în viață, fiecare cu povestea lui, care au reprezentat ceva la un anumit moment pentru colectiv și pe care totuși nu îi veți regăsi în volum.

Ne cerem scuze pentru absența lor, dar numai ritmul alert și lipsa timpului ne-a împiedicat să le spunem povestea.

De asemenea, lista publicațiilor membrilor Departamentului și a conferințelor organizate de către aceștia nu este foarte exhaustivă, ea fiind mai ales limitată la distanța pe care o poate parcurge memoria colectivă a celor prezenți printre noi.

Nu încercăm prin acest volum să stabilim „adevăruri științifice“, ci doar să arătăm rolul și importanța noastră ca și colectiv în timpul celor o sută de ani de existență a Academiei de Studii Economice din București, instituția care ne găzduiește din 1913.

Mara Magda Maftai

R E Z U M A T

Lucrarea *Istoria limbilor moderne în ASE. O perspectivă centenară* este parte a unui proiect de cercetare mai amplu care-și propune să documenteze și să propună o monografie a dezvoltării limbilor moderne aplicate la domeniul economic și de afaceri din România. Acest volum este rezultatul unui efort interdisciplinar desfășurat pe o perioadă de cel puțin doi ani de zile, cu resurse limitate, dar care au dezvoltat spiritul creativ și inventivitatea managerială a celor care au contribuit la realizarea lui.

Prezenta lucrare este structurată astfel: un argument venit din partea decanului Facultății de Relații Economice Internaționale, saluturi aniversare de la parteneri din țară și din străinătate, un studiu cu privire la rolul limbilor străine în formarea economiștilor profesioniști, elaborat și redactat de Viorela Dima, dar realizat prin efort de echipă. Urmează un scurt istoric al predării limbilor străine aplicate în ASE București. Această parte cuprinde, pe lângă istoria oamenilor și structurilor prin care s-au realizat acele activități, și un capitol despre proiectul PROSPER care a avut impact asupra schimbării și dezvoltării profesionale a domeniului de limbi moderne aplicate din toată țara, contribuind esențial la structurarea lui; despre Centrul de limbă engleză PROSPER-ASE; despre Lectoratul francez. O parte specială, intitulată *profiluri de dascăli*, este dedicată oamenilor care au făcut istoria domeniului. Din motive multiple, unele obiective ținând de lipsa informațiilor necesare redactării, altele subiective, ținând de neputință sau indiferență, acest capitol este lacunar ca prezență și compozit ca prezentare. Alegerea persoanelor care sunt prezentate este o opțiune care a ținut cont în primul rând de accesibilitatea surselor de informare, de capacitatea instituțională și personală de a ne organiza și, nu în ultimul rând, de popularitatea respectivului profil în mentalul colectiv al domeniului. Urmează un capitol care prezintă *Publicații în limbile engleză și germană ale Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri* și altul despre *Publicații în limbile franceză, italiană, spaniolă și rusă ale Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri*. Am optat pentru această prezentare, sub acest titlu, deoarece a fost cel mai simplu și coerent. Desele schimbări de structuri și titlaturi sub care au lucrat de-a lungul timpului specialiștii din domeniul limbilor moderne aplicate au făcut aproape imposibilă o altfel de prezentare din care oricum, în mod evident, lipsesc lucrări și persoane. Un alt capitol important este cel referitor la *Conferințe naționale și internaționale*

ale Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri completat de imaginile din capitolul 10. Urmează o listă la zi cu membrii *Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri*, care consemnează și cadrele asociate departamentului și o listă cu pensionarii Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri. Cartea se încheie cu *Istoria în imagini a predării limbilor moderne în ASE București*. Există o bibliografie finală minimală deoarece fiecare capitol are propriile note bibliografice, iar Capitolul 3 ne propune o bibliografie substanțială.

R É É S U R M É É

L'ouvrage *L'histoire des langues modernes à l'Académie d'Études Économiques. Une perspective centenaire* fait partie d'un projet de recherche plus ample qui a comme finalité de proposer une monographie documentée concernant l'évolution du domaine des langues modernes appliquées à l'économie et aux affaires en Roumanie. Le présent volume est le résultat d'un travail de recherche interdisciplinaire et de documentation qui s'est déroulé sur une période d'au moins deux ans, avec des ressources limitées, mais qui ont développé l'esprit créatif et l'inventivité managériale de ceux qui ont contribué à sa réalisation.

Le volume débute par un *Argument*, rédigé par le Doyen de la Faculté des Relations Économiques Internationales. Cette introduction est suivie des *messages d'anniversaire* de la part de nos partenaires roumains et étrangers et d'*une étude concernant le rôle des langues étrangères dans la formation des professionnels en économie*. Cette dernière est coordonnée et rédigée par Viorela Dima et réalisée grâce aux efforts soutenus de toute une équipe. Il suit un *bref historique de l'enseignement, à l'Académie d'Études Économiques, des langues étrangères appliquées*. À côté de l'histoire des gens et des événements qui ont rendu possible cette activité, cette partie comprend également un chapitre concernant le projet PROSPER, qui a eu un impact significatif sur le renouvellement de l'enseignement des langues au niveau national. Le Centre de langue anglaise PROSPER-ASE et le Lectorat Français de l'Académie d'Études Économiques de Bucarest y sont aussi présentés. Une partie spéciale, intitulée *Portraits d'enseignants*, est dédiée à ceux qui ont écrit l'histoire de ce domaine. Pour des raisons diverses, certaines objectives, liées au manque d'informations, d'autres subjectives, liées à l'impossibilité ou à

l'indifférence, ce chapitre est lacunaire tant du point de vue de la forme que du contenu. Le choix des personnes présentées a été déterminé tout d'abord par l'accès aux sources d'information, ensuite par la capacité institutionnelle et personnelle de s'organiser et, enfin, par la mémoire de chaque portrait dans le mental collectif de ce domaine.

Les chapitres qui suivent sont consacrés aux *Publications en anglais et allemand* et aux *Publications en français, italien, espagnol et russe des membres du Département des Langues Modernes et Communication en Affaires*. Nous avons opté pour cette manière de présentation, car, au moment de la conception du volume, elle était la plus simple et cohérente. Les fréquentes réorganisations des structures dans lesquelles ont déroulé leur activité les spécialistes des langues modernes l'Académie d'Études Économiques de Bucarest ont rendu presque impossible un autre type de présentation. Celle-ci n'est d'ailleurs pas exhaustive, car certaines personnes et ouvrages publiés ne s'y retrouvent pas. Un autre chapitre important est celui dédié aux *Conférences nationales et internationales organisées par le Département des Langues Modernes et Communication en Affaires*, complété par les images du chapitre 10. Une *liste des membres* de ce Département, qui contient également les noms des enseignants associés et des enseignants actuellement à la retraite, vient compléter cette présentation. Enfin, le volume se termine par *L'histoire en images de l'enseignement des langues modernes à l'Académie d'Études Économiques de Bucarest*. La bibliographie finale est minimale, car chaque chapitre comprend ses propres notes bibliographiques et le troisième chapitre propose une bibliographie substantielle.

A B S T R A C T

The volume *The History of Modern languages in the ASE. A centenary perspective* is part of a larger research project which aims to document and propose a monograph of the development of modern languages in the field of economics and business in Romania. This volume is the result of an interdisciplinary effort conducted over a period of at least two years, with limited resources, but which have developed the creative spirit and managerial ingenuity of those who contributed to it.

This paper is structured as follows: an argument/opening remarks from the Dean of the Faculty of International Economic Relations,

anniversary greetings from partners from home and abroad, a study on the role of language in shaping professional economists and business people, developed and written by Viorel Dima, but achieved through team effort. This is followed by a brief history of teaching applied modern language in the ASE Bucharest. This part includes, besides the history of the people and structures through which those activities were carried out, a chapter on the PROSPER project, which impacted the change and professional development of the field of applied modern languages throughout the country, contributing significantly to its structuring; a chapter on the PROSPER-ASE Centre of English Language and a chapter about the French Lectorate.

There is a special section entitled „Teachers' Profiles”, dedicated to the people who made the history of the field of modern languages. For various reasons, some due to the lack of necessary information, some more subjective, due to helplessness or indifference, this chapter is incomplete as presence and composite as presentation. Choosing the people that have been presented was an option which primarily took into account the availability of the information, the institutional and personal capacity to organize ourselves and, not least, the popularity of that person in the collective mind of the domain.

There is a chapter that presents the *English and German publications of the Department of Modern Languages and Business Communication* and another chapter that deals with the *French, Italian, Spanish and Russian Publications of the Department of Modern Languages and Business Communication*. We have decided on this presentation, under this title, because it was the most simple and coherent. The continuous changes of structures and titles under which the experts in the field of applied modern languages have worked have made such a presentation nearly impossible and obviously there are people and papers missing.

Another important chapter is the one referring to *National and International Conferences of the Department of Modern Languages and Business Communication* which is completed by the images in chapter 10. There is also an updated list of the members of the *Department of Modern Languages and Business Communication* which also contains associate teachers and a list of the retired teachers from the Department of Modern Languages and Business Communication. The book ends with *A History in Pictures of Teaching Modern Languages in the ASE Bucharest*. There is a basic final bibliography because each chapter contains its own bibliographical notes and Chapter 3 suggests a comprehensive bibliography.

Capitolul 2

SALUTURI ANIVERSARE

UNIVERSITATEA BUCUREȘTI

UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
FACULTATEA DE LIMBI ȘI LITERATURI STRĂINE
Str. Edgar Quinet nr. 5-7, sector 1, cod poștal 010017,
București, România
Telefon: +4021.314.89.65 / Fax: +4021.312.13.13
www.limbi-straine.ro / e-mail: decanat_Is_2@yahoo.com

Centenarul Academiei de Studii Economice din București este un eveniment important pentru comunitatea profesioniștilor din domeniul limbilor moderne aplicate. Îmi face nespusă plăcere să îmi exprim cu această ocazie aniversară sentimentele referitoare la colaborarea cu doamna profesor doctor Mariana Nicolae la desfășurarea programului masteral pe care îl conduc, intitulat *Cultura și Limbajul Organizațiilor Europene*, în cadrul Departamentului de Limbi Moderne Aplicate, Facultatea de Limbi și Literaturi Străine a Universității din București.

Participarea doamnei profesor se înscrie în continuarea unei prietenii care ne leagă din perioada facultății. Acceptul doamnei prof. dr. Mariana Nicolae de a ne sprijini în acest demers a reprezentat un argument hotărâtor în evaluarea și acreditarea dosarului de către A.R.A.C.I.S. în 2009.

Ar trebui aici să adaug ecoul cursurilor ținute de doamna profesor – Leadership și Cultură Organizațională: entuziasmul masteranzilor a fost și continuă să însoțească prezența lor la cursuri.

Doamna prof. dr. Mariana Nicolae deține acel misterios dar care face din dascăl o persoană care rămâne în amintirea generațiilor de studenți ca model de omenie și profesionalism.

Conf. univ. dr. Diana Ioniță

Facultatea de Limbi și Literaturi Străine
Director al Departamentului de Limbi Moderne
Coordonator al Departamentului de Limbi Moderne Aplicate
Director al Centrului de Limbi Străine al Universității din București

UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI“ – CLUJ-NAPOCA

Facultatea de Științe Economice și Administrarea Afacerilor
Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri

Mesaj cu ocazia centenarului Academiei de Studii Economice din București

Către Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri

Stimate colege / Stimați colegi

Semnificativ, pentru instituțiile din care facem parte, este momentul fondării lor și auspiciile sub care și-au început activitatea: Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București a fost înființată în 1913, prin decret regal, iar cea din Cluj în 1920, printr-un act similar. Cele două instituții au devenit, de-a lungul timpului, piloni esențiali în dezvoltarea învățământului superior economic din România.

La fel de semnificativă este, din punctul de vedere al tradiției în care ne înscriem, importanța acordată în aceste decrete pregătirii viitorilor specialiști, nu numai sub aspectul cunoștințelor de natură economică ci și sub cel al capacității lor de integrare în spațiul european, prin rolul major acordat limbilor moderne aplicate domeniului economic. Să ne reamintim că acel prim decret de înființare a instituției dumneavoastră recomanda studierea, pentru scopuri de afaceri, a trei limbi, dintr-o listă considerabilă, iar documentele din perioada de început a Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj includ și ele limbile ce se studiau, insistând pe scopul lor specific.

Este cât se poate de actuală viziunea spiritelor fondatoare ale celor două instituții, care au înțeles că deschiderea spre spațiul economic european și mondial se poate face doar prin cunoașterea a cât mai multor limbi. Înființate după 1990, departamentele de limbi moderne aplicate și comunicare de afaceri, din București și Cluj, sunt continuatoarele acestei tradiții, care se înscrie firesc în tendințele actuale, promovate de instituțiile europene. Prin întreaga activitate, susținem necesitatea studierii obligatorii a cel puțin două limbi de circulație internațională și contribuim la însușirea deprinderilor de comunicare eficientă, coordonate esențiale într-un mediu globalizat.

Acest moment aniversar este încă o ocazie de a ne exprima aprecierea pentru colaborarea și sprijinul de care ne-am bucurat de-a lungul timpului din partea unor membrii marcanți ai departamentului dumneavoastră. Am fost alături în proiecte de nivel național, precum PROSPER (inițiat și finanțat de Consiliul Britanic), la conferințe sau la alte activități cu impact asupra dezvoltării noastre profesionale. Este și un răstimp în care putem reflecta mai profund asupra modalităților de a continua și optimiza această colaborare.

Cei care activăm în acest domeniu al limbilor moderne aplicate în context de afaceri avem, fără îndoială, un scop comun: acela de a găsi modalitățile cele mai eficiente prin care putem contribui la profesionalizarea specialiștilor din sfera economică, sub aspectul înzestrării lor cu deprinderi de comunicare eficientă, în limbi de circulație internațională. Iar pentru viitor, ne dorim ca eforturile pe care le facem, pentru a răspunde nevoilor studenților noștri de a se integra pe o piață a muncii tot mai complexă, să fie sprijinite la nivel instituțional, ne dorim să putem realiza alte proiecte specifice prin care scopul menționat să fie atins.

Cu ocazia centenarului instituției dumneavoastră, vă dorim să găsiți mereu entuziasmul necesar pentru a continua o tradiție remarcabilă și succes în ceea ce vă propuneți!

Conf. dr. Delia Marga
Director departament

UNIVERSITATEA „POLITEHNICA“ – TIMIȘOARA

Facultatea de Științe ale Comunicării
Departamentul de Comunicare și Limbi Străine

Rețeta unei povești de succes

Ingrediente:

- Colectivul de limba engleză din cadrul ASE
- Misiunea ASE
- Înaltă pregătire profesională
- Management inteligent
- Muncă de echipă
- Rețea de colaboratori de elită
- Dezvoltare permanentă
- Viziune de perspectivă

Modul de preparare:

Cei douăzeci de ani reprezentând intervalul de timp de când cunosc activitatea acestui colectiv mi-au dat posibilitatea să urmăresc realizarea poveștii de succes și să examinez modul de dozare și folosire a ingredientelor. Este o rețetă pe care o pot recomanda oricui cu convingerea că nu va da greș.

Colectivul pe care l-am cunoscut în urmă cu două decenii a știut să beneficieze din plin de perspectivele deschise la începutul anilor 90 – susținere din partea conducerii ASE, sprijin din partea Consiliului Britanic, principalii factori în pregătirea și perfecționarea resurselor umane și materiale.

Cheia succesului ulterior a constat în înțelegerea deplină a necesității de dezvoltare continuă. Astfel, s-au pus bazele unui stil de lucru care a fost preluat de toți membrii echipei. Stilul de lucru a presupus și crearea unei atmosfere firești pentru o dezvoltare permanentă.

Colectivul de engleză a devenit o voce auzită și apreciată în comunitatea academică a ASE-ului prin: rezultatele activității de predare, antrenarea studenților în diverse activități didactice și de cercetare, rezultatele activității de cercetare, diversificarea tipurilor de activități desfășurate. Competențele și deprinderile de comunicare în limba engleză predate studenților au dat roade, reflectându-se în aprecierile venite din partea angajatorilor.

Participarea activă a Colectivului de engleză în entități profesionale din străinătate, participarea la manifestări științifice, participarea în calitate de formatori și consultanți, implicarea în proiecte de anvergură românești și străine au însemnat și recunoașterea în afara granițelor țării.

Așa cum în orice rețetă, pe lângă ingrediente, succesul este asigurat de calitatea umană care se implică în realizarea ei, la fel s-a întâmplat și în cazul Colectivului de engleză – colaborarea inițiată cu colegii din acest colectiv a dăinuit peste ani și fiecare reîntâlnire este un prilej de bucurie, un prilej de a împărtăși noi realizări și noi succese pe baza aceleiași rețete, cu aceleași ingrediente.

Prof. univ. dr. Georgeta Ciobanu

UNIVERSITATEA „AL. I. CUZA“ – IAȘI

Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor
Departamentul de Economie și Relații Internaționale

Din cutia cu amintiri

Îmi face o reală plăcere ca în an jubiliar pentru Academia de Studii Economice din București, să pot evoca unele momente frumoase petrecute alături de membrii colectivului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri din cadrul Facultății de Relații Economice Internaționale a respectivei Academii.

Din anii '90 încă am avut șansa să-i întâlnesc și să-i reîntâlnesc pe o parte din membrii catedrei de limbi străine – Alexander Hollinger, Virginia Barghiel, Georgeta Ghica, Mariana Nicolae, Laura Muresan, Maria Enache, printre alții. La început, cu ocazia inițierii de către Consiliul Britanic din România, în anul 1992, a proiectului PROSPER (Project of English for Specific Purposes in Romania) – care avea să cuprindă activități dedicate predării limbii engleze aplicate, în facultățile de profil din universitățile românești, și să aducă astfel deseori împreună pe atunci tinerele echipe ESP din țară (o spun, firește, cu nostalgie), respectiv de la București, Cluj, Iași, Timișoara și Brașov. Mi-aduc aminte de întâlnirile noastre fie la sediul Consiliului Britanic din București, fie la Sinaia, Brașov, Iași, ori în alte centre universitare, neuitând desigur de stagiul de pregătire post-universitară de la Lancaster. Pe lângă dezvoltările personale și instituționale pe care în mod indiscutabil aceste întâlniri l-au avut, facilitare de profesori invitați de renume ai domeniului, ele au jucat și un rol important în dezvoltarea și susținerea coeziunii echipelor noastre și în descoperirea unui potențial creativ la membrii acestora. Acest potențial a fost cultivat prin diverse exerciții didactice și în final capitalizat într-un volum colectiv: *English for Business and Administration*, Editura Cavallioti, București, 1995. Acel volum a fost reeditat în câteva rânduri și servește și astăzi, spre bucuria noastră, studenților economiști și profesioniștilor din domeniu.

Mai apoi, sesiunile noastre de brainstorming, în vederea creării materialelor adecvate studiului limbii engleze pentru afaceri, au venit cu surprize din cele mai plăcute. Nu pot uita dezbaterile noastre însuflețite de colegele Virginia Barghiel, Laura Mureșan, Mariana Nicolae și Maria Enache, printre altele. În final intervenea modest, dar cu argumente din cele mai convingătoare, Alexander Hollinger – un adevărat profesionist și model pentru colegii mai tineri. Avea un mod de a pune problema limpede și nealterat de orgolii sau de autosuficiență, dar în același timp reverențios și nobil. Pe Laura Mureșan (printre altele, membră fondatoare a Asociațiilor PROSPER-ASE și QUEST-Romania), cu care am mai colaborat de multe ori în timp, de atunci, mi-o aduc aminte ca pe un arbitru înțelept, mai ales atunci când unii dintre noi ne îndrăgosteam prea tare de propriile idei ori obiceiuri. Dar o făcea cu o moderație admirabilă, demnă de omul de la catedră care este și astăzi. Mariana Nicolae, pe care am avut-o în toți acești ani de multe ori oaspete de seama la conferințele noastre ESP de la Iași, promitea de pe atunci o carieră în leadership, era militantă, diplomată și hotărâtă în același timp, cu deosebite abilități de negociere și comunicare, pe care nu e de mirare că și le-a pus în slujba celorlalți (este actualmente director al Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri, precum și director al unui program de Master în Comunicare de Afaceri în Limba Engleză). Georgeta Ghiga, Virginia Barghiel și Maria Enache, deși le-am întâlnit mai rar în ultimii ani, nu au încetat să rămână în memoria mea ca persoane tonice, pozitive, tolerante și încurajatoare, mai ales atunci când echipa ESP (care mai există și astăzi, și continuă să se manifeste în plan didactic și științific!) era în impas.

Sunt doar câteva frânturi din cutia mea cu amintiri, dar ele conturează un colectiv demn de toată lauda, căruia îi doresc ani mulți și cât mai multe realizări în continuare.

Luminița Andrei Cocârță
Conf. dr. în Lingvistică Aplicată și Studii Culturale

UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE „GR. T. POPA“ – IAȘI

Disciplina de Limbi Moderne și Limba Română pentru Studenții Străini

Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri al Facultății de Relații Economice Internaționale a Academiei de Studii Economice din București a fost un partener constant al Disciplinei de Limbi Moderne și Limba Română pentru Studenții Străini din cadrul Universității de Medicină și Farmacie *Gr.T.Popa* din Iași.

Colaborarea profesională de excepție dintre departamentele noastre s-a consolidat și a dobândit substanță în ultimii 15 ani datorită parteneriatelor pentru realizarea câtorva obiective de interes comun cristalizate în timp: atenția specială pentru o educație de calitate, bazată pe dezvoltarea de competențe profesionale specifice și direct legată de nevoile studentului, în armonie cu cele ale pieții muncii pe domeniile vocaționale pe care facultățile noastre le acoperă, preocuparea pentru cercetarea în domeniu coroborată cu aspecte transdisciplinare specifice, precum și alinierea la cerințele actuale de educație europeană, inclusiv cu componentă digitală.

Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri al Academiei de Studii Economice are inițiative exemplare care pot oricând servi de model și altor departamente lingvistice din București, din țară, din Europa. De exemplu, modelul de dezvoltare profesională propus cadrelor didactice ale universității prin programul de masterat „Comunicare în limba engleză pentru predare și cercetare economică“ (EDU-RES), oferit de către Departamentul de Limbi Moderne, este un exercițiu de bună practică valabil pentru orice departament academic orientat spre educația permanentă și către colaborarea transdisciplinară. Calitatea inițiativei a fost premiată în 2012 de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului și de către Comisia Europeană cu distincția *European Label*, premiu care celebrează anual inițiativa, inovația și creativitatea în domeniul predării/învățării limbilor ca instrument de comunicare profesională și interculturală în slujba dezvoltării economice sustenabile.

Relaționarea cu cercetarea internațională este o altă direcție unde preocupările noastre coincid: recomandări reciproce de experți, de resurse, de evenimente, de reprezentativitate. În acest sens, colaborarea departamentului cu Asociația Română pentru Servicii Lingvistice de Calitate QUEST a intermediat o serie de contacte cu Asociația Internațională EAQUALS și o foarte bună informare asupra orientărilor de ultimă oră în domeniul instrumentelor și proceselor de (auto)evaluare a calității în educația lingvistică la nivel național și mondial.

Contactul cu PROSPER-ASE Language Centre – Centrul de limbi moderne aflat sub distinsul patronaj al Facultății de Relații Economice Internaționale – a fost fără îndoială un plus al legăturii profesionale dintre cele două instituții academice, întrucât abordarea aplicată și profesională a activității de predare/învățare din perspectiva plurilingvă și interculturală promovată de Centrul PROSPER-ASE a constituit o ocazie specială de validare la diverse ore de limbi străine a unor teorii și abordări academice care necesitau feedback și pilotare pentru limbi, în funcție de nivelul de competență lingvistică și vârsta cursanților.

Nu în ultimul rând, participarea la evenimente profesionale, conferințe naționale și internaționale comune, la proiecte europene, a condus către o bună cunoaștere interdepartamentală și personală, la construirea de proiecte de echipă și la o relaționare intergenerațională de bun augur pentru toți cei implicați.

Urăm colegilor noștri de la Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri de la Academia de Studii Economice din București o aniversare minunată, care să confirme poziția lor de lider în educație și care să îi inspire spre noi direcții de activitate didactică și de cercetare.

Prof. univ. dr. Anca Colibaba

Coordonator activitate didactică www.umfiasi.ro

Presedinte Executiv Fundatia EuroEd, Iași, România www.euroed.ro

Vice-Presedinte, QUEST România www.quest.ro

UNIVERSITATEA St. MARK & St. JOHN – MAREA BRITANIE

Mesaj cu ocazia centenarului Academiei de Studii Economice din București

To Professor Laura Mureșan
Department of Modern Languages and Business Communication
The Bucharest University of Economic Studies

Dear Laura,

Congratulations to ASE on reaching its centenary.

ASE played a significant role in partnership with the British Council, in setting up the first of a series of private language centres at PROSPER-ASE in Bucharest in 1994.

Drawing on university-based English language teachers, many of whom had benefited from British Council funded training, the Language Centres project created five regional language centres in the mid-1990s in Iași, Brașov, Constanța and Cluj as well as Bucharest.

The PROSPER-ASE Language Centre was also a key founder member of QUEST, the Romanian Association for Quality Language Services which was created in 1996.

I am proud to have been closely associated with the Language Centres project, and look forward to seeing what pioneering work ASE will carry out in its next hundred years!

Michael Hall

Head of Short Courses, Centre for International Language Teacher Education (CILTE)
School Governor, Egguckland Community College
International Associate, Faculty of Education Health & Welfare
University of St Mark & St John
www.marjon.ac.uk/courses/international/
Advisor to the Language Centres Project
British Council Romania (1994 – 1996)

The University of Zaragoza (www.unizar.es) is one of the leading higher education and research universities in Spain and an accredited member of Campus Iberus, the Campus of International Excellence of the Ebro Valley (www.campusiberus.es/), a strategic alliance of five universities that fosters teaching innovation and supports national and European research projects.

The Department of English and German Studies at UZ closely collaborates with ASE's Department of Modern Languages and Business Communication in both teaching innovation and research activities regarding multilingualism in academic communication and the role of English as an International Language in higher education and research publication. The synergies between both departments offer an adequate forum for tackling issues related to cross-cultural communication in academic and professional contexts and issues related to ways of empowering professional people and adult learners in general to perform linguistically in cross-cultural contexts, supporting greater mobility.

At present, representatives of both departments are currently involved in the EU Grundtvig Project ISQALE, *Improving Standards of Quality in Adult Language Education* (LLP-2011-GRU-LP-20).

On this special occasion, the 100th anniversary of the Bucharest University of Economic Studies, we congratulate our colleagues in the Department of Modern Languages and Business Communication and wish them continuous success in all their endeavours.

Carmen Pérez-Llantada
Professor of English Linguistics
Department of English and German Studies
University of Zaragoza

UZ coordinator of the ISQALE team
UZ coordinator of the English in Europe: Opportunity or Threat?
<http://www.englishineurope.postgrad.shef.ac.uk/>

MONASH UNIVERSITY – MELBOURNE (AUSTRALIA)

Programul MBA

St Valentine's Day, 2013

The Department of Modern Languages & Business Communication is the only ASE department that I know. But if all the others are only half as vibrant and adventurous, then the ASE is an excellent institution.

My association with the Department began about five years ago when I was invited to lecture on the personal and organizational dimensions of creative thinking. It has developed into a close association with some of its staff and students, all of whom have enriched my thinking, as well as my understanding of business communication and of translation issues raised by modern languages.

In particular, I have discovered how multi-disciplinary business communication is and how rich a field is covered by the study of modern languages. The Department has embraced this diversity and celebrated it in many ways. There are regular two way exchanges with Monash University in Melbourne, Australia, and a Monash academic has even lectured to ASE students over the telephone. A senior member of the Department has produced a doctoral thesis on leadership in a Romanian environment, which has morphed into a thought provoking and user friendly student textbook. Recently, a junior member was awarded a coveted three year Ph.D. scholarship by Ireland's Dublin City University. She is studying problems attached to translating English into Romanian. And a member of Monash University has been assisted with his translations of some of the poems of Mihai Eminescu, who is Romania's national poet.

The Department's research findings are often presented at international conferences related to educational, linguistic and business issues, as well as in books that have been published by its members. And Synergy, its highly regarded and peer-reviewed academic journal, publishes cutting edge papers on subjects like the way in which languages and cultures shape each other in dynamic and unpredictable ways.

Professor Mariana Nicolae has led the Department into and through these activities. With the assistance of her colleagues, she has built a secure platform for its journey into the next century of the ASE's life. It's a pleasure to congratulate her and her colleagues on what they have achieved. In the years ahead, it's going to be even more of a pleasure to receive their on-going innovations in teaching, research and international collaboration.

Dr. James Moulder

Monash University's MBA Program, Melbourne, Australia.

Sfântul Valentin, 2013

Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri este singurul departament pe care îl cunosc în ASE. Dar, dacă toate celelalte departamente sunt doar pe jumătate la fel de vibrante și aventuroase ca acesta, atunci ASE-ul este o instituție excelentă.

Asocierea mea cu acest departament a început aproximativ cu cinci ani în urmă, când am fost invitat să țin un curs despre dimensiunile personale și organizaționale ale gândirii creative. Acest curs s-a dezvoltat într-o legătură apropiată cu o parte dintre profesori și studenți. Toți mi-au îmbogățit gândirea și totodată înțelegerea de către mine a comunicării în afaceri și a problemelor de traducere care apar prin folosirea limbilor moderne.

În particular, am descoperit cât de multidisciplinară este comunicarea în afaceri și cât de bogat este domeniul legat de studierea limbilor moderne. Acest departament a încurajat această diversitate și a celebrat-o în diferite feluri. Există schimburi de experiență regulate cu Universitatea Monash din Melbourne, Australia, iar un cadru didactic de la Monash a predat studenților din ASE chiar un curs prin telefon. O membră a departamentului a produs o teză de doctorat despre leadership în România, teză care s-a metamorfozat într-un manual incitant și util pentru studenți. De curând, o tânără membră a primit de la Universitatea Dublin City din Irlanda o mult râvnită bursă de doctorat pentru o perioadă de trei ani. Ea studiază probleme referitoare la traduceri din limba engleză în limba română. Un membru de la Universitatea din Monash a fost ajutat în încercarea de traducere a unor poezii scrise de Mihai Eminescu, poetul național al României.

Rezultatele activităților de cercetare din acest departament sunt adesea prezentate în conferințe internaționale pe teme de educație, lingvistică și afaceri, dar și în cărți publicate de membrii departamentului. Și *Synergy*, jurnalul academic al departamentului, având o reputație bună și o procedură de revizie colegială, publică lucrări inedite despre subiecte precum felul în care limbile și culturile se modelează reciproc în modalități dinamice și neprevăzute.

Prof. univ. dr. Mariana Nicolae a îndrumat departamentul către și prin activitățile de mai sus. Cu ajutorul colegilor ei a construit o platformă sigură pentru călătoria departamentului prin următorul secol de viață al ASE-ului. Este o plăcere să o felicit atât pe ea cât și pe colegii ei pentru ceea ce au realizat. În anii care vor urma voi primi cu o plăcere și mai mare inovațiile lor continue în predare, cercetare și colaborare internațională.

Dr. James Moulder

Universitatea Monash, Programul MBA, Melbourne, Australia.

CALIFORNIA STATE UNIVERSITY – SAN BERNARDINO (S.U.A.)

Departamentul de Marketing

February 17, 2013

Dr. Mariana Nicolae
Department Head
Modern Languages and Business Communications
Faculty of International Business & Economics
Bucharest University of Economic Studies
Bucharest, RO

Dear Dr. Nicolae:

It is with honor and respect that I share a few words regarding ASE at a great milestone in their history. The University and their respective faculty provide the leadership in education and research that will help propel Romania to be a world force in today's global society. The faculty is progressive in research and drive the link between findings and the classroom. As well, they are extensively involved on the world stage making their impact in policy making as a part of the European Union.

As a Fulbright scholar, ASE was instrumental in creating a profound and enduring experience that was gratifying as well as insightful. The faculty and staff were always helpful and truly made my experience as an instructor and researcher possible because of their extensive knowledge and appreciation of different cultures and their devotion to quality research. I am truly grateful for the support and collaboration I found at ASE and look forward to opportunities to work with such an outstanding institution in the future.

Sincerely,
Victoria Seitz, Ph. D.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Victoria Seitz".

Professor and Chair
Marketing Department
California State University, San Bernardino

17 Februarie 2013

Dr. Mariana Nicolae
Director de Departament
Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri
Facultatea de Relații Economice Internaționale
Academia de Studii Economice din București
București, ROMÂNIA

Stimată Doamnă Prof. Univ. Dr. Nicolae:

Am plăcerea și onoarea să vă împărtășesc câteva gânduri despre ASE la un moment marcant din istoria sa. Universitatea și cadrele ei didactice asigură conducerea în educație și cercetare ceea ce va contribui la propulsarea României spre a deveni o forță a lumii în societatea globală de astăzi. Cadrele didactice progresează în activitatea lor de cercetare și sunt vectorul pentru o mai bună legătură dintre rezultatele cercetării și activitatea la clasă. De asemenea, sunt foarte implicate în procesul de internaționalizare, punându-și amprenta asupra deciziilor politice luate de un stat membru al Uniunii Europene.

În perioada în care am fost profesor Fulbright în România, ASE mi-a fost de ajutor în crearea unei experiențe profunde și de durată care a fost atât plăcută cât și revelatorie. Cadrele didactice și personalul de sprijin mi-au fost mereu de ajutor și au făcut ca experiența mea de instructor și cercetător să devină cu adevărat posibilă datorită cunoștințelor extinse asupra și a aprecierii lor pentru culturi diferite cât și a devotamentului lor pentru cercetarea de calitate. Sunt cu adevărat recunoscătoare pentru sprijinul și colaborarea pe care le-am găsit în ASE și privesc cu încredere spre noi oportunități de a lucra și în viitor cu o instituție atât de prestigioasă.

Cu sinceritate,

Prof. Univ. Dr. Victoria Seitz
Șef al Departamentului de Marketing
Universitatea de Stat din California, San Bernardino

INSTITUTUL GOETHE – BUCUREȘTI

În aprilie 2013 se împlinesc 100 ani de la înființarea Academiei de Studii Economice din București. Faptul că Decretul Regal de înființare a „Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale” a fost semnat de regele Carol I la 6 aprilie 1913, iar fondatorii ai Academiei studiaseră anterior în Germania reprezintă o legătură istorică între Germania și România, care se păstrează și în zilele noastre.

100 de ani reprezintă pentru un om vârsta senectuții – însă pentru o instituție universitară înseamnă experiență, stabilitate și prestigiu. Limba germană este predată în Academia de Studii Economice încă din primii ani de înființare, iar excelența colaborare între ASE și Institutul Goethe durează deja de mai bine de 20 de ani.

Cultivarea limbii germane prin intermediul ASE și al Institutului Goethe precum și eforturile Academiei de a crește vizibilitatea limbii germane și de a oferi un învățământ de excelență calitate au dus la organizarea în colaborare a numeroase conferințe și împreună cu organizații precum QUEST și EAQUELS. Conferințele studentești organizate anual în ASE au fost sprijinite cu bucurie de Institutul Goethe. Vice versa Academia de Studii Economice a fost întotdeauna un partener de nădejde al Institutului Goethe în organizarea seminarelor de formare multimedia a profesorilor de limba germană din România și din Republica Moldova. FABIZ – Facultatea de Administrare a Afacerilor cu predare în limbi străine – are o secție în limba germană, iar împreună cu cadrele didactice universitare din ASE Institutul Goethe a derulat un excelent proiect regional privind predarea limbii germane în învățământul superior specializat.

Institutul Goethe transmite felicitări Academiei de Studii Economice cu prilejul aniversării a 100 de ani de la înființare și își exprimă bucuria cu privire la colaborări viitoare.

Cătălin-Tiberiu Nedin
Director departamentul cursuri,
examene și cooperare

Institutul Goethe București
Str. Tudor Arghezi 8-10
020945 București 2, România
Tel. +4 021 311 9762, 021 311 9782
Fax +4 021 312 0585
www.goethe.de/bukarest

Im April 2013 sind es 100 Jahre seit Gründung der Wirtschaftsakademie in Bukarest. Dass der Königliche Erlass zur Gründung der „Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale” von König Karl dem Ersten am 6. April 1913 unterzeichnet worden war und Gründer der Akademie im Vorfeld in Deutschland studiert hatten, zeigt historische Brücken zwischen Deutschland und Rumänien auf, die in der Akademie noch immer wirksam sind.

Einhundert Jahre sind für Menschen ein greises Alter - für eine universitäre Einrichtung aber bedeuten sie Erfahrung, Stabilität und Prestige. Deutsch wird an der Wirtschaftsakademie in Bukarest seit den ersten Gründungsjahren unterrichtet. Die ausgezeichnete Zusammenarbeit zwischen der Wirtschaftsakademie und dem Goethe-Institut in Bukarest dauert bereits mehr als 20 Jahre.

Die Pflege der deutschen Sprache durch die ASE und das Goethe-Institut und die Bemühungen der Wirtschaftsakademie um die steigende Sichtbarkeit der Deutschen Sprache und einen qualitativ vorzüglichen Unterricht haben zu zahlreichen gemeinsamen Tagungen auch in Zusammenarbeit mit wichtigen internationalen Verbänden wie QUEST und EAQUALS geführt. Die jährlichen Studententagungen der ASE wurden vom Goethe-Institut gerne unterstützt. Vice versa war die Wirtschaftsakademie dem Goethe-Institut Bukarest immer wieder ein verlässlicher Partner bei der Durchführung von Seminaren für die multimediale Fortbildung von Deutschlehrern aus Rumänien und aus der Republik Moldau. FABIZ - die Fakultät für Betriebswirtschaft - hat eine Abteilung in deutscher Sprache und gemeinsam mit den Dozentinnen für Deutsch der Bukarester Wirtschaftsakademie hat das Goethe-Institut Bukarest ein hervorragendes regionales Projekt zum studienbegleitenden Deutschunterricht abgeschlossen.

Das Goethe-Institut gratuliert der Wirtschaftsakademie in Bukarest zum 100-jährigen Jubiläum und freut sich auf die weitere Zusammenarbeit.

gez.
Catalin-Tiberiu Nedin
Beauftragter für Sprachkurs- und
Prüfungsorganisation sowie
Sprachkurs-Kooperation

Goethe-Institut Bukarest
Str. Tudor Arghezi 8-10
020945 Bucuresti 2, Romania
Tel. +4 021 311 9762, 021 311 9782
Fax +4 021 312 0585
www.goethe.de/bukarest

INSTITUTUL FRANCEZ – ROMÂNIA

București, 25 februarie, 2013
Biroul Directorului

Academia de Studii Economice, ASE, își va sărbători a 100-a aniversare în data de 13 aprilie 2013.

Cu această ocazie, Institutul Francez din România dorește să adreseze cele mai bune urări acestei prestigioase instituții, deosebit de importantă în învățământul superior din România.

Limba franceză a fost întotdeauna prezentă în această universitate, încă de la înființare. Intr-adevăr, încă de la crearea sa în 1913, ASE, pe atunci Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale, prevedea în regulamentele ei predarea „corespondenței“ și „comunicării“ în limba franceză.

Această importanță a limbii franceze nu s-a dezmințit în timp și franceza își menține și astăzi locul la ASE, cu o echipă de circa cincisprezece profesori-cercetători în limba franceză, câteva mii de studenți care învață franceza în fiecare an și o revistă, Dialogos, fondată în anul 2000, de o echipă de profesori din cadrul Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri al Academiei de Studii Economice.

Anul 2013 vede crearea unui nou curs de pregătire pentru diplomele de studii în limba franceză (DELF) în parteneriat cu Institutul Francez.

De asemenea, ASE propune astăzi filiere universitare francofone: Licență și Master de administrare a afacerilor în franceză (350 studenți) la Facultatea FABIZ (Administrarea afacerilor); Master de comunicare în afaceri în context multicultural la Facultatea REI (Relații economice internaționale).

De altfel, sprijinul acordat de Ambasada Franței s-a menținut în toți acești ani: bursieri ai guvernului francez, sprijin pentru programele bilaterale, lectorat de franceză (5000 volume în limba franceză) și lector francez. În paralel, au continuat parteneriatele cu universități franceze (CNAM, Universitatea din Orléans).

Institutul Francez din România îi dorește ASE o excelentă aniversare și numeroase succese în viitor, un viitor pe care ni-l imaginăm propice pentru francofonie, pentru învățarea unei franceze de specialitate care va lărgi competențele studenților de la ASE și șansele lor pe piața muncii.

Institutul Francez din România rămâne la dispoziția ASE pentru a participa la orice inițiativă în aceste domenii.

Director
Stanislas PIERRET

**INSTITUT
FRANÇAIS**
ROUMANIE

Bucarest, le 25 février 2013

Le Directeur

L'Académie d'Études économiques, l'ASE, fête son 100ème anniversaire le 13 avril 2013.
À cette occasion, l'Institut Français de Roumanie souhaite présenter tous ses vœux à cette prestigieuse institution qui compte dans l'enseignement supérieur en Roumanie.

La langue française a toujours été présente dans cette université, depuis les origines de l'ASE. En effet, dès sa création en 1913, l'ASE, alors Académie des Hautes Études Commerciales et Industrielles, prévoit dans ses statuts l'enseignement de la « correspondance » et de la « communication » en français.

Cette importance de la langue française ne s'est pas démentie avec le temps et le français conserve sa place aujourd'hui à l'ASE avec une équipe d'une quinzaine d'enseignants-chercheurs en langue française, plusieurs milliers d'apprenants chaque année et une revue, Dialogos, fondée en l'an 2000, par une équipe d'enseignants du Département des Langues Romanes et de Communication en Affaires de l'Académie d'Études Économiques.

2013 voit la création d'un nouveau cours de préparation aux diplômes d'études en langue française (DELF) en partenariat avec l'Institut français.

L'ASE propose également aujourd'hui des filières universitaires francophones : Licence et Master d'administration des affaires en français (350 étudiants) de la Faculté FABIZ (Administration des affaires) ; Master de communication d'affaires en contexte multiculturel de la Faculté REI (Relations économiques internationales).

Par ailleurs, le soutien de l'Ambassade de France s'est maintenu pendant toutes ces années : boursiers du gouvernement français, soutien aux programmes bilatéraux, lectorat de français (5000 ouvrages en langue française) et lecteur français. Parallèlement, des partenariats se sont poursuivis avec des universités françaises (CNAM, Université d'Orléans).

L'Institut Français de Roumanie souhaite donc un excellent anniversaire à l'ASE et de nombreux succès pour l'avenir, un avenir que nous imaginons propice à la francofonie, à l'apprentissage d'un français de spécialité qui élargira les compétences des étudiants de l'ASE et leurs chances sur le marché de l'emploi.

L'Institut Français de Roumanie reste à la disposition de l'ASE pour participer à toute initiative en ce sens.

Photo n° 37 020251 Bucarest Roumanie T (+40) 214 121 200 F (+40) 214 121 201 www.institutfrancais-roumanie.com

CONSILIUL BRITANIC – BUCUREȘTI

British Council, Calea Dorobanților 14
București 010572, România

T +40 21 307 9000
F +40 21 307 9601, 307 9602
contact@britishcouncil.ro

www.britishcouncil.ro

Către
Departamentul Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri
Facultatea Relații Economice Internaționale,
Academia de Studii Economice București

Academia de Studii Economice (ASE) București este un partener apreciat al Consiliului Britanic din România încă de la începutul anilor 1990. Împună cu colegi din alte instituții de învățământ superior din țară, catedra de limbă engleză de la ASE a avut o contribuție esențială la inițierea și realizarea proiectului PROSPER. Prin acest proiect de mare succes s-au pus de fapt bazele învățării limbii engleze pentru scopuri specifice în România. ASE a avut de asemenea una dintre primele inițiative de înființare a unui centru de limbi moderne din România și acesta a fost un nou prilej de colaborare cu Consiliul Britanic. În ultimii ani, ASE a oferit o platformă pentru dezbateri și schimb de experiență în diferite domenii educaționale, cum sunt promovarea multilingvismului la nivel european și internaționalizarea învățământului superior, programe importante și pe agenda culturală și educațională a Consiliului Britanic.

Academia de Studii Economice împlineste 100 de ani de la înființare, iar Consiliul Britanic 75 de ani de existență în România. În acest an aniversar, dorim să felicităm conducerea și colegii din ASE pentru realizările frumoase de până acum și să urăm tuturor mult succes în viitor.

Dr. Nigel Townson
Director
British Council Romania

COMISIA FULBRIGHT – ROMANIA

Către:

Prof. univ. dr. Mariana Nicolae
Director de Departament Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri
Facultatea de Relații Economice Internaționale
Academia de Studii Economice din București

13 februarie 2013

Stimată doamnă profesor Nicolae,

Pentru Comisia Fulbright Româno – Americană, ASE reprezintă o comunitate de profesioniști dinamici, orientați către viitor care au adoptat cu entuziasm spiritul Programului Fulbright în toată complexitatea sa încă de la începuturile lui. Parteneriatul nostru îndelungat a fost benefic pentru ambele părți: privind în urmă către cele peste cinci decenii de cooperare între ASE și Fulbright, suntem încântați să vedem un număr impresionant de granturi acordate personalului ASE pe o gamă largă de discipline, cât și un număr însemnat de bursieri americani din partea Fulbright găzduiți de ASE care au avut oportunitatea de a preda, anima și contribui la șlefuirea unei noi perspective.

Viziunea generoasă a Fulbright privind schimburile educaționale pune preț pe înțelegere reciprocă, respect și apreciere între cultura românească și cea americană, iar educatorii ASE care au fost ambasadorii României în cadrul programului au promovat cu multă îndemânare această abordare. Împreună cu comunitatea internațională Fulbright și, inspirați fiind de valorile Senatului Fulbright, au cutedat să „gândească gânduri de negândit“ ce au jucat un rol esențial în înlesnirea progresului, democrației, economiei de piață liberă și unui scop social constructiv. Și au fost sprijiniți în acest demers de omologii lor americani din cadrul Fulbright care au găsit în ASE un cămin departe de căminul din țara natală.

Odată cu cea de-a 100-a aniversare a ASE-ului, ne alăturăm sărbătoririi unei instituții solide care a trasat noi teritorii educaționale în România. Dorim ca ASE să se afle în continuare în fruntea educației sociale și economice în această țară prin munca dedicată a personalului său, mai bogat odată cu experiența Fulbright și inspirat de învățământul cuprinzător și cercetările cele mai avansate puse la dispoziție de cele mai competitive universități din lume. Programul Fulbright este onorat să fie podul aurit între ASE și universitățile din SUA, oferindu-și oportunitățile excepționale pentru studiu, educație și cercetare.

Salutări cordiale,

Prof. univ. dr. Rodica Mihăilă
Director Executiv

To: Professor Mariana Nicolae
Head of Department
Modern Languages & Business Communication
Faculty of International Business & Economics
Bucharest University of Economic Studies

February 13, 2013

Dear Professor Nicolae,

The Romanian-U.S. Fulbright Commission ASE stands for an outstanding community of dynamic, forward-looking professionals who have enthusiastically embraced the spirit of the Fulbright Program in all its complexity from its early days. Our time-honored partnership has been mutually enriching: looking back at more than half a century of Fulbright-ASE cooperation, we are thrilled to see an impressive number of grants awarded to ASE faculty in a range of disciplines and also a significant number of U.S. Fulbright grantees hosted by ASE and given the opportunity to teach, inspire and help shape a new perspective.

The Fulbright generous vision of educational exchanges emphasizes mutual understanding, respect and appreciation between the Romanian and the U.S. culture and the ASE educators who have been Romania's ambassadors to the program have eminently promoted this approach. Together with the international Fulbright community and inspired by Senator Fulbright's values, they have dared "to think 'unthinkable' thoughts" that have been instrumental to progress, democracy, a free market economy and constructive social purpose. And they have been supported in this by their American Fulbright counterparts who have found in ASE a home away from home.

On ASE's 100th anniversary, we join in celebrating a solid institution which has chartered new educational territories in Romania. We wish ASE to continue to be at the forefront of economic and social education in this country through the dedicated work of its faculty enriched by the Fulbright experience and inspired by the most advanced research and comprehensive teaching available at the most competitive universities in the world. The Fulbright program is honored to be the golden bridge between ASE and the U.S. universities offering their exceptional opportunities for study, teaching and research.

Warm and best regards,

Professor Rodica Mihăilă
Executive Director

Romanian – U.S. Fulbright Commission
2 lng. Nicolae Costinescu St., Sector 1, 011878 Bucharest, Romania
Tel. +40 21 230 77 12; Fax: +40 21 230 77 38
office@fulbright.ro
http://www.fulbright.ro

THE ENGLISH-SPEAKING UNION (ESU) - ROMANIA
Uniunea Vorbitorilor de Limba Engleză – România
Dr. Arch. Alexandru Budișteanu, OFS - Chairman Emeritus
str. Louis Pasteur nr. 12, ap. 2 Sector 5 BUCHAREST 050533 ROMANIA
tel: (+4) 021-410-9232, mobile: 0745 093 008; e-mail: alexandru.budisteanu@gmail.com

Către: Prof.univ.dr.dr. Mariana NICOLAE
Director, Departamentul de Limbi Moderne Aplicate și Comunicare în Afaceri
Facultatea de Relații Economice Internaționale
Academia de Studii Economice din București

17 februarie 2013

Centenarul Academiei de Studii Economice din București este un moment semnificativ nu numai pentru tradiția învățământului superior economic și de afaceri din România, în care universitatea dumneavoastră este întemeietor și lider, dar și pentru dezvoltarea și modernizarea instituțională a României moderne. Chiar de la începuturi, în însuși Decretul Regal din 6 aprilie 1913, studiul limbilor străine era puternic recomandat, iar tradiția exprimării corecte, concise și complete era considerată vitală pentru succesul viitorilor specialiști în comerț și industrie.

Îmi face plăcere să subliniez că aceste valori se regăsesc în rândul celor sprijinite și promovate de Uniunea Vorbitorilor de Limbă Engleză din România ca parte a aproape centenarei organizații britanico-americeane *The English-Speaking Union* fondată în 1918. Acesta este, probabil, unul din motivele pentru care Facultatea de Relații Economice Internaționale, prin Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri, a avut întotdeauna deschiderea de a fi, alături de organizația noastră, gazdă a multor evenimente remarcabile. Îmi face plăcere să amintesc aici organizarea Concursului Național de Discurs Public, faza pentru studenți, precum și organizarea de întâlniri și conferințe pe teme de actualitate sau istorice. În 2003 Onorabilul Gerard Noel, FRSL, a ținut o conferință despre Regina Maria pentru studenții și cadrele didactice ale Facultății REI, iar în noiembrie 2007, Lordul Alan Watson a fost invitat să țină o prelegere la deschiderea conferinței *The Future of Europe*. De asemenea, unul din primele manuale moderne, însoțite de casetă audio înregistrate cu vorbitori nativi, *Communicate in Business*, a fost realizat împreună cu organizația noastră.

Iată de ce este pentru organizația noastră o mare plăcere și onoare să adreseze cele mai sincere felicitări pentru *Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri* și urări de succes și împliniri viitoare în activitățile pe care și le-a asumat în folosul studenților universității și ai comunității în general.

Arh. dr. Alexandru BUDIȘTEANU

Președinte Emerit al Filialei din România
a Uniunii Internaționale a Vorbitorilor de Limba Engleză (ESU)
Membru în Consiliul Științific al Institutului Național
pentru Studiul Totalitarismului (INST) al Academiei Române
Doctor Honoris Causa al Universității de Stat "Alecu Russo" din Bălți – Republica Moldova
Președintele Fundației Culturale „Alexandru Budișteanu”
Ofițer al Ordinului Național Serviciul Credincios al României

**Romanian
Association
for Quality
Language
Services**

Asociația Română
pentru Servicii Lingvistice
de Calitate QUEST România
<http://www.quest.ro>

Către

Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri
Facultatea de Relații Economice Internaționale
Academia de Studii Economice din București

Colaborarea cu Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri din cadrul Academiei de Studii Economice din București și cu Centrul de Limbi PROSPER-ASE reprezintă una dintre constantele activității Asociației Române pentru Servicii Lingvistice de Calitate QUEST-România.

Implicarea activă și profesionistă a cadrelor didactice ale Departamentului în pregătirea și desfășurarea unor proiecte definitorii ale Asociației QUEST, majoritatea distinse cu *European Language Label*, au transformat o legătură ce putea rămâne în limitele anostre ale colaborării instituționale într-o autentică simbioză.

În tradiția strănsei colaborări dintre Departamentul de Limbi Moderne, Asociația națională QUEST, Centrele membre QUEST și instituturile culturale europene din București se înscriu și conferințele internaționale de prestigiu co-organizate pe parcursul anilor, finalizate cu publicarea în parteneriat a volumelor cu lucrările conferințelor, ca de ex. - pentru a le menționa doar pe cele din ultimii cinci ani: *For a Better Quality of Intercultural Dialogue* (București, 2008), *Languages as a Lifeskill – New Perspectives on LSP Teaching & Learning* (București, 2010), *Languages for Business and Career Development - The Quality Dimension* (București, 2011), *Improving Standards of Quality in Language Education and Research* (București, martie 2013), în cadrul seriei *Languages for Specific Purposes and Teacher Development* (ISSN 2285–1623).

Acțiunile susținute în vederea traducerii, publicării și promovării *Portofoliului European al Limbilor EAQUALS-ALTE* (acreditat de Consiliul Europei cu nr. 6/2000), introducerea cadrului EAQUALS pentru dezvoltarea profesională și autoevaluarea profesorilor - *EAQUALS Framework for Teacher Development and Self-Evaluation*, dar mai ales efortul comun de a implementa un sistem eficient de evaluare, autoevaluare și asigurare a calității în educația lingvistică sunt dovezi ale unui parteneriat de succes, care se cuvine a fi continuat.

Ovidiu Ursa
Presedinte
QUEST România.

**OPTIMA Bulgarian Association
for Quality Language Services**

To: The Department of Modern Languages and Business Communication
The Bucharest University of Economic Studies

Dear Colleagues,
Dear Friends,

Please accept our warmest congratulations on the 100th anniversary of your university - Academia de Studii Economice.

We appreciate the extremely fruitful cooperation between our organisations and teams, which started more than 15 years ago, first within the framework of professional exchanges among ESP-teachers in Modern Languages departments, continued through networking among representatives of university language centres and then as founder members of national quality assurance systems, now associate members of EAQUALS.

We learned a lot from each other in the process of establishing our national quality associations, and we still remember and highly appreciate the active contribution made by members of QUEST Romania, who are also members of PROSPER-ASE Language Centre and of the ASE Department of Modern Languages, to the setting up of the OPTIMA inspection system, to inspector training and the carrying out of the first quality inspections.

We are also very pleased that we could continue to develop our close links and professional exchanges of experts and expertise, within the framework of EAQUALS, as well as through our joint participation in regional and European projects, such as the ECML/Council of Europe "QualiTraining" projects, followed by EU Lifelong Learning projects ("IPALE - Innovative Practice in Adult Language Education", "ISQALE - Improving Standards of Quality in Adult Language Education"), to name just a few. Our co-organisation of and participation in international events and in joint presentations and publications have all represented invaluable experiences, which have consolidated our professional relationship and friendship.

On the occasion of your anniversary, we would like to express our best wishes for the continued success of the ASE Department of Modern Languages, of PROSPER-ASE and QUEST Romania.

Assoc. Prof. Dr. Galya Mateva
Cambridge CELTA, DELTA tutor
President, OPTIMA Bulgaria

To:

The Department of Modern Languages and Business Communication
The Bucharest University of Economic Studies

The Czech Association of Certified Language Schools (ACERT) and the Romanian Association for Quality Language Services QUEST Romania, both of them associate members of EAQUALS, co-operate closely in the Grundtvig Learning Partnership "IPALE - Innovative Practice in Adult Language Education" (2009-2011).

This Partnership Project aimed at facilitating the development and implementation of innovative practices in adult education and at fostering lifelong learning, and sharing experience internationally. Through this project, a wide pool of educators and adult learners, representing local communities, had access to cutting-edge developments at European level.

The ASE Department of Modern Languages was actively involved as associate partner in dissemination activities and played a key-role, together with the Romanian partner QUEST, in organising and hosting the international QUEST - ASE - IPALE conference *Languages as a Lifeskill – New Perspectives on LSP Teaching & Learning* (Bucharest, 2010). This provided an excellent forum for cooperation, exchanging institutional experience and sharing best practice among partners, disseminating locally and internationally, creating synergies and putting into practice effective approaches to adult language education in a multilingual and dynamic Europe.

Another example of co-operation among our institutions was the "QualiTraining at Grassroots Level" project, within the framework of the European Centre for Modern Languages - ECML, of the Council of Europe. The project co-ordinator, Laura Muresan, contributed to a wider dissemination of this project's outcomes by inviting ACERT to join a network-meeting in Graz, Austria, and later enabled a colleague to deliver a follow-up workshop in Prague, thus fostering our professional links and providing inspiration for further joint activities.

On this special occasion, the 100th anniversary of the Bucharest University of Economic Studies, we would like to congratulate our colleagues in the Department of Modern Languages and Business Communication on their professional achievements and to wish them continuous success in all their activities, in current and future projects.

Dr. Andrea Křížková
Chair, ACERT o.s.
Prague, Czech Republic
www.acert.cz

INTERNATIONAL LEARNING AND RESEARCH CENTRE

Department of Modern Languages and Business Communication

The Bucharest University of Economic Studies

The International Learning and Research Centre has had the privilege to work with staff and students from the Department of Modern Languages and Business Communication on a number of occasions in the last decade.

Notably, in collaboration with PROSPER-ASE and QUEST, Romania, when a project partner with the European Centre for Modern Languages [ECML] and the Council of Europe in the development of approaches and training in Quality Assurance for European Member States.

International co-operation has been a feature of our liaison with the Department and this co-operation has yielded many strong benefits. Much has been learned from our Romanian colleagues' exemplary work under the inspirational leadership of Professor Laura Muresan. A significant project was shared, also engaging partners from the University of Murcia, Spain, in exploring the role of language learning partners working with forms of narrative. Students of Business English and German from The Bucharest University trialled the project materials. The research reports and expert dissemination carried out by the university team made an invaluable contribution to the project and its outcomes.

As the University celebrates its 100th anniversary, many congratulations are offered on this auspicious occasion and a wish that the outstanding international partnership liaison provided by colleagues in the Department of Modern Languages and Business Communication may continue in future years.

Mary Rose

Founder Director

ILRC/1@rc

**AMBASADA ROMÂNIEI ÎN MAREA BRITANIE
BIROUL CONSULAR DIN EDINBURGH**

7/9 North Saint David Street • Edinburgh, EH2 1AW

Tel: 0131 524 9498 • Fax: 0131 524 9499 •

e-mail: edinburgh@mae.ro

10 martie 2013

**Academia de Studii Economice din București
Facultatea de Relații Economice Internaționale
Departamentul Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri**

Stimată doamnă Profesor Nicolae,

În contextul aniversării unui secol de la înființarea Academiei de Studii Economice din București sunt onorat să vă scriu câteva rânduri prin care să îmi exprim aprecierea deosebită cu privire la rigoarea și exigența cursurilor desfășurate în cadrul ASE prin care studenții se formează și cizelează astfel încât ei devin competitivi pe plan european și internațional, fiind capabili să facă față cu succes provocărilor impuse de companiile de azi, inclusiv multinaționale. Unii dintre ei participă direct la regândirea strategiilor economice ale României în context european și global.

Este evident că „internaționalizarea” pregătirii temeinice a studenților poate fi făcută numai printr-o cunoaștere aprofundată a limbilor străine cu precădere a celei engleze, dobândită în urma unui proces de predare și învățare de calitate coordonat de către Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri, departament deschis de mai mulți ani către cooperarea cu instituții de prestigiu cum ar fi Comisia Europeană, Consiliul Britanic, Înaltul Comisariat ONU pentru Refugiați, Organizația Internațională pentru Migrație, Ministerul Afacerilor Externe. Aceste cooperări au contribuit mult la ridicarea continuă a standardelor de calitate și la aplicarea unor metode noi, pragmatice, apropiate mediului real de comunicare în afaceri, într-un context cultural global complex.

Vizita delegației condusă de prof.univ.dr. Dumitru Miron, decanul Facultății de Relații Economice Internaționale, la Edinburgh pentru a participa la ediția 2013 a „*Conferinței studenților, profesorilor și cercetătorilor români din Marea Britanie*”, contactele academice stabilite cu acest prilej și activitățile ulterioare mă determină să reafirm sprijinul Biroului Consular pentru dezvoltarea cu succes a proiectelor respective precum și pentru identificarea altora noi spre beneficiul cadrelor didactice și al studenților și pentru creșterea vizibilității școlii economice și de afaceri românești.

În acest an aniversar doresc să adresez felicitări cadrelor didactice, studenților și absolvenților acestei valoroase instituții de învățământ superior din România și să le urez tuturor mult succes în viitor pentru creșterea și consolidarea prestigiului Academiei de Studii Economice din București în mediul academic internațional.

Dr Mihai Delcea, ministru consilier

Șeful Biroului consular din Edinburgh

Georgeta GHIGA
Mădălina Monica STANCU

Public
Administration
and
Professional
Communication

Anca CODREANU
Liliana DELLEVOET
Tania MAGUREANU
Valentina ROBU
Learning
&
Growing

I. STAMATESCU
G. GHIGA

Capitolul 3

ROLUL LIMBILOR STRĂINE ÎN FORMAREA ECONOMIȘTILOR PROFESIONIȘTI

de Viorela-Valentina DIMA

Academia de Studii Economice din București este o universitate românească de prim rang, aflată în categoria universităților de cercetare avansată și educație. Această calitate i-a fost atribuită în anul 2011 în urma evaluării naționale efectuate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, cu sprijinul Asociației Universităților Europene (EUA). Prin această clasificare se recunoaște înalta calitate a proceselor de cercetare și educație desfășurate în cadrul universității. Pentru a asigura calitatea proceselor amintite, comunitatea academică a ASE monitorizează constant – printre altele – legătura fină și indisolubilă dintre rezultatele activității din cadrul ASE și impactul acestora pe piața muncii. În cele ce urmează ne propunem să evidențiem contribuția orelor de limbi străine desfășurate la ASE București în formarea economiștilor profesioniști. Capitolul este organizat în trei secțiuni. Prima secțiune prezintă cadrul european, național și instituțional în care se desfășoară activitățile de predare-învățare a limbilor străine; cea de-a doua secțiune, mai amplă, prezintă rezultatele unui studiu de caz efectuat de cadrele didactice de la Departamentul Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri cu privire la orele de limbi străine care au loc la ASE București; cea din urmă secțiune prezintă concluziile acestui capitol.

1. Context european, național și instituțional

a. Context european

În ultimul deceniu, Comisia Europeană a desfășurat o intensă activitate de promovare a studiului limbilor străine în toate Statele Membre ale Uniunii Europene. În acest sens, au fost elaborate o serie de documente programatice – dintre acestea, amintim: *Promoting Language Learning and Linguistic Diversity* – 2003 (Promovarea învățării limbilor străine și a diversității lingvistice) și *A New Framework Strategy for Multilingualism* – 2005, 2008 (Un nou cadru strategic pentru multilingvism). În aceste documente se arată că limbile străine și multilingvismul joacă un rol esențial în economia europeană, în comunicarea și înțelegerea reciprocă dintre cetățenii europeni, precum și în schimbul de informații extrem de necesare privind legislația și activitatea Uniunii Europene [apud 16: p. 2].

În acest context, există un studiu extrem de recent, dat publicității de Comisia Europeană în iunie 2012, în care sunt evaluate rezultatele acțiunilor întreprinse privind promovarea multilingvismului în toate Statele Membre. Studiul este intitulat *Special Eurobarometer 386* și din el supunem atenției cititorului următoarele date:

- 88% dintre europeni consideră că este foarte folositor să cunoască limbi străine
- topul celor mai cunoscute limbi străine la nivelul Uniunii Europene este alcătuit din: engleză (38%), franceză (12%), germană (11%), spaniolă (7%), rusă (5%)

- lucrul în străinătate reprezintă cel mai des menționat motiv pentru care 61% dintre europeni doresc să învețe o limbă străină
- traducerile au un rol extrem de important în multiple domenii – educație (76%), sănătate (71%), la serviciu (68%), informare privind evenimentele care au loc pe glob (67%), informare privind activitățile Uniunii Europene (60%), servicii publice (59%), petrecerea timpului liber (57%)
- la serviciu, limbile străine sunt folosite pentru: comunicare orală (38%), documentare (23%), redactare de e-mail-uri (24%), călătorii în interes de serviciu (15%) [16: pp. 5-9].

Aspectele enumerate mai sus subliniază faptul că învățarea limbilor străine la nivel european are o puternică motivație economică și profesională. După cum se va vedea în cea de-a doua secțiune a capitolului, studenții ASE București confirmă această tendință europeană.

Un alt studiu dat publicității în 2012 de către Comisia Europeană este cel intitulat *European Language Label Empowering People*. Publicarea acestui document se face cu ocazia aniversării a 10 ani de la Declarația de la Barcelona. În Cuvântul introductiv al documentului se arată că în anul 2002 Consiliul European a enunțat un obiectiv extrem de ambițios: „Limba Maternă +2”; cu alte cuvinte, cetățenii Uniunii Europene sunt încurajați să își însușească două limbi străine, alături de limba lor maternă. Ca urmare a acestei Declarații, în ultimul deceniu s-au desfășurat 1500 de proiecte multilingve în toate Statele Membre ale Uniunii Europene.

Volumul aniversar *European Language Label Empowering People* poate fi considerat un catalog al celor mai de succes proiecte pe teme legate de multilingvism desfășurate în ultimii 10 ani pe teritoriile Statelor Membre ale Uniunii Europene. Pentru acest prilej aniversar, fiecare Stat Membru a nominalizat un proiect reprezentativ.

Proiectul considerat reprezentativ pentru România (selectat din multitudinea de proiecte depuse în acești 10 ani de către instituții de educație din România) este cel intitulat „EuroIntegrELP. Equal Chances to European Integration through the Use of the European Language Portfolio” (EuroIntegrELP. Șanse egale privind integrarea europeană prin intermediul Portofoliului Lingvistic European). Acest proiect a fost coordonat de PROSPER–ASE Language Centre, reprezentat de două cadre didactice de la ASE București, Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri: Laura Mureșan și Liliana Dellevoet. Printre numeroasele merite ale acestui proiect sunt amintite:

- a avut în vedere diferite categorii de public țintă (factori de decizie, instituții de educație, cadre didactice, formatori, angajatori, beneficiari ai cursurilor de limbi străine de vârste diferite și provenind din medii diferite de lucru)
- s-a concretizat prin elaborarea unor materiale în 15 limbi mai mult sau mai puțin cunoscute, organizarea de conferințe, ateliere de lucru, sesiuni de formare și informare în peste 20 de țări
- a avut nu doar un impact național și european, ci și unul internațional, materialele produse în timpul proiectului fiind folosite și în Algeria sau China [3: p. 56].

Pentru toate aceste merite, proiectul a primit în septembrie 2012 distincția *European Language Label of Labels* (Eticheta lingvistică europeană). Această distincție a fost oferită unui număr de cinci proiecte provenite din Belgia, Italia, Lituania, Norvegia și România, pentru dimensiunea europeană a acestor proiecte și impactul lor asupra îmbunătățirii competențelor lingvistice ale grupului țintă.

Proiectul amintit nu este singurul inițiat de către cadrele didactice de la Departamentul Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri. Mai jos amintim câteva dintre cele mai reprezentative proiecte:

- „European Resource and Language Centres Network”, 2001-2004
- „Quality Assurance and Self-Assessment for Schools and Teachers”, 2001-2003
- „QualiTraining – Training Guide for Quality Assurance in Language Education”, 2004-2007

- „Drawing up a glossary of Advertising terms” – a contract drawn and subsidised by the Latin Union, 2005
- „Harmonizing the teaching-learning process for Business French with the CEFR (Common European Framework of Reference) principles”, 2005-2007
- „Parents (and Grandparents) as Language Learning Partners (PALLPS)”, Grundtvig project, 2007-2009
- „QualiTraining at Grassroots Level”, 2008-2009
- „Romanian Economic Personalities and Institutions – Romanian Value Added to European Identity (EPIR)”, 2007-2010
- „The theoretical and practical dynamics of leadership in the context of Romania’s accession to the European Union (LIDEROM)”, 2007-2010

Documentele prezentate până în acest moment evidențiază importanța pe care Comisia Europeană și europenii înșiși o asociază studierii limbilor străine. O atitudine similară îi caracterizează și pe studenții ASE, fapt demonstrat de răspunsurile pe care le-au dat în cadrul studiului de caz privind Impactul studierii limbilor străine asupra parcursului academic și profesional.

b. Context național

La nivel național, există o preocupare crescândă privind compatibilitatea dintre competențele dezvoltate de programele universităților și cerințele pieței muncii. Dintre cele mai recente studii în această privință le menționăm pe cele efectuate de Luminița Nicolescu (2007), Luminița Nicolescu și Cristian Păun (2009), Gabriela Stănculescu și Bogdan Ursuleanu (2010) sau E. Maxim, T. Jijie și T. Roman (2012).

În ultimul dintre studiile enumerate se arată că angajatorii au așteptări ridicate în privința competențelor dobândite pe parcursul anilor de studiu de către absolvenții de universitate. Dintre competențele menționate în studiu, cele de limbi străine ocupă un loc important. Astfel, se arată că aproximativ 51% dintre angajatori „consideră importantă și foarte importantă abilitatea de a vorbi într-o limbă străină”, iar cca 44% dintre angajatori „consideră importantă și foarte importantă abilitatea de a scrie într-o limbă străină” [7: p.16].

Date importante privind utilitatea studierii limbilor străine pe parcursul studiilor universitare sunt oferite și de raportul final elaborat în cadrul proiectului POSDRU desfășurat în perioada 2010-2012 și intitulat „Absolvenții și piața muncii”. Instituțiile beneficiare ale proiectului au fost: Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului

Superior, Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățământul Superior. La acest proiect au participat cca 130.000 de absolvenți din 55 de universități din țară, promoțiile 2005 și 2009. [15: p.4]. Printre aspectele menționate în raportul final al proiectului, le subliniem pe acelea direct legate de importanța studierii limbilor străine într-o universitate economică (și nu numai):

- dintre absolvenții economiști din anul 2005: 10% au participat la studii în străinătate pe parcursul facultății; 56% au competențe ridicate sau foarte ridicate de limbi străine la momentul absolvirii; 68% își îmbunătățesc aceste competențe după ce se angajează; nivelul de competențe de limbi străine solicitate la serviciu este cu 0,3% mai ridicat decât nivelul de competențe la momentul absolvirii [15: p.11]
- dintre absolvenții economiști din anul 2009: 9% au participat la studii în străinătate pe parcursul facultății; 50% au competențe ridicate sau foarte ridicate de limbi străine la momentul absolvirii; 57% își îmbunătățesc aceste competențe după ce se angajează; nivelul de competențe de limbi străine solicitate la serviciu este cu 0,1% mai ridicat decât nivelul de competențe la momentul absolvirii [15: p. 16]

Din cele evidențiate mai sus, reiese că studenții economiști au nevoie de orele de limbi străine nu doar pentru a trece cu brio examenele prevăzute în programa de învățământ, ci și pentru a participa la programe de studiu în străinătate. Pe termen lung, orele de limbi străine se dovedesc utile pentru cariera profesională – fapt confirmat de tendința de îmbunătățire a competențelor de limbi străine după angajare, dar și de cerințele pieței muncii (întotdeauna mai ridicate decât nivelul competențelor dobândite până la momentul absolvirii).

Există și un mini-studiu recent, publicat în 2010 de Simona Ionel, privind percepția angajatorilor asupra competențelor de limbă engleză ale absolvenților angajați. Articolul este intitulat „English in the Workplace” (Engleza la locul de muncă) și prezintă un studiu de caz efectuat de autoare cu sprijinul a 45 de respondenți, reprezentanți ai 5 companii din domeniul de activitate diferite – bănci, vânzări cu amănuntul, industria automobilelor, industria IT. Studiul a fost realizat pe baza unui chestionar cuprinzând 19 întrebări. Dintre rezultatele studiului menționăm:

- toți respondenții folosesc limba engleză la serviciu (alături de limba germană în cazul a 7 dintre aceștia)
- majoritatea celor intervievați folosesc engleza la serviciu pentru redactare de texte (71%) și documentare (55%)

- respondenții menționează următoarele aspecte de îmbunătățit: 62% terminologie specifică, 55% cunoștințe gramaticale, 48% abilități conversaționale, 22% abilități de redactare a unui text [6: pp. 277-279]

Alte aspecte interesante la care se face referire în articolul Simonei Ionel sunt legate de procedurile de selecție a candidaților în companiile care doresc buni vorbitori de limbi străine (în cazul de față, limba engleză). Se arată că atunci când postul pentru care se organizează concurs presupune o cunoaștere bună a limbii engleze, candidații dau un test de limba engleză (e.g. redactare de corespondență internă sau externă). În aceste situații, deținerea unui certificat lingvistic internațional nu este obligatorie și nici nu îl scutește pe candidat de susținerea testului amintit.

Din studiile amintite în această secțiune reiese o intensă preocupare la nivel național în ceea ce privește compatibilitatea dintre competențele dobândite de absolvenți pe parcursul studiilor universitare și competențele cerute pe piața muncii. În acest context, competențele de limbi străine joacă un rol important în inserția profesională a absolvenților.

c. Context instituțional

Misiunea Academiei de Studii Economice din București este să contribuie la formarea profesională adecvată a studenților săi și, implicit, la inserția lor pe piața muncii. Mai mult decât atât, se dorește ca instituția „să devină o universitate competitivă la nivel internațional” [9]. În acest sens, ASE oferă studenților săi atât programe de studiu în limba română, cât și programe de studiu în limbi străine. În plus, orele de limbi străine sunt prevăzute în programa analitică a fiecărei facultăți.

În cadrul ASE București există mai multe programe de studiu în limbi străine, menționate în *Tabelul 1*. La aceste programe de studiu participă nu doar studenți români ci și studenți străini înmatriculați permanent sau veniți temporar printr-un program de mobilități internaționale.

Programele de studiu în limba română conțin și cursuri obligatorii de Comunicare de afaceri în limbi străine (engleză, franceză și/sau germană). În plus, la cererea studenților, cadrele didactice de la Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri predau și ore opționale și facultative de limbi străine: chineză, engleză, franceză, germană, italiană, japoneză, rusă, română pentru străini, spaniolă, turcă. Începând cu anul universitar 2012-2013, orele facultative de limbi străine se desfășoară fără plată pentru studenții de anul întâi, tocmai pentru a înlesni accesul studenților la aceste cursuri.

Tabelul 1. Programe de studiu în limbi străine în ASE București, an universitar 2012-2013 [13]

Program de studiu	Facultate organizatoare	Limbă străină
Licență	Administrarea Afacerilor – cu predare în limbi străine	engleză, franceză, germană
	Relații Economice Internaționale	engleză
Masterat	Administrarea Afacerilor, cu predare în limbi străine	engleză, franceză, germană
	Administrație și Management Public	engleză
	Contabilitate și Informatică de Gestiune	engleză
	Finanțe, Asigurări, Bănci și Burse de Valori	engleză, franceză
	Relații Economice Internaționale	engleză
	Școala de Studii Postuniversitare de Management	engleză

Studentii ASE sunt încurajați să își dezvolte competențele de limbi străine nu doar pe parcursul orelor de limbi străine, ci și în cadrul centrelor de studiu individual puse la dispoziție de către Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri. Aceste centre oferă acces la multiple resurse de documentare în format clasic sau electronic, precum și la baze de date naționale și internaționale: *Centrul de studiu individual pentru comunicare în afaceri în limba engleză*, *Centrul de studii culturale braziliene „Celso Furtado”*, *Lectoratul francez și Campus Numérique Francophone Partenaire*. De asemenea, în aprofundarea limbilor străine studenții beneficiază de sprijin din partea *Centrului Cultural Rus* cu sediul în ASE București, din partea

Centrului Prosper-ASE Language centre, dar și din partea nou înființatului *Centru de consultanță, comunicare academică și dezvoltare profesională „Lingua economica”*.

Alături de orele de Comunicare de afaceri în limbi străine prevăzute în programele analitice ale fiecărei facultăți, cadrele didactice de la Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri au inițiat și derulează o serie de masterate în limbi străine. Programele analitice ale acestor masterate cuprind o varietate de cursuri în afara orelor de limbi străine propriu-zise, precum cele enumerate în Tabelul 2:

Tabelul 2. Spicuiuri – Programe analitice – masterate organizate de DLMCA în ASE București, an universitar 2012-2013 [12]

Program de masterat	Cursuri organizate
Comunicare de afaceri în limba franceză în context multicultural	Fundamentele strategice ale comunicării profesionale Tehnici și strategii discursive în comunicarea instituțională Situații și strategii de comunicare în întreprindere Culturi și civilizații francofone Psihologia și dinamica grupurilor Tehnici de argumentare în comunicarea profesională Cultura de întreprindere și managementul resurselor umane Tehnici de comunicare comercială Tehnici de comunicare în negocieri Comunicare de afaceri interculturală și internațională Relații publice și organizare de evenimente Tipuri de text și genuri discursive în comunicarea profesională economică Auditul comunicării profesionale

<p>Comunicare de afaceri în limba engleză</p>	<p>Teorii ale comunicării și tehnici de comunicare față în față Leadership și comunicare organizațională Comunicare și politică Limbajul Marketing-ului și al publicității Comunicare, gen și afaceri Comunicare interculturală de afaceri Tehnici de negociere și management-ul conflictelor Comunicare interpersonală Comunicare de afaceri scrisă intra- și interorganizațională Ascultare eficientă și interacțiune Dezvoltarea gândirii creative/ critice</p>
<p>Comunicare în limba engleză pentru predare și cercetare economică</p>	<p>Comunicare în limba engleză în context economic Metodologia interactivă în predare, formare, învățare în limba engleză Aspecte interculturale ale comunicării în context profesional Corelarea practicii cu cercetarea: metode și instrumente Cerințe și deprinderi avansate de comunicare în context profesional Analiza critică a articolului de cercetare – elemente generice și structurale Gândirea creativă în economie și afaceri Metodologia cercetării în științele sociale, cu accentul pe analiza calitativă Metodologia cercetării: analiza cantitativă Management educațional: aspecte metodologice și practice Gândirea critică în predare/ formare și cercetare în domeniul economic Cerințe internaționale ale comunicării scrise în cercetare Asigurarea calității în educație la standarde europene Comunicarea științifică în era globalizării: cercetare bazată pe corpus și „genre analysis” Metodologia evaluării și auto-evaluării în educația economică Design, management și evaluare în proiecte de cercetare naționale și internaționale</p>

Din cursurile enumerate în *Tabelul 2* se poate deduce complexitatea orelor de Comunicare de afaceri în limbă străină desfășurate în cadrul ASE București. Prin intermediul acestor ore se urmărește formarea pluridisciplinară a studenților, astfel încât să crească eligibilitatea acestora pe piața muncii.

2. Studiu de caz

Pentru a stabili exact rolul limbilor străine în formarea economiștilor profesioniști, colectivul Departamentului Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri a efectuat un studiu de caz în cadrul căruia studenților li s-a distribuit un chestionar intitulat “Impactul studierii limbilor străine și a comunicării de afaceri asupra parcursului universitar și profesional”. Chestionarul a fost conceput și distribuit studenților în limba română pentru a evita eventualele neclarități. Chestionarul are 22 de întrebări, grupate în pe arii tematice:

- date despre respondenți
- informații legate de cursurile de limbi străine și despre contextele în care acestea sunt folosite pe parcursul anilor de studiu la ASE
- întrebări despre așteptările studenților neangajați privind aspectele pentru care vor folosi limbile străine la serviciu și despre aspectele concrete pentru care studenții angajați folosesc limbile străine la locul de muncă (de menționat că una dintre aceste întrebări este preluată din articolul semnat de Simona Ionel în 2010)
- întrebări privind competențele transferabile dobândite la cursurile de limbi străine
- sugestii privind îmbunătățirea activităților de predare-învățare a limbilor străine în cadrul ASE.

Studiul de caz s-a desfășurat în două etape: studiul pilot și studiul extins. Studiul pilot a avut loc în perioada martie-aprilie 2012. În acest interval chestionarul a fost distribuit unui număr de cca 200 de studenți de la facultățile de Cibernetică, Statistică și Informatică Economică, Relații Economice Internaționale, Marketing. Pe baza răspunsurilor primite de la acești studenți s-a îmbunătățit chestionarul distribuit în cadrul studiului extins. Rezultatele inițiale au fost prezentate în articolul „A Case Study on the Impact of English for Special Purposes on Students’ Academic and Professional Pursuit” publicat în iunie 2012 și semnat de autoarele chestionarului (Viorela-Valentina Dima, Georgeta Ghiga, Marina Luminița Militaru, Antonia Enache)[2].

În perioada aprilie-iunie 2012 s-a desfășurat studiul extins, în cadrul căruia au fost intervievați 2034 de studenți de la toate cele 11 facultăți ale Academiei de Studii Economice din București, datele fiind analizate de către o echipă formată din 5 cadre didactice de la Departamentul Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri (Viorela-Valentina Dima, Antonia Enache, Diana Eugenia Ioncică, Antoaneta Lorentz, Marina Luminița Militaru) și 5 studenți (Savian Boroancă, Adrian Damoc, Cristian-Ovidiu Ghiță, Bogdan Hagi, Ionuț Potrache), cărora le mulțumim pentru sprijinul acordat¹. Figurile 1 și 2 de mai jos prezintă distribuția respondenților pe forme de învățământ (zi/învățământ la distanță) și ani de studiu, respectiv, pe facultăți². Trebuie menționat faptul că au existat mai mulți respondenți studenți de anul întâi deoarece – la data efectuării studiului – planurile de învățământ ale majorității facultăților prevedeau studierea limbilor străine doar în anul întâi. Doar câteva facultăți prevedeau studierea limbilor străine și în alți ani de studiu (de ex. Facultățile FABIZ, COM, MKT și REI).

Figura 3 prezintă răspunsurile celor intervievați la întrebarea „Ce limbă străină studiați/ ați studiat la ASE?”. După cum se poate observa, 99% dintre respondenți au studiat limba engleză, 21% au studiat limba franceză și 11% au studiat limba germană. Dintre cursurile opționale/ facultative de limbi străine, la italiană s-au înscris 4% din studenții intervievați, la rusă și română pentru străini – 1%, la chineză și japoneză – sub 1% dintre intervievați.

Răspunsurile la următoarele două întrebări din chestionar furnizează date importante privind interesul studenților de a participa și a contribui activ la cursurile de limbi străine. Figura 4 arată că majoritatea studenților

- 1 Rezultate parțiale ale studiului au fost prezentate de către Diana Eugenia Ioncică și Viorela-Valentina Dima în septembrie 2012, la Conferința Internațională *Services and Economic Development: Local and Global Challenges*, organizată de ASE București în colaborare cu RESER – Asociația Europeană pentru Cercetare în Servicii. [5]
- 2 Legenda abrevierilor folosite pentru denumirile facultăților: FABIZ – Administrarea Afacerilor (cu predare în limbi străine), AMP - Administrație și Management Public, CSIE – Cibernetică, Statistică și Informatică Economică, CIG – Contabilitate și Informatică de Gestiune, COM – Comerț, ECON – Economie, EAM - Economie Agrară și a Mediului, FABBV - Finanțe, Asigurări, Bănci și Burse de Valori, MAN – Management, MKT – Marketing, REI – Relații Economice Internaționale.

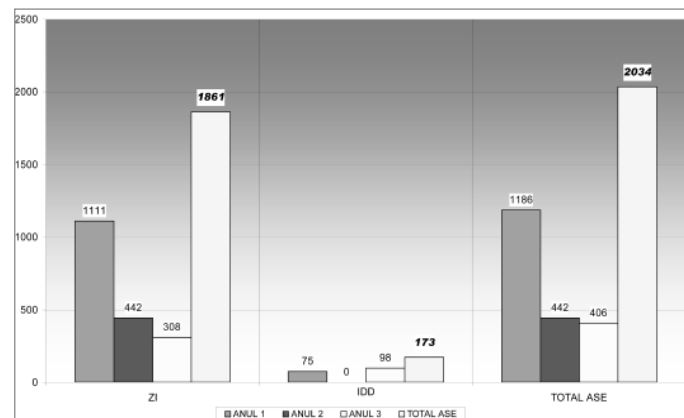

Fig. 1 – Studenți participanți la studiu

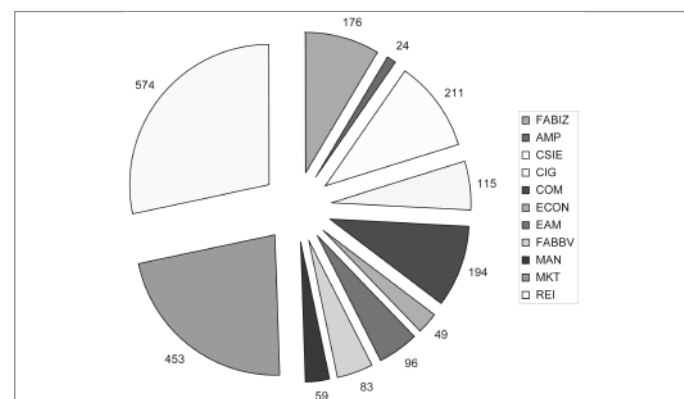

Fig. 2 – Repartiția studenților pe facultăți

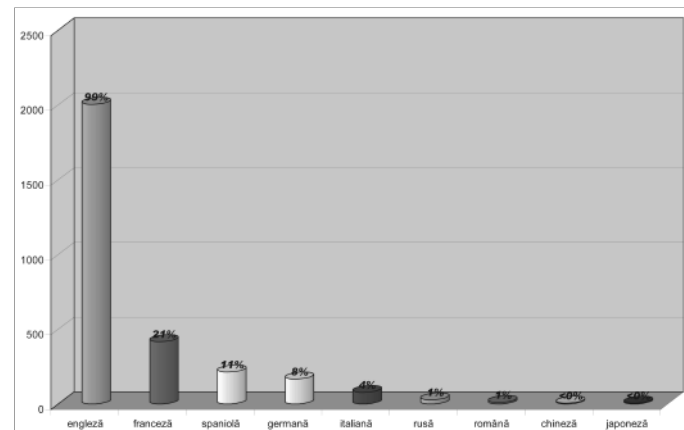

Fig. 3 – Limbi străine studiate în ASE

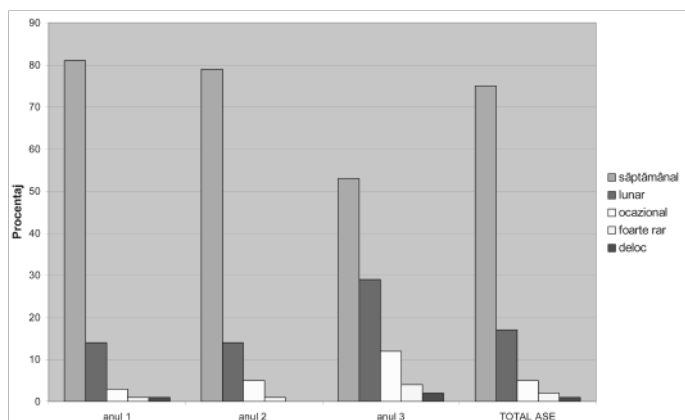

Fig. 4 – Prezența la orele de limbi străine

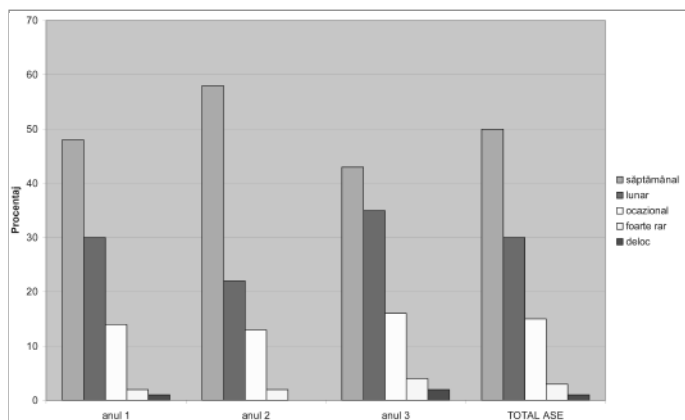

Fig. 5 – Implicarea activă la orele de limbi străine

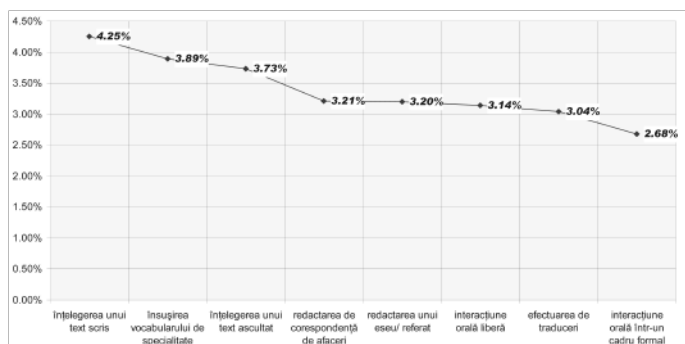

Fig. 6 – Competențe exersate în carrul orelor de limbi străine

din toți anii de studiu sunt prezenți săptămânal la cursuri. Totuși, prezența săptămânală descrește de la cca 80% în anii 1 și 2 la cca 53% în anul 3 – acest fapt poate fi corelat cu tendințele de integrare pe piața muncii, așa cum se va arăta ulterior. Figura 5 arată ca studenții preferă să contribuie la orele de limbi străine – cca 50% dintre respondenți au declarat că se implică activ în aproximativ 50% dintre cursurile frecventate și mai puțin de 15% se implică activ ocazional sau foarte rar.

Judecând după răspunsurile primite la întrebările anterioare, putem considera că opiniile exprimate în legătură cu următoarele aspecte cuprinse în chestionar sunt pertinente. Figura 6 de mai jos reflectă competențele lingvistice exersate în cadrul orelor de limbi străine. De menționat că studenții au apreciat frecvența exersării acestor competențe cu note de la 1 (foarte rar) la 5 (foarte des), iar mediile ponderate ale acestor aprecieri au fost redată în graficul de mai jos. Se observă că se exersează cel mai des *înțelegerea unui text scris*, urmată de *înșușirea vocabularului de specialitate*, *înțelegerea unui text ascultat*, *redactarea de corespondență*, *redactarea unui eseu*, *interacțiune orală liberă* și *efectuarea de traduceri*. Pe ultimul loc ca frecvență se situează *interacțiunea orală într-un cadru formal* (ședință, negociere, etc.)

Următoarele întrebări se referă la contextele în care studenții folosesc limbile străine pentru materiile de specialitate, precum și la competențele lingvistice necesare în aceste contexte. Din Figura 7 se observă că limbile străine sunt folosite pe parcursul studiilor pentru *documentare*, *audierea cursurilor*, *redactarea referatelor pentru materii de specialitate*, *efectuarea de prezentări orale* și *traduceri*. De asemenea, cca 12% dintre studenți au răspuns că sunt interesați de participarea la programe de studii în străinătate, pentru care își pregătesc dosarul de candidatură și participă la interviuri în limbile străine în care urmează să studieze.

Figura 8 prezintă competențele de limbi străine de care studenții au nevoie de-a lungul studiilor. Pe primul loc se află *înțelegerea unui text*

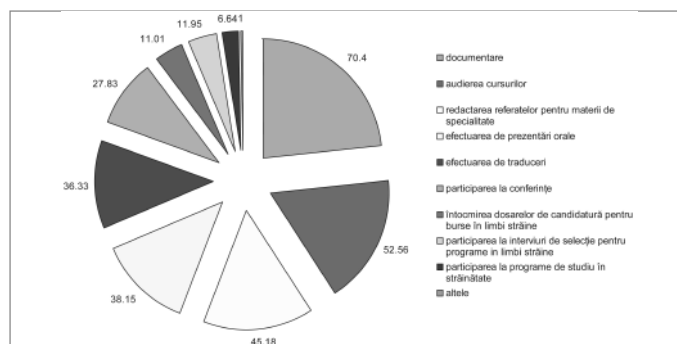

Fig. 7 – Contexte în care se folosesc limbile străine în ASE – procentaj

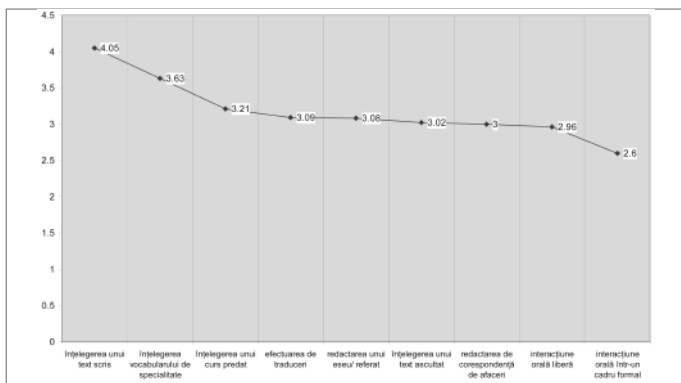

Fig. 8 – Coompetențe de limbi străine folosite la materiile de specialitate

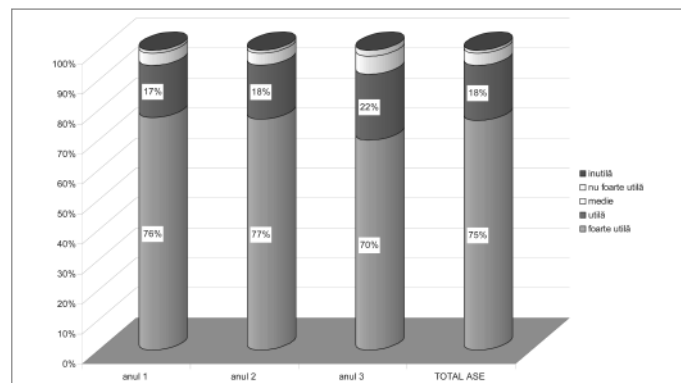

Fig. 9 – Utilitatea studiilor limbilor străine pentru evoluția în cadrul ASE

scris, urmată de înțelegerea *vocabularului de specialitate* și a unui *curs predat*, *efectuarea de traduceri*, *redactarea referatelor pentru materii de specialitate*. Pe ultimul loc se află *redactarea de corespondență* și *interacțiunea orală*. Comparând graficele din figurile 6–8, se observă că există o strânsă legătură între competențele de limbi străine dezvoltate la orele de limbi străine și cele folosite pe parcursul anilor de studiu la ASE. Cele mai frecvente trei competențe menționate de studenți în ambele cazuri sunt: *înțelegerea unui text scris / documentarea*, *înșușirea / înțelegerea unui text de specialitate* și *înțelegerea unui text ascultat / a unui curs predat*. Din acest clasament se poate trage concluzia că orele de limbi străine le sunt de un real folos studenților în pregătirea pentru materiile de specialitate. Figura 9 arată că, în medie, 75% dintre respondenți percep orele de limbi străine ca fiind foarte utile pentru evoluția în cadrul ASE.

Pentru a afla în ce măsură orele de limbi străine sunt la fel de utile pentru pregătirea studenților în vederea desfășurării activității la locul de muncă la standarde profesionale, chestionarul a cuprins și o serie de întrebări privind contextele în care sunt folosite limbile străine la serviciu. Figura 10 reflectă cifrele privind inserția studenților ASE pe piața muncii. Se observă că la nivel de ASE 83% dintre respondenți nu sunt angajați, în timp ce 16% sunt angajați. Marea majoritate a studenților înmatriculați la programe de învățământ la zi nu sunt angajați – 88%, pe când marea majoritate a studenților înmatriculați la programe de învățământ la distanță au serviciu – 72%.

Următoarele două figuri prezintă așteptările studenților neangajați în privința limbilor străine necesare la serviciu. Astfel, Figura 11 arată că 71% dintre respondenți cred că vor folosi la serviciu limba engleză, 28% – limba franceză, 15% – limba germană, 6% – limba spaniolă, 2% limba italiană. O serie întreagă de alte limbi au fost menționate în proporție de sub 1% – chineză, japoneză, turcă, portugheză, suedeză, arabă, bulgară, ucraineană, poloneză, croată sau maghiară.

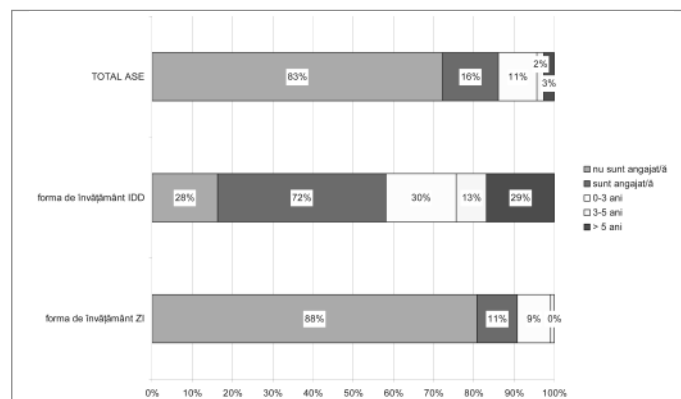

Fig. 10 – Utilitatea studiilor limbilor străine pentru evoluția în cadrul ASE

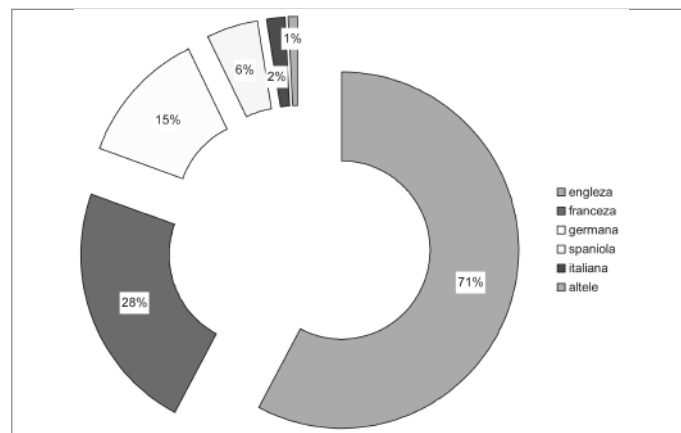

Fig. 11 – Așteptările studenților privind limbile străine folosite la serviciu

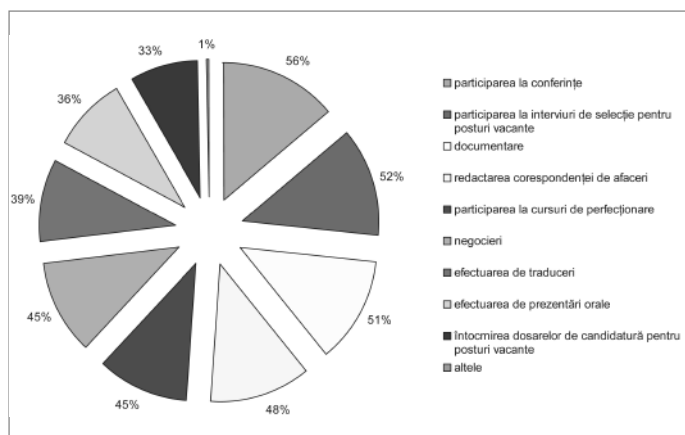

Fig. 12 – Așteptările studenților privind contextele în care vor folosi limbile străine la servicii

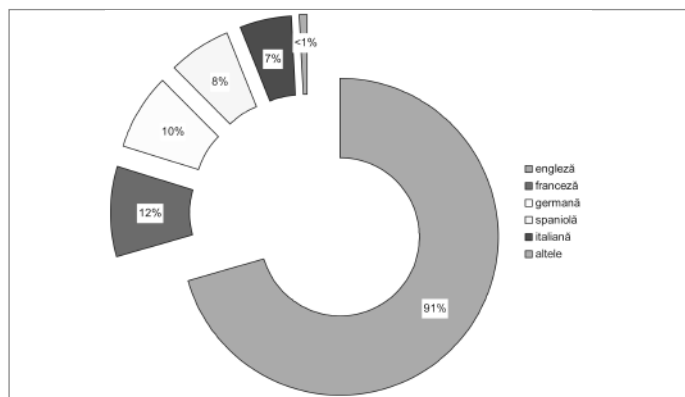

Fig. 13 – Limbile străine folosite de studenți la servicii

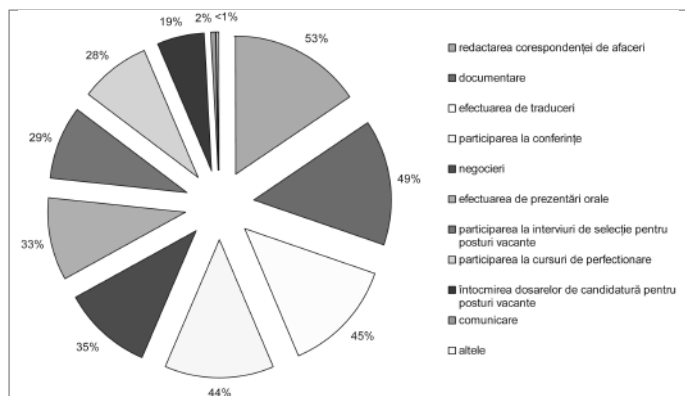

Fig. 14 – Situațiile în care limbile străine sunt folosite la servicii

Figura 12 rezumă contextele în care studenții neangajați cred că vor folosi limbile străine după ce se vor integra pe piața muncii. Circa 50% dintre respondenți au indicat următoarele contexte: *participarea la conferințe, participarea la interviuri de selecție pentru ocuparea unui post vacant, documentare*. Alți 40% dintre studenți se așteaptă să folosească limbile străine pentru: *redactarea corespondenței de afaceri, participarea la cursuri de perfecționare sau negocieri*. Aproximativ 30% dintre studenți consideră că vor folosi limbile străine la serviciu pentru: *efectuarea de traduceri și prezentări orale*, sau pentru *întocmirea dosarelor de candidatură pentru posturi vacante*. Sub 1% dintre studenți au menționat următoarele contexte în care vor folosi limbile străine la locul de muncă: *comunicare în cadrul firmei, promovare, călătorii sau reuniuni de afaceri*.

Figurile 13 și 14 prezintă răspunsurile studenților angajați, răspunsuri care confirmă în mare parte așteptările studenților neangajați. Astfel, majoritatea covârșitoare a studenților care au un loc de muncă folosesc limba engleză în scopuri profesionale – 91%, în timp ce 12% folosesc limba franceză, 10% – limba germană, 8% – limba spaniolă, 7% – limba italiană. Sub 1% dintre studenții angajați folosesc la serviciu următoarele limbi străine: rusă, turcă, portugheză sau coreeană. În Figura 14 sunt prezentate contextele în care studenții angajați folosesc limbile străine la locul de muncă. Aproximativ 50% dintre respondenți au indicat *redactarea corespondenței de afaceri*, urmată de cca 40% – *documentare, efectuarea de traduceri și participarea la conferințe*. Aproximativ 30% dintre studenți folosesc limbile străine la serviciu pentru *negocieri, efectuarea de prezentări orale*, urmate de cca 20% – *participarea la interviuri de selecție pentru ocuparea unui post vacant, participarea la cursuri de perfecționare, întocmirea dosarelor de candidatură pentru posturi vacante*. Sub 1–2% dintre studenți au menționat *comunicare în cadrul firmei* drept un alt context în care folosesc limbile străine la serviciu. Figura 15 prezintă pe scurt

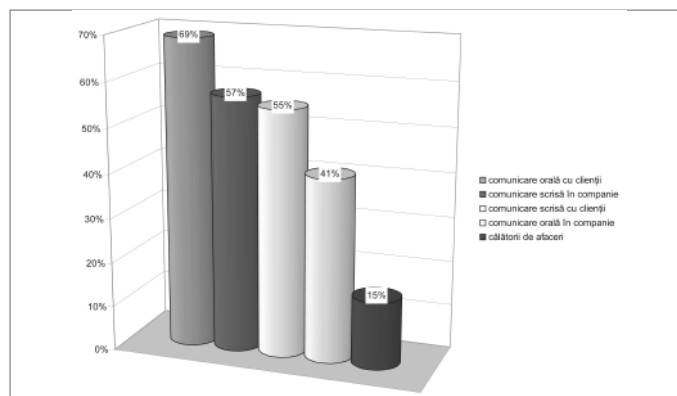

Fig. 15 – Contextele de comunicare în limbi străine la servicii

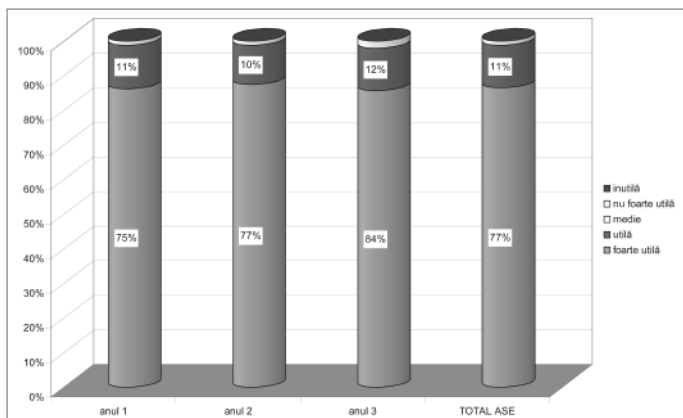

Fig. 16 – Utilitatea studierii limbilor străine pentru evoluția profesională

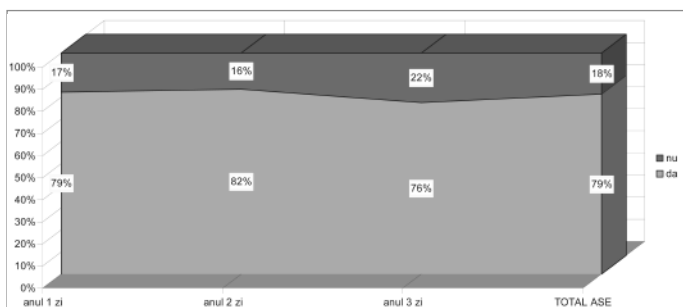

Fig. 17 – Opțiunile studenților privind studierea mai multor limbi străine în cadrul ASE

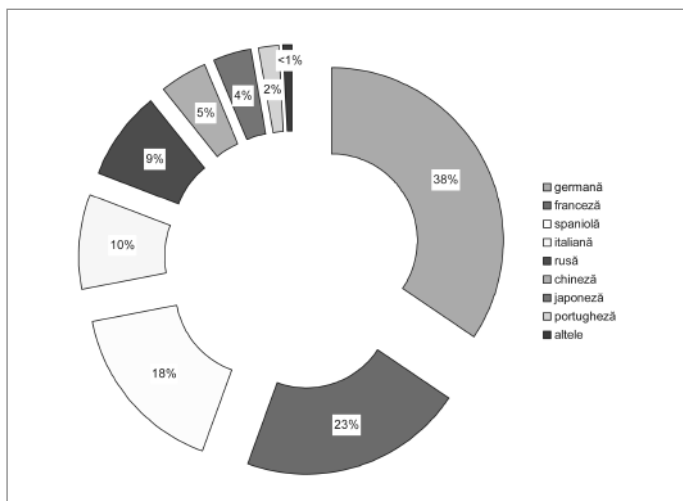

Fig. 18 – Limbile străine solicitate de studenții din ASE

contextele de comunicare în limbă străină la serviciu – comunicare orală sau scrisă, în cadrul companiei, sau cu clienții. Este interesant de observat că 15% dintre studenții angajați declară că iau parte la călătorii de afaceri în țări străine.

Răspunsurile prezentate până acum arată că limbile străine sunt folosite de studenți la serviciu pentru o serie largă de activități. Prin urmare, studenții consideră că este extrem de util să studieze limbi străine în vederea unei bune evoluții profesionale. Figura 16 arată că în medie 77% dintre studenți consideră foarte utilă studierea limbilor străine în cadrul ASE București. Mai mult decât atât, Figura 17 arată că majoritatea studenților – 79% – își doresc să studieze mai multe limbi străine decât cele prevăzute în planul de învățământ.

Figura 18 indică limbile străine pe care studenții ASE ar dori să le studieze în timpul facultății. Cele mai cerute limbi sunt: germana – 38%, franceza – 23%, spaniola – 18%, italiana – 10%, chineza – 5%, japoneza – 4%, portugheza – 2%. Sub 1% dintre studenți ar dori să studieze suedeza, greaca, olandeza, coreeana, finlandeza, norvegiana, croata, ceha etc. Întrucât la data studiului 9 din 11 facultăți ale ASE București prevedeau doar o limbă străină în planul de învățământ, studenții nu aveau posibilitatea să studieze o a doua limbă străină decât un an, în cadrul unui curs facultativ. Se va vedea chiar că studenții își doresc să studieze două-trei limbi străine pe parcursul celor trei ani de studii.

Figura 19 prezintă principalele motive pentru care studenții doresc să studieze mai multe limbi străine. 73% dintre respondenți doresc să studieze limbi străine pentru a lucra într-o companie multinațională, 62% – pentru obținerea unor certificate lingvistice internaționale, 60% – pentru a lucra în străinătate, 57% – pentru interes personal.

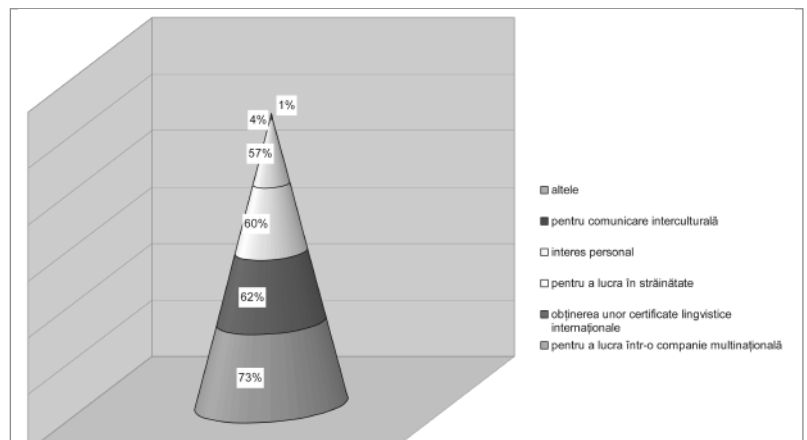

Fig. 19 – Motivarea opțiunii de a studia mai multe limbi străine în ASE

O secțiune importantă a chestionarului distribuit în cadrul acestui studiu de caz a solicitat sugestiile studenților privind îmbunătățirea orelor de limbi străine din cadrul ASE București. Sugestiile au fost extreme de variate, acoperind următoarele aspecte: dotarea tehnico-materială și materialele didactice, activități de predare-învățare în clasă și în afara clasei, orarul și planul de învățământ, recunoașterea studiilor sau personalitatea profesorului de limbi străine.

Figurile 20A și 20B prezintă sugestiile privitoare la dotarea tehnico-materială și pe cele privitoare la îmbunătățirea planurilor de învățământ. Cele două aspecte sunt foarte importante pentru desfășurarea orelor de limbi străine. De exemplu, studenții își doresc să învețe folosind noile tehnologii, să asculte mai multe materiale audio-video – acest lucru este posibil numai prin îmbunătățirea bazei materiale și dotarea mai multor săli de seminar cu aparatură corespunzătoare. Momentan, activitățile de ascultare a materialelor audio se realizează prin utilizarea de aparatură portabilă.

În ceea ce privește îmbunătățirea planurilor de învățământ, principalele sugestii vizează creșterea numărului de ore de limbi străine. Această sugestie este nuanțată de următoarele solicitări: mai mult de un seminar pe săptămână pentru o limbă străină, mai multe limbi străine în programa de studiu, organizarea de cursuri facultative pentru toți anii de studiu, dacă se poate, fără costuri suplimentare. Ultimele sugestii au fost deja luate în calcul: începând cu anul universitar 2012-2013 studenții au posibilitatea de a opta pentru unul sau mai multe cursuri facultative de limbi străine începând cu anul întâi de studiu și continuând pe tot parcursul studiilor universitare de licență și / sau masterat.

Întrucât orele de limbi străine din cadrul ASE București se desfășoară sub forma unor cursuri de comunicare de afaceri într-o limbă străină, studenții au semnalat faptul că prin intermediul acestor ore își dezvoltă o serie de competențe transferabile. În ceea ce urmează, vom prezenta răspunsurile lor privind competențele transferabile dezvoltate în cadrul orelor de limbi străine și folosite fie la materiile de specialitate, fie la locul de muncă.

Figura 21 arată că majoritatea studenților consideră că participând la orele de limbi străine și-au îmbunătățit competențele de redactare a unui eseu / referat – 76%, sau competențele privind pregătirea și efectuarea de prezentări orale – 57%. Alte competențe transferabile utilizate pe parcursul anilor de studiu sunt: efectuarea de traduceri, documentarea, însușirea de competențe terminologice (vocabular de specialitate), redactare de corespondență, comportament în cazuri formale, efectuare de analiză SWOT etc.

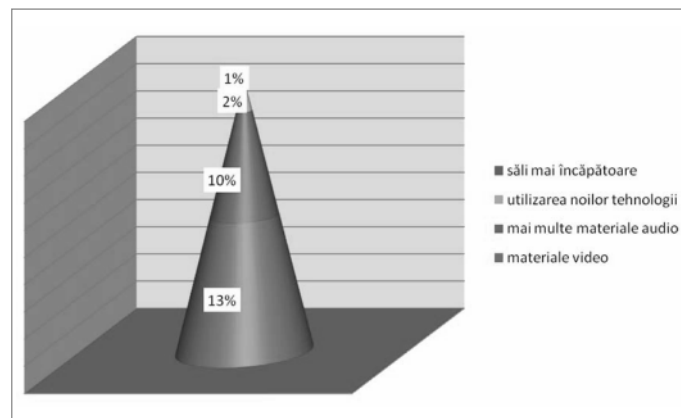

Fig. 20A – Sugestiile studenților privind dotarea tehnico-materială

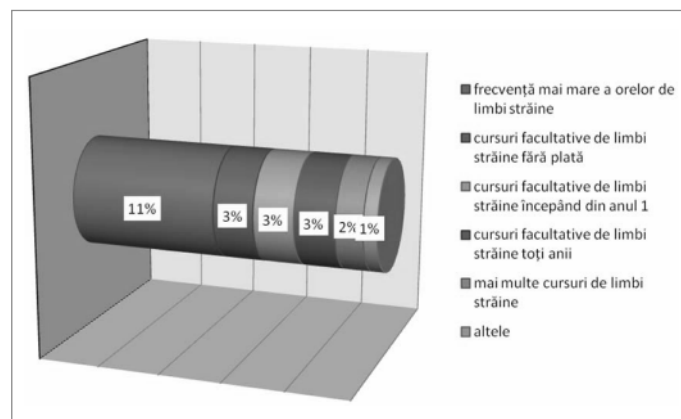

Fig. 20B – Sugestiile studenților privind îmbunătățirea planurilor de învățământ

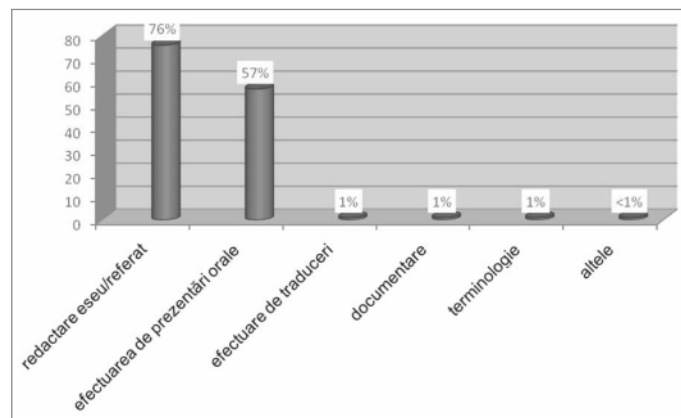

Fig. 21 – Competențe transferabile folosite la materiile de specialitate

Figura 22 prezintă așteptările studenților privind competențele transferabile dobândite/ exersate la cursurile și care urmează a fi folosite la serviciu. Studenții menționează: *redactarea corespondenței de afaceri* – 51%, *participarea la interviuri de selecție pentru posturi vacante* – 45%, *întocmirea dosarelor de candidatură pentru posturi vacante* – 42%, *efectuarea de prezentări orale* – 40%.

Figura 23 prezintă competențele transferabile dobândite la cursurile de limbi străine din cadrul ASE și folosite de studenții angajați la locul de muncă. Se observă că – în mare – așteptările studenților neangajați se confirmă. Astfel, 60% dintre studenții care au un loc de muncă menționează *redactarea corespondenței de afaceri*, 40% – *efectuarea de prezentări orale*, 32% – *participarea la interviuri de selecție pentru posturi vacante*, 21% – *întocmirea dosarelor de candidatură pentru posturi vacante*.

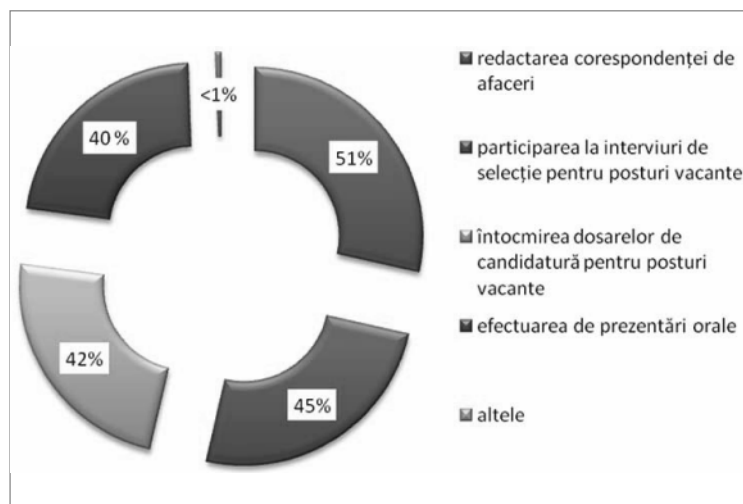

Fig. 22 – Așteptările studenților privind competențele transferabile folosite la serviciu

Rezultatele studiului de caz prezentat în această secțiune indică faptul că studenții ASE București percep orele de Comunicare de afaceri în limbi străine ca fiind extrem de importante pentru evoluția lor în cadrul ASE, dar și pentru evoluția profesională. Mai mult decât atât, aceste ore au un rol esențial în dezvoltarea lor personală.

Chestionarul utilizat pentru acest studiu de caz a dat studenților șansa de a își exprima părerea despre utilitatea orelor de limbi străine desfășurate în ASE. Majoritatea studenților au adăugat și câte un comentariu. În tabelul 3 de mai jos redăm opiniile lor, grupate pe următoarele categorii de informații: parcurs universitar, carieră profesională, dezvoltare personală.

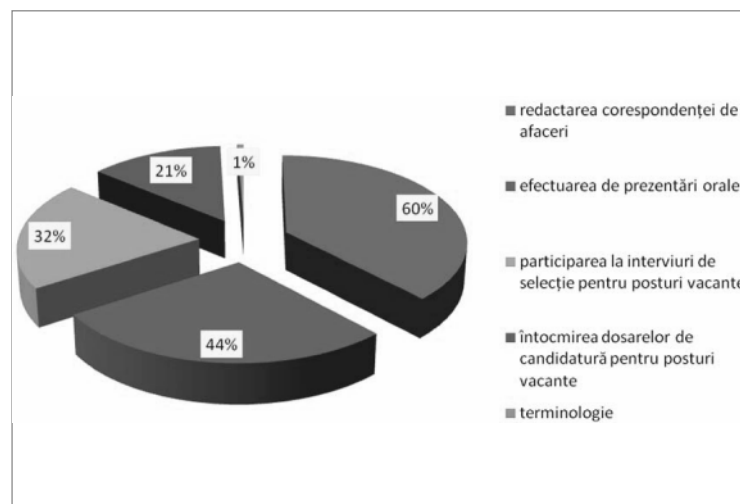

Fig. 23 – Competențele transferabile folosite de studenți la serviciu

Tabelul 3. Opiniile studenților privind utilitatea studierii limbilor străine în ASE București

Parcurs universitar

- Studierea unei limbi străine / mai multor limbi străine este foarte utilă pentru o mai bună înțelegere a contextului economic prezentat la cursuri. (CSIE, anul 1)*
- Studierea limbilor străine este foarte utilă pentru înțelegerea textelor de specialitate dar și pentru viitoarele joburi. (MKT, anul 1)*
- Ne ajută foarte mult cunoașterea limbii engleze pentru realizarea proiectelor. (MKT, anul 3)*
- Studierea unei limbi străine în ASE mi s-a părut utilă deoarece m-a ajutat la realizarea tezei de licență. (MKT, anul 3)*
- Studierea unei limbi străine în cadrul facultății mă ajută la înțelegerea termenilor din engleză pentru a îi folosi corect în redactarea referatelor. (MKT, anul 3)*
- Consider foarte utilă studierea unei limbi străine pentru evoluția în cadrul ASE deoarece putem participa la conferințe, sesiuni de informare. (REI, anul 3)*
- Studierea unei limbi străine îmi oferă o gamă mult mai largă de informații (cărți, articole, etc.) din care pot învăța. (REI, anul 3)*
- Studierea limbilor străine m-a ajutat mult pentru studiarea unor materiale necesare pentru parcurgerea cursurilor și seminariilor de specialitate. (REI, anul 2)*
- Cunoașterea unei limbi străine îmi oferă posibilitatea de a accesa materiale din publicații străine. (REI, anul 2)*
- Cunoașterea limbilor străine este extrem de utilă deoarece dă posibilitatea cercetării pentru mai multe materii de specialitate. (REI, anul 3)*
- Orice limbă străină studiată favorizează înțelegerea mai multor aspecte informaționale predate la cursurile materiilor de specialitate și îți permit studiarea altor materiale informaționale redactate într-o limbă străină. (REI, anul 2)*
- Cred că este nevoie de cel puțin o limbă străină pentru a excela pe plan universitar. (CSIE, anul 2)*
- Orele de limbi străine ne ajută să cunoaștem mai bine termenii economici pentru a-i putea utiliza corect. (EAM, anul 1)*
- Studierea limbilor străine în cadrul facultății ne este foarte utilă deoarece și la alte materii putem întâlni texte în limba studiată. (EAM, anul 1)*
- Ținând cont că toate materiile sunt în strânsă legătură cu ce se întâmplă la nivel european, consider că studiul uneia sau mai multor limbi străine devine foarte util. (CIG, anul 1)*
- Studierea mai multor limbi străine este folositoare în evoluția în cadrul ASE-ului deoarece dezvoltă capacitatea de comunicare, caracteristici ce nu pot fi obținute prin intermediul altor materii. (MAN, anul 1)*
- Cunoașterea unei limbi străine este de mare importanță pe parcursul ciclurilor de învățământ în cadrul ASE, de la înțelegerea articolelor de specialitate la eventualele evenimente la care pot participa ambasadori, personalități străine. (MKT, anul 3)*
- Plănuiesc să fac masterul în străinătate și să am o carieră internațională. Încă de acum, sunt implicată într-un ONG internațional. (FABIZ, anul 1)*
- Studierea limbilor străine în ASE este foarte utilă deoarece doresc să mă înscriu la un master în străinătate. (MKT, anul 1)*
- Studierea unei limbi străine poate fi foarte utilă, în primul rând în vederea efectuării unor studii în străinătate și în al doilea rând pentru a-mi mări posibilitățile profesionale după terminarea studiilor. (REI, anul 2)*
- Studierea limbii ruse în cadrul ASE București m-a ajutat să obțin o bursă de perfecționare și pregătire profesională în Rusia. (REI, anul 2)*

Carieră profesională

- Studierea unei limbi străine ne oferă posibilitatea de a ne integra mult mai ușor în mediul profesional. (REI, anul 3)*
- Cunoașterea unei limbi străine este foarte utilă pentru că te ajută să te diferențiezi de ceilalți angajați. (REI, anul 3)*
- Pentru mine este foarte important să am cunoștințe de limbă străină pentru că mă ajută pentru cariera mea viitoare. Încă din primul an de facultate m-am confruntat cu problema susținerii unui interviu în limba engleză, pe care l-am trecut. (REI, anul 3)*
- În zilele noastre la orice interviu te prezinți, pe lângă experiență îți cer obligatoriu cel puțin o limbă străină. Deci este foarte utilă studiarea unei limbi străine. (FABBV, anul 1)*
- Un angajator va alege dintre un CV cu o singură limbă străină cunoscută și un CV cu două sau mai multe limbi străine cunoscute cu siguranță CV-ul cu mai multe limbi. (MAN, anul 1)*
- Consider că, în zilele noastre, este foarte bine să cunoști două limbi străine deoarece ai mai multe șanse de angajare după ce termini facultatea sau îți se ivește o ocazie chiar în timpul facultății. (EAM, anul 2)*
- Fără cunoașterea unei limbi străine nu cred că există șansa de a avea un loc de muncă decent și în niciun caz de a face performanță în domeniu, de a te evidenția. (MKT, anul 3)*
- Cu cât cunoști mai multe limbi străine cu atât ai mai multe șanse de angajare. (FABIZ, anul 1)*
- Fără cunoașterea unor limbi străine este practic imposibil să te angajezi în ziua de azi. (COM, anul 3)*
- Cu o limbă străină cunoscută la perfecție poți opta pentru un serviciu mai avantajos și mai bine plătit. (AMP, anul 1)*
- Studierea unei limbi străine este extrem de importantă pentru că facilitează obținerea unui loc bun de muncă și odată obținut postul vizat, ne poate facilita avansarea profesională. (REI, anul 3)*
- Mobilitatea actuală a pieței de muncă, în continuă dezvoltare, prezintă exigențe privind aptitudini de orice tip; trei limbi străine ar fi un punct forte. (REI, anul 2)*
- Consider foarte utilă studiarea mai multor limbi străine pe parcursul tuturor anilor de licență și de masterat întrucât cunoașterea mai multor limbi străine este absolut necesară în dezvoltarea unei cariere profesionale, mai ales în domeniile studiate în cadrul ASE. (AMP, anul 1)*
- Studierea a cel puțin unei limbi străine în cadrul facultăților ASE este indispensabilă. Domeniul economic este unul de factură internațională – este aproape imposibilă obținerea unei angajări fără a cunoaște o limbă străină. (AMP, anul 1)*
- O limbă străină permite obținerea unui loc de muncă mai bun, o deschidere spre domeniul de interes la nivel global, acces la mai multe informații, cunoștințe. (AMP, anul 1)*
- Limba străină te formează, îți introduce în vocabularul „profesional” noi termeni. (FABIZ, anul 1)*
- Este foarte utilă studiarea unei limbi străine pentru interacțiunea orală cu diverse persoane din cadrul și din afara companiei și pentru înțelegerea și folosirea terminologiei de specialitate. (MKT, anul 2)*
- Limba engleză este indispensabilă în activitatea mea profesională. (MKT, anul 2, angajat de 5 ani)*
- Cu cât știi mai multe limbi străine cu atât ești mai de folos unei întreprinderi; Deja engleza a ajuns să nu mai fie o limbă străină. (REI, anul 1)*
- Faptul că materiile sunt predate într-o limbă străină constituie un avantaj pentru un viitor job sau bursă în străinătate. (FABIZ, anul 1)*
- Îți deschide oportunitatea să ieși din țară și să ai un salariu mai bun în țara natală pentru folosirea limbii străine în mediul de lucru. (FABIZ, anul 1)*
- Consider că, în curând, cunoașterea a cel puțin două limbi străine va fi un lucru necesar pentru dezvoltarea profesională. (FABIZ, anul 1)*

În activitatea profesională este foarte utilă limba străină deoarece putem interacționa cu diverse persoane care nu vorbesc limba română. (EAM, anul 1)

Consider că stăpânirea unei limbi străine constituie întotdeauna un avantaj competitiv. (MKT, anul 3)

Dezvoltare personală

Studierea limbilor străine ajută la formarea de noi idei, concepții și la formarea individului. (CSIE, anul 1)

Studierea limbilor străine ne ajută în dezvoltarea personală și în facilitarea relațiilor cu persoane de altă naționalitate. (COM, anul 2)

Se spune că în primul rând înveți pentru tine, apoi pentru a te folosi de acest lucru pe plan profesional. Ei bine, cred în acest lucru 100%. (MAN, anul 1)

Studierea limbilor străine este foarte importantă pentru înțelegerea mai multor culturi și lărgirea orizontului de oportunități. (MKT, anul 1)

În afară de oportunitatea de a lucra într-un cadru mult mai bun, o limbă străină te face să ai o viziune mai amplă asupra lucrurilor, deschide noi oportunități cu mult mai multă ușurință. (MKT, anul 3)

Studierea mai multor limbi străine este foarte importantă deoarece te ajută să îți dezvolți aptitudini în comunicare, îmbogățire a cunoștințelor și colectarea informațiilor din mai multe surse. (MKT, anul 3)

Prin utilizarea limbilor străine am reușit să evoluez în înțelegerea proceselor economice desfășurate la nivel internațional în contextul globalizării și al existenței unei economii concurențiale aflate în dezvoltare. (REI, anul 3)

3. Concluzii

Pe parcursul acestui capitol ne-am propus să prezentăm o varietate de date care să contribuie la formarea unei opinii fundamentate privind contribuția la formarea economiștilor profesioniști a orelor de limbi străine desfășurate în Academia de Studii Economice din București. Am prezentat pe scurt contextul internațional, național și european în care se desfășoară aceste ore de limbi străine; apoi am expus în mod amănunțit rezultatele studiului de caz întreprins în aprilie-iunie 2012 de cadrele didactice din Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri. În cele ce urmează, ne propunem să reluăm ideile principale ale capitolului.

La nivel european, am evidențiat existența unei intense activități de promovare a studiului limbilor străine în toate Statele Membre ale Uniunii Europene. Această activitate s-a concretizat, între altele, prin desfășurarea unui număr impresionant de proiecte multilingve în ultimii 10 ani. Cu ocazia aniversării primului deceniu de multilingvism, 5 dintre cele 150 de proiecte au fost premiate cu distincția *European Language Label of Labels* (Eticheta lingvistică europeană). Singurul proiect românesc aflat între cele 5 proiecte premiate a fost cel condus de două cadre didactice de la Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri din ASE București, Laura

Mureșan și Liliana Dellevoet. Motivația acordării acestei distincții proiectelor este strâns legată de motivația promovării multilingvismului la nivel european – și anume, multilingvismul contribuie la dezvoltarea economică și comunicarea interculturală în Uniunea Europeană.

La nivel național, se observă preocuparea intensă pentru continua adaptare a programelor universitare de studiu astfel încât să reflecte cerințele pieței muncii. Am arătat că piața muncii are cerințe ridicate în ceea ce privește competențele lingvistice ale absolvenților de universități. Cu alte cuvinte, gradul de cunoaștere a uneia sau a mai multor limbi străine influențează gradul de inserție a absolvenților pe piața muncii.

La nivel instituțional, am subliniat faptul că Academia de Studii Economice din București își dorește să devină o instituție de învățământ competitivă la nivel internațional. Între altele, acest obiectiv se dorește a fi atins atât prin organizarea de cursuri de Comunicare de afaceri în limbi străine la nivelul tuturor celor 11 facultăți, cât și prin oferta de programe de licență și masterat predate în limbi străine (engleză, franceză, germană). Trebuie menționat faptul că la atingerea acestui deziderat contribuie în mare măsură și programele de mobilitate prin intermediul cărora se face schimb de experiență cu studenți și universități cu profil economic din Uniunea Europeană.

Studiul de caz intitulat „Impactul studierii limbilor străine și a comunicării de afaceri asupra parcursului universitar și profesional” a avut rezultate extrem de grăitoare. Iată, pe scurt, cele mai importante răspunsuri oferite de cei 2034 de studenți intervievați:

- cele mai studiate limbi străine în ASE București sunt: engleză, franceză, spaniolă, germană, italiană
- există o strânsă legătură între competențele de limbi străine dezvoltate la orele de limbi străine și cele folosite pe parcursul anilor de studiu la ASE
- cele mai frecvente trei competențe menționate de studenți în ambele cazuri sunt: înțelegerea unui text scris/ documentarea, însușirea/ înțelegerea unui text de specialitate și înțelegerea unui text ascultat/ a unui curs predat
- în medie, 75% dintre respondenți percep orele de limbi străine ca fiind foarte utile pentru evoluția în cadrul ASE
- marea majoritate a studenților neangajați se așteaptă să folosească una sau mai multe limbi străine la serviciu: 71% limba engleză, 28% limba franceză, 15% limba germană, 6% limba spaniolă, 2% limba italiană, sub 1% alte limbi (chineză, japoneză, turcă, portugheză, suedeză, arabă, bulgară, ucraineană, poloneză, croată sau maghiară)
- marea majoritate a studenților angajați folosesc una sau mai multe limbi străine la serviciu: 91% limba engleză, 12% limba franceză, 10% limba germană, 8% limba spaniolă, 7% limba italiană, sub 1% alte limbi (rusă, turcă, portugheză sau coreeană)
- studenții neangajați se așteaptă să folosească limbile străine la serviciu pentru următoarele contexte:
 - 50% pentru *participarea la conferințe, participarea la interviuri de selecție pentru ocuparea unui post vacant, documentare*
 - 40% pentru *redactarea corespondenței de afaceri, participarea la cursuri de perfecționare sau negocieri*
 - 30% pentru *efectuarea de traduceri și prezentări orale, sau pentru întocmirea dosarelor de candidatură pentru posturi vacante*
- studenții angajați folosesc limbile străine la serviciu pentru următoarele contexte:
 - 50% pentru *redactarea corespondenței de afaceri*
 - 40% pentru *documentare, efectuarea de traduceri și participarea la conferințe*
 - 30% pentru *negocieri, efectuarea de prezentări orale*

– 20% – *participarea la interviuri de selecție pentru ocuparea unui post vacant, participarea la cursuri de perfecționare, întocmirea dosarelor de candidatură pentru posturi vacante.*

- în medie, 77% dintre studenți consideră orele de limbi străine din ASE București ca fiind foarte utile pentru evoluția profesională
- 79% dintre studenți își doresc să studieze la ASE București mai multe limbi străine decât cele prevăzute în planul de învățământ
- limbile străine cerute de studenții participanți la studiu sunt: 38% germana, 23% franceza, 18% spaniola, 10% italiana, 5% chineza, 4% japoneza, 2% portugheza, sub 1% alte limbi (suedeza, greaca, olandeza, coreeana, finlandeza, norvegiana, croata, ceha etc.)
- principalele motive pentru care studenții doresc să studieze mai multe limbi străine: 73% pentru a lucra într-o companie multinațională, 62% pentru obținerea unor certificate lingvistice internaționale, 60% pentru a lucra în străinătate, 57% pentru interes personal.
- marea majoritate a studenților intervievați au semnalat faptul că prin intermediul orelor de limbi străine își dezvoltă o serie de competențe transferabile pe care le folosesc fie la materiile de specialitate, fie la locul de muncă:
 - 76% competențele de redactare a unui eseu/ referat
 - 57% competențe privind pregătirea și efectuarea de prezentări orale
 - alte competențe transferabile: efectuarea de traduceri, documentarea, însușirea de competențe terminologice (vocabular de specialitate), redactare de corespondență, comportament în cazuri formale, efectuare de analiză SWOT etc.
- comentariile studenților arată că orele de limbi străine le sunt utile în trei categorii de contexte: parcurs universitar, carieră profesională, dezvoltare personală.

Comparând răspunsurile date de studenții ASE implicați în studiul de caz desfășurat în aprilie – iunie 2012 cu cele oferite de cetățenii Uniunii Europene în studiul detaliat în *Special Eurobarometer 386* [16] dat publicității de Comisia Europeană în iunie 2012, observăm existența unor puncte comune. Topul celor mai studiate 5 limbi străine la nivel european (engleză, franceză, germană, spaniolă, rusă) este aproape identic cu topul celor mai studiate 5 limbi străine în ASE București (engleză, franceză, spaniolă, germană, italiană). Competențele de limbi străine folosite de europeni la serviciu (comunicare

orală, documentare, redactare de corespondență/ e-mail-uri, traduceri) coincid cu competențele de limbi străine folosite de studenții ASE la locul de muncă (redactare de corespondență, documentare, traduceri). Pe scurt, majoritatea participanților la ambele studii consideră extrem de utilă cunoașterea uneia sau a mai multor limbi străine.

În lumina celor prezentate în acest capitol ajungem la concluzia că orele de comunicare de afaceri în limbi străine desfășurate în cadrul Academiei de Studii Economice din București au un rol covârșitor în formarea economiștilor profesioniști. Utilitatea acestor materii este semnalată de studenți atât în ceea ce privește parcursul universitar și profesional, cât și în ceea ce privește dezvoltarea lor personală. Percepția studenților ASE este confirmată de cerințele pieței muncii, majoritatea angajatorilor având așteptări ridicate și foarte ridicate cu privire la abilitățile absolvenților de a vorbi și de a scrie într-o limbă străină. Prin urmare, putem afirma cu tărie că orele de comunicare de afaceri în limbi străine contribuie decisiv la înalta calitate a proceselor de cercetare și educație desfășurate în cadrul Academiei de Studii Economice din București.

Bibliografie

1. *A New Framework Strategy for Multilingualism*, European Commission, 2005, http://ec.europa.eu/education/policies/lang/doc/com596_en.pdf
2. Dima, V.V., Ghiga, G., M. Militaru, A. Enache – ‘A Case Study on the Impact of English for Special Purposes on Students’ Academic and Professional Pursuit’, the Knowledge-Based Organization International Conference, Academia Forțelor Terestre, Sibiu, 14-16 iunie 2012, *Conference Proceedings* vol. 2, *Economic, Social and Administrative Approaches to the Knowledge-Based Organization*, Editura Academiei Forțelor Terestre, Sibiu, ISSN 1843-6722, pp. 901-904
3. *European Language Label. Empowering People*, European Commission, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2012
4. *First European Survey on Language Competences. Final Report*, European Commission, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2012
5. Ionică, D.I.V.V. Dima – ‘The role of educational services and of multilingualism in economic development. A case study on foreign language courses’, 22nd International RESER Conference *Services and Economic Development: Local and Global Challenges*, ASE Bucharest, 22-22 Sept. 2012
6. Ionel, Simona, “English in the Workplace”, *Language as a Lifeskill – New Perspectives on LSP Teaching and Learning Conference Proceedings*, Editura ASE, 2010, pp. 273-286
7. Maxim, E., Jijie, T., T. Roman (coord.) – *Studiu privind competențele absolvenților*, Iași, 2012, „Comunitate universitară pentru managementul calității în învățământul superior”, proiect POSDRU
8. „Multilingvismul în Europa: Comisarul Vassiliou decernează premiile Etichetei lingvistice europene”, Comisia Europeană, Comunicat de presă, 27 septembrie 2012, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-1026_ro.htm
9. Năstase, Pavel – „Mesajul Rectorului”, Academia de Studii Economice din București, <http://www.ase.ro/ase/conducere/index.asp?item=Mesajul%20Rectorului>
10. Nicolescu, Luminița (coord.) “Evaluarea Eficienței Învățământului în Academia de Studii Economice din București”, Editura ASE, 2007
11. Nicolescu, Luminița, Cristian Păun “Relating higher education with the labour market – graduates’ expectations’ and employers’ requirements”, in *TEAM, Tertiary Education and Management*, vol. 15, issue 17, 2009, pp. 17-33
12. „Planuri de învățământ”, anul universitar 2012-2013, Academia de Studii Economice din București, <http://www.ase.ro/ase/management/Baza-legislativa/Planuri%20invatamant>
13. „Programe academice”, anul universitar 2012-2013, Academia de Studii Economice din București, http://www.ase.ro/ase/programe_academice/
14. *Promoting Language Learning and Linguistic Diversity: An Action Plan 2004-2006*, European Commission, July 2003 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2003:0449:FIN:EN:PDF>
15. „Sinteză rezultate descriptive. Studiul național de monitorizare a inserției pe piața muncii a absolvenților din învățământul superior”, „Absolvenții și piața muncii”, proiect POSDRU, 2010-2012, <http://www.absolvent-univ.ro/>
16. *Special Eurobarometer 386. Europeans and Their Languages*, European Commission, June 2012 – http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_386_en.pdf
17. *Special Eurobarometer 386. Europeans and Their Languages. Factsheets*, European Commission, June 2012 – http://ec.europa.eu/languages/documents/eurobarometer/e386-factsheets-ro_en.pdf
18. Stănculescu, Gabriela Cecilia, Bogdan Ursuleanu (coord.) – “Cercetare exploratorie pe un eșantion de disponibilitate privind integrarea absolvenților ASE pe piața muncii”, februarie 2010, <http://www.ase.ro/BRIMES/integrarea.asp>

**DEPARTAMENTUL
DE LIMBI MODERNE
ȘI COMUNICARE
ÎN AFACERI**

SCURT ISTORIC AL PREDĂRII LIMBILOR MODERNE APLICATE ÎN A.S.E. BUCUREȘTI

de Mariana NICOLAE

De la Babel încoace oamenii au avut nevoie să vorbească limba celor cu care intrau, într-un fel sau altul, în legătură. Nevoia de comunicare, cum spunem azi, în alte limbi decât limba maternă nu este descoperirea prezentului, după cum nici globalizarea nu este un fenomen pe care omenirea îl întâlnește pentru prima oară în dezvoltarea sa istorică la începutul mileniului doi. Este adevărat, însă, că astăzi acest fenomen cunoaște o amploare nemaîntâlnită din cauza numărului impresionant al celor care, cu ajutorul dezvoltării transporturilor și telecomunicațiilor, prin liberalizarea relativă a circulației libere a oamenilor, bunurilor și serviciilor, dar și sub presiunile mediatice foarte complexe, subtile și sofisticate, se implică în economia, viața socială și politică a lumii, devenite cu adevărat *sat global* așa cum prezicea McLuhan¹.

Originile predării limbilor străine în Europa² se leagă de limba universală a comunicării în scopuri comerciale, religioase, politice și educaționale în evul mediu – limba latină. Modul în care latina era predată și învățată, caracterul ei dominant până pe la sfârșitul secolului XVI când a început să piardă teren în fața limbilor „noi” ca franceza, italiana, spaniola, engleza, germana au influențat puternic didactica predării limbilor, numite prin comparație cu latina sau greaca veche, limbi moderne. Lupta pe tărâm lingvistic este mai puțin vizibilă și sângeroasă ca pe câmpurile reale de luptă, dar la fel de crâncenă și cu multiple victime. Anual mor în lume și azi multe limbi: din cele aproximativ 6.500 de limbi existente specialiștii cred că jumătate se află în pericol de a dispărea în următorii 50 – 100 de ani.

Din secolul XVI și până în secolul XVIII predarea limbii latine în cunoscutele școli de gramatică se făcea prin predarea intensivă a

gramaticii latinei clasice, cea care a supraviețuit istoriei prin textele operelor rămase. Studenții care treceau la nivele avansate, studiau în continuare gramatica și, în plus, retorica. Acest studiu pur teoretic al limbii latine a evoluat pe parcursul unei îndelungate perioade a secolelor XIX și XX în tradiția predării și învățării limbilor străine tradițional prin metoda cunoscută cel mai adesea ca *gramatică-traducere*. Era o tradiție care nu pune accent pe comunicarea vie, orală din motive evidente și pe memorarea și aplicarea regulilor de gramatică pe texte care erau traduse dintr-o limbă într-alta.

Dar chiar și în plin ev mediu teoria era asaltată de aplicabilitatea ei la viața curentă și, pe măsură ce viața socială și economică avansau, oamenii preferau să învețe, chiar și imperfect, limbile locale prin care puteau vorbi cu cei de pe ulițe și își rezolvau problemele legate de viață, negoț și politică. Se pare că această tendință a fost suficient de puternică pentru ca spre sfârșitul secolului XVI, Roger Ascham³ și Montaigne⁴, iar în secolul XVII Comenius⁵ și John Locke⁶ să încerce să schimbe modul strict teoretic în care se făcea educația în general. Au existat încercări de a preda/învăța latina și, mai puțin, greaca veche, propunând modificări de conținut și metode de predare. Comenius a simțit chiar nevoia să salveze limba latină scriind un curs complet de învățat limba latină. *Opera Didactica Omnia* (1657) este lucrarea în care Comenius și-a prezentat teoria de învățare a unei limbi, fiind printre primii teoreticieni care au scris sistematic despre nevoia de îmbinare dintre teorie și experiență, despre necesitatea oralității în actul de predare și a folosirii de *modele* din viața reală în clasă. Cu toate aceste eforturi importanța studiului latinei s-a estompat și justificarea

1. Pentru o discuție asupra termenului a se vedea Nicolae, M., *Leadership in Romanian Higher Education. Knowledge Transfer - Whom and Where?*, Proceedings of the 6th International Conference for Business Excellence (ICBE), oct. 2011, vol. 2, p. 33-36.
2. Suntem conștienți de îngustimea perspectivei strict europene și de existența unei istorii bogate în date și tradiții lingvistice în afara spațiului european, dar caracterul acestui volum nu ne permite să intrăm într-o astfel de abordare.
3. Roger Ascham - cărturar englez rămas în istorie pentru promovarea limbilor locale și a unor teorii personale cu privire la educație. În perioada 1548 – 1550 a fost tutorele de limbă greacă și latină al prințesei Elisabeta, viitoarea regină Elisabeta I.
4. Michel Eyquem de Montaigne (1533 – 1592) unul din cei mai influenți scriitori ai Renașterii franceze.
5. Jan Amos Comenius (1592 – 1670) învățător, educator, filozof și scriitor ceh, considerat părintele educației moderne.
6. John Locke (1632 – 1704), filozof, fizician, unul dintre cei mai influenți gânditori ai Renașterii engleze. Reprezentant al empirismului, a postulat statutul de *tabula rasa* a minții omenești.

studiului limbilor clasice a mutat accentul pe capacitatea lor de a dezvolta abilități intelectuale.⁷

Studiul limbilor moderne nu și-a găsit locul în programele școlare și universitare europene decât prin secolul XVIII și folosea aceeași didactică precum studiul latinei. Timp de aproape un secol, între aproximativ 1840 și 1940, metoda *gramatică-traducere* a dominat predarea limbilor străine în Europa și, în forme diferite, continuă să fie folosită și astăzi mai ales atunci când este nevoie în primul rând de înțelegerea textului scris și nu a comunicării orale⁸.

Învățământul românesc a încercat în permanență să se alinieze la bunele practici europene din dorința firească de integrare cu ceea ce se considera a fi lumea civilizată, pe de o parte, dar și dintr-o înclinație puternică a românilor de a investi în educație, nu neapărat ca societate instituționalizată, cât mai degrabă ca persoane individuale. Așa se explică faptul că încă de la începuturile Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale a existat o preocupare continuă pentru a oferi o programă de învățământ modernă, aplicabilă și, ca atare, utilă. Astfel, chiar de la primele serii, studenții aveau posibilitatea să învețe două limbi străine așa după cum se vede din *Revista Cursurilor Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale* din anul 1914 în care, din cele zece cursuri oferite spre studiu, două erau de limbi moderne aplicate: corespondența și convorbirea italiană, profesor N. Șerban, și corespondența și convorbirea franceză, profesor Vasile Stoicovici. Mai ales la cursul de franceză se vede clar specificul economic aplicat al programei.

Importanța acordată limbilor străine se vede și din Cuvântarea rostită de primul rector al AISCI, Anton Davidoglu, doctor în matematici cu diploma obținută la Sorbona, printre primii laureați din țara noastră. La inaugurarea cursurilor Academiei Comerciale din luna octombrie 1913, Anton Davidoglu trecea în revistă planurile de studiu pentru cei trei ani de licență punând în evidență că, în primul an de studii se introduc două conferințe de limbă germană și respectiv franceză și alte două cursuri libere: engleză și italiană. „Trebuie ca absolvenții Academiei să se exprime cu ușurință cel puțin în două limbi străine și să fie capabili de a redacta o corespondență comercială străină, fără greșală.”⁹ Rectorul Davidoglu subliniază și abordarea cu care să fie promovate limbile străine. „Este hotărât ca, în timpul cursului unei limbi străine, atât lecțiunea, cât și întreaga convorbire să fie exclusiv în limba respectivă; nici o excepțiune nu se va admite de la această măsură. Mai mult, având în vedere numărul atât de

7. Datele pentru redactarea acestui paragraf sunt culese din domeniul public (wikipedia) și verificate în Enciclopedia Britanică.

8. Richards, J. C.; Rodgers, T.S., *Approaches and Methods in Language Teaching*, CUP, UK, 2001

9. Din „Noua revistă română” no. 21, Duminică 10 Noiembrie 1913 – vol. XIV, apud „Douăzeci de ani de activitate a AISCI din București (1913–1933), Privire critică”, Institutul de Arte Grafice și editură „Tiparul românesc” S.A. – București, p. 15.

REVISTA

Cursurilor Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale

PUBLICATĂ SUB ÎNGRIJIREA RECTORATULUI ACADEMIEI

CUPRINSUL:

Geografia economică: Danemarca, Statele din Peninsula Scandinavă; Statele Peninsulei Iberice. Gh. Arghirescu.

Corespondența și convorbirea italiană: Importanța și origina limbei italiene; Reguli de pronunțare; Exerciții de citire; Despre articolul hotărât și nehotărât, vocabular și exerciții; Declinările cu articolul hotărât; Substantivul: formarea femininului și a pluralului; Exerciții pentru aplicațiunile gramaticale și vocabularul. N. Șerban.

Industria și meseriile în România cu legislația lor: Asigurările muncitorești; Asigurarea delictuală, contractuală și civilă; Rîsul profesional. D. R. Ioanîtescu.

Comerț exterior și legislație vamală: Determinarea obiectului cursului. I. Gr. Dimitrescu.

Istoria Comerțului: Obiectul, metoda și sistematizarea Istoriei Comerțului; Anticitatea; perioada orientală. V. Madgearu.

Matematica financiară aplicată: Despre Anuități: felul anuităților; cele patru probleme fundamentale care privesc anuitățile ordinare; Anuități de plasament sau Depuneri anuale: cele patru probleme fundamentale. Exerciții, aplicațiuni numerice, probleme. A. Davidoglu.

Aritmetica comercială și Algebra financiară: Monete și metale prețioase; Sistem monetar; Taxe pentru fabricarea monetelor; Comerțul metalelor prețioase; valoarea intrinsecă a monetelor și paritatea lor legală. I. Tutuc.

Economia Politică: Influența faptelor economice asupra evenimentelor istorice. G. Tușcă.

Curs de contabilitate comercială: Titlul de credit la purtător în special. Felurile titlului la purtător. Despre rente. Obligațiuni emise pentru împrumuturi Județelor, Orașelor și instituțiunilor de Stat. Obligațiunile Creditului Viticol. Obligațiuni Comune. Împrumuturi de Societăți. Titluri de Credit la purtător supuse impozitului mobilitar de 5%. Valorile titlului de credit la purtător. Borderoul Effectelor Publice. Formulare de Borderouri. Șp. Iacobescu.

Corespondența și convorbirea franceză: Correspondance relative aux affaires en marchandises; Offres de vente; envois de prix courants et d'échantillons; Offres d'achat; demandes de prix courants et d'échantillons. V. Stoicovici.

mare al studenților înscriși, vom propune consiliului de administrație al Academiei ca, din fondurile proprii ale instituției, să angajăm asistenți străini, care împreună cu conferențiarul respectiv să facă adevărate seminarii de limbă, grupând auditorul în serii de cel mult 30 – 40 elevi, ca astfel profesorul să aibă posibilitatea de a lucra individual cu fiecare student.”¹⁰ Recunoaștem aici generalizarea metodei directe promovată în Europa de școlile Berlitz și adoptată și în țara noastră mai ales în școli particulare. Această metodă necesită vorbitori nativi sau alogeni care stăpânesc perfect limba străină. Din acest punct de vedere, se va vedea că profesorii care propun limbile străine sunt toți cu studii în străinătate, Zoe Ghețu, Vasile Stoicovici, Alice Bădescu, și chiar vorbitori nativi ca C. Perussi și Richard Hillard. Se face referire și la organizarea, din acest punct de vedere, a școlilor superioare din străinătate. „În treacăt menționăm, spune rectorul Davidoglu, l'École des Hautes Études Commerciales et Industrielles din Paris, unde funcționează 6–7 conferențieri de limba germană și fiecare elev ajunge să-și pregătească conferința lui; numai în acest mod se poate ajunge la predarea practică a unei limbi.”¹¹

În 1929, după ce Academia trecuse de „pericolul” de a fi absorbită de Universitatea din București¹², corpul profesoral al Academiei era compus din 24 profesori titulari, 1 profesor agregat, 8 conferențieri și 18 asistenți. Din totalul de 51 de persoane, 12 predau limbi străine. Procentul de aproape o pătrime reflectă importanța acordată acestor discipline în programul de studii. Iată și numele acestor străluciți reprezentanți ai literelor în academia noastră¹³: Eugen PORN, profesor definitiv la conferința de *Corespondența și convorbirea comercială italiană*, Vasile STOICOVICI, profesor definitiv la conferința de *Corespondența și convorbirea comercială franceză*, Zoe GHEȚU, conferențiar definitiv la conferința de *Corespondența și convorbirea comercială engleză*, Ion V. PĂTRĂȘCANU, conferențiar definitiv la conferința de *Corespondența și convorbirea comercială germană*, C. PERUSSI – conferențiar definitiv la conferința de *Corespondența și convorbirea comercială italiană*, V. ROGALSKY, conferențiar definitiv la conferința de *Corespondența și convorbirea comercială germană* (temporar), Alice BĂDESCU, asistentă la conferința de *Corespondența și convorbirea comercială engleză*, A. CHASTEL – asistent la conferința de *Corespondența și convorbirea comercială franceză*, Richard F. HILLARD, asistent la conferința de *Corespondența și convorbirea comercială engleză*, Alexandru

MARCU, asistent la conferința de *Corespondența și convorbirea comercială italiană*, D. PHEREKYDE, asistent la conferința de *Corespondența și convorbirea comercială franceză*, Eliza PORN, asistentă la conferința de *Corespondența și convorbirea comercială franceză*.

Existența astăzi, în 2013, a unui departament numeros și puternic de limbi moderne aplicate în universitatea noastră este reflectarea acestei politici lingvistice înțelepte adoptate chiar de la începuturile existenței Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București. Chiar dacă discursul public folosea o altă terminologie față de cea obișnuită azi realitatea este aceeași, respectiv interesul față de comunicarea reală, pragmatică în limbi moderne a absolvenților universității. Decretul Regal de înființare din 1913 sublinia la Art. 4: “Dintre limbile străine sunt obligatorii: corespondența și convorbirea franceză, germană și italiană, cât și – după alegerea studentului – a uneia din limbile: engleză, rusă, greacă modernă, bulgară sau sârbă”.

Viziunea fondatorilor a fost validată de dezvoltarea ulterioară a țării și, chiar dacă istoria structurii care poartă în prezent numele de **Departamentul de limbi moderne și comunicare în afaceri** a fost marcată de asperitățile istoriei instituționale și sociale, existența în prezent în cadrul Facultății de Relații Economice Internaționale a unui colectiv numeros, dar închegat care oferă servicii lingvistice de calitate atât studenților cât și cadrelor didactice din universitate este dovada tăriei și înțelepciunii acelei viziuni. Numărul mare de limbi străine prezente în curricula celor 11 facultăți ale Academiei de Studii Economice din București reflectă preocuparea permanentă a conducerii academiei de a oferi studenților noștri abilitățile și competențele necesare unei cariere profesionale de succes într-o economie tot mai internaționalizată și o lume tot mai complexă.

Începuturile predării și învățării limbilor moderne aplicate s-au făcut sub titulatura de *Corespondența și convorbirea* în diferite limbi străine, fiind obligatorie frecventarea a minim două limbi de circulație internațională. Chiar de la început caracterul aplicat al predării limbilor străine în Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București a fost evident prin accentul pus atât pe aspectul scris, cât și pe cel oral al comunicării comerciale și, ulterior, profesionale. De subliniat, tot în acest sens, interesul și efortul instituțional de a atrage în corpul profesoral specialiști cu o pregătire remarcabilă și cu studii

10. Ibidem, pp. 14 – 15

11. Ibidem, p. 15

12. Vezi dezbaterile din anul 1929 „a fi sau a nu fi la Universitate” în Ion Vorovenci, *Istoria Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale (1913 – 1947)*, Editura ASE, București, 2010, p. 148-155.

13. Apud Ion Vorovenci, op. cit., pp. 180 – 183.

făcute de multe ori în universități din spațiile geografice a căror limbă o predau.

Cursurile au fost asigurate de profesori prestigioși printre care se numără Vasile Stoicovici, format profesional în Franța, autor a trei volume de corepondență comercială în limba franceză (1924–1931), conferențiarul universitar N. Catargi, autor, în colaborare cu Vasile Stoicovici, al unui manual de limba franceză de specialitate (comerț și industrie) apărut în 1943, precum și profesorul C. Perrussi, cu studii universitare în Italia, autorul unui curs practic de corespondență și conversație în limba italiană, apărut în 1933. Peste doi ani, în 1935, **Zoe Ghețu**, absolventă a Universității din Londra, a elaborat un curs de corespondență comercială, **Alice Bădulescu** a publicat în 1932 o gramatică a limbii engleze, care revăzută și extinsă în timp a fost republicată în 1963, devenind cea mai sistematică și detaliată gramatică a limbii engleze scrisă în limba română, cartea de căpătâi pentru generații întregi de angliști, **Eugenia Farca** împreună cu **Ion Bibicescu** a editat *Correspondența maritimă* în limba engleză. În perioada 1925–1934 au apărut cursuri de corespondență în limba germană elaborate succesiv de I.V. Pătrăceanu, V. Rogalsky, dr. Pildner, dr. B. Copesius, Konrad Richter. Dar contribuția profesorilor de limbi moderne la viața universitară și de cercetare a Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București a depășit procesul de predare, prin contribuții importante la punerea în circulație a unor opere clasice ale gândirii economice internaționale traduse în limba română, pe de o parte, și prin contribuții la viața administrativă și organizatorică a instituției pe de alta. Menționăm traducerea de către Zoe Ghețu a lucrării lui David Ricardo *Principles of Political Economy and Taxation* (1817), apărută în colecția Biblioteca Monetară, Economică și Financiară a Băncii Naționale a României în anul 1939 sub titlul *Principiile de Economie Politică și de Impunere*. De asemenea, subliniem prezența în Consiliul Profesorat al Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București a unor profesori de limbi străine ca V. Stoicovici (franceză), secretar al Consiliului, dar și ulterior Vice Rector, sau a lui Zoe I. Ghețu (engleză), membră a Consiliului. Menționăm că în perioada respectivă, Consiliul Profesorat era cel mai înalt for decizional al instituției.

Predarea limbii italiene în Academia de Studii Economice București este istoric legată de înființarea acesteia în anul 1913. În oferta de limbi străine a Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale figura și limba italiană, alături de franceză, germană, engleză. Studiul limbii italiene a fost eliminat timp de patru decenii din programa universitară fiind reluat după 1990. Oferta educațională de limbi străine a mai cuprins la început și cursuri facultative de limbi străine cu circulație mai mult în spațiul balcanic, dar foarte importante pentru economia locală și regională: sârbă, bulgară, turcă, greacă.

CONSILIUL PROFESORAL

PROCES VERBAL

Sedința dela 25 Septembrie 1924

Sedința se deschide la ora 6 d.a. sub președinția D-lui Rector Dr. I.N. ANGELESCU, de față fiind Domnul Vice Rector V. STOICOVICI și Domnii Profesori G.FĂSCA, C. BUNGETIANU, EUGEN LUDWIG, EM. BRANCOVICI, D.R. IOANITESCO, G.G. ANTONESCU, V. MADGEARU, G. ARGHIRESCU, C. PARTHENIE, A. DIVIDOGLU și EPT. ANTONESCU.-

Extras din Procesul Verbal al Consiliului Profesorat al AISCI din 1925.

2/ Avându-se în vedere studiile superioare și recomandarea făcută de D-na Profesor Zoe I.Ghețu, Consiliul hotărăște recomandarea la Minister a D-rei Alice Bădulescu, pentru a fi numită, în postul devenit vacant, de asistent pe lângă Conferința : " Corespondența și convorbirea comercială engleză ", aceasta conform cererii înregistrată la nr.7933/927.-

Extras din Procesul Verbal al Consiliului Profesorat al AISCI din 1927.

Dicționar poliglot economic, de comerț exterior și turism engleză, română, franceză, germană, spaniolă, rusă, București, Editura Sport-Turism, 1982.

Începuturile atât de generoase și dinamice ca idealuri și realizări au fost estompate de dificultățile pe care istoria lumii le-a adus asupra oamenilor. Al doilea război mondial a fracturat așezarea vieții universitare care de abia se închegea. În perioada postbelică, predarea limbilor străine în Academie a reprezentat o activitate secundară datorită presiunilor pe care condițiile istorice ale epocii le puneau asupra instituțiilor și oamenilor. A scăzut numărul de ore alocate limbilor moderne, cu excepția limbii ruse. Prin străduința, însă, a cadrelor didactice de specialitate au apărut lucrări de referință în domeniul terminologiei: dicționarul tehnic, operă monumentală a cărei secțiune în limba spaniolă a fost redactată de Rodica-Charlotte Tăutu (1967); primul dicționar economic poliglot ale cărui secțiuni în franceză și spaniolă au fost redactate de Sabina Drăgoi și respectiv Liliana Șoptoreanu (în colaborare cu C. Duhăneanu) precum și un alt dicționar economic poliglot, secțiunea în limba spaniolă fiind alcătuită de Elena Bălan, iar secțiunea în limba engleză de Eugenia Farca.

În acei ani, limbile germanice au format doar un colectiv în cadrul Catedrei de Limbi străine, condusă între 1959–1968 de conferențiar Matei Cristescu (limba franceză), în timp ce colectivul de limba engleză a fost condus succesiv de lector Estera Kaztner și de lector Eugenia Farca. Între anii 1968–1976, a funcționat Catedra de Limbi Germanice, șef de catedră fiind o perioadă lector dr. Lucia Berciu, iar ulterior, între anii 1977–1990, s-a revenit la predarea limbilor străine de către colective distincte grupate în cadrul Catedrei de Limbi Străine. După anul 1980, catedra a purtat numele de *Catedra de limbi moderne și corespondență comercială*, având coordonatori pe: conferențiar dr. Ion Jurconi (1976–1977), conferențiar dr. Gabriela Lupchian (1978–1985) și profesor dr. Elena Bălan (1986–1990). Limbile romanice au fost predate la începutul perioadei postbelice de un colectiv din cadrul Catedrei de limbi străine. Între 1968–1976, limbile romanice au constituit o Catedră, coordonată de lector Eva Ivanier (1970–1972), de conferențiar dr. Sabina Drăgoi-Fainisi (1972–1975), de lector Ohanes Bedighean (1975–1976). Între anii 1976–1990, s-a revenit la gruparea limbilor străine pe colective reunite în „Catedra de limbi străine” care după 1980 s-a numit „Catedra de limbi moderne și corespondență comercială,,. În perioada 1976–1991 coordonarea colectivului de limba franceză i-a revenit lui Ioan-Petre Cenușe.

Din anul universitar 1991/1992, odată cu reînființarea Facultății de Relații Economice Internaționale, ambele catedre de limbi străine (romanice și germanice) au fost afiliate acesteia. În anul 2011, „Catedra de limbi germanice și comunicare în afaceri” și „Catedra de limbi romanice și comunicare în afaceri” au devenit parte integrantă a Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri din

cadru Facultății de Relații Economice Internaționale. Șefi de Catedră de limbi romanice au fost profesor dr. Corina Cilianu-Lascu (1992–1996), lector dr. Doina Burada (1996–1999), profesor dr. Micaela Gulea (1999–2004) și profesor dr. Carmen Ștefania Stoean (2004–2011). Șefele Catedrei de limbi germanice, care includea colectivul din ce în ce mai numeros de limbă engleză, au fost Adriana Chiriacescu (1994–2000) și Georgeta Ghiga (2000–2011).

Începând cu anul universitar 1990–1991, predarea limbii italiene a fost reluată la toate facultățile. În planurile de învățământ, limba italiană a figurat ca limbă obligatorie pentru facultățile de Comerț, Marketing, Turism, Relații Economice Internaționale, și ca limbă facultativă pentru toate facultățile, la toate formele de învățământ. Reintroducerea limbii italiene în oferta de învățământ, după patru decenii de absență, a însemnat un efort de reînnoire a disciplinei prin cercetare, concepere și editare de materiale didactice necesare acestui domeniu lingvistic.

Inițiată în anul universitar 2000–2001 ca seminar facultativ la Facultatea de Relații Economice Internaționale predarea limbii turce a venit ulterior și în sprijinul activității studenților de la alte facultăți cum sunt: Management, Administrație Publică, Marketing, Comerț, Finanțe-Asigurări-Bănci și Burse de Valori. Interesul studenților ce au participat la cursurile practice de limbă turcă a condus la elaborarea manualului *Pratik Türkçe* publicat la Editura ASE. Festivitatea de lansare și de prezentare a manualului, în anul 2003, organizată în incinta Academiei de Studii Economice a beneficiat de prezența Rectorului Academiei de Studii Economice, prof. univ. dr. Ion Gh. Roșca și a Ambasadorului Republicii Turcia în România, Excelența Sa, domnul Ömer Zeytinoglu.

După anul 1990, catedrele de limbi străine și-au promovat domeniul de specialitate și interesul pentru dezvoltarea metodologiei de predare a limbilor moderne aplicate prin intermediul unor publicații care s-au impus în mediul universitar economic. Menționăm *Buletinul Științific*, editat de Carmen-Ștefania Stoean, Rodica Capotă-Stanciu, Nina Ivanciu, Antoaneta Lorentz, ce apare din 2004 anual și reunește comunicările prezentate în cadrul colocviilor organizate de catedră. Alături de acesta, revista *Dialogos* a fost lansată prin eforturile catedrelor de limbi romanice și germanice și apoi s-a concentrat ca preocupări în special pe problematica limbilor și culturilor romanice. Articolele ce apar în acest periodic sunt scrise în limbile străine care se studiază în Academia de Studii Economice, în special engleză, franceză, germană sau italiană și tratează teme dintre cele mai diverse, cum ar fi literatura străină și comunicare interculturală, lingvistică și predarea limbilor străine în universități. Din anul 2005 Catedra de

limbi germanice a început publicarea propriei reviste, *Synergy* (www.synergy.ase.ro) cu o apariție semestrială. *Synergy* conține în principal articole în limba engleză, dar și în limbile franceză, germană, italiană și spaniolă și își propune să promoveze interdisciplinaritatea ca abordare esențială a domeniului comunicării umane și ideile științifice novatoare din diverse sfere de cercetare precum: limbaje specializate, metodică, lingvistică teoretică și aplicată, pragmatică, studii literare și culturale, proiecte educaționale etc., urmărind diseminarea rezultatelor activităților de cercetare ale cadrelor didactice din Academia de Studii Economice din București, dar și din alte universități din țară și din străinătate.

Din anul 2011, ca urmare a reorganizării impuse de noul cadru legislativ aplicabil învățământului superior, cele două catedre au format *Departamentul de limbi moderne și comunicare în afaceri* (<http://www.limbimoderne.ase.ro>).

În anul universitar 2012–2013 componența *Departamentului de limbi moderne și comunicare în afaceri* este următoarea:

- cadre didactice cu titlul de **profesor universitar doctor**: Corina Cilianu Lascu (franceză), Ileana Constantinescu (franceză), Georgeta Ghiga (engleză), Niculina Ivanciu (franceză), Laura Mureșan (engleză), Mariana Nicolae (engleză), Ștefania Carmen Stoean (franceză);
- cadre didactice cu titlul de **conferențiar universitar doctor**: Mirela Bardi (engleză), Mara Magda Bourbonnais (engleză), Rodica Stanciu Capotă (franceză), Ruxandra Ștefănel Constantinescu (franceză-engleză), Antonia Cristiana Enache (engleză), Antoaneta Lorentz (franceză), Florina Mohanu (rusă-engleză), Cristina-Maria Prelipceanu (engleză-română), Rodica Stoicescu (franceză), Deliana Vasiliu (franceză);
- cadre didactice cu titlul de **lector universitar doctor**: Mihaela Arsene (engleză), Roxana Bârlea (franceză), Șerban Ion Boicescu (engleză), Mariana Botorog (engleză), Radadiana Beatrice Calciu (engleză-germană), Roxana Stela Ciolăneanu (engleză-română), Monica Condruz-Băcescu (engleză), Lora Constantinescu (germană-engleză), Maria Dărăbanț (engleză), Viorela Dima (engleză-română), Virginia Mihaela Dumitrescu (engleză), Maria Enache (engleză-română), Raluca Elena Hurduzeu (engleză), Diana Ioncică (engleză), Nilgun Ismail (engleză-turcă), Roxana Marinescu (engleză), Marian Mierlă (engleză), Marina Militaru (engleză), Ana Maria Oprescu (franceză-spaniolă), Mariana Săndulescu (italiană), Ioana Stamatescu (engleză), Teodora Șerban-Oprescu (engleză), Raluca Șerban (engleză), Mihaela Zografî (germană-engleză);

- cadre didactice cu titlul de **asistent universitar doctor**: Irina David (engleză), Lucia Grosu (engleză), Simona Ionel (engleză), Mihai Șerban (română-franceză), Elena Tălmăcian (engleză);
- cadre didactice cu titlul de **asistent universitar doctorand**: Smaranda Agachi (italiană-franceză), Mădălina Alamă (engleză), Dana Cocargeanu (engleză), Denise Dona (engleză), Zinaida Fedot (rusă-română), Daniela Giurculescu (engleză-italiană), Monica Marin (engleză), Cornelia Pătru (germană), Anca Pecican (spaniolă), Iulia Rășcanu (engleză), Valentina Robu (engleză), Adrian Solomon (engleză) și
- cadre didactice cu titlul de **asistent universitar**: Victoria Aldea (engleză-italiană), Mihaela Boldea (engleză), Floarea Constantin (engleză), Liliana Dellevoet (engleză), Daniela Nicolae (engleză), Alexandru Popa (germană), Ioana Preda (spaniolă), Doina Pricop (franceză).
- **cadre didactice asociate**: Dr. Adriana CHIRIACESCU, Dr. DIANA CIZMARU, Dr. SIMONA GEORGESCU, Drd. LASCH KATJA (lector german), Dr. MIHAI KORKA, Drd. MIHAELA LUMINIȚA LEVARDĂ, Dr. ILIE LIVIA, Drd. SORANA MAN, SONIA MARCOUX (Lector Francez), STELUȚA MAXIM (lector japoneză) cu master în Japonia, Dr. CORINA MĂRCULESCU, Dr. LOREDANA MICLEA, Dr. LIVIU MUREȘAN, Dr. ELENA MUREȘANU, Dr. OTILIA PACURARI, Drd. ADINA PANAIT, Drd. DANA RADLER, Dr. SORINA SIMION, Drd. SIMONA ȚIGRIȘ, XUE WEI YI (lector chinez).

Cadrelor didactice ale Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri sunt sprijinite în activitățile administrative și cele de suport de următoarele persoane (personal auxiliar și TESA): Elena Bratu, Gabriela Dogaru, Roxana Rebreanu, Claudia Maria Rotaru, Rodica Raluca Rotaru și Elena Tudor.

Oferta educațională a *Departamentului de limbi moderne și comunicare în afaceri* pentru segmentul licență este diferențiată între discipline cu statut obligatoriu și facultativ. Obligatorii sunt disciplinele intitulate în planurile de învățământ *Comunicare de specialitate* și predate în limbile engleză, franceză, germană și spaniolă. Statutul de disciplină facultativă îl au disciplinele intitulate *Comunicare* și au ca limbă de predare: italiana, chineza, japoneza, turca, rusa, spaniola, germana, franceza.

Masterul, din punctul de vedere al ofertei educaționale apare cu o gamă mai complexă, exprimând standarde profesionale mai ridicate,

în concordanță cu nivelul cerut de acest palier profesional. Departamentul oferă următoarele programe de studii:

- Comunicare de afaceri în limba engleză;
- Comunicare în limba engleză pentru predare și cercetare economică;
- Comunicare de afaceri în context multicultural (în limba franceză).

Cu sprijinul conducerii universității și în cadrul creat de Facultatea de Relații Economice Internaționale cu sprijinul și sub îndrumarea decanului, profesor universitar doctor Dumitru Miron, *Departamentul de limbi moderne și comunicare în afaceri* își propune diversificarea ofertei educaționale pentru anul 2013 atât la nivel de licență prin programul de studii de *Limbi Moderne Aplicate* cât și la nivel de master prin programul de *Traductologie și interpretariat în domeniul economic*, cu precizarea că aceste programe sunt supuse procesului de acreditare.

Departamentul de limbi moderne și comunicare în afaceri dispune de resurse bogate și variate pe care le pune la dispoziția studenților și cadrelor didactice interesate de aprofundarea aspectelor legate de comunicarea în limbi străine sau cea multiculturală sau interculturală. Astfel, Catedra de Limbi Romane și Comunicare în Afaceri a creat, în anul 1991, cu sprijinul Serviciilor Culturale ale Ambasadei Franței la București, un *Lectorat de limbă franceză* (<http://lectoratase.wordpress.com/>). Acesta dispune de o sală de studii unde, cei interesați, beneficiază de o vastă bază de documentare în limba franceză ce acoperă atât domenii economice cât și pe cele de lingvistică aplicată. De asemenea, din anul 2012 funcționează în cadrul Departamentului un *Centru numeric francofon* înființat cu sprijinul Agenției Universitare a Francofoniei (AUF), care are drept obiectiv promovarea noilor tehnologii informaționale pentru o comunitate științifică și universitară mai bună.

În anul 2005, prin eforturile comune ale unor cadre didactice ale Facultății de Relații Economice Internaționale, s-a înființat *Centrul de studii braziliene "Celso Furtado"* în cadrul Catedrei de limbi germanice.

Prin eforturile cadrelor didactice din colectivul de germanistică există un *Centru de resurse pentru predarea limbilor engleză și germană* și un *Centru de studiu individual pentru comunicare de afaceri în limbi străine*.

Din inițiativa cadrelor didactice care predau limba rusă, a luat ființă în anul 2008 *Centrul Cultural Rus* în colaborare cu Institutul de Stat de Limbă Rusă „A. S. Pușkin” din Moscova, demers susținut și

promovat de profesor universitar dr. Ion Jurconi, conferențiar universitar dr. Izolda Vîrsta și conferențiar universitar dr. Florina Mohanu.

În decembrie 2012 a căpătat personalitate juridică *Centrul de consultanță Lingua Economica* înființat la îndemnul și cu sprijinul rectoratului ASE, în special a prof. univ. dr. Pavel Năstase, rector, în vederea creșterii eficienței activității de consultanță oferită de cadrele didactice ale Departamentului de Limbi Moderne Aplicate și Comunicare în Afaceri comunității academice și publicului general.

Facultatea de Relații Economice Internaționale a avut încă de la înființarea sa cea mai ridicată expunere internațională și cel mai înalt coeficient de deschidere către mediul extern ceea ce determină în perspectivă creșterea importanței studierii limbilor străine, atât cele de circulație internațională, cât și cele cu valențe regionale. În acest context, importanța Departamentului în arhitectura de ansamblu a Facultății de Relații Economice Internaționale – în special – și într-un sens mai larg al Academiei de Studii Economice din București impune pentru următorii ani, o politică lingvistică adecvată unui stat membru al Uniunii Europene, cu o economie dinamică și o piață emergentă tot mai interesantă pentru jucătorii internaționali.

LIMBI ROMANICE

de Rodica STANCIU CAPOTĂ

Numărul mare de limbi străine prezente în curricula celor 11 facultăți ale Academiei de Studii Economice din București reflectă preocuparea conducerii universității de a oferi celor aproximativ 27 000 de studenți care studiază aici multiple atuuri în viața profesională: șansa de a lucra și de a se integra rapid într-o întreprindere multinațională, posibilitatea de a face afaceri în spațiul european și nu numai, de a beneficia de stagii de formare în străinătate și, nu în ultimul rând, capacitatea de a se forma într-o mentalitate modernă, deschisă spre multiculturalitate.

În colectivul de limbi romanice predau în acest moment profesori de limba franceză, spaniolă, italiană, rusă și română, de la gradul didactic de asistent doctorand până la cel de profesor doctor.

Printre precursorii de prestigiu ai profesorilor de limbi romanice se numără profesorul universitar Vasile Stoicovici – format în Franța – autor a trei volume de corepondență comercială în limba franceză (1924–1931), conferențiarul universitar N. Catargi, autor, în colaborare cu Vasile Stoicovici, al unui manual de franceză de specialitate (comerț și industrie), apărut în 1943, profesorul universitar C. Perrussi, format în Italia, autorul unui curs practic de corespondență și conversație în limba italiană, apărut în 1933.

După război și după “obsedantul deceniu” 1950–1960, în ciuda interdicțiilor din perioada comunistă, au apărut lucrări de referință în domeniul terminologiei: dicționarul tehnic, operă monumentală a cărei secțiune în limba spaniolă a fost redactată de Rodica-Charlotte Tăutu (1967); primul dicționar economic poliglot ale cărui secțiuni în franceză și spaniolă au fost redactate de Sabina Drăgoi și respectiv Liliana Șoptoreanu (în colaborare cu Constantin Duhăneanu) precum și un alt dicționar economic poliglot, secțiunea în limba spaniolă fiind semnată de Elena Bălan.

Limba spaniolă a fost și este o limbă prezentă în curricula multor facultăți, fiind fie disciplină obligatorie, fie facultativă. Profesorii de limbă spaniolă care au predat și predau în academia noastră au realizat materiale didactice de specialitate publicate atât în editura ASE, cât și în alte edituri de prestigiu. Interesul crescând al studenților pentru limba spaniolă s-a manifestat și prin participarea lor la numeroase

manifestări științifice organizate la nivelul academiei (ex. Sesiunea Științifică a Studenților). De mai bine de un deceniu, cei mai merituoși studenți au beneficiat de Burse Erasmus în Spania, la universități repute din Santiago de Compostella, Cartagena, Madrid, Barcelona, Alicante, Malaga, Cantabria.

Burse Erasmus au fost oferite și studenților care au dorit, și meritat, să studieze în Franța, Belgia, Italia, Portugalia, Polonia, numărul lor fiind în total de ordinul miilor.

În ciuda cenzurii practicate de aparatul de propagandă din instituția noastră, înainte de 1990 au fost elaborate manuale și culegeri de texte autentice pentru fiecare facultate. Acest lucru a fost posibil datorită conferențiarului universitar Matei Cristescu (1960–1970) care “a dat tonul” centrării procesului de predare pe însușirea limbajului de specialitate. Deși numărul de ore de predare și cel de profesori a devenit din ce în ce mai mic, colectivul nostru de limbi romanice a supraviețuit numeroaselor avataruri datorită șefilor de catedră care i-au succedat lui Matei Cristescu: Eva Ivanier, Sabina Dragoi, Ohanes Bedighean sau șefilor de colectiv Ioan-Petre Cenușe și Gabi Lupchian.

În 1991, inițiativa creării a două catedre, Catedra de Limbi Romanice (la care s-au afiliat și profesorii de limba rusă) și Catedra de Limbi Germanice, a fost explicată prin imposibilitatea administrării unei catedre cu peste 100 de profesori ca urmare a extraordinarului “boom” al limbilor străine după traversarea deșertului din anii precedenți, dar mai ales a deceniului 1980–1990. Din anul 2011, cele două catedre s-au reunit, ca urmare a reorganizării, conform legii, a tuturor catedrelor, având un efectiv de peste 70 de profesori.

Șefii de catedră care s-au succedat, susținuți de colegi, Michaela Gulea, Corina Cilianu-Lascu, Doina Burada, Carmen Stoean, au făcut eforturi meritorii pentru a moderniza metodele și instrumentele pedagogice de predare, pentru a intensifica cercetarea științifică, pentru a lărgi sfera contactelor interuniversitare și pluridisciplinare. De asemenea, studenții au fost atrași în numeroase activități curriculare și pericurriculare, ceea ce a dus la creșterea prestigiului celei mai importante celule universitare de predare-învățare a limbilor romanice și a limbii ruse de afaceri din țara noastră.

După 1990, s-a pus accentul pe elaborarea de manuale universitare, culegeri de texte și exerciții gramaticale asigurând astfel materialele didactice necesare pentru disciplinele predate. S-au redactat, de asemenea, materiale specializate pentru anii terminali, dar și pentru masterat. La inițiativa prof. univ. dr. Michaela Gulea și conf. univ. dr. Ruxandra Constantinescu-Ștefănel, în anii terminali, profesorii de la departamentul nostru predau corespondența și negocierea comercială prin tehnici de simulare în limba străină.

În anul universitar 1994–1995 a fost creat “Modulul de Terminologie și Traducere” ca urmare a cooperării interuniversitare dintre Academia de Studii Economice și Universitatea Rennes 2, beneficiind de sprijinul logistic al Serviciilor Culturale ale Ambasadei Franței în România care, prin intermediul consilierului lingvistic Rodolphe Catalan-Marcos, au donat 4 computere Zenith 386 și o imprimantă Bull.

Colaborarea, timp de doi ani, cu Universitatea Rennes 2 a inclus un program de formare a profesorilor la Rennes (1995–1996) și la Brașov (1994–1995). În afară de activitățile curente de formare, profesorii și studenții au participat, în cadrul Modulului, la două proiecte de traducere-terminologie:

- traducerea documentelor referitoare la răspunsurile României la întrebările puse de Comisia Europeană privind admiterea țării noastre în Uniunea Europeană (domeniul agricol), 1996;
- coordonarea punctelor de vedere referitoare la terminologie și la traducere, (volum aniversar “Berthelot”, 1997).

Membrii Catedrei au fost preocupați de formarea lor continuă. Numărul mare de doctori în filologie din Departamentul de Limbi Romanice după 1990 constituie o dovadă în acest sens. În prezent, cea mai mare parte a membrilor Catedrei dețin acest titlu științific sau sunt pe cale să-l obțină.

Cercetarea științifică a membrilor Departamentului nostru se regăsește în numeroasele lucrări (cărți, manuale, dicționare, etc.) apărute la edituri prestigioase, mai ales după 1990. Trebuie să-i menționăm, de asemenea, pe cei patru profesori ai Catedrei noastre (prof. dr. Corina Cilianu-Lascu, prof. dr. Michaela Gulea, conf. dr. Ruxandra Constantinescu-Ștefănel, lector drd. Alunița Cofan) care au ținut cursuri în universități din Franța, Belgia, Luxemburg și Polonia.

Centrul de Cercetări literare și de Lingvistică aplicată la limbajele de specialitate “Teodora Cristea” a fost înființat la inițiativa prof. univ. dr. Carmen-Ștefania Stoean ca un omagiu adus marelui profesor și cercetător Teodora Cristea, profesor universitar doctor al Universității din București și dascăl al multora dintre membrii Catedrei de Limbi Romanice și Comunicare în Afaceri.

Creearea Centrului se impunea însă și din motive științifice evidente și anume:

- necesitatea valorificării potențialului științific și de cercetare existent în Catedra de Limbi Romanice și Comunicare în Afaceri
- necesitatea valorificării rezultatelor obținute în cercetarea științifică fundamentală și aplicată de către membrii Catedrei
- pentru a cuprinde într-un sistem coerent organizat activitatea de cercetare individuală a cadrelor didactice din Catedra de Limbi Romanice și Comunicare în Afaceri și pentru a stimula și dezvolta cercetarea în echipă
- pentru a direcționa activitatea de cercetare spre finalități cu efecte directe asupra procesului de predare/învățare a limbilor moderne și a limbajelor de specialitate în principal
- pentru a susține și impulsiunea cercetarea științifică ca instrument de formare și consolidare a pregătirii teoretice a cadrelor didactice și ca fundament al organizării și dezvoltării procesului de învățământ în domeniul limbilor moderne.

Înființarea Centrului a fost justificată de activitatea științifică și profesională desfășurată de membrii fondatori ai Centrului și prin rezultatele obținute până la data constituirii acestuia.

Cu denumirea de *Centrul de cercetări literare și de lingvistică aplicată la limbajele de specialitate Teodora Cristea*, centrul a fost constituit și organizat și funcționează în condițiile metodologiei CNCISIS ca organism de cercetare fără personalitate juridică în cadrul Academiei de Studii Economice.

Centrul de cercetare are ca obiect de activitate cercetarea științifică din domeniul limbilor și literaturilor moderne: lingvistica teoretică și aplicată, teoria și critica literară, traducerea și didactica limbilor moderne, urmărind valorificarea potențialului științific existent în Catedra de Limbi Romanice și Comunicare în Afaceri, prin activități independente sau în colaborare, pe plan local (cu alte catedre din Academia de Studii Economice), național și internațional.

Centrul de cercetare a fost acreditat instituțional în anul 2004, iar în anul 2005, în urma evaluării CNCISIS a fost acreditat *Centru de tip B*, evaluare excelentă pentru un centru nou înființat.

Activitățile multiple desfășurate în anii următori acreditării au confirmat justetea acestei evaluări.

În cei 7 ani de activitate, s-au diversificat domeniile de cercetare, în acord cu evoluția cercetării individuale a membrilor centrului și cu importanța pe care au căpătat-o în cercetarea de specialitate anumite teme sau domenii. În prezent, domeniile de cercetare în care se

încadrează rezultatele cercetării și în care sunt cuprinse cercetările în curs sunt:

1. *Lingvistică teoretică și aplicată la studiul limbajelor de specialitate*: a) analiza discursului specializat, b) lexicologie, c) terminologie și traducere specializată, d) gramatica textului, e) pragmatică, f) lingvistică interacționistă.
2. *Didactica limbilor moderne*: a) didactică generală și de specialitate, b) didactica limbilor moderne ca limbi străine, c) didactica limbajelor de specialitate.
3. *Teorie și critică literară*: a) analiza discursului literar, b) traducere literară, c) studiul mentalităților.
4. *Comunicare și interculturalitate*: a) abordări interculturale ale comunicării interne și internaționale, b) comunicare de specialitate.

Colectivele de cercetare constituite acoperă toate domeniile menționate și anume:

1. Analiza discursului – coordonator prof. univ. dr. Carmen-Ștefania Stoean
2. Didactica limbilor moderne – coordonator conf. univ. dr. Rodica Capotă-Stanciu
3. Terminologie – coordonator prof. univ. dr. Corina Cilianu-Lascu
4. Interculturalitate – coordonator prof. univ. dr. Nina Ivanciu

Centrul de cercetare s-a constituit, ca majoritatea centrelor de cercetare în jurul unui proiect, inițiat și realizat în întregime de membrii centrului. Ulterior, temele de cercetare s-au multiplicat, iar membrii centrului au fost antrenați și în alte proiecte decât cele ale Centrului:

1. Grant CNCSIS nr. 1132 : Armonizarea procesului de predare, învățare a francezei economice cu principiile Cadrului european comun de referință pentru limbi: învățare, predare, evaluare (2005–2007) – director prof. univ. dr. Carmen-Ștefania Stoean;
2. Elaborarea unui glosar de termeni din domeniul publicității – contract încheiat și subvenționat de Uniunea Latină, 2005– 2006, director prof. univ. dr. Corina Cilianu-Lascu;
3. EuroIntegrELP117021-CP1-2004-RO-LINGUA – Equal Chances to European Intregation through the use of the European Language Portfolio, proiect internațional Lingua 1 al Comisiei Europene, finanțat de Comisia Europeană, 2004–2007(membru);
4. 446/11.12.07 – <LLP/LdV/ToI/2007/RO/008>, Agenția Națională pentru Programme Comunitare în domeniul Educației și a formării Profesionale. – ELSTI – European Languages for

Secretaries – Transfer of Innovation. <http://www.elsti.eu/>, 2008 – 2010, membru;

5. Nr. internațional GRU-10-P-LP-171-B-Cz, Contract 262/9.11.2019 – Towards a more specialised European Framework for (self) assessing language competencies – TAMSEF, proiect internațional asimilat ca activitate de cercetare inclusă în baza de date a Departamentului de Cercetări Economice, conform Procesului-Verbal no.1/05.01.2011 al ședinței Biroului de Senat, Hotărârea no. 2.; Instituția coordonatoare: Universitatea Metropolitană din Praga, Republica Cehă; parteneri: ASE și Universitatea Tehnică din Kosice, Slovacia. oct. 2010 – iulie 2012, director lect. univ. dr. Roxana Bârlea;
6. 63/15.03.2010-AUF, CE/DG/371/2009 – Harmonisation des paramètres méthodologiques pour l'élaboration des curricula de FLE en milieu universitaire francophone, 2010–2012, proiect internațional finanțat de AUF, director prof. univ. dr. Carmen-Ștefania Stoean;
7. 91-020 Parteneriate / PNCDI II PARTENERIATE/18.09.2007 – Personalități și instituții economice românești: valoarea adăugată românească la identitatea europeană, 2007–2010 (membru);
8. CNCSIS Tip AT, Tema 4, Nr. 132 – Analiza impactului economic și cultural al companiilor franceze asupra dezvoltării durabile a mediului de afaceri românesc. Învățarea globală în contextul extinderii Uniunii Europene, proiect. <http://www.dce.ase.ro/proiecte.php> 2005–2006 (membru);
9. 57/9.07.2009 – Dicționar de gestiunea financiar-contabilă englez-român român-englez cu glosar în franceză, germană, rusă, italiană și spaniolă, 2009–2011, proiect finanțat de CECCAR, director conf. univ. dr. Ruxandra Constantinescu-Ștefănel;
10. 15/12.05.2009 – SICI Dominus, Spania East West Consulting, Belgia Altfactor, România PHARE/2006/018-147.01.03.01.01 – Program finanțat de către UE / Institutul Național de Administrație, 12.05.2009 – 01.08.2009 (membru);
11. DCE nr. 32 / 07.04.2009 – Conceperea și redactarea unui dicționar economic român-italian, ian.–iulie 2009, finanțat de Meteor Press, director as. univ. dr. Mariana Săndulescu;
12. 650/21.04.2008 Proiect instituțional – Realizarea unui Dicționar poliglot de comunicare interculturală în afaceri. Mijloace de îmbunătățire a vizibilității instituționale a Academiei de Studii Economice din București. Realizarea sitului ASE în limba franceză. 21.04.2008– 21.04.2009, director prof. univ. dr. Nina Ivanciu.

Colaborările cu diferite instituții naționale și internaționale au avut în vedere atât activități științifice cât și didactice, de formare atât a cadrelor didactice cât și a studenților. Dintre colaborările cele mai durabile în timp, menționăm:

1. Colaborări cu Institutul de Lingvistică al Academiei Române și cu Universitatea din Geneva pentru stagiile de formare a cadrelor didactice care își desfășoară activitatea în cadrul Modulului de Terminologie;
2. Colaborarea cu Uniunea Latină în derularea unor contracte și organizarea de manifestări științifice;
3. Colaborarea cu Universitatea din Quebec, Rimouski, Universitatea Lyon 2, Universitatea Paris-Dauphine, Agenția Universitară a Francofoniei la revista *Dialogos*;
4. Colaborare cu Agenția Universitară a Francofoniei, Serviciul de Cooperare și Acțiune Culturală al Ambasadei Franței la București, Universitatea din Lyon 2, Institut de Touraine pentru organizarea stagiilor de formare în didactica limbii franceze și a francezei pe obiective specifice;
5. Colaborare cu ALITER, asociație internațională de terminologie în publicarea de glosare și organizarea de manifestări științifice;
6. Colaborarea, în cadrul proiectelor de cercetare internaționale, cu Universitățile din Tirana (Albania), Hassan Ain-Chok II (Casablanca, Maroc), Lyon 2 (Franța), Antonină (Beirut, Liban), ENS (Alger, Algeria);
7. Colaborare cu CIMETIL – Universitatea de Stat din Republica Moldova pentru traducerea specializată;
8. Colaborarea cu Institutul Pușkin din Moscova în organizarea de mese rotunde pe teme de didactică a limbilor moderne și pentru evaluarea în vederea eliberării certificatelor de competență lingvistică în domeniul limbii ruse de afaceri.

Una dintre activitățile cele mai reușite prin posibilitatea stabilirii de contacte între specialiști și de diseminare a rezultatelor cercetării desfășurate de membrii Centrului o reprezintă manifestările științifice organizate, manifestări internaționale care s-au dezvoltat de la o întâlnire la alta, ajung să reunească la Colocviul din 2009 participanți din 14 țări. În organizarea acestor manifestări, Centrul a beneficiat de sprijinul Agenției Universitare a Francofoniei și de cel al Serviciului de Cooperare și Acțiune Culturală al Ambasadei Franței la București, care au susținut financiar prezența unor participanți și publicarea actelor coloviilor:

1. Colocviul internațional *Europe des cultures et espaces francophones* – iulie 2005;

2. Colocviul internațional *de traducere specializată* (organizat împreună cu Uniunea Latină) – octombrie 2005;
3. Colocviul internațional *Valeurs, discours et praxis*, octombrie 2006;
4. Colocviul internațional *de traducere specializată și terminologie* (organizat împreună cu Uniunea Latină) – iulie 2007;
5. Colocviul internațional *Français sur objectifs spécifiques – acquis et perspectives*, septembrie – octombrie 2007 (cu sprijinul Agenției Universitare a Francofoniei, Serviciului de Cooperare și Acțiune Culturală al Ambasadei Franței la București);
6. Colocviul internațional *Leslangues-cultures à l'université* – martie 2009;
7. Colocviu internațional de terminologie, organizat în colaborare cu REALITER, 2011

Un alt domeniu de activitate îl reprezintă stagiile de formare profesională care au beneficiat de prezența, în calitate de formator, a unor specialiști recunoscuți în domeniul lor de activitate.

Stagiul de formare în didactica limbii franceze ca limbă străină – în parteneriat cu Universitatea Lyon 2, Universitatea din București și Serviciul de Cooperare și Acțiune Culturală al Ambasadei Franței la București (2005 – 2006)

Stagiul de formare în didactica francezei pe obiective specifice – în parteneriat cu Agenția Universitară a Francofoniei, Serviciul de Cooperare și Acțiune Culturală al Ambasadei Franței la București, Institut de Touraine, Universitatea Tehnică și de Construcții din Budapesta (Ungaria), Academia de Studii Economice a Moldovei (Republica Moldova – Chișinău), Universitatea Prietenia între popoare din Moscova (Federația Rusă), 2006-2007

Buletinul Științific, editat de Carmen-Ștefania Stoean, Rodica Capotă-Stanciu, Nina Ivanciu, Antoaneta Lorentz, apare din 2004 anual. Această publicație reunește comunicările prezentate în cadrul colocviilor organizate astfel încât titlul fiecărui volum corespunde tematicii colocviilor organizate. De la un an la altul, publicația s-a dezvoltat, Comitetul de redacție și Consiliul Științific s-au internaționalizat, demonstrând astfel recunoașterea profesională de care se bucură membrii Centrului și calitatea cercetărilor desfășurate.

Revista **“Dialogos”** reprezintă împlinirea visului catedrei de limbi româno-germanice, oferind prin aparițiile sale bianuale, toată munca strânsă în urma studiilor individuale, dar mai ales de echipă ale colectivului de redactori. Articolele ce apar în această revistă sunt scrise în limbile străine care se studiază în Academia de Studii Economice, în special engleză, franceză, germană sau italiană și tratează teme dintre cele mai diverse, cum ar fi literatura străină și

cumunicare interculturală, lingvistică și predarea limbilor străine în universități/colegii economice din întreaga lume.

Pe lângă articole scrise de profesori ai Academiei, se regăsesc în paginile acestei reviste și studii, eseuri, opinii sau lucrări de cercetare ale personalităților culturale din cadrul altor instituții, care, prin dubla lor abordare, teoretică și filosofică, au menirea de a stimula activitatea de reflecție a cititorului, din punct de vedere al cercetării, dar și al procesului de predare.

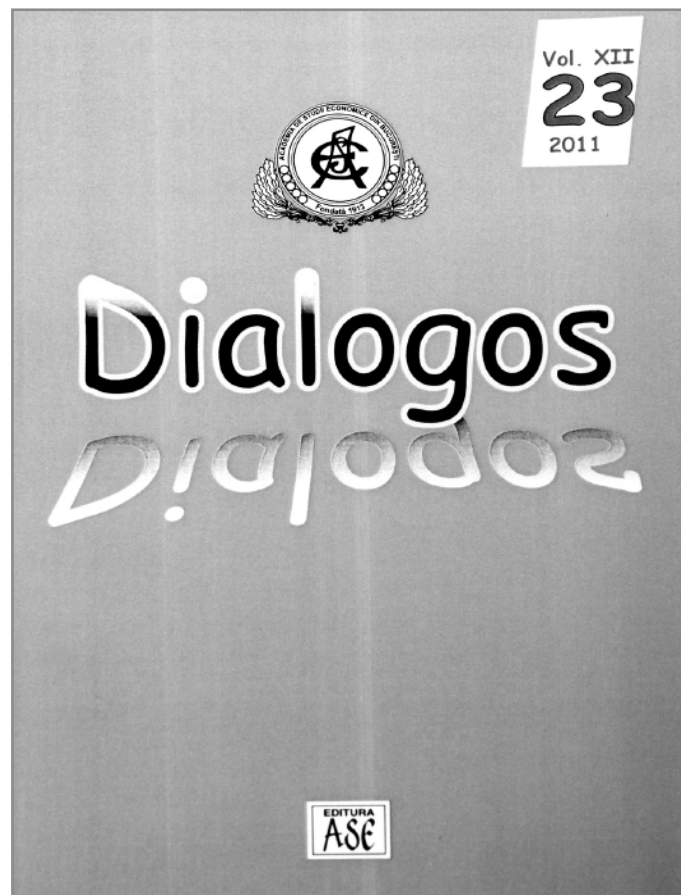
În ceea ce privește activitatea științifică a studenților, trebuie spus că primul cerc de cultură și civilizație franceză a fost inițiat de Luminița Brăileanu, Michaela Gulea și Viorel Ștefăneanu, continuat de conf. univ. Lelia Băluș împreună cu asistenții universitari de la acea vreme, Nina Ivanciu, Rodica Stoicescu și Delia Vasiliu. După 1990, activitățile științifice ale studenților au fost diversificate înființându-se, printre altele, un cerc de traducere financiar-bancară (M. Dipșe, A. Velicu, 1991/1992) și Sesiunea Științifică a Studenților.

Tot din colectivul de limbi romanice fac parte și profesorii de limbă rusă care, în prezent, sunt în număr de numai doi: Florina Mohanu și Ion Jurconi. Activitatea lor este descrisă în secțiunea 4.6.

În același timp, studenții au fost încurajați să participe la concursurile profesionale organizate de Serviciile Culturale Franceze. În cadrul concursului “Junior commercial”, organizat de prof. dr. Corina Cilianu-Lascu, concurs în care studenții Academiei de Studii Economice s-au confruntat cu cei de la Politehnică și de la Universitatea București. De un mare succes s-a bucurat, de asemenea, Cupa Francezei de Afaceri, “Le Mot d’or” la care România participă din 1993. Academia de Studii Economice, prin Catedra de Limbi Romanice și Comunicare în Afaceri, a fost direct implicată, împreună cu Institutul Francez din București, în organizarea acestui concurs, meritul revenindu-i doamnei prof. dr. Maria Dipșe, țara noastră ocupând primul loc în lume ca număr de participanți la acest concurs (mai mult de 3000 de studenți din ASE) și ca număr de premii.

Licențiați ai Facultăților de Litere și de Limbi străine, profesorii colectivului nostru se afirmă de asemenea prin creații literare, lucrări de critic literară, traduceri literare și de specialitate.

Catedra de Limbi Romanice și Comunicare în Afaceri dispune de un Lectorat de franceză creat în 1991 cu ajutorul Serviciilor Culturale ale Ambasadei Franței la București. Aici se găsesc numeroase volume în limba franceză care acoperă toate domeniile economice, dar și pe cel al lingvisticii aplicate. Aceste lucrări se găsesc, într-o majoritate dată de capacitatea noastră de a le identifica, în lista cuprinsă într-un capitol special dedicat.

SCURT ISTORIC AL PREDĂRII LIMBII ITALIENE

de Mariana SĂNDULESCU

Predarea limbii italiene în Academia de Studii Economice București este istoric legată de înființarea acesteia în anul 1913: în oferta de limbi străine a Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale figura și limba italiană, alături de franceză, germană, engleză. Studiul limbii italiene a fost întrerupt după 4 decenii.

În anul 1990, noul suflu al schimbărilor pătrunde, firesc, și în politica lingvistică a A.S.E., astfel încât, începând cu anul universitar 1990–1991, predarea limbii italiene a fost reluată la toate facultățile. În planurile de învățământ, limba italiană a figurat ca limbă obligatorie pentru Comerț, Marketing, Turism, R.E.I., dar și ca limbă facultativă pentru toate facultățile, la toate formele de învățământ.

Reintroducerea limbii italiene după 4 decenii de “punere la index” a însemnat o muncă de reînțemeiere a disciplinei prin cercetare, concepere și editare, dat fiind că dispăruseră manuale, gramatici, dicționare etc. Astfel, la scurt timp după anul 1990, sutele de studenți care studiau limba italiană au avut la dispoziție toate resursele bibliografice indispensabile studiului: manuale moderne, monografii, gramatici practice, creștomatii, dicționare, toate publicate în Editura A.S.E. Conceperea materialelor didactice a avut ca finalitate acoperirea exigențelor de studiu la toate nivelurile, de la inițiere în limba italiană standard până la perfecționare – limba italiană pentru profesiile economice. Lista materialelor bibliografice publicate în Editura A.S.E. este următoarea:

- Mariana Săndulescu, *Grammatica fondamentale della lingua italiana contemporanea*, A.S.E., București, 1999
- Mariana Săndulescu, *Ciao, Italia!, vol. I, manuale per principianti*, A.S.E., București, 2000
- Mariana Săndulescu, *Ciao, Italia!, vol. II, manuale per livello intermedio*, A.S.E., București, 2001
- Mariana Săndulescu, *La morfologia italiana. Esercizi con chiavi*, A.S.E., București, 2002
- Mariana Săndulescu, *L'italiano, l'Italia, gli italiani, corso comunicativo di lingua italiana per principianti*, A.S.E., București, 2003
- Mariana Săndulescu, *Buon lavoro!, corso comunicativo di lingua italiana per livello intermedio*, A.S.E., București, 2003

- Mariana Săndulescu, *Parliamo ...economia! manuale di italiano economico per avanzati*, A.S.E., București, 2003
- Mariana Săndulescu, *Comunicazione scritta negli affari. Fornitore-cliente, vol. I*, A.S.E., București, 2003
- Mariana Săndulescu, *Comunicazione scritta negli affari. Cliente-fornitore, vol. II*, A.S.E., București, 2006
- Mariana Săndulescu, *Linguaggio economico-finanziario della lingua italiana contemporanea. Dottorato di ricerca*, A.S.E., București, 2007
- Mariana Săndulescu, *La preposizione DI semplice e articolata. Esercizi con chiavi*, A.S.E., București, 2011

Pasiunea studenților economiști pentru limba italiană are ca fundament istoria comună a țărilor noastre, relațiile seculare în plan economic și cultural, dar și satisfacția de a atinge excelența în studiu pe baza latinității celor două limbi. Cercurile studențești de Cultură și civilizație economică și de Traduceri economice s-au bucurat de participare masivă. Începând cu anul 2000, se organizează și secțiunea „Cultura e civiltă economica italiana” a Sesiunii de comunicări științifice a studenților din Academie. Proiectele lor au fost rezultatul frecventării Cursului de limbă italiană pentru profesiile economice, curs care merită următoarea mențiune specială: *A.S.E. București este singura instituție din țară unde s-a studiat acest limbaj profesional.*

Bursele Erasmus pe spațiul italian, numeroase, au susținut interesul studenților pentru limba italiană.

Din păcate, începând cu anul universitar 2009-2010, limba italiană este degradată la statutul de limbă facultativă, cu posibilitatea de studiu numai pe parcursul anului II. Și aceasta pe fundalul prosperității relațiilor economice româno-italiene (date oficiale din noiembrie 2011): Italia este al doilea partener comercial al României, după Germania; schimburile economice au cunoscut cea mai dinamică evoluție, 17–20%; în România există peste 30.000 de societăți italiene, cu peste 800.000 de locuri de muncă.

Coordonatorul disciplinei *Limba italiană* este, din anul 1990, lector Mariana Săndulescu, doctor *cum laude* în limbajul italian economico-financiar.

CÂTEVA REPERE DIN ISTORICUL PREDĂRII LIMBII ROMÂNE ÎN A.S.E.

de Mihail ȘERBAN

Stârnesc adesea nedumeriri când mărturisesc cuiva că predau limba română la Academia de Studii Economice, până nu aduc câteva completări: este vorba despre limba română de afaceri, iar publicul sunt studenții străini care își fac studiile aici. Dacă persoana care ridică din sprâncene ar avea timp să mă asculte aș lămuri-o că în interiorul unei discipline mai largi, care s-ar putea numi „limba română pentru străini”, după modelul lui „Français langue étrangère”, al cărei studiu începe în mod firesc cu vocabularul de bază și cu categoriile gramaticale esențiale, se poate delimita un domeniu accesibil studenților care au trecut de nivelul „debutant”, pe care l-am putea boteza „studiul limbii române pe obiective specifice”, după modelul lui „Français sur Objectifs Spécifiques”. Asta dacă nu cumva vorbesc cu un specialist căruia ar trebui să-i amintesc despre nevoia de a înlocui aprofundarea unui limbaj tehnic a cărui ultraspecializare îl transformă într-o limbă cu utilitate limitată, ori pur și simplu inutilă în situații de comunicare reală, cu o limbă profesională cât mai suplă care să înglobeze cât mai multe competențe de comunicare profesională posibile. La modul ideal, un student antrenat temeinic la un seminar de „limbă străină profesională” ar trebui să fie capabil mai târziu nu doar să comunice cu vorbitorii nativi cu care se va afla la același nivel în ierarhia întreprinderii, ci mai ales să facă față interacțiunii mult mai dificile cu superiorii săi, ori cu clienții întreprinderii în care e angajat, altfel spus să fie un „actor” social desăvârșit, oricât de atipice ar fi contextele în care să reacționeze servindu-se de cuvânt, de gest, ori de tăcere, așa cum citim în cea mai bună literatură de specialitate¹. Predarea limbii române de afaceri poate fi la fel de pasionantă precum aceea a limbajului artistic, încercam să le explic de curând unor studenți de la Litere care mă priveau cu ușor scepticism.

Limba română a figurat în lista disciplinelor obligatorii încă de la înființarea „Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale”, cum se numea inițial „ASE-ul”. Însă cei vizați nu erau studenții străini, ca astăzi, chiar dacă aceștia au reprezentat întotdeauna un procent

însemnat din numărul celor înscriși. Din *Cuvântare rostită de către Dl. A. Davidoglu, cel dintâi Rector al Academiei de Comerț*, discurs cu care este deschis anul universitar 1913, aflăm, de pildă, că dintr-un total de 603 studenți, 107 erau studenți străini.

Publicul „țintă” al cursurilor de - atenție: „limba și literatura română” îl reprezenta masa absolvenților de școli comerciale, care în așa numitul „an de introducere” trebuia să urmeze în plus față de absolvenții de licee și un curs de „elemente de logică și psihologie”. O primă explicație constă probabil în necesitatea de a aduce la același nivel pregătirea studenților care intrau în anul întâi și care proveneau din școli de factură diferită. Pe de altă parte atenția care se acorda studierii limbii române ținea de o politică educațională surprinzător de modernă, întrucât, iată, în 1913, anul înființării instituției, se punea un accent deosebit pe dezvoltarea și rafinarea capacității de comunicare a studentului. Din același discurs inaugural aflăm că în afară de limba română, prevăzută pentru anul pregătitor, în programă figurau două limbi străine dintre care una obligatorie, iar una facultativă. Mai mult, rectorul Anton Davidoglu ținea să specifice că importanța studiului limbilor străine va face necesară angajarea unor vorbitori nativi și de asemenea că grupele vor fi formate dintr-un număr cât mai mic de studenți pentru ca fiecare dintre aceștia să aibă șansa de a dialoga cu profesorul, așa cum se întâmpla, de pildă în „l'Ecole des hautes etudes commerciales et industrielles din Paris, unde funcționează 6–7 conferențieri de limba germană [...]”².

Dintr-un facsimil după un orar din anul 1918–1919 descoperim însă că pe lângă „Corespondență și convorbire în franceză” și „Corespondență și convorbire în italiană” există și „Convorbire vamală în România”, disciplină pe care astăzi am asimila-o „studiului limbii române pe obiective specifice”. Probabil era vorba despre un curs care se făcea la un an superior, diferit de „limba și literatura română” din anul pregătitor.

1. A se vedea de pildă „Quand faire c'est dire: évolution du travail, révolution didactique?”, articol semnat de Florance Mourlhon-Dallies, coordonatorul numărului „Langue et travail”, iulie, 2007, din *Le français dans le monde*.

2. „Cuvântare rostită de către Dl. A. Davidoglu, cel dintâi Rector al Academiei de Comerț”, publicată în *Douăzeci de ani de activitate a Academiei de Înalte studii Comerciale și Industriale din București*, Institutul de arte grafice și editură „Tiparul românesc” S.A., București, 1933, p.15.

Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale
Orar de anul școlar 1918-1919

5.0-9 a.m.

	4.10-5 p.m.	5.10-6 p.m.	6.10-7 p.m.	7.10-8 p.m.
1. Coresp. și Conv. Franceză	Legislația Ind. și Măcinării	Comptabilitatea (6.10-8 p.m.)	Comptabilitatea (6.10-8 p.m.)	Comptabilitatea (6.10-8 p.m.)
2. Coresp. și Conv. Franceză	Coresp. și Conv. Franceză	Dr. Comercial	Finanțe Publice	Com. Circulației și al scrierilor
3. Coresp. și Conv. Franceză	Ind. Com. și Legislația Petrolului	Studiul mărfurilor	Com. Circulației și al scrierilor	Com. Circulației și al scrierilor
4. Coresp. și Conv. Franceză	Dr. Civil	Coresp. și Conv. Italiană	Ec. Politică	Ec. Politică
5. Coresp. și Conv. Franceză	Coresp. și Conv. Franceză	Dr. Comercial	Coresp. și Conv. Italiană	Coresp. și Conv. Italiană
6. Coresp. și Conv. Franceză	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)
7. Fizica și Chimia Ind. aplicată (5.10-6 p.m.)	Matem. Financiară aplicată	Matem. Financiară aplicată	Coresp. și Conv. Franceză	Coresp. și Conv. Franceză
8. Coresp. și Conv. Franceză	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)
9. Coresp. și Conv. Franceză	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)
10. Coresp. și Conv. Franceză	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)
11. Coresp. și Conv. Franceză	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)
12. Coresp. și Conv. Franceză	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)

Orar an școlar 1918-1919.

Comercial și Industriale
școlar 1918-1919

	4.10-5 p.m.	5.10-6 p.m.	6.10-7 p.m.	7.10-8 p.m.
1. Coresp. și Conv. Franceză	Legislația Ind. și Măcinării	Comptabilitatea (6.10-8 p.m.)	Comptabilitatea (6.10-8 p.m.)	Comptabilitatea (6.10-8 p.m.)
2. Coresp. și Conv. Franceză	Coresp. și Conv. Franceză	Dr. Comercial	Finanțe Publice	Com. Circulației și al scrierilor
3. Coresp. și Conv. Franceză	Ind. Com. și Legislația Petrolului	Studiul mărfurilor	Com. Circulației și al scrierilor	Com. Circulației și al scrierilor
4. Coresp. și Conv. Franceză	Dr. Civil	Coresp. și Conv. Italiană	Ec. Politică	Ec. Politică
5. Coresp. și Conv. Franceză	Coresp. și Conv. Franceză	Dr. Comercial	Coresp. și Conv. Italiană	Coresp. și Conv. Italiană
6. Coresp. și Conv. Franceză	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)
7. Fizica și Chimia Ind. aplicată (5.10-6 p.m.)	Matem. Financiară aplicată	Matem. Financiară aplicată	Coresp. și Conv. Franceză	Coresp. și Conv. Franceză
8. Coresp. și Conv. Franceză	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)
9. Coresp. și Conv. Franceză	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)
10. Coresp. și Conv. Franceză	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)
11. Coresp. și Conv. Franceză	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)
12. Coresp. și Conv. Franceză	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)	Coștabilitatea Baucară (5.10-7 p.m.)

Detaliu orar 1918-1919. Se observă Convorbirea vama în limba română, dar și Coresp. și conv. Franceză, Coresp. și conv. Italiană

Un eveniment important în istoricul predării limbii române în cadrul „Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale” este angajarea începând cu 1925 a profesorului Dumitru Caracostea, profesor titular de limba română și folclor la Facultatea de Litere și fondator al Institutului de Istorie Literară și Folclor. Cu această ocazie se produce o schimbare în titulatura cursului de limba română. Din „Corespondența Comercială română și stenografia” acesta devine „Limba română și corespondența comercială”, probabil în urma unei propuneri a prestigiosului profesor, acceptată la 29 octombrie 1925, conform unui „Extras după procesul verbal al Ședinței Consiliului Profesional”.

Conform aceluiași document, conferențiarul, la data aceea, Dumitru Caracostea, solicită un post de asistent pentru seminarul aferent cursului pe care îl ține. Solicitarea va fi înnoită, într-o cerere adresată rectorului Academiei, în 1929. Tot aici sunt precizate competențele care trebuiau dezvoltate la disciplina „limba și literatură română”, predată în anul pregătitor: „Față de numărul mare de studenți în anul pregătitor și față de cerințele programului, care prevede și trei ore, absolut necesare, de lucrări de seminar (compoziții, analize, dări de seamă, etc), lucrări care nu se pot face decât cu ajutorul cel puțin al unui asistent, am onoare a vă propune ca asistent pentru cursul de limba și literatura română pe d. Profesor D. Mazilu, care s-a distins în chip deosebit atât prin lucrări cât și prin talent didactic și conștiinciozitate”. Semnat: Cu cea mai aleasă stimă, D. Caracostea, Profesor la Facultatea de Litere și la Academia Comercială”.

Odată cu instalarea regimului comunist, schimbarea numelui instituției în: „Institutul de Studii Economice și Politice V.I.Lenin” aduce și o prefacere în modul de a concepe finalitatea studierii limbii și literaturii române. Cursul se transformă într-un instrument de propagandă, așa cum o demonstrează un „proiect de programă analitică” din perioada respectivă. Temele tratate: „legătura literaturii cu societatea”, „rolul literaturii în dezvoltarea societății”, „legătura dintre formele literaturii și condițiile de viață socială”, „rolul apartenenței de clasă”, „apariția și creșterea mișcării muncitorești” recomandă unul din cursurile cele mai anoste cu putință.

După revoluția din 1989, în cadrul Academiei de Studii Economice din București (actualul nume al instituției datează din 1967) predarea limbii române se practică în cadrul celor două catedre de limbi străine, reunite de curând în Departamentul de

Intrare No. 198
1992-93 Noiembrie 2002

Domnule Rector,

Fată de numărul mare de studenți în anul
preparator și față de cerințele programului, care
prevede și teci de „absolut necesare, de lucrări
de seminar (compoziții, analize, dări de seamă etc.),
lucrări care nu se pot face decât cu ajutorul
cel puțin al unui asistent, am onoare a vă
propune ca asistent pentru cursul de limba
și literatură română pe D. profesor D. Mazila,
care s'a distins în chip deosebit atât prin
lucrări cât și prin talent didactic și competența
zitate. —

Cu cea mai aleasă stimă:

D. Caracostea
Profesor la Facultatea de Litere
și la
Academia concursale

Domnule Rector

Domnule Rector al Academiei de Înalte Studii

Scisoarea profesorului Dumitru Caracostea prin care se solicită un post de asistent
pentru cursul de limba și literatura română.

Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri. Prin urmare este vorba despre „limba română ca limbă străină”, disciplină care îi vizează exclusiv pe studenții străini.

În cazul tuturor limbilor străine, dar și în cazul limbii române pentru străini, se pune din ce în ce mai mult accentul pe o predare comunicativă, pe implicarea activă a studenților în procesul de învățare, pe exersarea de aptitudini de comunicare, pe folosirea de materiale autentice, pe cât posibil, în completarea manualelor. Pentru realizarea acestor obiective, s-au organizat stagii de perfecționare a personalului didactic, dintre care proiectul PROSPER este un exemplu notabil.

Trebuie totuși să recunoaștem că „limba română de afaceri” își caută deocamdată fundamentarea teoretică din moment ce trecerea de la studiul limbilor străine „pe obiective specifice”, la studiul „limbilor străine profesionale”³, altfel spus trecerea, despre care aminteam la început, de la cultivarea unor competențe comunicaționale restrânse, reduse, ocazionale, la o serie de competențe deschise, active, vii, rămâne deocamdată un deziderat. „Aici, în acest domeniu, totul este încă de înfăptuit”⁴.

3. Pentru această dezbateră se poate vedea de asemenea Christine Tagliante, *La classe de langue*, Nouvelle édition, CLE international /SEJER, Paris, 2006.

4. „On pourrait alors parler de français, langue de la communication professionnelle, prenant en compte les besoins spécifiques de catégories professionnelles et non plus de filières professionnelles. Ici encore, dans ce domaine, tout reste à faire” (Christine Tagliante, *op.cit.*, p.18).

SCURT ISTORIC AL PREDĂRII LIMBII GERMANE

de Lora CONSTANTINESCU

1. O disciplină cu tradiție în învățământul superior economic din România

În ultimele două secole, limba germană a reprezentat mereu pentru statele Europei centrale și de sud-est o nu numai limba unor mari scriitori, dar și limbajul științei și al tehnicii. Vom regăsi astfel **limba germană** în programele de studii practice în fiecare deceniu din istoria centenară a acestei instituții, dincolo de războaie, ideologii și constrângeri. O scurtă privire asupra cursurilor de economie predate de personalități ale științelor economice din perioada interbelică ne arată ce surse bibliografice apar în operele acestora, iar titlurile științifice de doctor în economie au fost uneori obținute la universități din spațiul de limbă germană¹. Potrivit lui I.V. Pătrășcanu, renumit profesor de limba germană în învățământul superior economic în România primei jumătăți a secolului 20, limba germană figura deja din 1899 ca disciplină de predare la cursul superior al școlilor comerciale². Prin Legea de înființare a Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale (în cele ce urmează prescurtat ca A.Î.S.C.I.) limba germană apare în structura procesului de învățământ, alături de engleză, franceză, italiană, în grupul de discipline obligatorii *Correspondența și convorbirea în limba străină*, predate de regulă sub formă de *conferințe*³.

Programele din epocă o includeau în mai mulți ani de studiu, și luând în considerare aprecierea lui I.V.Pătrășcanu, și anume „Cunoașterea limbii germane în lumea comercială a ajuns un postulat categoric”⁴, ne putem imagina efortul de asimilare depus de cursanți. Reglementările ministeriale și Regulamentele interne prevedeau limba germană (alături de celelalte limbi străine menționate) în cadrul cursurilor comune ale tuturor secțiilor (specializărilor) din anul I, apoi și anul II de studiu. Prin reglementările din 1932 și 1935 se

oficializează la anii superiori un nivel de specializare prin studiul corespondenței comerciale⁵. Cele câteva volume de fascicule din *Revista cursurilor A.Î.S.C.I.* (păstrate după primul război mondial în arhivele Academiei) ne arată modul de structurare și prezentare al lecțiilor pentru „conferințe”, pentru anul I și II de studiu.⁶

În avalanșa restructurărilor de după anul 1945, presupunem că la început studiul limbii germane a fost îngreunat în mod inevitabil de asocierea cu epoca istorică ce tocmai se încheiase. În 1947 disciplina se numea „limba și corespondența economică germană”, la ambele facultăți ale fostei A.Î.S.C.I., devenită Academia de Studii Comerciale și Cooperatiste, aflată sub semnul schimbărilor organizatorice. În 1948 regăsim limba germană, ca a 2-a limbă de studiu, la alegere. După cum indică cercetările desfășurate în anii trecuți în Arhivele A.S.E., după anul 1948 situația se stabilizează treptat, apar noi posturi pentru cadre didactice, se diversifică programele de studiu, în a 2-a parte a anilor 60⁷ apar noi facultăți. Astfel, după anul 1965 pentru o perioadă relativ scurtă de timp, se observă o reevaluare a importanței limbilor străine, deci și a limbii germane.

Pentru tot ce însemna limba și cultura germană vor exista mult timp doi „poli” de orientare, prin contactele paralele cu R.D.G., dar, și cu R.F. a Germaniei în anii maximei deschideri a României față de occident. În acest context, profesorii de limba germană în special, studenții în foarte mică măsură, vor beneficia (sporadic) de burse pentru stagii de perfecționare metodică-didactică (școli de vară), oferite de către statul est-german, dar și de către R.F.G. Organizat cu mijloace modeste dar cu multă dăruire în anii 60⁷-70⁷, cercul de literatură și civilizație germană a reprezentat (în special) pentru studenții de la Facultatea de Comerț o cale de deschidere a orizontului cultural și de conștientizare a valorii limbii germane în profilul uman

1 V. Madgearu, I. Răducanu, Șt.I. Dumitrașcu, E.Ludwig, Gr. Mladenatz

2 Pătrășcanu, I.V., „Istoricul limbii germane în școalele comerciale din România”, extras din *Revista generală a învățământului*, XXIII, 1935, p. 8f.

3 Răcilă, E., *Studii și documente 1913-1993*, A.S.E., partea I, ASE, 1993, p. 11f

4 Pătrășcanu, I.V., *ibid.*, p.18

5 Răcilă, *ibid.*, p.182

6 *Vezi Revista cursurilor A.Î.S.C.I. (1914-1915).*

7 În principal în organizarea și sub coordonarea lect. univ. Hulda Constantinescu

individual. Specializarea „comerț exterior” necesita formarea unor buni cunoscători ai limbii germane. Nu întâmplător a fost introdusă proba de limbă străină, deci și de germană, la examenul de admitere în anul I al acestei facultăți. În epoca predării după metoda audio-vizuală a apărut și primul laborator lingvistic, la a cărui înzestrare cu materiale didactice de limba germană a contribuit major prof. univ. dr. Lucia Berciu. În timp, au fost organizate cursuri de limbi străine și pentru profesorii din cadrul A.S.E., iar până în anii 80', la Ministerul Comerțului și Industriilor și pentru specialiștii economiști.

După anul 1990, prin reorganizarea catedrei de limbi străine din acel moment, una dintre cele două „ramuri” va deveni Catedra de limbi germanice și corespondență comercială (pentru limbile engleză și germană) din anii 90' ai secolului trecut. Procesul de predare și studiul limbii germane s-au dezvoltat considerabil, s-au diversificat și adaptat treptat cerințelor de formare a noilor generații de specialiști economiști. Pe parcursul acestor ultime două decenii, mai multe facultăți din cadrul A.S.E. (în special R.E.I., Marketing, Comerț, Departamentul „Tempus” (devenit ulterior facultatea F.A.B.I.Z) au știut să susțină și să stimuleze interesul studenților și al specialiștilor economiști prin integrarea predării limbii germane ca obiect de studiu în planurile de învățământ, la diferite niveluri ale formării academico-profesionale, prin alocarea fondului de timp și a grupelor de studenți, noi specialiști filologi (germaniști) putând astfel fi atrași către profesia de cadre didactice la Catedra de Limbi Germanice și Comunicare în Afaceri.

Pe parcursul timpului, după 1990, limba germană a fost predată, cu o mai mică pondere în comparație cu limbile engleză și franceză, la toate formele de învățământ organizate în cadrul ASE - învățământ cu prezență în campus, cursuri serale și „fără frecvență”, la început la mai multe facultăți. Prin includerea treptată a limbilor străine ca discipline facultative (sub denumirea „Comunicare în limba germană 2”) în planurile de învățământ la anii I și/sau II de studiu, facultățile din cadrul A.S.E. au încercat să vină în întâmpinarea interesului arătat de studenți pentru studiul limbii germane.

După 1990, predarea limbii germane ca limbă străină și limbaj de specialitate și-a pus în evidență valențele interdisciplinare, situându-se la intersecția mai multor subdomenii lingvistice cu economicul, didactica și științele comunicării. Provocarea a constituit-o pe parcursul deceniului 9, racordarea rapidă a procesului instructiv la

cerințele momentului, cu accent pe asigurarea competențelor de bază și o perspectivă de lungă durată pentru limba germană ca o competență profesională. Într-o țară devenită membră a U.E. și care și-a consolidat relațiile multilaterale de cooperare cu spațiul de limbă germană (Germania, Austria și Elveția), cunoașterea limbii germane reprezintă un stimulent pentru studenții din A.S.E. București, dar și specialiștii economiști de a continua, respectiv a dezvolta, la un nivel mai înalt competențele de utilizare a limbii germane ca mijloc de comunicare și instrument de lucru și cercetare.

Statutul disciplinei de astăzi, denumită de regulă „Limba germană și comunicare de afaceri”, s-a fundamentat și consolidat treptat în ultimele două decenii, dar nu putem trece cu vederea unele realizări notabile din trecut. În anul 1971 consemnăm apariția unei lucrări didactice de o importanță deosebită pentru predarea limbajului economic în acea epocă, și anume manualul „*Corespondența comercială în limba germană*” (autori: conf. dr. Lucia Berciu, asist. univ. Hulda Constantinescu și asist. univ. Lucia Popescu), care a reprezentat una dintre primele lucrări de înaltă ținută științifică în sfera comunicării profesionale în limba germană în România.⁸

Noua generație de materiale didactice după anul 1990 pentru studiul limbii germane ca limbaj de specialitate, obținute prin donații din partea Institutului Goethe și respectiv prin efortul material al D.A.A.D. (în cadrul colaborării instituționale cu A.S.E.), a contribuit la reformarea procesului de predare-învățare. La acestea se adaugă materialele didactice pentru limba germană pentru afaceri elaborate de membrii colectivului de limba germană, în special după anul 2000.

Amintim în acest context realizarea de materiale didactice în echipe de lucru internaționale, prin Proiectul European 2004-2007/2008-2009 pentru Curriculum și manual de limba germană pentru învățământul superior nefilologic în spațiul balcanic-est-european, girat de către Institutele Goethe din Belgrad, București și Nancy. Astfel, manualul internațional „*Mit Deutsch studieren – leben – arbeiten*” (vol. 1, nivel A2-B1) din anul 2009, la a cărui elaborare și-au adus aportul 3 membri ai colectivului (Lora Constantinescu, Zorica Hențes și Mihaela Zografi) a reprezentat prin aplicabilitatea conținutului său o realizare deosebită, contribuind la vizibilitatea profesorilor români și a instituției în peisajul internațional al predării limbii germane.⁹

8 Vezi „*Corespondența comercială în limba germană*”, Editura Didactică și Pedagogică București, 1971.

9 Vezi Modulele II și IV în „*Mit Deutsch studieren – leben – arbeiten*” (vol. 1, nivel A2-B1), sub coordonarea Dorothea Hillerich-Levy et al., publicat cu sprijinul Goethe Institut Belgrad / GI Nancy, R. Bosch-Stiftung, Goethe Institut München, editura Archipelago Edizioni, Milano, 2009.

2. Colectivul de limba germană.

Profesori de limba germană la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale (A.Î.S.C.I.), Institutul de Științe Economice și Planificare (I.S.E.P.) și Academia de Studii Economice (A.S.E.)

La celebrarea primului „pătrar de veac de muncă” la A.Î.S.C.I. existau profesori titulari, „conferențieri” și ajutoari de curs.¹⁰ Potrivit documentelor de arhivă, predarea limbii germane în primele decenii de existență a A.Î.S.C.I. a stat sub semnul activității profesorului **I.V. Pătrășcanu**, licențiat în filologie germană, care va funcționa din 1925 până spre sfârșitul anilor '40 la „Conferința de corespondență și convorbire comercială română”. Este autorul mai multor lucrări literare, de metodică, gramatică, în sfera limbajului comercial, a unui dicționar bilingv¹¹. Al doilea nume este **V. Rogalsky**, licențiat al Universității germane din Cernăuți, din 1924 conferențiar cu contract. În perioada interbelică îi întâlnim și pe colaboratorii / asistenții de la conferințe¹².

Date și informații precise există de la sfârșitul anilor '40. Este perioada când și-a început cariera universitară în cadrul A.Î.S.C.I. (curând transformată în I.S.E.P.) **Lucia Berciu**. Mai întâi asistentă, având deja titlul de doctor în filologie germană, Lucia Berciu va urca cu tenacitate și ambiție treptele ierarhiei specifice mediului academic, având o prestigioasă carieră universitară. A marcat prin personalitatea sa puternică, activitatea profesională și lucrările sale, existența colectivului de limba germană și, pentru un timp, ca șef de catedră, și a întregii catedre de limbi germanice din A.S.E.¹³ Este semnificativ faptul că după anul 1990 A.S.E. a onorat în diverse modalități aportul adus de primele generații de profesori la formarea a nenumărate generații de specialiști economiști: prof. univ. dr. Lucia Berciu a fost distinsă în anul 2003 cu „Diploma de excelență” și în 2008 cu „Diploma de recunoștință” (diplome acordate de către Senatul A.S.E. la a 90-a, respectiv la a 95-a aniversare a A.S.E.)

Deși nu avem date complete pentru toți cei menționați (în Arhiva ASE și cartotecile Bibliotecii), au mai funcționat în sfera predării limbii germane din acei ani: **Ewald Korn**, **Herta Călărășu** precum și

Iolanda Brenner. În anul 1954 se alătură colectivului de limba germană **Hulda Constantinescu**. Va fi, după Lucia Berciu, un „alergător de cursă lungă” al colectivului, unul dintre acei profesori pe care i-a definit vocația pedagogică și simțul datoriei¹⁴. **Lucia Popescu** a fost al 3-lea nume al „trio-ului” stabil al anilor '60–'70. Toate aceste 3 profesoare au realizat primele serii de manuale de limba germană pentru anii I-IV de studiu, utilizate la mai multe facultăți.

Componența colectivului a fost însă mereu destul de fluidă, ea se modifică de câteva ori în deceniile 6–8. În mod cert datorită diversificării activităților didactice în A.S.E, a creșterii numărului de cursanți la diverse facultăți, în 1968 apar în colectiv (deși pentru scurt timp) **Mariana Bidian** și **Alfred Fink**. În 1970 se alătură colectivului **Maria Mihalciuc** și în 1971 **Alexandra Purcel**. Interesul pentru o carieră universitară a făcut însă ca în anii '70 colectivul să se modifice din nou, prin integrarea (temporară) a altor câțiva asistenți: **Ilse Chivăran-Müller**, **Paula Schuller**, **Dan Nicolae** și **Horst Fabricius**. Ulterior, venită în 1980 ca asistentă pentru limba germană și acoperind astfel golul lăsat de plecarea succesivă din A.S.E. a celor patru ultim-menționați, **Laura Mureșan** va oferi împreună cu lector Hulda Constantinescu, lector dr. Maria Mihalciuc și lector Alexandra Purcel un exemplu de colegialitate, solidaritate și profesionalism. Mai ales după retragerea din activitate a lector universitar Hulda Constantinescu, Laura Mureșan asigură împreună cu Maria Mihalciuc și Alexandra Purcel în anii '80, într-o perioadă deosebit de dificilă, supraviețuirea limbii germane în peisajul catedrei de limbi străine¹⁵.

În anii de după 1990, o nouă generație de cadre didactice își face apariția în A.S.E. București, unele pe posturi combinate (de limba engleză și limba germană). Alături de **Radadiana Calciu** și **Lora Constantinescu** (din 1990), își încep activitatea și **Zorica Hențes** (din 1993) și **Mihaela Zografi** (din 1994) în cadrul larg al unei Catedre de limbi germanice, unde dubla specializare (limba engleză – limba germană respectiv limba germană – limba engleză) devine o necesitate și un atu profesional. După plecarea în 1999 a conf. dr. Maria Mihalciuc într-o altă universitate și retragerea din activitate a lect. univ.

10 Vezi *Un pătrar de veac de muncă A.Î.S.C.I.*, 1913-1938, Tipografia „Lupta” M. Stroiță, București, 1939, p. 90; *20 ani de activitate 1913-1933*, Tipografiile Române unite, București, p.8-9; Răcilă, E., *Studii și documente 1913-1993*, A.S.E., partea I, ASE, 1993, p. 37.

11 Vezi de ex. Pătrășcanu, I.V., *Dicționar comercial german-român pentru uzul școalelor comerciale superioare, studenților de la Academiiile comerciale, funcționarilor de corespondență comercială germană, comercianților și industriașilor*, București, editura Cartea Românească, 1929.

12 Vezi *20 ani de activitate 1913-1933*, Tipografiile Române unite, București, p.57.

13 Lucia Berciu a fost: asistent dr. între anii 1944-1953; lector dr. între anii 1953-1969; conferențiar dr. între anii 1969-1977; profesor dr. între anii 1977-1979. După anul 1990, a fost pentru o perioadă scurtă de timp *profesor consultant* la Catedra de limbi germanice, și și-a continuat încă un deceniu activitatea didactică, de traducător și ca autor de manuale universitare, în principal la Universitatea Româno-Americană din București.

14 Vezi Arhiva A.S.E., dosarul de concurs nr. 1555/1975 al lect. Hulda Constantinescu, Referatul președintelui comisiei de concurs.

15 După anul 1990, Laura Mureșan se orientează treptat spre prima specializare (limba engleză), contribuind în mod fundamental la conturarea amplului domeniu de cercetare științifică și aplicabilitate metodică-didactică al ESP (English for Specific Purposes) în Catedra de Limbi Germanice și Comunicare în Afaceri.

Alexandra Purcel la începutul anilor 2000, apare ultimul „val“, cel al asistenților universitari ai anilor 2000, reprezentat de către **Alexandru Popa** (din 2000) și **Cornelia Pătru** (din 2004). Îi vom aminti aici și pe cei doi colaboratori externi ai Catedrei de limbi germanice, lect. univ. **Roland Tătaru** și prof. **Herta Laufer**, care, prin desfășurarea seminariilor pentru limbi facultative după anul 2000, au contribuit la creșterea interesului studenților pentru limba germană.

Ca și cazul celorlalte specialități, dincolo de simplul nume într-un plan de învățământ, de rutina activității la catedră, merită să fie subliniat efortul nostru de a-i face pe studenții „germaniști“ să înțeleagă faptul că studiul limbii germane este o investiție de lungă durată în spațiul politico-economic, plurilingvistic și multicultural al Uniunii Europene. În acest sens, după anul 2000 colaborarea cu lectorii de limba germană ai DAAD (Serviciului German de Schimburi Academice) s-a răsfrânt într-un mod benefic asupra procesului instructiv, asupra perfecționării cadrelor didactice ce predau limba germană, asupra consolidării statutului limbii germane în cadrul A.S.E., printr-o activitate variată de promovare a culturii germane¹⁶.

Pe de altă parte, profesorii de limba germană susțin efortul Departamentului nostru de a instaura o nouă viziune asupra predării/studiului limbilor străine. Prin perfecționarea de specialitate individuală continuă, dar și prin participarea la activități ample de cercetare științifică, profesorii de limba germană sunt un factor de ridicare a calității în activitatea de formare academică și profesională din cadrul A.S.E. București.

Participarea la programele metodico-didactice oferite de către D.A.A.D. și Institutul Goethe a contribuit la perfecționarea profesională a mai multor cadre didactice: amintim în aceste două decenii în special stagiile de pregătire și perfecționare la filialele Institutului Goethe din Frankfurt/Main, Düsseldorf, Freiburg, München și din Ucraina. La aceasta se adaugă obținerea unor calificări profesionale speciale prin Certificatul „Grünes Diplom“ al Institutului Goethe București (asist. drd. Cornelia Pătru). Între anii 1999 și 2008 patru cadre didactice ce predau limba germană au obținut titlul de doctor în științe filologice, alte două fiind în prezent în diferite faze ale Școlii doctorale în domeniul lingvisticii și al literaturii germane.

Preocupările științifice ale profesorilor de limba germană stau și ele accentuate sub semnul interdisciplinarității, fiind orientate spre următoarele domenii, cu teme de cercetare și realizări:

- a) cercetarea fundamentală în domeniul germanisticii, cu contribuție la realizarea „Dicționarului German-Român” din 2007 (Cornelia Pătru, coautor) precum și studii literare (asist. drd. Alexandru Popa)
- b) metodică-didactică predării limbajului economic, prin elaborarea de cursuri, manuale, mai ales cele de corespondență de afaceri¹⁷
- c) comunicarea interdisciplinară, lingvistico-economică, în subdomeniul precum lexicologia, comunicarea publicitară și cea instituțională¹⁸
- d) științe economice – teorii ale marketingului¹⁹.

În decursul timpului, aceste preocupări s-au concretizat prin participări la manifestări științifice naționale și internaționale: sesiuni de comunicări științifice în cadrul A.S.E. București și ale altor universități din țară, Congresul Germaniștilor din România (începând cu 1994), sesiuni de comunicări științifice ale asociațiilor profesionale de profil din țară (Societatea Germaniștilor din România, Asociația profesorilor de limba germană / „DLV Rumäniens“) și internaționale (Asociația internațională a profesorilor de limba germană / „Internationaler Deutschlehrerverband“ – IDV).

Activitatea de cercetare s-a materializat și prin publicarea de articole, studii, lucrări științifice în diverse publicații ale A.S.E. și ale altor universități din țară, precum și în cadrul proiectelor internaționale: menționăm aici în primul rând revistele de profil *Dialogos* și *Synergy* ale actualului Departament de Limbi Moderne, dar și reviste de specialitate economică ale A.S.E., revista Societății Germaniștilor din România (*Zeitschrift der Germanisten Rumäniens*), precum și publicații de profil ale diverselor instituții de învățământ superior din România.

De asemenea, membrii colectivului de limba germană au participat la derularea unor proiecte de cercetare inter-instituțională ale A.S.E. cu universități partenere din țară, prin realizarea traducerii unor studii în limba germană ale economiștilor români. Într-o Europă a specializărilor multiple și a cooperării transnaționale, prezența unor membri ai colectivului de limba germană în derularea a trei proiecte internaționale a contribuit la creșterea prestigiului instituției. Este vorba de:

- *Personalități și instituții românești: valoare adăugată la identitatea europeană*. Proiectul 91-020 PNCD II – Parteneriate /18.09.2007 (între 2007-2010).

¹⁶ Menționăm activitatea desfășurată după anul 2000, printre alții, de către Isabel Buchwald, Maya Scharioth, Stephanie Krauch și mai ales din 2008, de către Katja Lasch, actualul director al Centrului de Informare DAAD din București.

¹⁷ După 1990 M.Mihalciuc, Al. Purcel, respectiv L. Constantinescu, Z. Hențes, M. Zografî

¹⁸ L. Constantinescu, M. Zografî, C. Pătru

¹⁹ Z. Hențes – până în anul 2010 titular al Catedrei de Limbi Germanice și Comunicare în Afaceri

- *EuroIntegrELP – Equal Chances to European Integration through the Use of the European Language Portfolio*. Proiect Internațional Lingua 1 al Comisiei Europene, număr contract: 117021-CP-1-2004-1-RO- LINGUA- L1 (între 2004–2007)
- *Studienbegleitender Deutschunterricht an Universitäten in Rumänien sowie in Bosnien-Herzegovina, Kroatien, Makedonien und Serbien-Montenegro. Ein Stabilitätspakt-Projekt von Universitäten dieser Länder und den Goethe-Instituten Belgrad, Bukarest, Sarajevo und Zagreb*. (Proiectul European 2004-2007/2008-2009 pentru Curriculum și manual de limba germană pentru învățământul superior nefilologic), număr de înregistrare la Institutul Goethe Belgrad și Institutul Regional Atena: 2005/SOE/180/HKR04/StabPakt. Proiect promovat prin Pactul de Stabilitate European (faza generală a tuturor partenerilor 2004-2007/2008-2009)
- *Towards a more specialised European Framework for (self-) assessing language competencies / TAMSEF*, număr internațional GRU-10-P-LP-171-B-CZ, 262/9.11.2010.

LIMBA ENGLEZĂ

de Mariana NICOLAE, Octavian OPRICĂ, Flori PAȘOL

Predarea limbii engleze în universitatea noastră este reflectarea unui pragmatism sănătos și al unei politici lingvistice înțelepte chiar de la începuturile existenței Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București. Decretul Regal de înființare din 1913 sublinia la Art. 4: “Dintre limbile străine sunt obligatorii: corespondența și convorbirea franceză, germană și italiană, cât și – după alegerea studentului – a uneia din limbile: **engleză**¹, rusă, greacă modernă, bulgară sau sârbă”. Este de menționat că limba engleză nu devenise încă *lingua franca* în viața economică, politică sau socială așa cum este astăzi. Și totuși ea este prima limbă opțională pusă la dispoziția studenților de către conducerea AISCI.

Viziunea fondatorilor a fost validată de dezvoltarea ulterioară a lumii și, odată cu lumea, a țării. În ciuda asperităților istoriei sociale, reflectată desigur în cea instituțională, predarea limbii engleze în ASE a avut un traseu ascendent, chiar dacă au fost și perioade triste, doar de supraviețuire. Cu toate acestea, predarea limbii engleze nu s-a întrerupt niciodată și, astăzi, la 100 de ani de la înființarea universității noastre putem măsura cantitativ creșterea predării limbii engleze prin cele 45 de cadre didactice titulare și cele șapte cadre didactice asociate care formează azi colectivul de limbă engleză. Calitativ această creștere se poate evidenția prin dezvoltările curriculare deosebite și prin programele noi de studii care s-au lansat și se lansează în continuare. Limba engleză este prezentă, sub diverse forme, în curricula celor 11 facultăți ale Academiei de Studii Economice din București. Acest lucru reflectă preocuparea permanentă a conducerii academiei de a oferi studenților noștri atuuri multiple în viața profesională, dar și capacitatea colectivului de engleză de a răspunde eficient și semnificativ la semnalele venite de la conducerea facultății, a universității și dinspre piața muncii. Serviciile lingvistice de calitate oferite de colectivul de engleză atât studenților cât și cadrelor didactice din universitate este dovada tăriei și înțelepciunii viziunii fondatorilor și au fost posibile cu sprijinul administrativ al managementului universitar la nivelul

Facultății REI și al ASE prin trecerea internaționalizării proceselor de educație și cercetare în misiunea și în planurile manageriale.

Începuturile predării și învățării limbii engleze s-au făcut sub titulatura de *Corespondența și convorbirea în engleză*. Se observă chiar de la început caracterul aplicat al predării englezei în Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București, din chiar denumirea disciplinei, care a pus accentul atât pe aspectul scris, cât și pe cel oral al comunicării comerciale și, ulterior, profesionale. De subliniat, aici, interesul și efortul instituțional de a atrage în corpul profesoral specialiști cu o pregătire remarcabilă și cu studii făcute de multe ori în universități din Marea Britanie. Henry Lolliot și Richard F. Hillard sunt printre primii profesori care au predat disciplinele legate de limba engleză în AISCI.

În Anexa 7 din publicația aniversară *Douăzeci de ani de activitate a AÎSCI din București (1913 – 1933), Privire critică*², se menționează și membrii corpului didactic decedați printre care, la pagina 65, apare Henry Leon Godefroy Lolliot, un asiduu susținător al limbii engleze la începuturile pătrunderii și răspândirii ei în școlile din România. Henry Lolliot s-a născut în 1857 în Insula Mauriciu și încetat din viață la 18 octombrie 1925 la București. A absolvit Universitatea de litere din Paris și Universitatea din Cambridge. A fost profesor la Liceele Matei Basarab, Sf. Sava, Lazăr, Școala Superioară de Război, a fost publicist, a fost Conferențiar suplinitor la Conferința de *Corespondență și Convorbirea Comercială Engleză* la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București. În vechile biblioteci și pe rafturile de cărți ale iubitorilor limbii engleze se mai află probabil *Dicționarul Englez-Român* de format de buzunar al lui Lolliot care a servit multor generații să ia contact cu limba engleză. În facsimil prezentăm un fragment din procesul verbal al ședinței Consiliului Profesorat al AÎSCI din data de 25 februarie 1925 prin care se aproba concediul de boală al lui Henry Lolliot și modalitatea prin care era suplinit de, pe atunci asistent, **Zoe Ghețu**.

1 Sublinierea noastră.

2 *Douăzeci de ani de activitate a AÎSCI din București (1913 – 1933), Privire critică*, Institutul de Arte Grafice și editură „Tiparul românesc” S.A.

În 1929 existau următoarele trei cadre didactice la conferința de *Corespondență și convorbirea comercială engleză*: Zoe GHETU, conferențiar definitiv, Alice BĂDESCU, asistentă și Richard F. HILLARD, asistent la conferința de *Corespondența și convorbirea comercială engleză*.

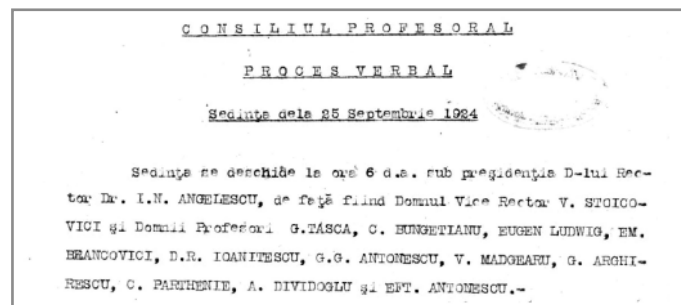
În aceeași publicație aniversară menționată mai sus, *Douăzeci de ani de activitate a AÎSCI din București (1913–1933), Privire critică*, găsim în Anexa 5, date sumare, dar importante cu privire la profilul profesorilor în activitate de atunci. Astfel, la pagina 59 apare următoarea informație despre **Zoe GHETU**: „Conferențiar definitiv la conferința de Corespondență și convorbirea comercială ENGLEZĂ. Doctor în filologie modernă de la Universitatea din Cluj, licențiată în filologie modernă de la Universitatea din București. Diplomată a Universității din Londra (Matriculation și Intermediate). Numită prin decret regal nr. 1576 pe ziua de 1 mai 1927.“

La pagina 61 aflăm despre **Alice BĂDESCU**³ următoarele informații: „Asistentă la conferința de Corespondență și convorbirea comercială ENGLEZĂ. Doctor în litere de la Universitatea din Cluj. Diplomată a Universității King’s College din Londra, numită asistentă pe ziua de 1 mai 1927 prin deciziunea ministerială nr. 47100 / 927.“

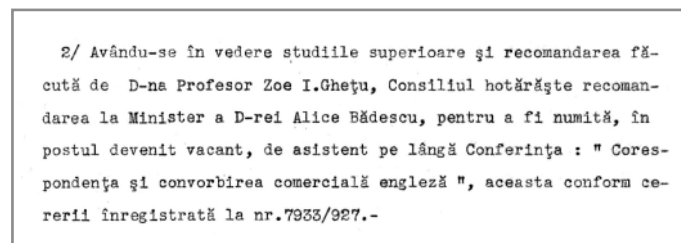
La pagina 62 se găsesc următoarele date despre **Richard F.A. HILLARD**: „Asistent la conferința de Corespondență și convorbirea comercială ENGLEZĂ. Licențiat în Drept de la Universitatea din București, doctorand în științe politico-economice, absolvent al cursurilor de studii internaționale pentru Societatea Națiunilor din Geneva și Pitman’s College din Londra, numit asistent pe ziua de 1 ianuarie 1928, prin deciziunea ministerială nr. 11928⁴.

3 O. Oprică își amintește despre Alice Bădescu: „Am avut-o ca profesor de limba engleză la Institutul Politehnic în anii 1958–1960 pe această profesoară de o exigență maximă și perfecționistă până la extrem. Din acest punct de vedere contrasta cu profesorul Mihai Bogdan, de la Universitatea din Cluj, care mărturisea că este un *antiperfecționist* urmărind ca studenții să se exprime liber, fără cenzura regulilor stricte de prozodie și sintaxă. Alice Bădescu ne-a lăsat o gramatică de tip tradițional; nici nu se putea altfel în anul 1953. A tradus în limba română autori englezi și americani, mai ales în perioada în care nu a mai putut să funcționeze ca profesor universitar după reforma din 1948.“

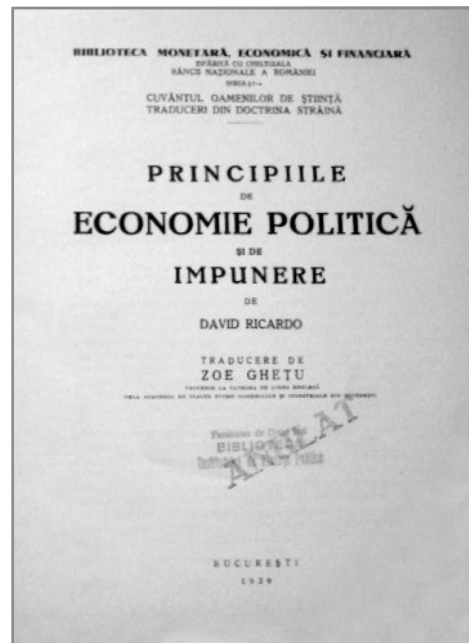
4 Richard F.A. HILLARD (1905–1977). O. Oprică îl evocă astfel pe Hillard: „L-am cunoscut pe Richard F.A. Hillard după ce am absolvit, în 1966, Facultatea de limbi germanice și am simțit nevoia să mă perfecționez în limba engleză vorbită cu un vorbitor nativ. Hillard locuia pe strada Căderea Bastiliei, într-un bloc vechi cu un balcon de unde se vedea clădirea Academiei noastre. Foarte afabil și îndatoritor, căuta să ajute pe vorbitorii de limbă engleză să-și perfecționeze pronunția și în special intonația. Mi-a povestit cum a venit în București cu fratele său care avea un post la Legația Britanică. S-a căsătorit cu o româncă, Anca Berindei, și a avut doi fii care atunci plecaseră în Franța unde îl invitau și pe tatăl lor. Acesta, vădov deja, nu dorea să părăsească România așa că a murit aici, probabil, în anul 1977. A fost arestat după venirea comunistilor la putere și își amintea cum stătea în demisolul Ministerului de Interne, viitorul sediu al CC al PMR, și vorbea cu cei care treceau pe lângă ferestre. În anul când l-am cunoscut se străduia, prin corespondență asiduă, să ajute pe profesorul Pavel să convingă lumea științifică internațională de prioritatea lui Nicolae Paulescu în descoperirea insulinei.“

Extras din Procesul Verbal al Consiliului Profesoral al AÎSCI din 1925.

Extras din Procesul Verbal al Consiliului Profesoral al AÎSCI din 1927.

Principiile de economie politică și de impunere de David Ricardo, în traducerea lui Zoe Ghetu

Profesorii de engleză, pe lângă activitatea didactică, au fost de la început implicați în activitatea publicistică, fie ca traducători, fie ca autori de carte universitară. În 1935 **Zoe Ghețu** a elaborat un curs de corespondență comercială și, în 1932, **Alice Bădescu** a publicat o gramatică a limbii engleze, care revăzută și extinsă în timp a fost republicată, devenind cea mai sistematică și detaliată gramatică a limbii engleze scrisă în limba română, cartea de căpătâi pentru generații întregi de angliști.

De-a lungul timpului profesorii de limbă engleză au contribuit semnificativ la viața universitară și de cercetare a Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București prin punerea în circulație a unor opere clasice ale gândirii economice internaționale traduse în limba română, pe de o parte, și prin implicarea în viața administrativă și organizatorică a instituției pe de alta. Menționăm traducerea de către Zoe Ghețu a lucrării lui David Ricardo *Principles of Political Economy and Taxation* (1817), apărută în colecția Biblioteca Monetară, Economică și Financiară a Băncii Naționale a României în anul 1939 sub titlul *Principiile de Economie Politică și de Impunere*. De asemenea, subliniem prezența în Consiliul Profesorial al Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București a lui Zoe I. Ghețu, membră a Consiliului. Menționăm că în perioada respectivă, Consiliul Profesorial era cel mai înalt for decizional al instituției.

În perioada postbelică, predarea limbii engleze în Academie a intrat într-o fază de penumbră datorită presiunilor impuse de condițiile istorice ale epocii. În acei ani, limba engleză era parte a colectivului de limbi germanice din cadrul Catedrei de Limbi Străine, condusă între 1959–1968 de conferențiar Matei Cristescu (limba franceză). Colectivul de limba engleză a fost condus succesiv de lector Estera Kaztner și de lector Eugenia Farca.

Chiar dacă numărul orelor de limba engleză a scăzut în perioada postbelică eforturile celor care încă au mai rămas în ceea ce în 1948 a devenit Institutul de Științe Economice și Planificare (ISEP) s-au îndreptat spre cercetare și publicare, chiar în condițiile precare de atunci. Prin străduința cadrelor didactice de specialitate au apărut lucrări de referință în domeniul terminologiei: dicționarul tehnic, operă monumentală a cărei secțiune în limba engleză a fost elaborată de Eugenia Farca. *Dictionar poliglot economic, de comerț exterior și turism engleză, română, franceză, germană, spaniolă, rusă*, București Editura Sport-Turism, 1982. O mențiune deosebită trebuie făcută efortului unui colectiv de cadre didactice care au dorit să pună la dispoziția studenților și a publicului larg o operă de referință pentru

comunicarea specializată în engleză. Așa a apărut în anul 1988, la Editura ASE, *Dicționar economic englez-român*, ai cărui autori au fost Maria Florea, Roxana Alexandrescu, Virginia Barghiel, Mariana Botorog, Adriana Chiriacescu, Maria Florea, Elena Hârșan, Alexander Hollinger, Emanuel Merealbe, Laura Mureșan, Rodica Ungureanu.

Trebuie să amintim aici cercurile științifice studențești care erau organizate în ciuda unor dificultăți reale și ale presiunilor de natură politică binecunoscute. Profesorii cei mai buni de limbă engleză se străduiau să ofere studenților și adesea și colegilor din universitate imaginea greu vizibilă pe atunci a culturii anglo-saxone care deja propulsa limba engleză spre statutul de *lingua franca* a economiei și comerțului mondial. Perioada aceasta transpare și din amintirile colegelor evocate în secțiunea *Profiluri de dascăli*, dar și dintr-o discuție cu Laura Mureșan care-și amintește cu nostalgie cercul de cultură și civilizație germană (Ev Mediu, Renaștere, Goethe, Schiller, etc., ilustrare a culturii și civilizației din epocile respective cu diapozitive, muzică). „Erau activități deosebite și frecventate de cei mai buni studenți. De exemplu, în anii '80 cercul de literatură, cultură și civilizație engleză era coordonat de Virgil Lefter. Nu mai știu cine ținea celelalte cercuri – oricum, era o activitate destul de febrilă, în ciuda aparențelor. Erau chiar foarte frumoase și veneau studenții pentru că era *altevea*.”⁵

Este perioada în care au fost în colectivul de engleză colegi pe care trebuie să-i menționăm pentru că au contribuit în modalități diverse, dar sincere și semnificative, la crearea imaginii de profesioniști a acestui colectiv. Enumerarea este fatalmente lacunară și ordinea pur aleatoare: Constantin Ivănescu, Violeta Năstăsescu, Emanuel Merealbe, Maria Florea, Nora Tomoșoiu, Fulvia Turcu, Virgil Lefter, Roxana Alexandrescu, Virginia Barghiel, Adriana Chiriacescu, Alexander Hollinger.

Din anul universitar 1991–1992, odată cu reînființarea Facultății de Relații Economice Internaționale, cele două catedre de limbi străine (romanice și germanice) au fost afiliate acesteia. Șefele Catedrei de limbi germanice, care includea colectivul din ce în ce mai numeros de limbă engleză, au fost Adriana Chiriacescu (1994–2000) și Georgeta Ghiga (2000–2011).

Explozia cererii de cursuri de limbă engleză, ca urmare a extinderii masive a numărului de studenți ai Academiei de Studii Economice din București, a fost o oportunitate, dar și o provocare pentru colectivul de limbă engleză. O oportunitate pentru că numărul profesorilor de engleză a crescut brusc și s-au deschis, mai încet

5 Discuția cu Laura Mureșan la care se face referire avut loc în februarie 2013 și a avut ca obiectiv găsirea celor mai semnificative momente din istoria domeniului predării limbilor moderne aplicate în ASE București.

într-adevăr, dar suficient de tentant, posibilitățile de promovare academică. O provocare pentru că numărul mare de studenți a concentrat eforturile colectivului asupra didacticii și metodologiei de predare, asupra elaborării și publicării de manuale și cursuri universitare care sunt menționate în capitolul 6, *Publicații în limbile engleză și germană ale Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri*. Cercetarea aplicată a fost constant în atenția majorității membrilor colectivului de limba engleză, dar este firesc să menționăm și că vizibilitatea activității de cercetare este mai greu de obținut pentru un colectiv al cărui domeniu de proveniență este filologia în timp ce întreaga carieră universitară se desfășoară în comunicare în afaceri și lingvistică aplicată, ambele zone relativ noi și cu greu acceptate în terminologia și practica fluxului principal de preocupări de educație terțiară din România.

În ciuda unor astfel de dificultăți activitatea de cercetare din Catedra de limbi germanice s-a coagulat începând din anul 2005, sub coordonarea și cu eforturile șefei de catedră Georgeta Ghiga, prin publicarea rezultatelor în revista *Synergy* (www.synergy.ase.ro) cu o apariție semestrială. *Synergy* conține în principal articole în limba engleză, dar și în limbile franceză, germană, italiană și spaniolă și își propune să promoveze interdisciplinaritatea ca abordare esențială a domeniului comunicării umane și ideile științifice novatoare din diverse sfere de cercetare precum: limbaje specializate, metodică, lingvistică teoretică și aplicată, pragmatică, studii literare și culturale, proiecte educaționale etc., urmărind diseminarea rezultatelor activităților de cercetare ale cadrelor didactice din Academia de Studii Economice din București, dar și din alte universități din țară și din străinătate.

Începând cu anul 2011, ca urmare a reorganizărilor impuse de Legea educației naționale cele două catedre de limbi germanice și române au format din punct de vedere administrativ *Departamentul de limbi moderne și comunicare în afaceri* ceea ce ușurează managementul instituțional (<http://www.limbimoderne.ase.ro>). Activitatea profesională se desfășoară, însă, în mod firesc pe colective organizate în jurul limbilor de predare, dar și pe echipe de proiect.

Dacă la ciclul de licență limba engleză se predă ca disciplină obligatorie la toate facultățile universității, în formate temporale și de conținut diverse, conform solicitărilor venite dinspre facultăți, la programele de master oferite de Departamentul de Limbi Moderne engleza este mediu de comunicare și predare. Cele două programe de master care se desfășoară în întregime în limba engleză sunt *Comunicare de afaceri în limba engleză* (www.mibcom.ase.ro) și *Comunicare în limba engleză pentru predare și cercetare economică*

(www.edures.ase.ro). Dacă primul este un program de master profesional care a atras în cei 10 ani de existență un public numeros de studenți români și internaționali, cel de al doilea este un program interdisciplinar de cercetare și dezvoltare profesională cu un profil unic în țară și chiar în Europa motiv pentru care a primit distincția *European Language Label* (Euro label), oferită de Comisia Europeană pentru Educație, Cultură, Multilingvism și Tineret pentru cele mai creative programe de predare a limbilor moderne în Europa.

Prin eforturile cadrelor didactice din colectivul de engleză și germană există un *Centru de resurse pentru predarea limbilor engleză și germană* și un *Centrul de studiu individual pentru comunicare de afaceri în limbi străine*.

Cu sprijinul conducerii universității și în cadrul creat de Facultatea de Relații Economice Internaționale, *Departamentul de limbi moderne și comunicare în afaceri* își propune diversificarea ofertei educaționale pentru anul 2013 atât la nivel de licență prin programul de studii de *Limbi Moderne Aplicate* cât și la nivel de master prin programul de *Traductologie și interpretariat în domeniul economic*, cu precizarea că aceste programe sunt supuse procesului de autorizare.

ISTORIC AL PREDĂRII LIMBII RUSE

de Florina MOHANU

Studierea limbii ruse în Academia de Studii Economice din București a fost obiect de politică lingvistică de stat până în 1989, perioadă în care colectivul cadrelor didactice de limba rusă a numărat chiar și 20 de profesori, după care a devenit parte a politicii lingvistice a universității, stabilită în funcție de deciziile de oportunitate luate la nivelul acesteia.

În acest context, limba rusă a fost din 1990/1991 disciplină obligatorie pentru un număr de două grupe anual la Facultatea de Relații Economice Internaționale, iar din anul 2012 ea este inclusă numai în oferta de limbi străine în regim facultativ, alături de toate celelalte limbi străine predate în ASE. Practic, studenții sunt cei care decid dacă doresc să învețe, de la alfabet, limba rusă. Decizia lor este determinată, după cum este firesc, de cererea pe piață de specialiști economiști și în domeniul afacerilor internaționale de cunoscători de limba rusă și încă este tributară (tot mai puțin, e drept) mentalului colectiv. Locurile de muncă ofertante – implicit cariera profesională construită de mulți dintre absolvenți, mulțumită cunoașterii limbii ruse – sunt dovada avantajului de a te poziționa pe o nișă, așa cum este limba rusă în anul 2013 în România, nișă care oferă deschidere către un uriaș spațiu economic și socio-cultural.

Constituie un dezavantaj necesitatea de a o lua de la zero, în învățământul preuniversitar neexistând posibilitatea învățării limbii ruse, dar eforturile cadrelor didactice de limba rusă de la ASE din perioada de după 1990, dublate de susținerea acestora la nivelul structurilor de decizie ale universității, oferă oportunități deosebite de facilitare a ritmului de însușire a acesteia.

Prin urmare, la nivelul anului 2013, făcând un bilanț, pot fi evidențiate următoarele puncte de sprijin pentru învățarea limbii ruse, în afara orelor de curs. Este vorba despre câteva colaborări temeinice cu instituții din Federația Rusă pe care le prezint în continuare.

Institutul de Stat de Limba Rusă „A. S. Pușkin“ din Moscova [1993–2012]

Punctul forte și de durată în evoluția studiului limbii ruse în Academia de Studii Economice din București l-a constituit fără

îndoială fructuoasa colaborare cu Institutul de Stat de Limba Rusă „A. S. Pușkin“ din Moscova, inițiată și susținută de-a lungul anilor prin efortul echipei de specialiști în predarea limbii ruse ca limbă străină (prof. univ. dr. Ion Jurconi – coord., conf. univ. dr. Izolda Vîrsta și conf. univ. dr. Florina Mohanu). Institutul „Pușkin“ a oferit (în condiții financiare extrem de atrăgătoare) studenților din ASE, în perioada 1993–2012, peste 4500 de burse de 3 luni de perfecționare în domeniul limbii ruse pentru comunicare în sfera afacerilor.

În aceeași perioadă au avut loc 5 sesiuni de atestare a cunoștințelor în domeniul limbii ruse de afaceri, organizate de Centrul Național de testare a limbii ruse din cadrul Institutului „A. S. Pușkin“ din Moscova; desfășurate în colaborare cu Camerele de comerț din Federația Rusă și România, ele au oferit posibilitatea unui număr de aproximativ 250 de studenți din ASE să obțină Certificatul de cunoștințe, recunoscut oriunde în lume.

Este de menționat faptul că seriozitatea, demonstrată de studenții-bursieri ai ASE pe durata cursurilor și rezultatele deosebite obținute de aceștia de-a lungul anilor, au fost remarcate de decidenții din educație, astfel că, începând cu anul 2012, în baza protocolului de colaborare dintre Ministerele Educației din România și Federația Rusă, un număr de 30 de studenți ai ASE București beneficiază anual de burse guvernamentale de perfecționare în studiul limbii ruse pentru sfera afacerilor, la Institutul de Stat de Limba Rusă „A. S. Pușkin“, dar și la Universitatea Pedagogică de Stat „A. I. Herzen“ din Sankt Petersburg.

Universitatea de Stat de Economie și Finanțe din Sankt Petersburg (FINEC) [2006 - 2012]

Un moment important în istoria studierii limbii ruse în Academia de Studii Economice din București l-a constituit încheierea, chiar la începutul anului universitar 2005–2006, a Acordului bilateral de colaborare cu Universitatea de Stat de Economie și Finanțe din Sankt Petersburg (FINEC), care din anul 1990 ocupă în mod constant poziția de lider în topul instituțiilor de învățământ superior economic din Federația Rusă. S-a asigurat, astfel, cadrul juridic pentru realizarea, pe

bază de reciprocitate, a unor schimburi anuale de studenți – buni cunoscători ai limbii ruse – care beneficiază de stagii integrate de studii de specialitate pe durata unui semestru academic. În perioada 2005–2012, au beneficiat de acest program 8 studenți din ASE și 5 de la FINEC, care au studiat timp de un semestru la universitatea parteneră.

O foarte atractivă componentă a colaborării bilaterale între ASE și FINEC, care conferă perspective interesante pentru creșterea prestigiului comunităților academice al celor două instituții, este organizarea periodică de manifestări științifice comune ale cadrelor didactice, pe rând la București și Sankt Petersburg, pe teme de interes și actualitate în spațiile educaționale și economice național și european. Amintim, astfel, conferințele bilaterale „Rusia și România – perspective economice comune la începutul secolului XXI” (FINEC Sankt Petersburg, noiembrie 2007) „Rusia și România – Economie și Educație” (ASE București, noiembrie 2008), „Rusia și România – Cooperare investițională” (FINEC Sankt Petersburg, noiembrie 2010) și „Colaborarea ruso-română în contextul dezvoltării piețelor energetice europene” (ASE București, ianuarie 2012).

Centrul Cultural Rus din Academia de Studii Economice din București

Elementul de impact, modern și atractiv, cu un efect pozitiv evident asupra statutului limbii ruse ca limbă străină în ASE și a creșterii în ultimii ani a interesului pentru studierea acesteia, dar și a spațiului geopolitic și cultural rus, l-a constituit fără îndoială deschiderea, în decembrie 2009, a Centrului Cultural Rus din ASE, înființat în baza Acordului dintre Academia de Studii Economice din București, România, și Fundația „Russkii Mir” („Lumea Rusă”) din Moscova, Federația Rusă, care în 2012 are în structură aproximativ 90 de filiale și centre în întreaga lume.

Beneficiind de unul dintre cele mai frumoase și generoase spații din ASE, de aparatură audio-video de generație nouă, de masă de conferință și de mese de lucru individual cu calculatoare și acces la internet, Centrul oferă zilnic, câte 8 ore, sub îndrumarea unui metodist – specializat în didactica limbii ruse și în tehnologia informației și a comunicațiilor, acces asistat la bogatul și variatul fond de carte și materiale multimedia, donat de Fundația „Russkii Mir”, în scopul de a promova și populariza limba și cultura rusă, de a sprijini și intermedia dialogul intercultural și mai buna înțelegere a relațiilor între culturi și popoare, dar și de a ajuta efectiv Academia, în calitatea sa de structură-gazdă, în efortul de promovare și consolidare a studiului limbii ruse în rândul studenților săi. În acest context, începând cu anul universitar 2012–2013, oferta de activități ale Centrului Cultural Rus din ASE

include atât cursuri gratuite de inițiere în studiul limbii ruse pentru studenții, masteranzii și doctoranzii din Academie și pentru personalul didactic și nedidactic al acesteia, cât și suport logistic efectiv atât în construirea programelor pentru cursurile de „Comunicare în limba rusă pentru mediul de afaceri. Nivel A1 și A2”, conform *Pașaportului Lingvistic European*, ca parte integrantă a ofertei de cursuri postuniversitare ale Facultății de Relații Economice Internaționale.

Profesorii de limba rusă din ASE, care au contribuit la înființarea și amenajarea Centrului, au fost prof. univ. dr. Ion Jurconi și conf. univ. dr. Florina Mohanu, numită, începând cu decembrie 2009, când a fost înființat Centrul, director al acestuia. În condițiile în care în învățământul preuniversitar din România nu se studiaza limba rusă, ajutorul și facilitățile oferite de Centru celor care o încep de la zero, sunt de incontestabilă utilitate.

SCURT ISTORIC AL PREDĂRII LIMBII TURCE

de Nilgün İSMAIL

Cursul practic de limba turcă din cadrul Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri a fost inițiat ca seminar facultativ, la cererea clară a studenților de la Facultatea de Relații Economice Internaționale, în anul universitar 2000-2001.

Cursul practic de limba turcă din cadrul facultății de Relații Economice Internaționale a venit și în sprijinul activității studenților de la celelalte facultăți din cadrul Academiei de Studii Economice, în mod special celor de la facultatea de: Management – Administrație Publică, Marketing, Comerț, Finanțe-Asigurări-Bănci și Burse de Valori.

Ca răspuns la orientarea foarte clară a studenților ce urmează cursurile practice de limba turcă, am elaborat, ca unic autor, manualul „Pratik Türkçe“ facilitându-le studenților abordarea domeniului lor de interes prin intermediul limbii turce. Manualul suport „Pratik Türkçe“ a fost publicat la Editura A.S.E., în noiembrie 2003.

Începând cu primăvara anului 2009, în cadrul „Sesiunea Științifică Studențească – Aprilie 2009”, la cererea studenților de la cursul practic de limba turcă, s-a înlesnit, organizarea secțiunii de limba turcă „Nuanțe economice în traducerile din limba turcă”. Consecință evidentă a dorinței studenților ce urmează cursurile practice de limba turcă, în primăvara anului 2010 în cadrul programului „Sesiunea Științifică Studențească – Aprilie 2010” secțiunea de limba turcă a primit denumirea „İktisat ve Kültür”.

Pentru a veni în întâmpinarea studenților de la cursul practic de limba turcă am publicat manualele de limba turcă TÜRK UYGARLIĞI 1. PRATİK TÜRKÇE (Civilizație turcă 1. Curs practic de limba turcă), Editura Prouniversitaria, 2012 și TÜRK UYGARLIĞI 2. PRATİK TÜRKÇE (Civilizație turcă 2. Curs practic de limba turcă), Editura Prouniversitaria, 2013.

DESPRE PROIECTUL *PROSPER* schimbare și dezvoltare profesională

de Mirela BARDI

Proiectul PROSPER (Project for Special Purpose English în România) a fost inițiat de către British Council România în 1991, cu obiectivul general de a îmbunătăți abilitățile de comunicare în limba engleză ale viitorilor angajați în sectoare cheie ale economiei și vieții publice. Un pas major în atingerea acestui obiectiv pe termen lung a fost perfecționarea și diversificarea experienței de învățare a limbii engleze pentru comunicare profesională (ESP) în instituții de învățământ superior în domeniile inginerie, economie, administrație publică, medicină. Prin activități profesionale diverse, proiectul a avut impact – dovedit printr-un amplu studiu de cercetare – dincolo de spațiul clasei și studiului limbii engleze.

Proiectul a reunit cadre didactice univerești din numeroase instituții și le-a oferit un spațiu în care să lucreze împreună pentru proiecte profesionale relevante tuturor celor implicați în predarea englezei pentru comunicare profesională, indiferent de instituția din care proveneau. Colectivul de limbă engleză din cadrul, pe atunci, Catedrei de limbi moderne a Academiei de Studii Economice din București, s-a aflat printre echipele fondatoare și cele care au participat la toate activitățile propuse de-a lungul celor 10 ani de desfășurare a proiectului. Echipele implicate în PROSPER și-au dezvoltat competențe în alcatuirea de programe de studiu și materiale de predare, cercetare la clasa, formare și pregătire profesională, management educațional, cercetare sociologică în domeniul evaluării de proiecte. Lucrul în echipă pentru atingerea unor țeluri comune a creat o cultură și o identitate profesională a cadrelor didactice din domeniului ESP, bazate pe valori și practici metodologice și de dezvoltare împărțite.

Proiectul și-a creat propriile structuri, activități, canale de comunicare, roluri și responsabilități. A făcut acest lucru într-o vreme în care instituțiile românești începeau efortul de a crea noi modalități de lucru, mai flexibile și deschise noutății. Mai presus de orice, proiectul a creat oportunități de dezvoltare profesională deosebit de valoroase și relevante celor implicați și a făcut ca nevoia de învățare continuă să devină ireversibilă. Membrii proiectului au avut atât libertatea cât și responsabilitatea de a face ca proiectul să funcționeze în scopurile identificate ca relevante de către comunitatea ESP.

Proiectul PROSPER – o experiență de învățare

Echipa PROSPER și-a lărgit setul de competențe de predare dar și modul de gândire și abordare a activității de predare, cercetare și evaluare a caracteristicilor experienței de predare/învățare. Varietatea și amploarea competențelor acumulate prin activitatea în cadrul PROSPER este dificil de evaluat, dar percepțiile participanților exprimate în timpul derulării proiectului și înregistrate în documentele de strategie de la vremea respectivă indică o diversitate considerabilă de competențe.

Participanții și-au perfecționat competențele profesionale în folos personal dar și în folosul echipei din care au făcut parte în sensul perfecționării abilităților de lucru în echipă. Acest tip de învățare a contribuit la dezvoltarea durabilă a proiectului după încetarea implicării British Council. Echipa proiectului continuă să lucreze în propriile instituții preluând și rafinând modalitățile de colaborare practicate în cadrul proiectului. În același timp s-a întărit sentimentul identității de grup și a ceea ce se poate realiza prin lucrul în echipă.

Rolul echipei Academiei de Studii Economice

Sustenabilitatea proiectului este evidentă în cazul activității colectivului de limba engleză din cadrul Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri. Schimbarea metodologiei de predare s-a produs în termenii preocupării pentru definirea nevoilor și strategiilor de învățare, pentru implicarea activă a studenților în procesul de învățare precum și pentru interactivitate și realism în definirea și desfășurarea activităților de învățare. Inovațiile metodologice au fost primite cu entuziasm și receptivitate pentru că ele au răspuns unei nevoi îndelung resimțite de către cadrele didactice implicate în predarea englezei pentru comunicare profesională, dar cărora abia prin participarea în PROSPER li s-a aflat un răspuns coerent metodologic și susținut de teoriile predominante în domeniu.

După încetarea activității proiectului în anul 2001, cadrele didactice din Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri au continuat activitatea profesională inovatoare începută în

cadrul PROSPER. Activitatea de predare/învățare s-a concentrat asupra dezvoltării deprinderilor de comunicare în afaceri prin activități comunicative diverse și foarte atent planificate. Producția bogată de manuale pentru fiecare domeniu de studiu reprezentat în ASE este menită să susțină activitatea de predare/învățare și de asemenea procesul de dezvoltare profesională a cadrelor didactice. Echipa PROSPER și-a împărtășit experiența cadrelor didactice nou venite prin inițierea și desfășurarea unui ciclu de programe de formare care au contribuit major la unificarea standardelor de calitate în procesul de predare/învățare. În același timp, echipa PROSPER și-a dezvoltat propriile abilități de formare de profesori și formatori.

Identitatea profesională a comunității ESP este în permanență întărită prin diversificarea activităților în cadrul departamentului. Programele de masterat în Comunicare de Afaceri și Comunicare în Limba Engleză pentru Predare și Cercetare în Economie sunt rezultatul dezvoltării profesionale a cadrelor didactice precum și a încrederii sporite în capacitatea de a inova procesul de educație. Desigur, influențele profesionale au fost multiple de-a lungul anilor, dar rolul proiectului PROSPER a fost incontestabil major.

Managementul schimbării din perspectiva echipei PROSPER

Lecțiile învățate de echipa PROSPER în timpul desfășurării proiectului s-au dovedit relevante pentru procesele de implementare a schimbării în mediul universitar. Ele sunt adevărate pentru realitatea prezentă și considerăm că trebuie împărtășite colegilor interesați, așa cum s-a făcut întotdeauna în cadrul proiectului PROSPER.

Un aspect esențial al managementului schimbării este oferirea de oportunități celor implicați de a-și analiza și înțelege propriile convingeri profesionale precum și contextul în care își desfășoară activitatea. Este primul pas către dezvoltarea capacității de a schimba acel context dacă simt nevoia să o facă. Schimbarea devine sustenabilă atunci când participanții conceptualizează experiența prin filtrul propriu și o transferă în modul de lucru și de comportament, în percepțiile asupra rolului și misiunii lor. Procesul de asimilare sau respingere a schimbării este în esență un proces de învățare la nivel personal, de grup și instituțional.

Implicarea și responsabilitatea față de reușita schimbării sunt create în mod constant printr-o cultură de implicare și transparență.

Comunicarea între membrii echipei unui proiect de inovație trebuie permanent facilitată în condițiile în care strategia și procesul de implementare sunt complet transparente. Implicarea echipei în stabilirea deciziilor majore privind proiectul întărește sentimentul de responsabilitate și mobilizează eforturile membrilor la nivel individual și de echipă.

Inovația și schimbarea pot fi planificate ca o secvență de etape bine definite, cuprinzând identificarea problemelor și nevoilor, stabilirea activităților, implementare și evaluarea rezultatelor. Cu toate că aceste etape se dovedesc în majoritatea cazurilor deosebit de utile în definirea procesului schimbării, este simplist să presupunem că realizarea unei schimbări de substanță depinde de desfășurarea corectă a unor etape predeterminate. Variabile absolut cruciale care țin de valorile și percepțiile membrilor echipei proiectului pot genera evenimente și rezultate neașteptate.

Managementul schimbării poate fi privit mai puțin din perspectiva unui proces linear și mai mult ca unul dependent de context și care implică variabile de natură umană cum ar fi sentimente de încredere, siguranță sau nesiguranță, percepții asupra relevanței activităților propuse și asupra propriei capacități de a le îndeplini. Experiența PROSPER a arătat că managementul schimbării produce rezultate sustenabile atunci când este orientat către oameni, răspunzând nevoilor lor și implicându-i în procesul de schimbare. Astfel, schimbarea devine un proces de învățare și nu doar unul de înlocuire a unor practici și sisteme organizaționale.

În spiritul culturii participative explicate mai sus, ultimul cuvânt trebuie să aparțină membrilor proiectului care s-au exprimat asupra valorii profesionale și umane a implicării lor în proiect:

„Am învățat mult, despre predare și cercetare, despre studenți și despre rolul lor în procesul de învățare. Mai presus de orice, am devenit mai încrezătoare în propriile forțe și în forța grupului căruii îi aparțin. Identitatea profesională a grupului ESP a fost creată în cadrul PROSPER, o structură vie și dinamică ce ne-a permis să creștem și să devenim o comunitate cu o viziune profesională clară.“

(Un membru al echipei PROSPER)

CENTRUL DE LIMBI STRĂINE *PROSPER* – A.S.E. BUCUREȘTI

Always here to meet your needs and expectations

Our mission is to provide high quality language courses and translations and to support our students and teachers to develop both personally and professionally. As Founder and Full Member of QUEST - The Romanian Association for Quality Language Services, PROSPER-ASE Language Centre also promotes and guarantees the provision of language teaching and other language services of the highest possible quality standards through the establishment of a quality assurance scheme. As co-ordinator and partner in several European language projects, PROSPER-ASE Language Centre supports:

- the development of new and modern assessment instruments and techniques,
- learning and teaching of Less Widely Used Languages (LWULT),
- multilingualism and multiculturality.

The European Language Portfolio was translated and piloted in Romania by PROSPER-ASE Language Centre with the support of QUEST Romania.

1994 - 2006: YEARS OF EXCELLENCE IN LANGUAGE TRAINING AND TRANSLATION

12 years by now ...

Still it's good to remember how everything started and it gives us and also to all our students, collaborators and partners the feeling that we DID IT! Here are some steps to remember:

- In 1994, PROSPER – ASE Language Centre is set up as an NGO with the support of the **British Council Romania**.
- In 1996, it becomes a Founder Member of the National Association for Quality Language Services – **QUEST Romania**.
- PROSPER-ASE is a Founder Member of the European Consortium **EUPHARIA – Translating the Phare Languages**.
- The centre staff were awarded The Certificate for Advanced Studies in Education by the **Institute for English Language Education, Lancaster University, Great Britain**.
- It is a partner of the Ministry of Education in providing teacher training and acknowledged as an adult continuing education institution.
- In 1999, the centre started to be involved in **European Projects**.

LECTORATUL FRANCEZ DE LA A.S.E. BUCUREȘTI

de Sonia MARCOUX

Lectoratul francez este parte integrantă a Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri din cadrul Academiei de Studii Economice. Obiectivul său principal este promovarea limbii, culturii și civilizației franceze în comunitatea de studenți și profesori din Academie. Beneficiind de un spațiu rezervat limbii franceze, el este rodul parteneriatului dintre ASE și Serviciul de Cooperare al Ambasadei Franței la București, care pune la dispoziția Academiei un lector francez.

Activitățile Lectoratului francez sunt diverse. El asigură în primul rând promovarea parteneriatelor universitare cu Franța, prin intermediul „Campus France“, agenția pentru promovarea studiilor în Franța și polul „Universités“ de la Institutul Francez din România. Lectoratul francez participă de asemenea la promovarea filierelor universitare în limba franceză din cadrul ASE, cum ar fi cele de la ciclul licență și ciclul master de la Facultatea de Administrare a Afacerilor în limbi străine sau masterul de „Comunicare în afaceri în context multicultural“, de la Facultatea de Relații Economice Internaționale.

Lectoratul este în același timp un centru de informare care prezintă modul de obținere a diplomelor și certificatelor pentru limba franceză, ofertele de locuri de muncă pentru studenții francofoni și evenimentele culturale în limba franceză care se organizează la București.

Lectoratul găzduiește și organizează numeroase manifestări și acțiuni culturale având ca temă limba franceză, destinate studenților și profesorilor, un cineclub, întâlniri literare și expoziții de fotografii.

Prin întâlnirile organizate între studenți și specialiști din domeniul economic, prin atelierile de redactare de cv-uri și concursurile de franceză de afaceri, Lectoratul contribuie la întărirea legăturii esențiale care trebuie să existe între pregătirea universitară și practica profesională,

Nu în ultimul rând, Lectoratul francez din cadrul Academiei de Studii Economice este o mediatecă, care pune la dispoziția studenților și profesorilor reviste economice și aproape 5000 de cărți, lucrări de specialitate, manuale de limba franceză și beletristică.

Capitolul 5

PROFILURI DE DASCĂLI

ROXANA-GABRIELA ALEXANDRESCU

de Mariana NICOLAE

Roxana Alexandrescu s-a născut la 3 decembrie 1946 și a absolvit Universitatea București în anul 1966. A predat inițial la Liceul C.A. Rosetti, care din 1968 devenise prima școală experimentală de limba engleză din București. Din 1978 și-a început cariera universitară în ASE predând limbile engleză și română inițial la Facultatea de Comerț Exterior (azi REI) și apoi la Facultatea de Cibernetică. Își amintește că trecerea de la învățământul secundar la cel superior a fost o provocare. „Sigur că a fost un șoc să mă gădesc deodată într-o instituție cu atâția șefi pe linie administrativă, dar și pe linie de partid. Toți cu priviri suspicioase și o mimică atât de controlată încât mă cam inhibau.” O provocare pe care a depășit-o, construindu-și o carieră universitară de aproape 30 de ani în ASE.

Roxana este o povestitoare plăcută chiar și atunci când povestește despre lucruri mai puțin luminoase. Timpul care a trecut o face să privească cu detașare și înțelepciune asupra unor momente care la data când aveau loc au fost probabil destul de dureroase. Redau în continuare, selectiv, discuția cu Roxana.

„Colegii, fiind numerosi, i-am cunoscut puțin câte puțin. Îi păstrez o amintire frumoasă lector Livia Galiș, șefa colectivului de limbă engleză – o profesoară bună și o bună cunosătoare de limbă. Era o persoană lipsită de ostentație, o șefă de colectiv plină de tact și de bunăvoință, fără a fi părtinitoare. Tot o amintire caldă îi păstrez doamnei Hulda Constantinescu, profesor de limba germană, care i-a uimit pe unii colegi de la alte catedre prin cultura sa generală deosebită. M-a impresionat și colega Nora Tomoșoiu – excelentă cunosătoare de limbă engleză și promptă în a corecta greșeli nu pentru a ieși în evidență, ci pentru a face ca lucrurile să iasă bine. I-am admirat cunoștințele de limbă și promptitudinea reacției – făcea observații întotdeauna corecte, niciodată cu un aer critic sau moralizator. Desigur, nu asta era și părerea celorlalți colegi, întrucât oamenii preferă, de regulă, să persiste în greșeală decât să se corecteze la sugestia altcuiva. Nora a făcut un doctorat excepțional despre care nu știu câtă lume mai știe acum ceva. A făcut un doctorat despre „Particula verbală din limba engleză”. Știi că Chomsky¹ a spus cândva că particula verbală în engleză este un lucru asupra căruia nu te poți opri, nu se poate rezolva.

Ei bine, Nora a avut curajul să se ocupe de acest subiect și l-a rezolvat. Din păcate momentul a fost nefericit și nu s-a zbatut s-o publice. Ar fi meritat, după părerea mea, era ceva de nivel internațional. Lucrurile sunt atât de ciudate și depind de niște amănunte incredibile – lucrarea ei nu avea o bibliografie actualizată din motivele pe care le știm foarte bine. Dar ca valoare, era o lucrare inestimabilă.

M-am apropiat însă mai mult de Corina Cilianu, Nina Ivanciu, Luminița Brăileanu, Delia Vasiliu, Rodica Stoicescu din colectivul de franceză. Poate că în primul rând datorită vârstei. Cu ele discutam probleme profesionale, de lingvistică și metode de predare. Nu conta că erau de altă specializare, că predau altă limbă, problemele de lingvistică până la urmă se întâlnesc. Unele dintre ele își dădeau doctoratul, cred că și Nina își dădea doctoratul, discutam probleme serioase, inclusiv probleme de predare ceea ce nu se putea întâmpla în cadrul catedrei de limbă engleză.

De la activitatea de muncă patriotică, la care mergeam anual, am rămas în relații cu Mati Mihalyi și Afrodita Iorgulescu (de la informatică). Tot datorită lecturilor, a bunăvoinței de a comunica și chiar de a explica lucruri de specialitate. Nu pot să nu-l amintesc pe Florin Druță de la Filosofie. Referitor la Afrodita, m-a impresionat dorința de a face lucrurile bine. Odată a ajuns la un prorector în audiență pentru o linie de zugrăveală. După ce se vopsiseră pereții din ASE s-a tras o linie între zona vopsită cu ulei și rest. Ei bine, linia nu se potrivea din punct de vedere coloristic și ea nu a lăsat lucrurile până nu le-a schimbat. După părerea mea este extraordinar că și Afrodita Iorgulescu și Nora Tomoșoiu au vrut ca lucrurile să fie bine făcute, nu altceva. Adică ele nu ieșeau în evidență și nu câștigau nimic din chestia asta, lucru pe care multă lume nu l-a înțeles.

Tot referitor la persoane de la alte catedre vreau să subliniez că m-a impresionat respectul constant pe care ni l-a arătat doamna Sultânica Sută-Sălăjan: a privit cu atenție manifestările noastre „culturale”, în speță *Cercul de cultură și civilizație*, la care se discuta orice, în afară de problemele curente ale epocii în discuție. Recunosc că la vârsta mea de atunci nu aș fi fost în măsură să tratez ceea ce azi se numesc ”current affairs”, iar studenții participanți – din anii I și II – nu ar fi

1. Avram Noam Chomsky, lingvist, filozof și analist politic. A predat la Massachusetts Institute of Technology și este cunoscut, printre altele, ca teoreticianul gramaticii generative.

avut capacitatea să le digere (fiind, așa cum sunt și acum, lipsiți de pregătirea necesară). Atenție, doamna Sută nu s-a rezumat la o prezență pasivă: la sfârșitul ședinței a pus întrebări la obiect și a făcut observații extrem de pertinente.

Respectul acesta colegial se reflecta și în fapte, nu era doar o chestiune declamativă. Mi-aduc aminte că doamna Sută a venit odată la catedră pentru a ne ruga să traducem în limba română niște formule folosite de un economist de limbă engleză pentru a denumi patru potențiale sisteme economice. Formulele erau niște secvențe onomatopice, fără alt conținut lingvistic decât, poate, sugestia care oricum era valabilă doar pentru un vorbitor nativ. Această explicație oferită de noi nu a părut s-o convingă. Dar peste două luni, a venit din nou, și ne-a mărturisit că același lucru i l-a spus un economist australian ce locuia în Canada și colabora cu economiștii din Marea Britanie. A fost una din rarele dovezi de respect față de munca unor colegi de la o altă catedră, mai ales că nu eram o catedră de specialitate.

Ceea ce azi se cheamă *Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri* atunci se numea *Catedra de limbi străine*. În catedră intrau toate limbile și șef de catedră era Gabi Lupchian. Era lector. La vremea respectivă nu existau grade didactice mai mari: nu exista nici un profesor universitar, nici un conferențiar. Doamna Galiș era șefa colectivului de limbi germanice, cred că Elena Bălan era șefa colectivului la spaniolă care conținea două persoane. La franceză era șef Jean Paul Cenușă, un om extraordinar. La un moment dat i-a ținut locul și lui Gabi. A fost o perioadă de calm și pace în catedră. Chiar dacă uneori se simțea o stare de încordare, firească pentru un colectiv atât de eterogen ca formare și preocupări, cu mici conflicte și tensiuni minore, atmosfera generală era una de echilibru și eleganță profesională.

Eu am predat numai limba engleză, întâi la facultatea de Comerț Exterior și ulterior la Cibernetică, doar cu mici excepții la alte facultăți. Atunci când normele nu ieseau integral mai primeam ore și la Management și mai rar la Finanțe. Eram fericită să n-am ore la Finanțe și Contabilitate: mă teroriza vocabularul. Neștiind meseria sub nici o formă, respectiv logica ei internă, nu consideram că e corect să învăț vocabularul pe dinafară. Cu norma de bază am rămas constant la Cibernetică și, ulterior, la Comerț Exterior, mai târziu REI. În mod firesc se ajungea la o specializare pe domeniu.

Dacă am predate cursuri? Da, în afară de seminariile de limbă, care așa cum știm foarte bine de fapt sunt cursuri practice, în primii ani, am făcut un curs de *Limba și civilizație engleză*. Nu la inițiativa mea, ci a unui coleg de la Cibernetică, Doru Țaganea, care ulterior a plecat în America². Îi plăcea să discute pe teme culturale și era foarte citit. Și așa că ne-a gasit pe noi, mai tinerele de la limbi străine. Și așa

a luat ființă cercul de cultură și civilizație din ASE la care participau și cei de la franceză de la universitate, de la germană, veneau și foști studenți. Ne întâlneam o dată pe lună oficial pentru două ore, dar adesea stăteam până la 4 dimineața. Pentru ca să înființăm cercul ne-a trebuit aprobare de la comitetul de partid. Era privit cu suspiciune și considerat ca ceva potențial periculos. Cei de la “comitetul de partid” l-au trimis pe Vasile Macoviciuc să asiste la întâlniri să vadă dacă nu cumva spunem lucruri interzise. Vasile s-a comportat minunat, a spus că avem un nivel politic foarte ridicat și ne-a lăsat în pace. Cred ca s-a distrat copios. Chiar așa era, nu se discuta nimic politic. Este adevărat că absolut întâmplător exact la data când a venit Vasile Macoviciuc, au început studenții să ne întrebe cum putem să suportăm să ni se impună ce gândim. Și eu mărturisesc că am izbucnit în hohote de râs și am spus că de gândit poți să gândești tot ce vrei, nu este însă indicat să spui tot ce gândești. Sigur că Vasile a fost foarte încântat de chestia asta și mi-a dat OK-ul.

Despre Lucia Berciu am amintiri poate mai nepopulare. Era complet lipsită de tact, dar era egală în comportament cu toată lumea. Îți făcea morală din principiu pentru că așa era modelul de șef de atunci. Nu știu în ce măsură multă lume i-a păstrat o amintire frumoasă. Eu i-am pastrat-o din două motive. Unul, m-a rugat să o trec la o sesiune de comunicări în comunicarea mea, dându-mi numai o listă de cuvinte. Nu m-a pisat, nu mi-a cerut socoteală de ce fac, cum fac și în plus s-a și revansat. Nu s-a comportat ca un șef de catedră care considera că are drepturi. În al doilea rând, dar mult mai important, m-a impresionat pentru că a încercat să ridice nivelul profesional al catedrei. N-a mai spus “fetele de la limbi străine” așa cum făcuse șefa de catedră anterioară. A încercat constant să facă ședințe în care să se discuta probleme profesionale. A fost absolut imposibil, nu pentru că i s-ar fi pus bețe în roate. Nu. Lucrurile erau mai voalate, mai indirecte. În timp ce, de exemplu, cineva încerca să discute subiectul care fusese propus, două cel puțin dintre colegele “mai vechi”, vorbeau între ele mult mai tare în așa fel încât să se înțeleagă că nu sunt interesate! Mi-aduc aminte că la una din ședințe s-a pus în discuție tematica unei conferințe ale cărei lucrări fuseseră publicate cu o săptămână înainte. Era rezumatul unei conferințe pe probleme de logică, predare și teoria învățării la care participaseră somități mondiale. Se întâmplase doar cu câteva luni în urma, nu avea nimeni de unde s-o știe. Dar exista o rezistență la astfel de lucruri poate și din jena de a pune întrebări care să lase să se vadă un anumit gol de preocupare, sau poate nu le convenea să li se pună, de exemplu, o întrebare la care să nu știe să răspundă. Chiar și eu am spus hai să încercăm să încheiem, că vezi că nu le interesează. Dar astea sunt lucruri vechi și recunoscute de multă vreme.

2. Doru Țaganea predă în prezent cursuri de matematică și științe sociale la Metropolitan College of New York, http://www.mcny.edu/human_serv/ausfaculty.php#top

Dintre profesorii mei de la facultate care m-au influențat într-un fel sau altul, marturisesc că cea mai frumoasă amintire o păstrez profesorului Levițchi, cu care am făcut în anul I cursul de dicționare, aparent plicticos, dar o imensă școală de a lucra cu dicționarul. Când am intrat noi la facultate, nu știam limba engleză așa cum se știe acum – prin urmare lucrul cu dicționarul era foarte util. Aș spune că la fel de util este și acum, dar asta este o altă poveste. Profesorul Levițchi a fost o figură iconică pentru multe generații de angliști. Acuratețea, rigoarea, care în primul an de facultate ne-au cerut un efort considerabil pentru a le deprinde, dar care s-au dovedit ulterior de o valoare inestimabilă, atât pentru informarea cât și pentru formarea noastră (adică disciplinarea minții și respectul pentru o exprimare corectă) le-am învățat de la Leon Levițchi. Al doilea profesor care m-a impresionat extraordinar, a fost profesorul Ștefănescu Drăgănești care a reușit să facă din cursul de istorie a limbii un subiect extrem de interesant și de instructiv. Era un om extrem de cult și îmi amintesc și acum viziunea lui amplă, explicația consistentă, fără redundanțe și aptitudinea de a ne face agreabilă o materie aparent aridă – *Istoria limbii engleze vechi* – și oricum dificilă pentru studenți în anul III, cu o destul de sumară cunoaștere chiar și a limbii engleze moderne. Am enumerat doar câțiva din motive de spațiu, dar nu au fost nici pe departe singurii mei profesori buni. Profesorii noștri de la liceu ar merita cu prisosință să fie menționați și ei.

Singura persoană din afara facultatii, care a fost un model pentru mine, aș spune că modelul meu de viață a fost o doamnă pe care o chema Ecaterina Cerchez³. Cred că avea 78 ani când eu aveam 14 ani. Am continuat s-o frecventez până la aproape 100 ani când a murit dumneai. Mulți ani, timp în care eu m-am format și în care am avut nenumărate discuții interesante, ea nu și-a pierdut nici o clipă atitudinea profesională fără însă să mă lase să înțeleg că se comportă ca o profesoară. A fost un om extraordinar care a făcut foarte mult pentru țara asta. În primul rând s-a luptat pentru dreptul de vot al femeilor, chiar a mers până în America pe vremea aceea pentru a vedea cum se întâmplă lucrurile acolo. A luptat în război, a fost în Crucea Roșie în timpul războiului dar nu ca activitate mondenă, ci după spusele ei “noi făceam treabă, nu ne expuneam toaletele în spital”. Iar după ce a terminat 20 ani de activitate profesorală, împreună cu alte câteva doamne printre care mai rețin doar pe Zoe Goleșcu, au înființat, pe banii lor, o școală particulară pentru copiii săraci, dar înzestrați. Au vrut să îi ajute să progreseze mental, intelectual, educațional, din toate

punctele de vedere fără să le ceară să plătească cursurile. Ba mai mult decât atât, pe lângă că plăteau toată regia locului, le-au făcut și o bibliotecă în limbi străine. În sfârșit, mie mi s-a părut că este aici un simbolism aparte – mai mult decât atât cine ar putea face ceva pentru comunitate? Bineînțeles, a venit regimul comunist și totul s-a sfârșit, deși n-ar fi trebuit. Doamna Cerchez era profesoară de franceză, pe vremea aceea cine știa engleza la noi? Ea știa engleza, dar n-o studiasse formal. Să-ți mai spun o istorioară semnificativă pentru condiția de intelectual de atunci. Eu i-am recomandat la un moment dat un tânăr, un prieten de-al meu de la fizica. Tânărul știa cateva limbi și mai vroia să învețe și franceza. S-a dus la ea pentru „meditații”. Nu știu cât au făcut franceză, dar la un moment dat doamna Cerchez l-a invitat la o întrunire pe care o ținea o dată pe lună cu niște persoane de vârsta ei, avea la vremea respectiva peste 90 de ani. Acești oameni se adunau lunar și citeau din Shakespeare ca să nu piardă limba. Mi s-a părut și atunci, dar și acum, extrem de impresionant. A fost cred că persoana care m-a marcat cel mai mult prin toate atitudinile pe care le-a avut, dar mai ales prin comportament. A fost prima oară când cineva mă trata cu respect, ca pe un adult. Discutam, de exemplu, despre istoria Franței. Asta era specialitatea ei. În plus, îmi povestea despre istoria României ce trăise ea însăși. Și îmi puneă câte o întrebare: Tu ce ai fi făcut în cutare situație? Asta mi-a folosit enorm în viață pentru că nu m-am simțit niciodată prost când mi s-a cerut opinia și nu m-am simțit niciodată jenată dacă am greșit. Doamna Cerchez avea abilitatea remarcabilă de a prezenta faptele sau fenomenele în toată complexitatea lor, fără să-ți sugereze ce părere “trebuie” să ai. Tenta să ce ai fi făcut în situația respectivă, fără a te corija moralizator sau fără măcar a-ți spune ce credea dumneai despre chestiunea respectivă. A fost singura persoană la care am remarcat această obiectivitate. Obiectivitate legată, cred, de capacitatea de a vedea “the big picture”, mai precis consecințele generale și pe termen lung ale unei schimbări istorice, nu pierderile personale și nedreptățile de care nu a fost scutită, dar pentru care nu am auzit-o niciodată lamentându-se. (Asta, evident, a fost o remarcă făcută de părinții mei, cu glas tare, în fața mea, pentru că mărturisesc eu numai la așa ceva nu m-aș fi gândit pe atunci). Dar m-am gândit adesea, ulterior, că avea o atitudine profesorală naturală, venită din interior, fără participare la cursuri de metodologie, dar izvorâtă dintr-un respect desăvârșit pentru cei care învață pentru a deveni oameni mai buni, nu neapărat pentru vreun câștig material.

3. Ecaterina Cerchez a fost membră în Comitetul Executiv al Consiliului Național al Femeilor Române, constituit la București, în 1921 (vezi http://ro.wikipedia.org/wiki/Istoria_feminismului_politic_romanesc_1815-2000). Despre vizita ei în America a publicat un articol în revista “Convorbiri literare” din 1926 [Caterina Cerchez, O vizită românilor din America, în „Convorbiri literare” nr. 54 din 1926, p.708 (apud Stan, Ctin, *Români americani în anii neutralității României (1914 – 1916)* accesat la 18 ian. 2013, <http://www.istorie.ugal.ro/anale/3/306%20STAN.pdf>]

VIRGINIA BARGHIEL

de Nilgün İSMAİL

Virginia Barghiel, conferențiar universitar onorific, cu o activitate de 44 de ani (1965–2009) în predarea limbilor engleză și română pe profil economic. A obținut licența în 1965, în limba și literatura engleză, limba și literatura română la Universitatea București, Facultatea de Limbi Germanice. Și-a început activitatea didactică în anul 1965, prin repartitie guvernamentală la ASE, Facultatea de Comerț Exterior, Catedra de limbi străine.

Redau în continuare un rezumat al frumoasei și fascinantei discuții pe care am avut-o cu doamna Barghiel având regretul că nu am putut prezenta toată bogăția de informații și speranța că va exista un alt volum pentru ceea ce n-a intrat în această prezentare. O las pe doamna conferențiar universitar onorific Virginia Barghiel să-și prezinte profilul cu propriile cuvinte.

„Mă întrebi ce cursuri de formare profesională în țară și străinătate am urmat? Foarte multe, dar amintesc doar câteva dintre ele. În vara anului 1964, înaintea anului V de studii, ca bursier al Ministerului Educației și Învățământului și al Universității din Oxford, am urmat un curs intensiv de limba și literatura engleză, la Oxford University. Trebuie să fac o precizare pentru ca studenții de azi să înțeleagă ce însemna în anii din timpul dictaturii comuniste să fii propus de către Facultate pentru o bursă, chiar și de vară, la o universitate dincolo de hotarele țării, mai ales din Europa de Vest! Din pricina conjuncturii politice, nu-ți permiteai nici să visezi la un cât de scurt sejur în țara a cărei limbă o învețai! Totuși, prof. univ. dr. doc. ANA CARTIANU a reușit să mute munții din loc pentru studenții și profesorii Facultății de Limbi Germanice, al cărei Decan era. Excelența era crezul dumneaei, ca și al distinsilor noștri profesori și acest crez ni l-au insuflat și nouă, studenților dumnealor.

În anul 1972 am urmat un curs intensiv de metodologie predării limbii engleze organizat de Ministerul Educației și Învățământului cu profesori universitari invitați din Anglia și SUA iar în 1976 am obținut Certificatul de traducător de engleză-română și română-engleză.

În perioada 1991–1995 în cadrul proiectului **PROSPER** am urmat o serie de training-uri și cursuri postuniversitare acoperind

întreaga gamă de aspecte ale metodologiei comunicative. Întrucât am fost implicată în conducerea proiectului PROSPER, în elaborarea obiectivelor sale, precum și în evaluarea pe parcurs pentru adaptarea sa permanentă la noile nevoi și obiective care apăreau în urma îndeplinirii celor propuse inițial, am urmat cursuri și training-uri pentru conducere și evaluare de proiecte. Toate aceste training-uri s-au desfășurat atât în țară cât și în Anglia, la Universitățile Lancaster și Manchester, finalizându-se cu Certificate și Diplome de Studii Superioare Postuniversitare în științele Educației, precum și în elaborarea și evaluarea de Proiecte pentru modernizarea învățământului universitar și postuniversitar.

Am predat la toate facultățile ASE-ului, la toate formele, nivelurile și tipurile de învățământ existente în ASE la diferite etape (zi, seral, fără frecvență, la distanță; cu engleza ca limbă de predare; universitar, postuniversitar, aprofundat, masterat...). Am predat cu precădere la Facultatea de Comerț Exterior (actualmente Facultatea de Relații Economice Internaționale), la Facultatea cu Predare în Limbi Străine (fosta Tempus, unde am fost și membru fondator) și la Facultatea de Cibernetică Economică (numită la înființare: Facultatea de Cibernetică și Statistică Economică)

Pe lângă cursurile și examenele ținute în afara normei, dar neplătite înainte de 1990, mai este un aspect care mi-a dat mereu de gândit și anume modul în care s-a schimbat accentul pus pe formarea specialiștilor în economie, respectiv cum s-au redus orele de limbi străine. Programa Facultății de Comerț Exterior prevede dintotdeauna studierea a două limbi străine. În perioada anilor 1965-1970, limba principală era prevăzută cu șase ore pe săptămână (două ore fiind dedicate culturii și civilizației britanice și americane, cu accent pe istoria literaturii) și limba secundară cu patru ore în toți cei patru ani de facultate. Câtă deosebire față de ultimii foarte mulți ani, în care cele două limbi străine la un loc abia însumează trei-patru ore pe săptămână! Și, în plus, acum învățământul universitar durează doar trei ani!

Pe lângă activitatea din ASE, am funcționat ca lector asociat, coordonator și/sau titular de curs, precum și examinator, în alte

instituții guvernamentale, în cadrul unor ministere, la Universitatea București, la universități și centre particulare, precum și la Bradford University din Anglia și la Consiliul Britanic din București. Între 1966–1970 am ținut cursuri intensive de limba engleză la **Universitatea Populară București**, am colaborat cu **Ministerul Comerțului Exterior** (1968-1986) unde am elaborat programe și am predat cursuri postuniversitare de limba engleză pe profil de comerț exterior și comunicare internațională de afaceri, am fost lector asociat la **Universitatea București** (1971–1981). La Universitatea București am ținut cursuri intensive de limba engleză în cadrul programului postuniversitar pentru bursieri Fulbright, Ford etc., precum și de metodică predării limbii engleze pentru învățământul nefilologic, în cadrul programului Ministerului Învățământului pentru titularizarea profesorilor de limba engleză și pentru obținerea diferitelor grade (preuniversitar/liceu economice, universitar și postuniversitar).

Dar, poate cea mai semnificativă colaborare a fost în perioada anilor 1974–1979, perioadă de deschidere a porților României către învățământul și cercetarea din Europa de Vest și SUA perioadă în care am predat la **Universitatea Bradford** din Anglia, în calitate de lector asociat de limbă, cultură și civilizație română. Activitatea s-a desfășurat în cadrul unui proiect de cooperare academică dintre ASE, România și University of Bradford, Anglia. Ca titular de curs, am elaborat suportul de curs și materialele audio-vizuale pentru studenții englezi de la Facultatea de Studii Est-Europene, care urmau să-și continue studiile la ASE.

Începând cu anul 1990 m-am implicat total în schimbarea la față a învățământului și cercetării științifice din România, împreună cu colegii de Catedră, susținută și încurajată de entuziasmul celor noi. M-am implicat într-o gamă largă de colaborări pe linie de învățământ superior și postuniversitar, cu universități particulare, cu școli de studii aprofundate și masterat care funcționau pe lângă ASE; împreună cu un grup de colegi, am înființat Centrul de Limbă Engleză pentru Afaceri Prosper-ASE, sub dubla egidă ASE – Consiliul Britanic.

Activitatea mea din ASE a fost susținută și îmbogățită de cea din afara ASE care mi-a lărgit viziunea asupra lumii în general, a afacerilor internaționale în speță, asupra așteptărilor pe care societatea le are de la studenții noștri și de la noi, ca dascăli, profesori, formatori. Astfel, prin legăturile permanente cu lumea de dincolo de băncile facultății, mi-am regândit în permanență materialul didactic, modurile de predare și de evaluare a cunoștințelor, m-am convins și mai mult de valoarea mea ca profesor față de studenți și de societate și, de aici, de răspunderea mea socială! Responsabilitatea socială a muncii mele de dascăl a fost, fără vorbe mari, crezul meu ca profesor.

Ce cărți, dicționare și studii semnificative am publicat în calitate de autor și co-autor? Depinde epocă. Dar, pot spune că am avut o bogată și susținută activitate metodică-didactică și de cercetare științifică. Evident, ea s-a desfășurat cu prioritate pe coordonatele predării limbii engleze ca limbaj specializat și ale comunicării profesionale la nivel universitar.

Prin urmare, activitatea metodică-didactică a presupus și elaborarea programelor analitice, a planurilor calendaristice, sau a materialelor didactice, cum ar fi: module de curs și cursuri, caiete de exerciții lexicale și gramaticale, ghiduri de gramatică aplicată la limbajul economic, ghiduri de corespondență de afaceri în limbile română și engleză, colecții de texte de specialitate, cu explicații și vocabular, și, nu în cele din urmă, dicționare pe profil etc.

Am fost referent și consultant științific pentru diferite cursuri și alte materiale de limba engleză atât de ordin general, cât și pe profil economic și alte limbaje specializate, pentru diferite edituri.

Cercetarea științifică în domeniul literaturii engleze, pasiune de-o viață, s-a concretizat într-o lungă serie de comunicări științifice, studii și lucrări de cercetare susținute în cadrul a numeroase sesiuni de comunicări științifice, workshop-uri, simpozioane, mese rotunde, conferințe, la nivel național și internațional, majoritatea publicate în volumele de lucrări ale manifestărilor respective.

În privința activității de predare, foarte diversificată, constând în limba engleză pe profil economic și pentru comunicare internațională (diplomatică și de afaceri), limba română pentru studenți străini, precum și pentru profesori și alți specialiști străini aflați în România în cadrul unor programe internaționale; sporadic, metodică predării limbii engleze pentru învățământul nefilologic, aș dori să menționez doar cursul de cultură și civilizație britanică. Între anii 1965–1989, cu anumite perioade de întrerupere dictate de cauze specifice regimului politic din România de atunci am predat un curs de cultură și civilizație britanică și am condus cercuri științifice studențești dedicate culturii și civilizației britanice, cu accent pe istoria literaturii, la cererea expresă a studenților. Cu studenții de la Comerț Exterior organizam cercuri științifice de comunicare internațională și comerț exterior, cu accentul pe negociere. Dacă am povesti azi în ce condiții, prin ce subterfugii, reușeam să căpătăm aprobare de la „conducerea de partid“ pentru astfel de cursuri și cercuri (pentru fiecare în parte, nu pentru un an sau cel puțin un semestru) s-ar crede că inventăm povești... gogonate, atât noi, profesorii, cât și studenții noștri de atunci. Iar ei erau, pur și simplu, dornici de învățătură, de cultură și de dezvoltarea aptitudinilor de comunicare profesională în limba pe care o învățau! Nu existau vastele

mijloace electronice de comunicare globală din prezent! Făceam un adevărat slalom printre furcile caudine ale interdicțiilor venite de undeva de sus, foloseam șiretlicuri ingenioase, atât eu, ca profesor, cât și studenții.... Acum par povești de adormit copiii, dar pe atunci riscam mult. E adevărat și faptul că tocmai riscul pe care-l înfruntam împreună ne apropia mai mult, ne însuflețea în demersul nostru.

Ce colegi cadre didactice țin minte? În primul rând, Catedra de Limbi Străine a ASE-ului, sub orice denumire a funcționat, a rămas constant o Catedră de profesioniști. Membrii ei au contribuit cu seriozitatea, dăruirea și talentul lor de dascăli precum și cu preocuparea lor susținută pentru cercetarea științifică la imaginea de înaltă ținută intelectuală și profesională de care catedra s-a bucurat de-a lungul anilor în universitate.

Țin să aduc un omagiu doamnelor Eugenia FARCA, Virginia CARTIANU (engleză) și Hulda CONSTANTINESCU (germană), profesoare model, cu o activitate științifică susținută, care au crezut în menirea dumnealor de dascăli. Le port deosebit respect și pentru faptul că în primii mei ani la catedră, ani care au fost foarte grei pentru mine, mi-au fost aproape, m-au îndrumat și sprijinit neprecupețit. Mi-au rămas model atât în activitatea mea profesională, cât și în relațiile interumane.

Cu Alexander HOLLINGER am avut o relație de colaborare deosebită, care a durat 43 de ani. Pentru mine a reprezentat un model de coleg și profesor universitar atât prin activitatea didactică, cât și prin preocuparea permanentă pentru studiu, cercetare și elaborare de materiale didactice și lucrări științifice. Teza sa de doctorat s-a bucurat de o apreciere deosebită în cercurile de specialitate. Pentru el, ca și pentru mine, schimbarea la față a României după decembrie 1989, a însemnat împlinirea unui vis de o viață, iar proiectul PROSPER ne-a dat aripi și din punct de vedere profesional! Mi-e greu să vorbesc despre prof. dr. HOLLINGER, mai ales că s-a dus dintre noi prea devreme pentru câte proiecte avea în lucru.

Studenți care au devenit personalități?

Am avut șansa să lucrez cu studenți dăruitori studiului, animați de dorința de cunoaștere, de dezvoltare profesională și intelectuală, de împlinire pe toate planurile. Împreună cu ei deschideam larg porțile cunoașterii și ale universului pe vremea în care politica de partid și de stat le cam ținea închise! Majoritatea pot spune că și-au împlinit visul și, oriunde pe glob își desfășoară activitatea, ne putem mândri cu ei, fac cinste țării. Dintre foștii studenți ajunși personalități publice aș aminti pe:

– Mugur ISĂRESCU, Guvernatorul Băncii Naționale, Prim Ministru al României în anul 2000; a absolvit în anii '70 Facultatea de Comerț Exterior;

– Ioan Mircea PAȘCU, coleg de generație și de Facultate cu Mugur ISĂRESCU, a fost Ministrul Apărării Naționale în perioada anilor 1993–1996, 2000–2004;

Mulți dintre foștii mei studenți sunt, la rândul lor, profesori în universități din țară și de peste hotare. Mulți mi-au devenit colegi, în calitate de profesori la ASE; i-aș aminti pe doi dintre primii mei studenți, frații Mariana și Costache CARACOTA, sau pe prof. dr. Dana BLIDEANU, care a absolvit Facultatea de Comerț Exterior și este membră a Catedrei de Economie Mondială. Conf. univ. dr. Georgeta DRULĂ, absolventă strălucită a Facultății de Cibernetică Economică în anul 1988, repartizată la Universitatea din București, a adus o contribuție inegalabilă la ridicarea prestigiului Facultății de Jurnalism și Multimedia pe plan european și internațional, în special prin proiectele de cercetare și de cooperare la nivel universitar european, pe care le-a inițiat și le-a dus la bun sfârșit. Coordonatoare și Directoare de programe postuniversitare, organizatoare de sesiuni științifice internaționale, autoare de cursuri și cărți de specialitate, Georgeta Drulă este, incontestabil, un model de profesionalism și dăruire.

Carmen NISTOR, strălucită studentă a Facultății de Relații Economice Internaționale, a absolvit cu brio și Facultatea de Arte Plastice. Cu talentul ei artistic și cu pasiunea pentru studiu, s-a implicat în toate acțiunile naționale și internaționale ale Catedrei noastre, desfășurate în cadrul proiectului PROSPER.

Surorile Adriana și Ioana Antal (Relații Economice Internaționale și, respectiv, Finanțe, Asigurări, Bănci și Burse de Valori) au funcții de răspundere la Comisia Europeană de la Bruxelles.

Mă mândresc și cu distinșii mei colegi de la diferite catedre din ASE și de la alte Universități din țară și de peste hotare, care mi-au fost studenți și cursanți la Cursurile Postuniversitare pentru burse Irex și Fulbright și la PROSPER-ASE Language Centre. Ca să numesc doar câțiva: prof. univ. dr. Viorel Lefter, prof. univ. dr. Ion Stancu, prof. univ. dr. Sașa Ursachi, prof. univ. dr. Margareta Costea, prof. univ. dr. Aurelian Bondrea, Universitatea Spiru Haret, sau prof. univ. dr. Ana-Maria Preda, Universitatea Româno-Americană; sau prof. univ. dr. Paul Dragoș Aligică și Olga Nicoară, George Mason University, Arlington, SUA, și mulți alții.

Cum am colaborat cu alți colegi din ASE? În general bine. A existat dintotdeauna o colaborare fructuoasă între diferitele catedre mai ales pentru elaborare de carte, curs, lucrare științifică, de

Banner pe clădirea Consiliului Britanic din București, anunțând prima Conferință Internațională Engleză pentru Scopuri Specifice, 1993, realizat de Carmen Nistor

specialitate, dicționar sau glosar. Cea mai obișnuită formă de colaborare a fost referatul științific, referenții fiind specialiștii de la alte catedre. La rândul meu, am fost referent științific la dicționare, glosare, cursuri și alte tipuri de lucrări elaborate de specialiștii de la alte catedre. De altfel, toate cursurile, dicționarele și materialele de limba engleză pe profil economic la care am lucrat poartă girul Catedrelor de specialitate, pe lângă referatul propriei Catedre.

Dar o amintire deosebită o păstrez colaborării cu Rectorul ASE, prof. univ. dr. Gheorghe DOLGU cel care a deschis porțile ASE pentru colaborarea cu universități din Europa și SUA. Dumnealui a crezut în valoarea colaborărilor, a schimburilor între universități pe linie de învățământ și cercetare. Datorită acestui crez a lansat ASE pe plan internațional ca instituție de învățământ de înaltă ținută universitară și de largă deschidere internațională. În anii 1976–1977, în cadrul acestei politici de promovare a ASE pe plan internațional și datorită atitudinii de deschidere internațională dusă de prof. Stephen Holt, rectorul Universității Bradford, din Marea Britanie, s-a realizat un proiect de colaborare între cele două universități prin schimburi de profesori și studenți pe linie de învățământ și cercetare. În cadrul acestui proiect, am predat limba română studenților britanici. Am avut două serii de studenți care au studiat la ASE. Prof. univ. dr. Nora Tomoșoiu și cu mine am fost profesoarele lor de limba română, iar eu am fost și translatorul pentru celelalte cursuri. Proiectul comun ASE – Universitatea Bradford s-a desfășurat doar între anii 1976–1977, din pricina politicii negative, de respingere a colaborărilor externe, dusă de Ministerul Învățământului din acea perioadă.

Singură sau în echipă, am fost în permanență solicitată de rectoratul și decanatele ASE să particip la proiectele de colaborare internațională pentru promovarea învățământului economic postuniversitar, a perfecționării continue și a cercetării științifice. Participarea noastră se desfășura sub formă de interpretariat, traduceri, documentare și redactare de materiale aferente proiectului respectiv. Această activitate presupunea un efort în plus față de norma didactică, inexistent în fișa postului, așadar muncă neplătită. Aveam, însă, satisfacția muncii bine făcute, a aportului nostru profesional la derularea cu succes a acestor evenimente internaționale de prestigiu pentru ASE. Aș menționa aici proiectul de colaborare dintre ASE și Fundația Iosif Constantin Drăgan care s-a derulat în anii '80. Pe parcursul unui deceniu, Fundația Europeană Drăgan, în colaborare cu City University Business School din Londra a sponsorizat cursuri postuniversitare de Management și Marketing Internațional la care erau invitați profesori universitari din Anglia și SUA. Am lucrat în echipă alături de colegii mei prof. dr. Dan ȘAFRAN (în prezent Director al Institutului Cultural Roman din Stockholm) și prof. dr. Adriana CHIRIACESCU.

Un alt proiect la care am colaborat cu Rectoratul ASE a fost proiectul de cooperare dintre ASE și Universitatea Rutgers, SUA. Proiectul a oferit cursuri de relații internaționale, management și marketing internațional. Am mai colaborat în calitate de interpret la proiectele de cooperare internațională ale ASE-ului prin examinarea candidaților la bursele acordate în cadrul acestora, precum Fulbright, Irex, Tempus, Erasmus etc.

În anul 2003, cu ocazia împlinirii a 90 de ani de la înființarea Academiei de Studii Economice, mi s-a acordat titlul onorific de **Conferențiar**, în semn de recunoaștere a activității desfășurate la Catedra de Limbi Germanice și Comunicare de Afaceri.

Despre colaborarea cu parteneri externi am vorbit pe tot parcursul interviului, întrucât se întrepătrunde cu aproape toate activitățile mele pe linie de Catedră și ASE. Protocolul și traducerea simultană și consecutivă, care făceau parte din sarcinile neremunerate, dar obligatorii pentru unii dintre noi înainte de 1990, au însemnat, inevitabil, colaborarea cu partenerii externi ai ASE-ului. Din punct de vedere profesional, erau foarte binevenite și pentru mine toate seminariile, cursurile, programele internaționale comune ale ASE cu universități, profesori, cercetători străini, deoarece astfel eram la curent cu realitățile economice și politice, cu cercetarea și știința apuseană în domeniu. În acest sens, dar și pentru lărgirea orizontului meu de cunoaștere a fenomenului cultural și mai ales literar britanic, au fost emblematice colaborarea mea cu prof. univ. Dr. Stephen Holt și convorbirile cu scriitoarea Iris Murdoch, nume de prestigiu în universul cultural britanic, intelectual însuflețit de un acut simț al răspunderii morale și sociale. Laureată a Premiului Booker 1978, propusă pentru Premiul Nobel pentru literatură, Iris Murdoch, cea mai mare romancieră britanică din a doua jumătate a secolului trecut, mi-a fost interzisă la doctorat, pe motive politice, deși singura ei politică era legată de misiunea creatorului de artă de a descoperi adevărul existenței prin integrarea responsabilă în societate, iubirea fiind expresia sublimă a comuniunii cu semenii.

Este momentul să vorbesc despre proiectul cel mai drag inimii mele, **PROSPER**, proiect comun româno-britanic pentru modernizarea învățământului universitar și postuniversitar de limba engleză ca limbaj specializat. **PROSPER** a fost inițiat în anul 1991, în colaborare cu British Council. M-am implicat din tot sufletul și cu tot profesionalismul în proiectul **PROSPER** care însemna împlinirea visului meu de o viață. Proiectul a fost și o ocazie pentru promovarea noilor colegi de la Departamentul de Limbi Germanice și Comunicare

în Afaceri. În cadrul lui am elaborat cursuri universitare și alte materiale pentru limba engleză ca limbaj specializat, precum: **Learning for Life, English for Business and Administration (EBA)**. Au fost primele cursuri de limba străină ca limbaj specializat concepute pe baza metodologiei comunicative, într-o fostă țară socialistă.

La inițiativa noastră, față de obiectivele inițiale, proiectul **PROSPER** s-a îmbogățit cu noi obiective, precum: a) înființarea centrelor de resurse și cercetare la fiecare catedră participantă la proiect; b) organizarea de conferințe naționale, regionale, internaționale; c) înființarea centrelor de limba engleză cu predare comunicativă și d) sesiuni științifice și workshop-uri la nivel național și internațional.

Aceasta a fost o realizare de mare anvergură, cu impact neașteptat în cadrul proiectului **PROSPER**. Nu pot să nu mă mândresc cu faptul că primul dintre ele, folosit ca model de celelalte din țară și de peste hotare, este chiar **PROSPER-ASE Language Centre**, care a luat naștere la inițiativa mea și a Laurei Mureșan și a funcționat un timp sub dubla egidă ASE – British Council.

Probabil că lucrarea **Innovation in Teaching English for Specific Purposes in Romania. A Study of Impact**¹ a fost unul din primele studii de impact făcute unui proiect educațional de limbă la nivel mondial și atestă valoarea sa ca proiect inovator în învățământul superior de limbă engleză ca limbaj specializat în România. Lucrarea se bucură de apreciere internațională și rămâne model de studiu de impact al unui proiect de modernizare pe linie de învățământ nu doar în domeniul limbii engleze, ci și în alte domenii. De exemplu, în Brazilia, a fost folosit de către Ministerul Învățământului ca model pentru studiul de impact al proiectului de modernizare a învățământului general, pe plan național.

Recunoașterea implicării mele în proiectul **PROSPER** este pusă în evidență de scrisoarea din iunie 1994 semnată de Anna Lynch, manager al proiectului **PROSPER** British Council vizibilă în facsimil.

Alături de colega mea de Catedră, prof. univ. dr. Laura Mureșan, sunt membru fondator al **Centrului de limba engleză pentru afaceri PROSPER-ASE**, înființat în anul 1994 în cadrul Proiectului **PROSPER** prin efortul comun al ASE, Catedra de limbi germanice și al Consiliului Britanic. Până la retragerea mea din activitatea didactică am colaborat cu **Centrul de limbă engleză pentru afaceri PROSPER-ASE**, în calitate de Vice-Președinte, lector de limba engleză și comunicare profesională, lector de limba română pentru profesioniști și diplomați străini, coordonator de curs pentru examenele TOEFL, BEC, GMAT, IELTS, etc.

¹ The British Council, Cavallotti Publishing House, București, 1999

Vizită de lucru la Centrul PROSPER-ASE în 1996. De la stânga la dreapta: V. Barghiel, Roy Cross, Director învățământ British Council, Claus Henning, Director British Council, România, Laura Mureșan, Director PROSPER-ASE Language Centre, și Sir J. H... , Director British Council, UK.

Seminarul *Tehnici de negociere*, organizat la Catedra de Limbi Germanice în 1995. De la stânga la dreapta: V. Barghiel, Adriana Chiriacescu (șefă de catedră), Adrian Pilbeam, LTS Training and Consulting, Bath, UK, Lilioara Popa, Laura Mureșan.

Prima Conferință Regională BESIG-România, 1996. Virginia BARGHIEL, prof. univ. dr. Silviu NEGUȚ (atunci prodecan REI), prof. univ. dr. Paul BRAN (atunci rector ASE).

Am fost membră în multe asociații profesionale regionale, naționale și internaționale. Dintre ele menționez: **BESIG** (Business English Special Interest Group) reprezintă Grupul pentru Engleza de Afaceri, din cadrul **IATEFL** (Asociația Internațională a Profesorilor de Engleză ca Limbă Străină) unde am fost coordonatoarea pentru România. Înființarea în 1994 a **BESIG – România** a fost o realizare importantă a Catedrei noastre, lansarea noastră pe plan internațional prin afilierea la BESIG – IATEFL prin care am intrat în circuitul internațional al învățământului superior în care se studiază limba engleză ca limbaj specializat. În **BESIG Newsletter 1994** s-a publicat interviul cu Adrian Pilbeam referitor la importanța înființării **BESIG – România** nu numai pentru noi, ci și pentru Europa Centrală. În primul comitet de conducere, alături de mine au fost Mariana NICOLAE, Maria ENACHE și Valentina ROBU. Activitatea la **BESIG-România** a fost intensă, efervescentă. Am organizat întâlniri și mese rotunde cu profesorii și autorii manualelor în domeniul limbii engleze ca limbaj specializat, am organizat training și seminar **Tehnici de Negociere** cu Prof. Adrian Pilbeam, am inițiat și organizat prima conferință internațională și sesiune științifică a **BESIG- România**.

Sunt, de asemenea, membru al unor asociații profesionale la înființarea cărora în România am contribuit, precum: **ESU Romania** (English-Speaking Union Romania), înființată în 1997; **EAQUALS** (European Association for Quality Language Services) care a înființat în România în anul 1995 asociația QUEST; **IATEFL** care a înființat în România începând cu anul 1993 asociațiile regionale de profesori de limbă engleză prima fiind BETA (Bucharest English Teachers Association) și ultima RATE (Romanian English Teachers Association).

Our ref
Your ref
Tel ext

The British Council

Promoting cultural, educational
and technical co-operation between
Britain and other countries

Calea Dorobantilor 14
Bucharest
Telephone 611 0119

Address from outside Romania
c/o FCO Bucharest
King Charles Street
London SW1A 2AH
Telephone 401-3120314
Fax 401-3120310
16.06.94

To whom it may concern

I have known Mrs Virginia Barghiel for the past three years, during the time when I was Project Manager of PROSPER (Project for Specific English for Romania).

From the beginning she has been one of the lynch-pins of the project; not just professionally but also for her personal qualities of unselfishness, integrity and diligence.

She is a born teacher. I am most impressed by her teaching methodology when I visit her classes. Her students hold her in very high regard. Yet she is constantly striving to perfect what is already excellent.

In recent years she has become involved in the area of Teacher Development and with her colleagues has done some interesting and innovative research in this field.

She is also the co-ordinator of BESIG (Business English Special Interest Group) :the foundation of the Bucharest branch was in no small way brought about by Virginia's efforts..

I do not know many more teachers in PROSPER who are more highly respected than Virginia. She is loved and cherished by her students, her colleagues and all of us here in the British Council.

Anna Lynch
PROSPER Project Manager

Scrisoare de recomandare semnată de Anna Lynch,
PROSPER Project Manager, British Council, iunie, 1994.

O lecție de viață pe care v-o pot oferi? Credeți în voi și veți mișca munții din loc!

Pasiunea pentru studiu și cercetare mi-a adus reușita la examenul de înscriere la doctorat în anul 1978, în condițiile în care existau doar doi conducători științifici în România, ceea ce însemna un număr infim de locuri la doctorat. Așteptai ani buni să-ți vină rândul! Dar, deși studiam și lucram cu pasiune, când am ajuns la etapa finală, mi-a fost respinsă categoric tema tezei de doctorat deoarece Iris Murdoch era persona non grata în România acelor vremi. Îndrumătoarea mea, Ana Cartianu, m-a încurajat și, în cele din urmă, am găsit împreună o soluție. Dar nu mai rămânea decât o mică urmă de Iris Murdoch în cercetare! M-am revoltat, apoi m-am demoralizat; cu timpul nu am mai găsit în mine tăria să continui cu doctoratul! Iar de promovare nici nu se punea problema atunci la Catedra de Limbi Străine din ASE!

După 1990, am ales să-mi concentrez energia înspre modernizarea învățământului de limba engleză ca limbaj specializat prin Proiectul PROSPER. Mi-am dorit să contribuie la managementul schimbării în catedra mea, pentru ca aceasta să devină o catedră integrată în cercetarea științifică internațională, participantă la proiecte mixte cu alte catedre ale ASE și ale altor universități din țară și din străinătate. O catedră de efervescență intelectuală, de înaltă ținută academică; o catedră în care cei tineri se simt încurajați să se dezvolte profesional prin sistemul doctoratului, ceea ce înainte era aproape de neconceput.

Privind înapoi, dragă colegă, trebuie să recunosc că s-a mai estompat regretul că am renunțat să lupt pentru doctorat! Adevărul este că n-aș fi avut puterea să-mi revin, dacă n-ar fi fost studenții mei! Oricâtă întristare, supărare sau durere m-ar fi copleșit la un moment dat, îmi ajungeau zece minute în mijlocul studenților, ca norii să se risipească și să răsară soarele în suflet! Studenții mă solicitau total, iar eu mă implicam total. Așadar, studenții mei – inspirația mea!

Am învățat multe lecții de viață datorită studenților, dar cum să le rezum în câteva cuvinte? Poate cea mai importantă este să puneți suflet în ceea ce faceți și astfel veți trăi din plin și cu folos și... chiar veți mișca munții din loc.

ELENA BĂLAN

de Monica CONDRUZ-BĂCESCU

Date biografice

- Prof. univ. dr. BĂLAN ELENA sunt licențiată a *Facultății de limbi romanice, clasice și orientale*, din cadrul Universității București.
- Doctoratul l-am obținut la *Universitatea din Toulouse*, Franța în 1970.
- Cursuri de perfecționare profesională (2 ani) în domeniul lingvisticii aplicate la *Centrul de cercetări lingvistice hispanice și luso-braziliene* din Toulouse.
- La absolvirea cursurilor *Facultății de Litere* din Toulouse am obținut *Diploma universitară de studii literare* (DUEL), specializarea portugheză/franceză.
- În cadrul aceleiași universități, am fost integrată în echipa de cercetări lingvistice, condusă de prof. dr. docent Paul Merimée, descendent direct al marelui scriitor francez Prosper Merimée. Fiind specialist în literatura spaniolă, Paul Merimée a fost conducătorul tezei mele de doctorat cu tema „Dorul în poezia spaniolă, portugheză și română“, teză susținută la 10 noiembrie 1970, ziua în care a murit generalul Charles de Gaulle, președintele de atunci al Franței.

Date profesionale

La absolvirea *Facultății de Limbi romanice, clasice și orientale*, specializarea spaniolă/română, am primit repartiție guvernamentală în învățământul superior, mai precis la catedra de limbi străine din ASE, ca asistent stagiar. În acea perioadă, limba spaniolă se studia numai la *Facultatea de Comerț Exterior* (care ulterior s-a numit *Facultatea de Relații Economice Internaționale*), unde am predat limbă, cultură și civilizație hispanică studenților români și limbă, cultură și civilizație română studenților străini din anii de studii trei și patru, veniți în România de pe toate continentele ca bursieri ai statului român.

Am fost cadru didactic în ASE timp de 35 de ani, între anii 1966–2001, obținând prin concurs toate gradele didactice universitare: asistent (1970), lector titular (1973), conferențiar titular (1978) și

profesor universitar (1991). Între anii 1985–1990 am fost șefa catedrei de limbi străine din ASE. După 1992, timp de două decenii, am lucrat la *Universitatea Spiru Haret*, *Facultatea de limbi și literaturi străine*, în calitate de profesor, îndeplinind rând pe rând și funcțiile de șef de catedră, prodecan, decan, prorector. În perioada menționată, am predat discipline strâns legate de domeniul filologic: fonetică, morfologie, istoria literaturii, cultură și civilizație hispanică. Totodată, am fost inițiatorea și coordonatoarea masteratului „*Studii de literatură, limbă și civilizație hispanice și hispanoamericane*”, un program de studii generos, deosebit de interesant, care s-a bucurat de aprecierea studenților masteranzi.

Activitatea mea didactică la *Facultatea de limbi și literaturi străine* din *Universitatea Spiru Haret* mi-a prilejuit satisfacții profesionale depline, atât în calitate de cadru didactic la catedră, cât și ca manager și autor al mai multor cursuri universitare destinate studenților.

Date bibliografice

În cei peste 45 de ani dăruți învățământului universitar, am desfășurat și o bogată activitate de cercetare și elaborare a numeroase lucrări, studii și cursuri universitare. Din toată lista de lucrări publicate, menționez doar pe cele mai semnificative:

- „Dorul în poezia spaniolă, portugheză și română”, studiu de literatură comparată (281 pg.), având la origine tema tezei mele de doctorat, susținută la *Toulouse Franța*, lucrare (publicată în 1971 la Editura *Minerva*), care s-a bucurat de aprecierea unor critici literari de prestigiu, precum: Al. Piru, Edgar Papu, Mircea Zăciu, Al. Cepraga și alții ale căror opinii au fost consemnate în reviste cu profil cultural de prestigiu.
- „La solitude nostalgique dans la poésie roumaine, espagnole et portugaise“, Editura *Minerva* 1977, considerată o „lucrare de referință în literatura comparată“ de către unii critici străini, opinii exprimate în diversele articole publicate în *Franța*, *Spania* și *Portugalia* (1978–1979).
- „Manual de limbă spaniolă“ pentru *Facultatea de Comerț Exterior*, Editura ASE, 1972.

- „Limba spaniolă“ (curs practic de limbă, cultură și civilizație) în colaborare cu prof. C. Duhăneanu, publicat la Editura Științifică (1975) și ediția II în 1982 (607pg).
- „Dicționar poliglot economic, de comerț exterior și turism“ (lucrare colectivă, contribuție la versiunea în spaniolă), apărut la Editura Sport-turism, București, 1982, 2 volume, 3080pg.
- Diverse dicționare și antologii de texte, publicate la Editura ASE, pentru uzul studenților economiști și comunicări științifice pe diferite teme legate de predarea limbilor străine în învățământul superior economic.

Traduceri

- „Primele amintiri“, roman aparținând scriitoarei spaniole contemporane Ana Maria Matute, membră a Academiei spaniole, deținătoare a peste 10 premii literare, inclusiv Premiul Național de Literatură și Premiul Cervantes (2010), cel mai prestigios premiu ce se acordă în Spania. Traducerea și prefața la volum au apărut la Editura pentru literatură universală în 1968.
- „Requiem pentru noi toți“, roman de succes aparținând scriitorului spaniol José Maria Sanjuan, Editura Univers, 1974.
- În antologia „Povestiri din America Centrală“, publicată de Editura Eminescu, 1980, am tradus povestiri de Rubén Dario și Miguel Angel Asturias și ulterior alte nuvele din limba română în spaniolă.
- „Memoriile marchizului de Bradomin-Sonate“, operă emblematică a modernismului spaniol de început de secol XX, aparținând marelui scriitor José Maria del Valle-Inclan. Traducerea și prefața au apărut la Editura Univers în 1987.

Menționez că majoritatea lucrărilor publicate apar cu numele de autor Elena Bălan Osiac (Bălan după numele soțului, Ion Dodu Bălan, profesor universitar și critic literar). La luarea acestei decizii au contribuit mai mulți factori: diploma de absolvire a facultății, obținută înainte de căsătorie și repartiția guvernamentală în învățământul superior care erau pe numele Elena Osiac; primul contract semnat cu editura pentru literatură universală era tot cu același nume; pe diploma de doctor eliberată de Ministerul Învățământului din Franța sunt menționate ambele nume (Bălan și Osiac). Dar factorul decisiv l-a constituit teama ca posibilitățile adversari ai soțului meu să nu mă implice și pe mine în disputele lor literare, destul de frecvente în lumea scriitorilor.

Despre Departamentul Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri

La sosirea mea în ASE (1966), *Catedra de limbi străine* se compunea din trei colective mari: limbi romanice, limbi germanice și

limbi slave, conduse de către un șef. Așa zisul „manager” al departamentului era un controversat personaj de tristă amintire, care avea plăcerea să programeze ședințele de catedră sâmbăta la orele 14 și monologa timp de 2-3 ore, cu pauze lungi între frazele goale de conținut, reulate de mai multe ori, recomandându-ne insistent „să luăm notițe” și „de luni încolo” să trecem la treabă.

Atmosfera era apăsătoare, pe măsură ce trecea timpul, iar conflictele interpersonale între „veteranii” catedrei deveneau insuportabile. Conducerea instituției a împărțit catedra în trei și apele s-au mai calmat. Așa au apărut manuale mai interesante, structurate pe profilul facultăților. După 1970, au venit mai multe cadre didactice tinere, absolvenți ai Universității București, bine pregătiți, dornici să se afirme, să participe la elaborarea cursurilor de limbi străine conform exigențelor vremii. Apoi, cele trei colective s-au reunit într-o singură *catedră de limbi moderne*, limba română (care se preda studenților străini) fiind inclusă în acest departament de peste 75 de cadre didactice, care predau engleza, franceza, rusa la majoritatea facultăților și aceleași limbi, inclusiv germana, spaniola și italiana la facultatea de comerț exterior (relații economice internaționale).

La toate facultățile din ASE erau prevăzute două ore de limbi străine pe săptămână, în primii doi ani de studii (o singură limbă străină), iar la facultatea de REI se studiau două limbi străine, câte șase sau patru ore pe săptămână. Au luat ființă cabinetele fonice, iar metodele și mijloacele de predare s-au modernizat și diversificat. Se făcea multă carte, studenții erau excepționali, foarte motivați să învețe limbi străine, cu o mare disponibilitate și putere de muncă, cu o prezență la cursuri de aproape 100%. În colectivele de limbi romanice, germanice și slave au activat cadre didactice de excepție, adevărate nuclee de cercetători talentați, cu o solidă pregătire lingvistică, dornici să modernizeze manualele de limbi străine, să participe activ la sesiuni și simpozioane științifice în catedră și la alte universități din țară și din străinătate. Majoritatea celor tineri s-au înscris la doctorat și au realizat lucrări de foarte bună calitate în domeniul didacticii limbilor străine.

Între anii 1985-1990, am fost șefa acestei catedre și, în această calitate, m-am străduit, în limita exigențelor din acea epocă, să creez o atmosferă propice desfășurării activităților didactice, elaborării și publicării manualelor necesare fiecărei specializări: relații economice, turism, finanțe etc.

Îmi amintesc cu plăcere de acea perioadă de efervescentă creație în care mulți colegi s-au afirmat în plan științific, publicând lucrări de referință, de o mare utilitate practică. Toată admirația pentru kolegele noastre Corina Cilianu, Carmen Stoean, Laura Mureșan, Rodica Stoicescu, Izolda Vârștă, Ion Jurconi și mulți alții care au avut o serioasă contribuție la perfecționarea predării limbilor străine în

învățământul economic. Lucrările lor, publicate la editura ASE sau la alte edituri și reviste de specialitate s-au bucurat de o largă apreciere printre specialiștii din țară și din străinătate.

A existat în catedra de limbi străine și o largă majoritate care, deși nu s-au afirmat în mod deosebit în domeniul cercetării științifice, au dovedit prin activitatea lor că sunt profesori de vocație, dăruiți meseriei, conștienți de misiunea lor. Menționez doar câțiva dintre cei ce au transmis studenților cunoștințe solide de limbi străine, noțiuni de cultură și civilizație, trezindu-le, totodată, gustul pentru marea literatură universală și spirit critic în perceperea și evaluarea operelor de artă: Nora Tomoșoiu-Scurtulescu (engleză), Eugenia Farca (engleză), Hulda Constantinescu (germană), Gabriela Dămăceanu (engleză), Izolda Vârstă (rusă), Luminița Brăileanu (franceză), Fulvia Turcu (engleză), Ioan Petre Cenușă (franceză), Doina Burada (franceză), Lolita Tăutu (spaniolă) și mulți alți profesori de care absolvenții noștri își amintesc cu respect și cuvinte de laudă și recunoștință. Despre cei care „au stricat” atmosfera de muncă, irosind timpul lor și al celorlalți cu tot felul de reclamații și acte de indisciplină nu merită să vorbim. Nici măcar să le menționăm numele.

Strădania cadrelor didactice se regăsește în produsul muncii noastre, absolvenții ASE, care pe lângă specializarea lor de economiști, au dovedit că sunt și buni cunoscători de limbi străine. Instituția se poate mândri cu absolvenți ai facultății de REI care au devenit mari personalități în lumea finanțelor, oameni de afaceri puternici, miniștri, diplomați, economiști, profesori universitari, cercetători științifici de marcă. Aș menționa doar câțiva absolvenți ai facultății de REI: I. Pogonaru, Daniel Dăianu, Mișu Negrițoiu, Varujan Vozganian, Dumitru Miron, Alin Burcea, Liviu Voinea și lista rămâne deschisă, atât pentru generațiile mature, cât și pentru cei mai tineri. Merită a fi menționați și absolvenții noștri „autoexpatriați” care s-au afirmat profesional cu brio prin toate colțurile lumii civilizate, făcând cinste învățământului economic superior din România.

Din cei 35 de ani de muncă în ASE, 19 ani am fost membră a consiliului profesoral al facultății de comerț exterior/relații economice internaționale, perioadă de timp în care s-au succedat mai mulți decani pe care i-am văzut la cârma destinului facultății (Constantin Florescu, Alexandru Albu, Petre Baietoniu, Alexandru Puiu, Ioan Popa), fiecare cu stilul său propriu de comunicare și de abordare a problemelor curente ale învățământului, unii foarte exigenți, chiar și când nu era cazul, alții mai relaxați dar ambițioși, vrând să-și lase amprenta asupra programelor de învățământ, în general bătaioși, competenți și „polemici”. Fiecare separat și toți decanii împreună au contribuit substanțial

la păstrarea prestigiului facultății de relații, a statutului său de instituție de elită.

În paralel, timp de câțiva ani, am fost președinta comisiei de femei pe facultate, calitate în care organizam, împreună cu prof. dr. Lucia Giosan și Doina Burada, tot felul de întâlniri cu personalități ale lumii medicale sau culturale, și, mai ales, serbarea pomului de iarnă și a zilei copiilor pentru micuții salariaților, micuți care acum sunt mari doctori sau doctoranzi, cadre didactice de prestigiu, oameni de afaceri, făcând cinste părinților lor și facultăților absolvite ca de exemplu: Eugen Turcu, Neluțu Lupchian, Șerban Lascu-Cilianu, Ovidiu Puiu, Horia Stoicescu, Măriuca Duda-Bondrea, Andra Florea.

Despre Academia de Studii Economice

O experiență interesantă, trăită timp de aproape un sfert de secol, a fost participarea mea ca membră a Senatului Academiei. În perioada 1969–1991, s-au succedat la conducerea ASE mai mulți rectori, prorectori și decani, reprezentând profilul fiecărei specializări (economiști, finanțiști, ciberneticieni, matematicieni), personalități cu modalități diferite de abordare a problemelor iscate de schimbările ce survineau în organizarea și desfășurarea învățământului economic din România.

Între anii 1969–1971, am participat la ședințele de Senat conduse de prof. dr. M. A. Lupu, Rector al *Institutului de Științe V. I. Lenin*, cum se numea instituția pe atunci. Eu, care nu împlinisem 30 de ani, l-am perceput ca pe o figură sobră, severă, având o atitudine austeră, chiar tăioasă, o mână forte în desfășurarea ordinii de zi a ședințelor, care nu lăsa prea mult loc de dialog și de exprimare liberă a opiniilor celorlalți membri ai Senatului.

Între această conducere și noua echipă care a urmat după 1971 a existat o mare diferență în formă, în conținut și mai ales în comunicarea instituțională și interpersonală. Candidatul la postul de rector, prof. dr. Gheorghe Dolgu, s-a prezentat în 1971 la ședința plenară de alegere a noului Senat, în splendida Aula Magna a Academiei, detașat, sigur de sine, relaxat, expunându-și, pe un ton echilibrat, proiectul de management al instituției. Prin acest proiect propunea o deschidere autentică spre valorile științelor economice mondiale, o conturare mai exactă a profilului și specializărilor din facultăți, modernizarea planurilor de învățământ, bazate pe teoriile economice mondiale exprimate în presa de specialitate și, nu în ultimul rând, pregătirea mai temeinică a studenților, sub aspect teoretic și practic, inclusiv în domeniul limbilor străine.

În ședințele de Senat desfășurate între anii 1971–1990 am asistat la adevărate dezbateri, uneori furtunoase, pe teme economice, pe

conținutul planurilor de învățământ, la care personalități de marcă ale „breslei” (precum: prof. dr. N. N. Constantinescu, prof. dr. Petre Burloiu, prof. dr. C. Arsene, prof. dr. Mircea Bulgaru, prof. dr. Alexandru Puiu) își susțineau opiniile cu argumente atunci când prezentau modele economice și de management aplicate în alte universități ale lumii dezvoltate.

Am perceput acele „luări de cuvânt” (desfășurate uneori pe un ton aprins, prezentând idei aparent contradictorii) ca pe niște intervenții de substanță, complementare, utile demersului științific și progresului învățământului economic din România.

Aruncând o privire retrospectivă asupra Academiei de Studii Economice, din interior între anii 1966–2001, cât am predat limba spaniolă (la facultatea de REI) și, din afară (2000–2012), apreciez că această instituție a avut o evoluție ascendentă de îmbunătățire a conținutului planurilor de învățământ, în consonanță cu exigențele contemporane, grație tuturor, dar mai ales, factorilor de răspundere: șefi de departamente, decani, rectori.

Despre colaborarea cu parteneri externi

Viața mi-a oferit prilejul de a trăi în medii universitare diverse, unde am cunoscut modalități de conduită profesională și civică diferită de cea din ASE, programe interesante de organizare și desfășurare a învățământului superior.

La Universitatea din Toulouse, cursurile universitare erau deschise, odată înmatriculat ca student puteai să asisti și chiar să participi activ la orice activitate didactică din oricare facultate. Studentă și doctorandă fiind, am urmat cursurile „Institutului normal francez”, instituție națională care pregătea prin cursuri practice aprofundate, profesori de franceză pentru orice continent sau țară, în afară de Franța, unde pentru cetățenii francezi existau facultăți, examene, filtre de selectare a celor ce urmau să lucreze în învățământul național. Aici am cunoscut cursanți din toată lumea, fiecare cu ticurile sale lingvistice și civice, dar mai presus de toate, m-au impresionat metodele de predare moderne, interactive, cu mijloace audiovizuale, evaluarea prin teste succesive (ceea ce la noi nu exista pe atunci) și atitudinea amabilă, relaxată a profesorilor care nu-i constrâneau pe cursanți să învețe forțat, folosind admonestări sau măsuri coercitive.

Tot la Toulouse am asistat la cursurile de cultură și civilizație ale unui profesor francez eminent, autor de studii pe teme culturale, un „împătimit” al creațiilor artistice din domeniul arhitecturii și artelor plastice. M-am alăturat grupului de studenți care îi urmau cursurile și am participat la câteva excursii de studii prin sudul Franței și nordul Spaniei, ceea ce mi-a fost de un real folos atunci când am predat cursuri de cultură și civilizație.

Cu privire la interacțiunea cu factorii de decizie din afara ASE, așa menționa colaborarea mea la stabilirea curiculei de limba și literatura spaniolă pentru învățământul preuniversitar, participarea ca membru în comisiile de susținere a unor teze doctorale, alături de alte personalități ale culturii noastre din capitală și din alte centre universitare (prof. dr. Alexandru Balaci, prof. dr. Paul Miclău etc).

Dintre miniștrii care s-au succedat la conducerea Ministerului Învățământului, am cunoscut-o mai bine pe Suzana Gâdea, pe care am însoțit-o timp de zece zile în Mexic, eu în calitate de membru al delegației și cunosătoare a limbii spaniole. Despre persoanele publice oricine poate emite opinii, aprecieri sau critici. Eu am apreciat-o pentru stilul ei de comunicare, cooperantă, deschisă dialogului, umană și pentru dorința ei de a cunoaște monumente ale vechilor culturi aztecă și maiasă, chiar dacă acestea se aflau la distanțe imense de capitala mexicană. În contactul cu autoritățile mexicane a știut să reprezinte bine țara, intervențiile ei fiind apreciate și luate în considerație la elaborarea documentelor bilaterale, semnate cu acel prilej.

În perioada în care am lucrat în ASE, am avut prilejul să cunosc, pe lângă colegii mei de catedră, numeroase alte cadre didactice care au predat diverse discipline cu profil economic sau alte materii menite să contribuie la formarea profilului profesional al studenților economiști. Pe cei mai mulți i-am cunoscut cu prilejul organizării examenelor de admitere în ASE, a susținerii lucrărilor de licență, a ședințelor de Senat și de Consiliu profesoral, a adunărilor generale a oamenilor muncii din facultate și ASE: o pleiadă de oameni minunați, comunicativi, în general politicoși, educați, dornici să abordeze cu noi filologii teme de interes cultural. Am apreciat întotdeauna felul lor de a ni se adresa, de a saluta zâmbind, ridicându-și pălăria sau căciula pentru a-și manifesta respectul și bucuria de a ne revedea. Cei mai mulți, oameni instruiți, cultivați, docti în meseria lor, deschiși cunoașterii și largirii orizontului lor cultural. Mi-e greu să-i menționez pe toți, bărbați sau femei, vârstnici sau tineri, dar le port un sincer respect și o profundă admirație, atât domnilor cât mai ales doamnelor profesoare care, în limita posibilităților materiale de pe atunci, se străduiau să aibe o înfățișare agreabilă, să se prezinte în fața studenților impecabil, atât profesional cât și ca ținută vestimentară și civică. Dar conform proverbului românesc „pădure fără uscături nu există”, la fel și în prestigioasa noastră instituție. Prin ea s-au perindat destule personaje „exotice”, care prin atitudinea lor reprobabilă au perturbat bunul mers al învățământului, lăsând în urma lor o umbră de tristă amintire. Ca să nu ajungă eroi de basm sau modele de antimodele, nu merită să fie nici măcar menționați în trecut.

O lecție de viață

Lecția pe care am primit-o de la viață se întinde pe tot parcursul existenței mele. Cea mai constantă luptă a fost cu mine însămi, întrucât dorința de autoperfecționare nu m-a părăsit niciodată. Modelele întâlnite în timp și în spațiu m-au ajutat să mă formez profesional și să-mi adaptez modul de comunicare cu oameni de toate felurile (sinceri sau prefăcuți), să fiu nepărtinitoare în contactul social cu prietenii sau adversarii, cu subalternii sau superiorii ierarhici, cu micile sau marile personalități.

De aceea, m-am străduit să-mi însușesc noțiunile de educație civică încă din familie și școală, de unde am reținut diferența între bine și rău, devenind conștientă că pentru a izbuti în viață e necesar să lupți nu atât cu cei din jur, cât mai ales cu tine însăși. Privind înapoi la anii trăiți, să nu ai motive să regreti și să urmărești mereu propria perfecționare (căci perfecțiunea este greu de atins) printr-un proces continuu de autocunoaștere și autocenzură.

Astfel, trecând de-a lungul vieții prin medii sociale diferite și cunoscând persoane obișnuite sau chiar mari personalități, unele în mod nemijlocit, altele doar din paginile de literatură, eu mi-am propus, și cel mai adesea am izbutit, să învăț de la fiecare câte ceva bun, să adopt o comunicare umană caldă, relaxată, să mă detașez de antipatii, de ranchiună sau să mă feresc de răzbunări, să-mi cultiv simțul răspunderii față de familie și societate, să am satisfacția lucrului bine făcut și să mă bucur de tot ce las bun în urma mea.

LUMINIȚA BRĂILEANU

de Delia VASILIU

Am ajuns la ASE în mai 1968 după ce mama, mi se pare, a descoperit în ziar un anunț: două posturi de asistent la catedra de limbi străine erau scoase la concurs. Împinsă de la spate de familie, mi-am depus actele fără mare tragere de inimă: mi se părea improbabil să ajung în lumea universitară cu dosarul meu. Ne-am prezentat 7 candidați și fericitele câștigătoare am fost eu și viitoarea mea nelipsită (cu bune și cu rele) tovarășă într-ale bancurilor-amintirilor melancolice-confecționării de manuale (de uz intern) Michaela (Miki) Gulea.

Nu pot să spun că am călcat cu dreptul: mediul era dacă nu ostil în orice caz neprietenos. Catedra de Limbi Străine era dosită undeva în clădirea veche într-o sală lungă și îngustă, fără prea multă lumină, un coridor mai degrabă, unde noii mei colegi făceau fugare apariții în pauze aruncându-mi, uneori, priviri inexpressive. Nu țin minte să-mi fi spus cineva un cuvânt de bun venit. Mai târziu, în secția noastră ”de la franceză” știu că nu uitam niciodată să le facem o minimă ceremonie de primire (prezentare) noilor veniți. E drept că eram o apariție oarecum bizară: ajunsesem acolo în urma unui concurs, lucru fără precedent în analele micului colectiv ”de la limbi” (nu știu cum se petreceau lucrurile la alte catedre, dar dată fiind epoca aș băga mâna în foc că sacrosanctul ”dosar” ținea loc de concurs). Acesta fusese cerut cu insistență de șeful catedrei, Matei Cristescu, care voia să scape în felul acesta de o candidată nedorită parașutată direct din înaltele sfere ale Ministerului. Matei Cristescu era un intelectual format în buna tradiție interbelică dar perfect imposibil ca om: bănuitor, răzbunător, batjocoritor de multe ori cu oameni inferiori lui – ceea ce nu era numai jignitor dar și complet inabil. Era înconjurat de o solidă antipatie care dăuna atmosferei și așa prea puțin salubre a catedrei. Altfel, un foarte bun profesor, apreciat de studenți care nu aveau de ce intra în jocurile acestea meschine. Aducea în atmosfera aceea îmbăcsită – de constrângeri ideologice (trebuie să fi văzut pe ce manuale lucram! colegii noștri chinezi nu ar fi avut de ce să ne invidieze), de dezinteres și uneori de o modestă competență – un exemplu de ce ar fi trebuit să fie instituția universitară. Prin contrast, mi-am adus aminte de dl Leseanu. N-am înțeles niciodată ce căuta omul acela într-o instituție de învățământ superior. Nu știu ce i-ar fi putut învăța pe studenți, nici nu

părea defel preocupat de asemenea mărunte chestiuni, nu l-am văzut decât complotând prin colțuri distrugerea șefului catedrei cu care avea relații de o insuportabilă, pentru noi, incivilitate. Corpolent, aș spune mătăhălos, revendica un trecut de socialist trăit în Franța între cele două războaie unde se împrietenise cu François Perroux care în anii ’70 părea să fie unul din economiștii de vază ai Franței (cum informațiile noastre despre această infamă țară capitalistă erau foarte limitate, n-aș putea spune dacă era adevărat sau nu). Vizita –cvasi-oficială – a lui Perroux la București a fost singurul moment de glorie al dlui Leseanu.

Și totuși! Cu tot mobilierul vetust (clădirea nouă nu exista pe vremea aceea) care dădea sălilor un aer de iremediabilă tristețe (am fost întotdeauna sensibilă la ”decor”), cu toate restricțiile de conținut pe care trebuia să ni le impunem, de la primul seminar m-am simțit acasă. Studenții erau minunați, deschiși, dornici să participe, să se exprime, să-și îmbunătățească performanțele. Când îmi aduc aminte de primele grupe (ca de obicei în astfel de cazuri, când îți rememorezi anii tineri, țin minte și unde erau așezați în clasă), când pe unii dintre ei îi văd acum la televizor (majoritatea în posturi onorabile, din fericire), când mă sună la telefon din Suceava, Bruxelles sau Porto sau mai știu eu de unde sunt bucuroasă și știu aproape precis că n-am trăit chiar degeaba. Și mă gândesc că în acei primi ani nu le-am dat cât ar fi meritat. În afara practicii pedagogice făcute la facultate (unde intuiția avea rolul major și nu o îndrumare competentă dar nici Universitatea București nu mai era în anii ’50 ce fusese!), experiența mea se rezuma la 3 ani în care predasem ”franceza afacerilor” la cursurile organizate de Ministerul Comerțului Exterior. Nu era mult dar era ceva. Cursanții de la minister, oameni cu o solidă experiență, m-au învățat multe lucruri privitoare la tehnici de comerț exterior, lucruri care aveau să-mi fie extrem de folositoare la facultatea de Comerț Exterior, când lucram cu studenții din anii mari și – truc cunoscut de profesori – reușeam să le câștig încrederea distilându-le discret cunoștințele mele de INCOTERMS sau de acreditiv documentar! Cum altfel decât prin interes aș putea explica o documentare de vreo 2 săptămâni pe care am făcut-o pe dosare prăfuite de la Banca de Comerț Exterior referitoare la un caz în care un partener libian refuzase să plătească un

transport de uree chimică pretextând o redactare greșită a denumirii mărfii, incident care îi obligase pe români să apeleze la intermedierea unor bănci mari din New York, Florența etc. Am reprodus cazul – prelucrat, desigur – în capitolul de plăți al manualului de Comerț Exterior dar speța s-a dovedit atât de stufoasă și complicată încât studenții (și mai ales colegii mei) o ocoleau cu grijă! Am avut mare noroc cu facultatea asta: m-a interesat de la început și nu mi-a fost greu să prind atâta cât îmi trebuia ca să fac să meargă bine seminarele. M-am întrebat întotdeauna cu groază ce-ar fi fost dacă m-aș fi trezit la contabilitate! Sau la medicină! Sau la Instalații... Într-un singur an, în urma unui denunț prietenesc am fost ”surghiunită” de la Comerț Exterior la nu mai știu ce facultate dar și atunci, în vară, după sesiune, una din camerele casei a semănat o vreme cu o florărie – pesemne că mă descurcasem onorabil și cu copiii ăia.

Cel mai greu mi-a fost cu manualele. Ce mizerie, ce texte stupide, ce încorsetare, ce tristețe! Să predai minunata limbă franceză, logică, spumoasă, vioaie, plină de resurse pe texte care vorbeau în cel mai lemnos mod despre construcția socialismului când nu reproduceau de-a dreptul (fără să schimbe o virgulă) cuvântările genialului – un tur de forță la care noi nu prea aveam întotdeauna chef să ne înhăimăm. Și atunci băteam la mașină (xeroxul nu se inventase, nu pentru noi, în tot cazul, iar calculatorul), cu indigo, sute (nu exagerez) de pagini de proză franceză (ceva între reportaj și analize economice, comentarii ale ”vieții de toate zilele” – foarte utile, umbla vorba că absolvenții noștri știu să-și explice teoriile lui Keynes dar sunt incapabili să ceară un pahar cu apă într-o limbă străină). După 1990 am primit un torent de manuale din cele mai diverse care ne-au introdus cu adevărat în pedagogia modernă a predării limbilor străine de care fusesem ținuți departe (așa cum se întâmplase în ultimii 15 ani cu documentația din străinătate), de tratate teoretice, de lucrări de literatură etc Un adevărat dezmăț de informație! Studenții noștri au început să capete burse în Franța și Belgia, unii dintre ei s-au întors ca să ocupe funcții importante la societăți franceze implantate în România (Codruța angajată la Rhône Poulenc, alții, ca fermecătoarea Adina Mărgărit, după o experiență dură de încă o facultate absolvită în Franța timp în care s-a întreținut funcționând ca ”fille au pair”, au ales să rămână să lucreze acolo). Ni s-au deschis alte perspective – materiale video și audio – extrem de importante pentru achiziția limbilor străine și, cel mai important pentru mine – crearea unui modul de traducere. În cursul unei ”Universități de toamnă” la Univ. Rennes 2 l-am cunoscut pe profesorul Daniel Gouadec. Un drôle d’oiseau, cum spun francezii. Profesor de engleză la această universitate, a hotărât într-o bună zi că își pierde timpul de pomană acolo, a lăsat masă-casă-familie și a plecat pentru 2 ani în

Canada, pe banii lui, ca să aprofundeze toate implicațiile bilingvismului deoarece La Belle Province era renumită pentru acest gen de studii. S-a întors și a creat o școală serioasă de traducători – în cadrul Universității – cu studenți care, cucerți de profesor, își petreceau toată ziua în laboratoare, cărora el, Gouadec, le furniza contracte (plătite, dar banii îi încasa pare-mi-se Universitatea care îi investea apoi în beneficiul studenților) reale de traduceri (îmi amintesc de un contract gigantic semnat cu Aérospatiale din Toulouse la care se lucra ani de zile în șir). Am fost și eu cucerită de experiența la care asistam (nu de Gouadec, personaj ursuz, puțin comunicativ și care te lăsa să te descurci cum poți de te întrebai de ce te-a mai adus acolo cu bursă pe banii contribuabilului francez) și mi-am spus că studenții noștri din ASE au cele 2 competențe cerute de meseria de traducător specializat: competența lingvistică, pe care le-o furnizam noi, profesorii „de la limbi”, și pe cea tehnică, oferită de cursurile lor de viitori economiști. La Rennes se mai dezbătea încă dilema dacă un traducător specializat trebuie să aibă o calificare în materia care făcea obiectul traducerii. Noi nu aveam nicio dilemă: ”ai noștri” erau numai buni pentru traducerile din vastul domeniu al economiei. Gouadec părea (cu el nu știai niciodată) mulțumit de perspectiva unei viitoare posibile ”școli” inspirate de el. Unde mă dezaproba era traducerea din română într-o limbă străină. El nu concepea limba străină decât ca ”limbă-sursă” în nici un caz ca ”limbă-țintă”. Într-un fel avea dreptate, dar i-am explicat că în momentul acela în România exista o mare cerere de traducere din română într-o limbă străină. În țară, am avut sprijinul necondiționat al Catedrei de franceză și al consilierului cultural al Ambasadei Franceze la București, Rodolphe Catalan. Fiu al unui revoluționar spaniol refugiat în Franța la sfârșitul războiului civil, Rodolphe își păstra pentru el reflecțiile pe care i le inspirau izbucnirile revoluționare și anticomuniste ale românilor dar era un manager extrem de eficient și sub o aparență mai degrabă posacă, îți dădea dovezi de reală prietenie când cu gândul nu gândeai. Ne-a făcut cadou (catedrei, bineînțeles) 4 ordinatoarele (gândiți-vă că eram în anul 1993!) pentru modulul nou înființat și ne-a ajutat de câte ori a fost nevoie. Modulul s-a bucurat de adeziunea studenților (tinerii sunt întotdeauna dornici de experiențe inedite), recrutarea se făcea pe bază de test scris și cei 10 studenți admiși urmau diferite cursuri – informatică, terminologie, traducere, retroversiune – timp de 3 ani. Unii abandonau pe parcurs, alții rămâneau până la sfârșit deși nu era foarte clar la ce avea să folosească ce învățaseră. Modulul a avut un mare ghinion: conducerea ASE-ului a refuzat sistematic (poate întemeiat, nu știu, nu mă pricep la argumente juridic-administrative și, spre rușinea mea, am abandonat repede această luptă cu birocrăția) transformarea lui în

personalitate juridică ceea ce ne-ar fi permis să participăm cu mari șanse la licitații (era epoca traducerii unui abundant material: acquis-ul comunitar care se făcea de multe ori după obiceiul pământului, adică ”după ureche” de către persoane mai mult sau mai puțin avizate în materie judiciară, vamală, contabilă, de transporturi etc etc) așa cum au făcut-o cei de la Universitatea din Cluj. Posibilitatea de a obține contracte remunerat ar fi fost, pentru studenți, un imens stimulent – și material (nu era o rușine, nu? să câștigi, ca student, un ban din munca ta, începând de prin 2000 asta a devenit regula) și moral (nu era o muncă ”degeaba”, era ceva real, util, valorizant). Ca să fiu sinceră, mă mir că în condițiile astea modulul a mai avut ”clienți”.

Am colaborat la multe manuale și antologii – de uz intern – dar mărturisesc că nu am dovedit nicio aplecare pentru studiile teoretice. Mi se părea că existau alții, mult mai îndreptății ca mine să o facă. Îmi repugnau însășiările – și acelea copiate de ici de colo – care nu aduceau nimic nou și pe care mulți țineau cu disperare să le publice ca să-și îmbogățească CV-ul. În afara unui opuscul *Pronume/Le pronom* (Ed. Meridiane) și a 2-3 studii despre unele aspecte ale traducerii nu am produs nimic demn de luat în seamă. Am tradus, în schimb, mult și cu plăcere: revista *Cahiers roumains de litterature* – înființată în 1975 de Adrian Marino și preluată de prof. Mircea Martin cu titlul actual *Euresis*, destinată exclusiv schimbului cu bibliotecile străine (o colaborare care a început în 1976 și durează și astăzi), toate scenariile filmelor făcute după 1990 de Lucian Pintilie, de la *Balanța la Tertium non datur*, 2 scenarii ale filmelor semnate de Cristi Puiu dintre care *Moartea domnului Lăzărescu* (am fost tare bucuroasă când o fostă studentă m-a sunat de la Paris să-mi spună că mi-a zărit numele pe generic), am tradus din franceză numai pentru edituri care contează (*Univers, Art, Paralela 45, Trei, Polirom, Editura ICR*).

La capătul a aproape 40 de ani petrecuți în ASE, bilanțul meu este mai degrabă pozitiv: dacă nu am fost privită niciodată ca ”una de-a casei” (eram ”de la limbi”, nu-i așa?) nu am fost nici respinsă, a fost o adevărată minune că am fost acceptată – cu dosarul pe care îl aveam și fără să am ”calitatea” de membru de partid. În afară de două personaje (rectorii Lupu și Aneta Spornic) de care îmi aduc aminte cu oroare – de o răutate ieșită din comun, absurzi în pretenții, teroriști cu program și din convingere – toți ceilalți colegi au fost decenti, unii chiar binevoitori, politicoși. Într-un moment extrem de dificil pentru mine provocat de un denunț cu caracter politic (ca și cum n-aveam și așa destule probleme pe partea aceasta), decanul facultății de Comerț, Alexandru Puiu și rectorul Gheorghe Dolgu m-au ajutat extrem de eficient și, *nota bene!*, fără să le-o cer. Aflaseră prin ce treceam și au intervenit hotărât la ”forurile competente” explicând și pentru ce mă

susțin. Un adevărat act de curaj pentru vremurile acelea pentru care lei sunt adânc recunoscătoare. Atitudinea indulgent-binevoitoare a colegilor din ASE nu era puțin lucru: fără să ne-o spună, în general, majoritatea ne considerau pe cei de la limbi un fel de apendice mai mult sau mai puțin folositor (mă tem că în unele cazuri chiar aveau dreptate și apoi, ASE-ul era citadela lor, a economiștilor). Mi-aduc aminte că Anica Moțiu, de la catedra de Comerț Exterior care mi-a fost realmente dragă și de la care am învățat o mulțime de lucruri utile în materie de tehnici de comerț m-a întrebat odată de-a dreptul: ”Și ce faceți voi acolo, la limbi, numărați vocale și consoane?” Un punct de vedere foarte utilitarist – Anica voia să știe cu ce ne pierdem noi vremea.

Și apoi au fost studenții – când intram în clasă uitam de toate contrarietățile, iritățile, neajunsurile. Trebuia să fiu acolo doar pentru ei. Și, în cele mai multe cazuri, ei îmi răspundeau ”prezent”.

În general, nu cred că trebuie să fac mare caz din trecerea mea prin acest loc. Am făcut și eu ce am putut, cum am putut, cu convingerea nezdruccinată că am o datorie de împlinit – față de copiii care veneau (aveau, n-aveau chef) la întâlnirea cu mine și față de statul (de fapt față de plătitorul de impozite) care mă plătea – mult-puțin, e o discuție care nu-și are rostul aici.

Despre Doina Burada

Doinița – apelativul pe care i-l dădea majoritatea colegilor și prietenilor cu toate că silueta ei statuară se preta mai puțin la el, Doina-Doinița, deci, era bună, de o bunătate fără fisură, atât de bună încât și acum, după atâția ani de la trecerea ei la cele veșnice, este primul lucru care îți vine în gând când o evoci. O bunătate neverosimilă pentru lumea de azi, care se exprima într-o discreție plină de tact care era departe de a fi nepăsare, în lipsa oricărei urme de invidie, în generozitatea cu care împărțea cu ceilalți bucuriile, chiar și cele mărunte, bancurile, soluțiile salvatoare, știrile îmbucurătoare, cărțile bune atât de greu de procurat pe atunci, filmele video (Ah! ”Doctor Jivago” văzut la ea în 1980, într-o noapte în care ninsoarea transformase Bucureștiul în stepă rusească viscolită!) rețetele de bucătărie. Râdea cu poftă, molipsitor și nimeni nu a auzit-o adresându-se acră sau agasată unui coleg care nu-și făcea treaba în perioada când a acceptat să fie șefă de catedră – mai mult, cred eu, ca să rezolve o situație care amenința să devină explozivă.

Singura dreptate care i s-a făcut Doinei, după o viață prea scurtă și fără nicio comună măsură cu lumina pe care a revărsat-o în jurul ei, este duiosia nedezmințită cu care, toți, ne gândim la ea.

DOINA BURADA

de Delia VASILIU

Am avut norocul să întâlnim și un înger în viața noastră. Doinița Burada era de o rară generozitate și bună ca pâinea caldă. Semăna cu o valchirie blondă și, când apărea, parcă se făcea lumină. În prezența ei orice gând rău sau meschin dispărea.

Un singur lucru nu putea ea tolera, și anume, obraznicia. Oamenii obraznici îi deveneau pe loc antipatici. De o modestie rară, Doina era o persoană inteligentă și profundă. Puțină lume știa cât de bine cunoștea ea, pe lângă franceză, limba germană. Alegerea făcută pentru tema tezei de doctorat – la care mai lucra încă în timpul bolii care i-a adus sfârșitul – nu era întâmplătoare. Avea o adevărată pasiune pentru filozofia lui Pascal, cel care ne spunea cât de fragilă este ființa umană, dar și cât de nobilă prin darul gândirii.

Dupa Revoluție am organizat împreună o modestă acțiune filantropică numită “Ciocolata de Crăciun”. Fiecare membru al catedrei, dar și alți colegi din facultate, dona o ciocolată mare, iar noi mergeam cu niște coșuri mari să le împărțim copiilor unei școli dintr-un cartier sărac de la marginea Bucureștiului. E greu de imaginat, dar unii nu văzuseră ciocolată în viața lor. În decursul anilor, niciodată vreun alt membru al catedrei nu m-a însoțit în această acțiune, în afară de fidela mea Doina. Pentru ea, a face binele era o necesitate organică.

Avea plăcerea de a-i răsfăța pe cei din jur și primea la ea acasă ca o regină. Prea curând chemată la Domnul, ne-a lăsat o amintire încă minunată de vie.

IOAN PETRE CENUȘE

de Delia VASILIU

Am absolvit liceul Gheorghe Șincai din București în 1960. Între anii 1960–1965, am urmat cursurile facultății de Limbi romanice, clasice și orientale, secțiile limbă și literatură franceză, limbă și literatură română (ambele principale). Lucrarea de stat, sub conducerea profesorului N. Condeescu, a avut ca subiect limbajul de specialitate în Enciclopedia lui Diderot.

Vasile Glonț, profesorul meu de limba franceză din liceu, o personalitate în domeniu, autor de manuale și dicționare, a fost cel care mi-a marcat cariera alături de profesorul Ion Vicol, de la liceul Mihai Viteazul unde am făcut practica pedagogică în anul IV. Acesta m-a încurajat să urmez cariera didactică spunându-mi că am stofă de profesor.

În 1965, pe 30 noiembrie, după efectuarea stagiului militar, m-am reîntors, ca profesor de data aceasta, la liceul Gheorghe Șincai, fiind cel mai tânăr cadru didactic din școală. Îmi amintesc și acum momentul în care am intrat în cancelarie. De fapt, era prima dată când intram acolo. Toți profesorii erau la ore. Am făcut turul mesei și m-am așezat pe un scaun. Secretarul, pe care-l cunoșteam, mi-a atras atenția că fiecare profesor are propriul lui scaun iar eu, ca nou venit, nu aveam încă unul. Atunci, m-am așezat pe calorifer.

În 1972, am dat concurs pentru a ocupa postul de asistent la Catedra de Limbi romanice din ASE. Nu m-a anunțat nimeni dacă am luat sau nu concursul, așa că la 1 octombrie am dat un telefon. Vocea de la celălalt capăt al firului, destul de intrigată, m-a anunțat că nu m-am prezentat la post. M-am conformat și m-am grăbit să deschid ușa Catedrei de limbi romanice, situată la acea vreme la etajul 4, clădirea Eminescu. Am fost plăcut impresionat să văd la masă un grup de tineri și tinere veniți la ASE cu un an înainte: Viorel Ștefăneanu, Nina Ivanciu, Rodica Stoicescu, Elena Pavel, Manuela Popescu. Am avut surpriza plăcută să o văd și pe doamna Lelia Băluș, venită în același an, prin transfer, de la Universitate. Pentru o clipă, n-am mai știut dacă sunt la ASE sau la Facultatea de limbi străine.

Am fost întâmpinat, cu zâmbetul pe buze, de Sabina Drăgoi Osman, șefa de Catedră, care mi-a urat bun venit. În același an, 1972, o parte din garda veche a profesorilor de limba franceză a ieșit la

pensie: doamna Eva Ivanier, fosta șefă de Catedră, domniile Matei Cristescu și Leseanu.

Îi știam pe o parte dintre colegi înainte să vin la ASE. Pe Ileana Crăciunescu, de exemplu, am cunoscut-o pe când era profesoară la liceul Aurel Vlaicu, la cercurile metodice. Fără să știu că vom deveni colegi la ASE, ne-am împrietenit împrumutându-ne cărți polițiste în franceză sau italiană. O prietenie care a durat până la sfârșitul vieții ei, în 1987. Am rămas însă în legătură cu fiica ei, Irina Crăciunescu, profesoară și ea de franceză și italiană. Între anii 1992–1999, am fost coleg și cu Irina la Catedra de limbi romanice din ASE.

Pe Luminița Brăileanu am cunoscut-o prin intermediul unei prietene comune, chiar „în exercițiul meseriei”, dacă pot spune așa. Curios să văd cum se desfășoară un seminar de limba franceză la ASE, am asistat, cu două luni înainte de concurs, la un seminar al ei. Am fost impresionat de calitatea predării dar și de relațiile apropiate dintre ea și studenți.

În primul an de învățământ la ASE, am avut ore la facultățile de Contabilitate, Finanțe și Economie agrară. Ca să fiu sincer, trebuie să spun că studenții nu prea manifestau un interes deosebit față de limba străină, iar nivelul lor de cunoștințe în limba franceză era mult inferior față de cel al elevilor de la prestigiosul liceu Gheorghe Șincai, de unde veneam. Când am intrat în clasă, am fost de-a dreptul impresionat. Prezența sută la sută. Am început să le vorbesc în franceză, așa cum făceam la liceu. Liniște de mormânt. Nici o reacție. Ce se întâmplă, i-am întrebat eu, destul de îngrijorat. Vorbiți foarte frumos și sună foarte bine, mi-au răspuns ei, dar nu înțelegem nimic.

Lucrurile s-au schimbat când am început să am ore la Facultatea de Comerț Exterior, devenită după 1990 facultatea de Relații Economice Internaționale și la Facultatea de Comerț, secția Turism. Nivelul de cunoștințe al studenților în limba franceză era foarte bun datorită, pe de o parte, unei selecții riguroase la concursul de admitere, iar pe de altă parte, numărului mare de ore de limbi străine, în special franceză și engleză, pe parcursul celor 5 ani de studii universitare, învățământ de zi și seral: (limba principală 6 ore, limba secundară 4 ore). Aș putea spune că în perioada 1969–1974, a fost o adevărată

„explozie” a orelor de limbi străine, ceea ce explică numărul mare de cadre didactice noi venite la cele două Catedre de profil.

Acest interes față de limbile străine în ASE a continuat și câțiva ani după 1990. Ceea ce mi-a permis mie și colegilor mei să organizăm diferite activități în limba franceză în afara seminariilor propriu-zise.

Michaela Gulea a fost inițiatorea unor serate renumite în limba franceză, la organizarea și realizarea cărora am participat împreună cu studenții mei. De asemenea, doamna Lelia Băluș a înființat un cerc de teatru în limba franceză unde eu asiguram fondul muzical. Îmi amintesc cu plăcere de entuziasmul cu care studenții se implicau în aceste activități extra didactice și, de ce nu, de satisfacția mea, a noastră, ca profesori, pentru că reușeam astfel să lărgim orizontul cultural al studenților noștri.

Să revin acum la activitatea mea didactico-administrativă. În 1975, semestrul II, profesorul Ohanes Bedighian a devenit șef de Catedră. Mi-a mărturisit, chiar de la început, intenția lui de a mă forma pentru a prelua șefia Catedrei. Așa am aflat, în timpul numeroaselor „ședințe de antrenament” la Casa Universitarilor, că cel mai bun vasodilatator este un coniac la aperitiv. Din păcate, în timpul numeroaselor zile și mai ales nopți în care am lucrat la statele de funcțiuni împreună cu șefele de Catedră, pe parcursul multor ani, acest „vasodilatator” nu prea mi-a fost de folos. L-am înlocuit cu succes cu multe cafele tari.

Tot pe linie administrativă, am avut relații foarte bune cu decanii și prodecanii din acea perioadă: Alexandru Albu, Alexandru Puiu sau Călin Vîlsan.

Aruncând o privire asupra activității mele didactice, îmi dau seama că am colaborat foarte bine cu majoritatea colegilor mei la elaborarea de manuale, culegeri de texte sau de exerciții, cursuri practice publicate fie la editura ASE, fie la editurile Niculescu sau Oscar Print. Le-aș aminti pe Gabriela Lupchian, Michaela Gulea, Gabriela Dijmărescu sau Maria Dipșe.

Am făcut și multe traduceri simultane în cadrul Fundației Drăgan. Am fost la o conferință în Coreea de Nord, împreună cu M. Gulea și Lolita Tăutu, unde am asigurat traducerea simultană.

Pe lângă limba franceză, am predat și limba română prin italiană sau engleză, studenților străini în cadrul programului Leonardo, iar până în anul 2009, am avut ore la INDE.

Îmi amintesc cu plăcere de atmosfera din colectivul Catedrei de limbi romanice din anii '70-'90. Poate tocmai din cauza situației politice atât de apăsătoare din acei ani, mă simțeam printre colegii mei ca într-o oază de normalitate, profitând de orice ocazie pentru a ne întâlni și în afara spațiului instituțional. Tineri și mai puțin tineri ne simțeam bine împreună fie la Casa Universitarilor, de 8 martie, fie la domiciliul colegilor, cu diferite ocazii. Foloseam fiecare prilej pentru a ne întâlni și cu colegii de la celelalte Catedre, inclusiv în perioada concursurilor de admitere când mâncam împreună la Casa Oamenilor de Știință (COȘ).

Tot cu plăcere îmi amintesc și de foștii mei studenți de care am fost foarte legat, ca și ei de mine, de altfel. Cu mulți am rămas în legături de prietenie după terminarea facultății. Îi revăd periodic la aniversările de promoții dar și la evenimentele personale ale unora dintre ei. Unii au devenit cadre didactice în ASE: Ioana Cecilia Popescu (Curta), acum prodecan la Facultatea de Marketing, Mihai Diaconescu, conferențiar la Catedra de Marketing.

Să nu-l uit, dar cum aș putea, pe Gheorghe Hagi pe care l-am avut student trei ani la Facultatea de Comerț. Se transferase de la Universitatea Craiova la Sportul Studențesc și primul semestru l-a făcut la zi fiind deosebit de activ la seminar. Apoi s-a transferat la seral unde a fost tot studentul meu.

Au fost și momente dramatice pe care le retrăiesc și acum cu aceeași intensitate. Dacă mă gândesc la cutremurul din 1977, îmi dau seama ce lecție de viață a însemnat pentru mine. Profesori și studenți au dat dovadă de solidaritate ajutându-i pe cei care au rămas fără nimic în urma prăbușirii imobilelor în care locuiau. Eu însumi am sprijinit material, pe cât am putut, pe unul dintre studenții rămași fără locuință în urma cutremurului. Acest om mi-a devenit prieten bun și, la rândul lui, m-a ajutat la nevoie. Sunt lucruri care nu se uită ușor.

ADRIANA CHIRIACESCU

de Maria DĂRĂBANȚ

Maria Dărăbanț: Dragă Adriana, este o adevărată plăcere pentru mine că ai acceptat să ne împărtășești câteva din gândurile și experiențele care te leagă de ASE.

Adriana Chiriacescu: Și eu mă bucur de această întâlnire, cu atât mai mult cu cât survine în an aniversar pentru ASE. E bine ca, din când în când să facem bilanțul muncii noastre, nu neapărat scriptic, ci prin intermediul memoriei afective.

M. D.: O să te rog, pentru început, și nu numai de dragul formalității, să-mi împărtășești câteva din datele tale biografice cele mai importante.

A. C.: Am absolvit Universitatea București, Facultatea de Limbi Germanice, Secția: Limba și literatura engleză/limba și literatura română. În prezent sunt Profesor Universitar, Doctor în pedagogie, specializarea Științele educației. Din cursurile la care am participat în străinătate aș menționa *Teaching Business English*, curs organizat în Marea Britanie, de Universitatea St. Mark & St. John, Plymouth și Cursul de comunicare în procesul negocierii afacerilor organizat de British Council.

M. D.: Ce personalități au contribuit la formarea profesională în domeniul limbilor moderne ?

A. C.: Leon Levițchi, Ana Cartianu, Andrei Bantaș și Ioan T. Radu în domeniul științelor educației.

M. D.: Te-aș ruga acum să-mi vorbești despre perioada în care ți-ai desfășurat activitatea în ASE.

A. C.: Am început activitatea din ASE în 1972, la Catedra de limbi străine, ulterior denumită Catedra de limbi moderne, nume păstrat până în 1990, când catedra s-a despărțit în două: romanice și germanice, iar denumirea de „comunicare în afaceri” s-a adăugat ulterior, la sugestia mea, numele devenind Catedra de limbi germanice și comunicare în afaceri. Am fost șefa acestei catedre din 1990 până în 1999.

M. D.: Ce limbă sau limbi ai predat și la ce facultăți ?

A. C.: Am predat engleză de afaceri la Facultatea de Comerț Exterior și la Facultatea de Finanțe. Facultatea de Comerț Exterior s-a

desființat în 1979, dacă țin bine minte anul, și s-a unit cu Facultatea de Comerț. După 1990 s-a înființat Facultatea de Relații Economice Internaționale, în cadrul căreia a funcționat și catedra noastră. La Facultatea de Studii Economice în Limbi Străine (SELS), pe lângă engleză de afaceri, am predat limba română și limba română de afaceri.

M. D.: Ai predat și la alte instituții de învățământ, de alt tip?

A. C.: Înainte de 1990, am ținut cursuri postuniversitare de limbă engleză de afaceri organizate de Ministerul Comerțului Exterior, precum și cursuri de limbă engleză la Universitatea Populară, București. După 1990, am predat la Universitatea Creștină Dimitrie Cantemir, în cadrul Facultății de Filologie, cursuri de limbă engleză contemporană și fonetică, iar la Universitatea Româno-Americană am predat comunicare de afaceri intra și interorganizaționale în limba engleză.

M. D.: S-au întrepătruns activitățile din ASE cu cele din afara ASE-ului?

A. C.: Da și nu. Erau situații în care materialul predat în ASE era aprofundat în cadrul cursurilor postuniversitare predate la întreprinderile de comerț exterior, dar și cazuri în care materialul era complet diferit, precum cursurile de fonetică sau cele de limbă engleză contemporană. Un alt curs deosebit și care merită menționat este cel din cadrul Facultății SELS, de Cultură și civilizație britanică.

M. D.: Cum a fost primit acest curs?

A. C.: Excelent! Era vorba de un curs facultativ, cu un credit, deci doar curs, fără seminar, organizat pe tot parcursul anului I. Participarea studenților era masivă. Unii stăteau și pe jos, cred ca la un singur curs participau aproximativ 150 de studenți. Exista noutatea unor filmulețe documentare din Marea Britanie. Cursul a durat câțiva ani de zile. La finalul cursului, în fiecare an, era invitat un lector din Marea Britanie, care vorbea unui amfiteatru arhiplin, această prezență impresionându-i de fiecare dată în mod deosebit.

M. D.: De ce s-a renunțat la acest curs ?

- A. C.: S-a trecut la învățământul de 3 ani – se preda doar un semestru, în anul II, cu un curs la două săptămâni. Nu a mai avut același impact.
- M. D.: *Să trecem acum la câteva date bibliografice. Știu că ai avut, și încă ai, o activitate publicistică remarcabilă. Te-ăș ruga să menționezi câteva din cărțile, dicționarele sau studiile cele mai semnificative.*
- A. C.: Aș vrea să amintesc în primul rând câteva lucrări de succes: *Corespondența în afaceri*, carte în format bilingv, engleză și română, apărută la Editura Teora și care s-a republicat în ediții succesive timp de peste 15 ani. Apoi o apariție publicistică dragă mie, *Introducere în cultura și civilizația britanică*, publicată la Editura ASE. *Comunicare interumană-comunicare în afaceri*, carte care încă figurează în bibliografia studenților. Apoi, *Negociatorul de afaceri și competențele de comunicare* și, nu în ultimul rând, *Language Study and Practice: the Noun and Determiners*, lucrare folosită la Universitatea Dimitrie Cantemir. La acestea se adaugă numeroase cursuri, manuale și articole.
- M. D.: *Ce-mi poți spune despre Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri? Am văzut cam ce cursuri se predau și la ce facultăți, dar care ar fi colegii pe care îi reții în mod special și din ce motive?*
- A. C.: Pe toți colegii și din toate motivele la un loc, nu vreau să omit pe nimeni, n-am uitat pe nimeni, îi rețin pe toți și cu mare drag.
- M. D.: *Care din foștii tăi studențiau devenit personalități?*
- A. C.: Daniel Dăianu, Florin Bonciu, Dan Popescu, Marinela Burduja, și mulți, mulți alții.
- M. D.: *Dragă Adriana, după o experiență de o viață, cum ai descrie, în câteva cuvinte, instituția ASE, cea care ți-a jalonat, practic, cariera?*
- A. C.: O instituție de prestigiu și foarte serioasă. Dincolo de aspectul strict profesional, e vorba de relațiile interumane care au fost de neegalat, și pot spune acest lucru din perspectiva unei persoane care a lucrat în mai multe instituții. Colegii, dincolo de activitatea lor de un înalt nivel profesional, erau foarte calzi, întotdeauna gata să te ajute, să te sprijine, să colaboreze. Chiar și atunci când aveau o funcție de conducere, erau în primul rând profesioniști și colegi – oameni de foarte mare caracter. Cred că, din punctul acesta de vedere, ASE a reprezentat o școală de format caractere.
- M. D.: *Îmi vorbeai adineauri de periplusul tău profesional la mai multe instituții. Cum a fost colaborarea cu partenerii externi, centre sau institute culturale din țară sau din străinătate?*
- A. C.: Aceste colaborări au avut ca scop principal sprijinirea procesului de învățământ din ASE prin materialele oferite și experiența de muncă. Se stabilea astfel o legătură între activitatea practică și învățământul superior. ASE avea, înainte de 1990, dublă subordonare, în funcție de specificul facultăților, față de Ministerul Educației, respectiv Ministerul Comerțului Exterior, Ministerul de Finanțe, Ministerul Turismului și altele. Se ofereau materiale autentice care deveneau materiale didactice, iar ei își manifestau disponibilitatea de a colabora – viitorii profesioniști erau aleși de pe băncile ASE – legătura cu domeniul practic era reală și productivă. Nu sunt nostalgică, dar asta este. În cazul materialelor didactice, existau referenți de specialitate proveniți din instituții de profil, de exemplu Institutul de Economie Mondială sau Camera de Comerț și Industrie. Ulterior, colaborările s-au extins cu Consiliul Britanic – de exemplu, Programul Prosper, început în 1991, a durat 5-6 ani, organizându-se cursuri de pregătire atât în țară cât și în străinătate – pentru modernizarea învățământului de limba engleză. S-au oferit cadrelor didactice burse de studiu, materiale didactice, calculatoare, toate din fonduri britanice, cu scopul formării profesionale a acestora.
- M. D.: *Ca să încheiem într-o notă mai mult sau mai puțin didactică, ar exista, hai s-o numim, „o lecție de viață” pe care ai dori să ne-o împărtășești?*
- A. C.: Cred că un moment cu adevărat emblematic și cu puternică încărcătură umană ar fi cel din 1977, când clădirile ASE au fost afectate de cutremur. Pe lângă consolidările făcute de specialiști, în vara lui 1977, profesorii au lucrat cot la cot cu studenții pentru refacerea clădirilor, scos moloz etc. Toată lumea s-a mobilizat, fără să fie o obligație, toți am lucrat cu dedicație. A fost un model de prietenie, de colaborare, de devotament față de instituția la care lucram. Era, dacă vrei, dovada cea mai vie că în această instituție te simțai bine, ca într-o familie. Fiecare a venit, și a venit să facă ce a putut, ca pentru propria familie, nimeni nu s-a simțit ofensat pentru muncile făcute. Cred că asta este o lecție. A fost un model de solidarizare și solidaritate a oamenilor. Până la urmă, este important, atunci când tragi o linie, ce anume rămâne. Pentru mine ASE este o amintire și totodată o prezență foarte plăcută care mă dinamizează și mă îndeamnă la noi proiecte.

HULDA CONSTANTINESCU

de Lora CONSTANTINESCU

Date biografice

Provenită dintr-o Bucovină influențată și în anii interbelici de valorile spațiului cultural de limbă germană, **Hulda Constantinescu** a absolvit în 1954 Facultatea de Limba și Literatura Română din Universitatea București, cu specializarea *limba și literatura germană*¹. Prin repartiție este încadrată (ca preparator) la catedra de limbi străine a Institutului de Comerț Exterior (care în 1956 fuzionează cu A.S.E. București), intrând astfel în ambianța celor 3 colective de limbi străine din ASE². Între 1955–1975 a fost mai întâi asistent suplinitor, ulterior titular la Catedra de limbi străine (colectivul de limba germană), iar urma concursului de promovare/titularizare pe post de lector din 1975, a deținut această funcție până în 1986, anul pensionării. A slujit astfel cu dăruire profesia de cadru didactic universitar timp de 32 ani.

Disparația ei în anul 1997 nu a trecut neobservată de foștii colegi și chiar foști studenți. S-ar putea spune că destinul său a fost să reamintească celor din jur că abnegația și cultivarea spiritului pot adesea primi înfățișări neostentative, dar care produc mereu ecou.

Date profesionale

În calitate de profesor de limba germană economică, Hulda Constantinescu a predat limba germană la toți anii de studiu și la toate formele de învățământ din epocă (zi, seral, fără frecvență) ale mai multor facultăți din ASE, unde existau grupe de lb. germană (Comerț, Finanțe, Contabilitate, Economia Industriei, etc. A considerat colaborarea cu Facultatea de Comerț Exterior ca pe un punct culminant al activității ei didactice, dedicând unor activități extra-curriculare (dar benefice pentru formația academică și de specialitate a studenților acestei facultăți) mult din capacitățile sale socio-pedagogice. Astfel, Hulda Constantinescu a fost unul dintre organizatorii cursului de cultură și civilizație germană de la sfârșitul anilor 60', care, deși desfășurat în condiții modeste, a reușit să susțină interesul studenților pentru limba și cultura germană.

Hulda Constantinescu a fost co-autoare a mai multor manuale de limba germană pentru studenții economiști, publicate în cadrul ASE între anii 70-80. În mod deosebit trebuie amintit aportul ei la elaborarea volumului *Limba și corespondență comercială germană* din 1971, care a reprezentat una dintre primele lucrări de o înaltă ținută științifică în sfera predării limbajului economic al limbii germane în România. Pe de-altă parte, dacă ar fi reușit să încheie activitatea de cercetare în sfera literaturii germane în cadrul doctoraturii (pe tema *Grotescul în proza lui Günter Grass*), Hulda Constantinescu ar fi avut șansa să-și facă cunoscută munca de pionierat în cadrul Germanisticii din România. I-a fost dedicat un mic studiu pe marginea romanului „Mein Jahrhundert” al lui Günter Grass, publicat în anul 2000, în revista „Dialogos” a Catedrei de Limbi Romanice și Comunicare în Afaceri.

În viața ei „oficială”, de cadru didactic universitar, Hulda Constantinescu și-a asumat această profesie ca pe un deziderat fundamental. În documentația comisiei de concurs pentru postul de lector din 1975³, prof. univ. dr. Al. Albu sublinia „rigoarea profesională” a candidatei Hulda Constantinescu. A încercat mereu să depă-

1 Conform Diplomei de absolvire de la Universitatea București

2 Vezi Arhiva A.S.E., memoriul de activitate al lector univ. Hulda Constantinescu, din dosarul de concurs nr. 1555/1975.

3 Vezi Arhiva A.S.E., referatul președintelui comisiei de concurs, dosar de concurs nr. 1555/1975.

șească dificultățile și greutățile, știind că atuurile sale de bază sunt calitatea umană și cea profesională. Hulda Constantinescu a pledat constant pentru profesionalism – chiar dacă cineva ar observa aici o înclinație spre „perfecționism” –, cu care de fapt toți membrii colectivului au făcut față constrângerilor profesiei, într-un timp în care școlii i se cerea foarte mult și i se oferea destul de puțin.

Stagii de formare profesională

A participat la 2 stagii de perfecționare în specialitate (limba și literatura germană, metodică predării limbii germane) din cadrul Școlilor de vară universitare, organizate în R.F.G., de către Institutul Goethe din München.

Lucrări didactice, publicate în colaborare

- *Limba și corespondență comercială germană*, alături de Lucia Berciu (coord.) și Lucia Popescu, Editura didactică și pedagogică, București, 1971.
- Cursul universitar de Limba germană pentru începători, alături de Maria Mihalciuc, Alexandra Purcel și Laura Mureșan, LITO A.S.E., edițiile 1980-1984.
- Cursului universitar de corespondență comercială germană (*Deutsche Handelssprache und Korrespondenz*), alături de Maria Mihalciuc (coord.), coautori Alexandra Purcel și Dan Nicolae, LITO A.S.E., 1980.
- *Limba germană pentru economiști – Deutsch für Wirtschaftler. Pentru uzul studenților*, alături de Maria Mihalciuc, Alexandra Purcel și Laura Mureșan (reeditare). LITO A.S.E., 1989.

Participări la conferințe și simpozioane

Din motive binecunoscute, nu a putut participa la manifestări științifice internaționale. A participat la sesiunile științifice organizate sporadic la nivelul catedrei, în anii '80.

A. Despre Departamentul Limbi Moderne și Comunicare în afaceri

Departamentul de a fi un spirit auster, Hulda Constantinescu a încercat să trăiască viața de colectiv, așa cum era ea în epocă. În cadrul a ceea ce era în anii '60-'70 Catedra de limbi germanice (lb. engleză și lb. germană), dar și pe fundalul activității comune cu celelalte colective de limbi străine, a dezvoltat relații de strânsă colegialitate și uneori de prietenie. Marianne Bidian (lb. germană), Livia Galiș, Adriana Chiria-

cescu, Virgil Lefter, Al. Hollinger (lb. engleză), sau Mihaela Gulea, Doina Burada, Ion Cenușe (lb. franceză) sau Lolita Tăutu (lb. spaniolă) sunt doar câțiva dintre cei (membri ai diferitelor generații) de care s-a simțit apropiată.

Micul colectiv de limba germană a reprezentat însă o a doua familie. De conf. dr. Maria Mihalciuc au apropiat-o sorginta bucovineană precum și tandemul de lucru creat în anii de doctoratură, peste decenii o relație de reală prietenie. A apreciat la lect. univ. Alexandra Purcel dezinvolvura, spiritul de echipă, dorința de într-ajutorare. La cea care s-a integrat în 1980 în colectiv, pe atunci asist. univ., actualmente prof. univ. dr. Laura Mureșan, a admirat energia afirmării și a intuit o mare forță creatoare. La începutul anilor '90 s-a bucurat intens, atunci când a putut preda fiicei sale „ștabela” de profesor de limba germană, și când a constatat prezența altor (mai tineri) profesori cu dublă specializare, de limba engleză și limba germană, cu care urma să fie reformat treptat studiul limbilor străine în A.S.E..

B. Despre ASE (București / centre teritoriale)

Rutina activității profesionale (printre altele, activitatea de traduceri economice, examenele de admitere la facultatea de Comerț) a adus-o pe lect. univ. Hulda Constantinescu în apropierea altor colegi, de la alte Catedre și discipline. Organizarea cursurilor de limbi străine pentru cadrele didactice din ASE a oferit multora dintre cei care au frecventat aceste activități prilejul de a vedea în mult prea *dificila limbă germană*, odată cu simplul mijloc de comunicare (din anii 80' cu importanță crescândă pe plan european), un puternic factor de cultură. Nu este întâmplător faptul că unii dintre aceștia vor avea, peste decenii, un cuvânt de spus în susținerea prezenței limbii germane în curriculele facultăților.

C. Despre parteneri externi

În urma primului acord de colaborare culturală cu Republica Federală Germania, a participat între anii 1970-1973 la 2 stagii de perfecționare în specialitate (limba și literatura germană, metodică predării limbii germane, cultură și civilizație germană) la Institutul Goethe din München. Aceste stagii au reprezentat pentru Hulda Constantinescu o deschidere către un nou orizont de cunoaștere.

D. O lecție de viață

A conștientizat de timpuriu faptul că „tineretea fără bătrânețe și viața fără de moarte” a unui dascăl, a unui formator, se află, dincolo de cartotecile bibliotecilor, mai degrabă în mintea și sufletul celor din jur.

4 Vezi date despre colectivul de lb. germană în Răcilă, E., *Studii și documente 1913-1993*, A.S.E., partea I, A.S.E., 1993, p. 37.

Vezi și materialul intitulat „Istoricul limbii germane în Academia de Studii Economice București” / *Istoricul disciplinei*, manuscris, sept. 2012, redactat de către lect. univ. dr. Lora Constantinescu

ILEANA CONSTANTINESCU

de Lora CONSTANTINESCU

Date biografice

Absolventă a Universității București (1973), Facultatea de limbi române, clasice și orientale, secția franceză-română. Doctor în filologie din 1980. Pentru formarea mea în domeniul cercetării științifice un rol deosebit l-au avut prof. univ. dr. Angela Ion de la Universitatea București care mi-a îndrumat lucrarea de licență, acad. Alexandru Graur care mi-a îndrumat teza de doctorat, acad. Nicolae Constantinescu, tatăl meu, care m-a îndemnat să citesc literatură economică pentru a înțelege corect sensul termenilor economici și a putea face apoi lucrări în domeniul terminologiei economice care să fie utile studenților; Michel Danilo, creatorul francezei de afaceri și Jean Marcel Lauginie, economist francez pasionat de terminologia economică, foștii mei profesori de la CCIP, m-au format ca un bun pedagog în domeniul predării francezei de afaceri și a terminologiei economice.

Date profesionale

Lucrez la ASE din septembrie 1973 când pe baza repartiției am fost încadrată ca asistentă la catedra de limbi străine și am predat limba franceză. Am predat la început la Facultatea de Contabilitate, la Facultatea de Comerț Exterior și la Facultatea de Planificare și Cibernetică Economică și apoi la Facultatea de Comerț.

Am predat de asemenea cursuri de franceză și în cadrul Băncii române de comerț exterior între 1980–1988 unde lucrau în paralel și alți colegi de la catedra de limbi străine din ASE ca de exemplu: Sabina Drăgoi care preda franceza, Ioan Petre Cenușe care preda, de asemenea, franceza, Lucia Berciu care preda germana, Alfred Hărlăoanu care preda rusa, Fulvia Turcu care preda engleza, Liliana Șoptoreanu care preda spaniola.

După Revoluție am colaborat împreună cu aceiași colegi la PERCOMEX, dar între 1992-1997 am colaborat și cu Institutul francez unde am ținut cursuri de franceză curentă, dar și cursul de franceză comercială, iar cursanții mei au primit diplome cu valabilitate

internațională, eliberate de Camera de Comerț și Industrie din Paris, corectarea tezelor făcându-se la Paris, la CCIP.

Am colaborat în foarte bune condiții cu decanatele facultăților unde am predat și am cunoscut mulți colegi din ASE cu care am predat la învățământ la distanță în provincie ca de exemplu: Chițu Alberta, prof. univ. dr. La catedra de contabilitate, Liana Anica-Popa, conf. univ. dr. la catedra de informatică de gestiune, Radu Raisa, prof. univ. dr. la catedra de politologie, Butescu Constanța Virginia, lector la catedra de matematică etc.

De asemenea, dintre colegii din ASE cu care am colaborat foarte bine o menționez pe lector univ. dr. Adriana Moțaru de la catedra de drept, o profesoară deosebită cu care am elaborat un dicționar juridic român-francez-englez și un altul român-francez-german la care am antrenat și profesori de engleză și germană și avocați, iar dicționarele au apărut în 2010 și 2009 la Editura Milena Press.

De asemenea, am elaborat împreună cu lector dr. Adriana Moțatu lucrarea Studii de caz. Drept civil, penal, comercial, apărută în 2009 la Milena Press; pasiunea mea pentru drept mi-a călăuzit pașii spre această facultate pe care o urmez de doi ani. Tot împreună cu Adriana Moțatu am elaborat în 2012 *Dicționar juridic cu definiții minimale român-francez*, apărut la Editura Milena Press pe CD.

Din 1994, sunt membră a „Asociației române a profesorilor de limba franceză”, iar din anul 2000 sunt membră a asociației franceze „Actions pour promouvoir le français des affaires”, al cărei președinte este economistul Jean Marcel Lauginie, unul din foștii mei profesori de la Camera de Comerț și Industrie din Paris. Ca membră a acestei asociații, am fost rugată în fiecare an să creez noi termeni francezi pentru termenii economici și din domeniul afacerilor anglo-saxoni intrați în franceză, propunerile mele ajungând prin intermediul domnului Lauginie la comisia de terminologie economică din cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor de la Bercy. În cadrul asociației „Actions pour promouvoir le français des affaires” am primit două medalii, una în 2002 în Cité Internationale universitaire cu prilejul zilei

francezei de afaceri, manifestare organizată sub egida Ministerului Culturii din Franța, medalia fiindu-mi acordată pentru întreaga mea activitate în domeniul francezei de afaceri, iar a doua medalie am primit-o în 2004 pentru manualul meu *Le français des affaires*, apărut în 2004 la Editura Milena Press, manual care a avut ca referenți științifici pe Henry Vincent și conf. univ. dr. Claude Diguoire.

O lecție de viață

Meseria de profesor pe care am îmbrățișat-o provenind și eu dintr-o familie de profesori, dăruți și ei ca și mine meseriei, a fost o lecție de viață, mai precis o lecție pe care am pregătit-o toată viața. Este vorba de o lecție care a însemnat cercetare științifică în domeniile lingvisticii, interculturalității, economiei, geografiei și dreptului. O lecție care m-a dus de la teorie la crearea unei întreprinderi, la formarea a 38 de generații de studenți cărora le-am transmis toate cunoștințele mele, la publicarea unor lucrări de pionierat pe piața românească a cărții și unele pe piața mondială a cărții.

ILEANA și IRINA CRĂCIUNESCU

de Delia VASILIU

Pe Ileana Crăciunescu am cunoscut-o în 1970 la un curs de perfecționare organizat de IPCD pentru profesorii de limba franceză din capitală. Eu eram profesor de franceză la liceul Gheorghe Șincai, ea era profesor de franceză la liceul Aurel Vlaicu, unde funcționa în acea perioadă și Gabriela Lupchian. Am fost plăcut impresionată de firea ei foarte veselă și sociabilă, dar ceea ce ne-a legat încă de atunci a fost aceeași pasiune pentru lecturile în franceză și italiană. În cele două săptămâni cât a durat cursul, am discutat despre romanele citite care ne-au încântat acei ani.

Am revăzut-o la ASE peste doi ani, în 1972. Venise prin concurs și preda aici de un an. Și tot atunci venise la ASE și Gabriela Lupchian. Ileana era o fire plină de voie bună, avea un umor molipsitor, dar prin ținută și companie era o adevărată doamnă. Te fascina prin pregătirea sa umanistă pe care și-a însușit-o la Facultatea de Litere din București. A studiat franceza și italiana în perioada dificilă a anilor '40, având-o colegă și prietenă pe Irina Eliade, devenită mai apoi, pentru mulți din catedra noastră, o distinsă profesoară la Universitatea din București.

Deși între mine și Ileana era o diferență de vârstă de 22 de ani, ne-au legat o camaraderie și o prietenie durabile. Îmi amintesc cu plăcere și nostalgie serile petrecute la familia Crăciunescu sau la mine, jucând canastă sau ascultând și comentând emisiunile postului de radio Europa Liberă. De altfel, adevărata istorie a României unde, recunosc, aveam multe lacune, am învățat-o de la Ileana Crăciunescu. Am petrecut și multe sărbători de Crăciuni și Paști sau concedii împreună. Pentru mine a fost ceea ce francezii numesc „quelqu'un de bon conseil” care m-a marcat prin înțelepciunea și sfaturile ei. S-a pensionat în 1977, dar am continuat să ne vedem. Din nefericire, a decedat în 1987, dar prietenia noastră a continuat până astăzi prin fiica ei, Irina, care a îmbrățișat aceeași carieră ca și mama ei. A studiat și ea franceza și italiana și a fost cadru didactic la ASE între 1992–1999. A emigrat în 2003 în Canada. De la Ileana știam că și ea își dorise să emigreze. În felul acesta, Irina a reușit să împlinească, chiar dacă mult mai târziu, visul mamei ei.

SABINA DRĂGOI-FĂINIȘI ȘI ȘEFI DE CATEDRĂ ROMANICE

de Delia VASILIU

Când am intrat la Catedra de Limbi Străine a A.S.E.-ului, Sabina mi-a apărut ca o adevărata doamnă de gintă latină. Brună, smeadă, era îmbrăcată într-o rochie bej care se mula pe o structură perfectă. Purta o tocă asortată care îi accentua noblețea profilului. O știam din facultate când încă nu practica eleganța ca artă. Avea de altfel gust și sensibilitate în toate domeniile: arte plastice, muzică (am văzut-o cu ochii în lacrimi la un recital dat de o soprană de culoare venită din Statele Unite), cinematograful (Florin Zamfirescu arăta în filmul lui Stere ca un copil pierdut pe planeta noastră, spunea ea.). Era o persoană dintre cele mai cultivate: făcuse liceul clasic, vorbea curent trei limbi străine, tradusese din engleză în franceză pentru un organism internațional, era la ea acasă și în istoria Franței, și în pictură, și în muzică. Nu rata nici un mare concert. Venită înaintea mea la A.S.E., avea solide cunoștințe în domeniul lexicului economic francez pe care l-a aprofundat printr-un doctorat. Teza ei a fost de altfel citată de un important lingvist străin.

Își iubea profesia și avea sentimentul mândriei că, predând franceza comercială, făcuse un lucru cu adevărat util în viața ei. O admiram când, în fiecare săptămână, își invita studenții să vină la consultații pentru a le prezenta oral, o carte de beletristică citită în limba franceză.

S-ar fi putut crede că era snoabă. Nici vorbă. Rar am cunoscut o persoană mai vie, mai autentică. Spunea ce gândea, fără menajamente.

Într-o zi, eram cu unul dintre copiii mei, cam distrat, și întâlnindu-mă cu ea, l-am îndemnat: “Fais la risette à Madame!”. Sabina a replicat indignată: “Termină! Nu vezi că-l înveți pe copil să fie ipocrit?”. Altă dată, organizase un bal costumat – avea casa deschisă, îi plăcea să primească – și, în mijlocul adunării de cucoane titirite și sulemenite, a apărut în costumul autentic al florăresei de la colțul străzii, de care o lega de altfel o îndelungată prietenie: veston ponosit de bărbat, șlapi și basma. Pe loc, toată adunarea din jurul ei a devenit ridicolă, într-atât era ea de autentică.

În ultimii ani se îmbolnăvisese grav de diabet și boala o marcase vizibil. A și murit de complicațiile bolii. Avusese curajul să se opereze pe cord, asumându-și un risc enorm. Înainte de operație, am vorbit la telefon și i-am spus că sunt mândră că e prietena mea, că sunt mândra de curajul ei și că o iubesc.

Deși au trecut mulți ani, îmi lipsește cum mi-ar lipsi o soră.

Ca oricărui om generos și interesat de viața semenilor, Sabineei îi plăcea să admire, dar și să bârfească. Bârfeau cu artă, cu delicioasă răutate, în modul cel mai savuros. Nu scăpa nimeni, nici măcar persoanele pe care le iubea și le admira, nici prietenii cei mai apropiați. Minunata mea prietenă Sabina nu era un înger; îngerii sunt, de altfel, rari printre noi.

ȘEFII CATEDREI

Când am venit în ASE la sfârșitul lui noiembrie 1968, șef de catedră de mulți ani era conf. Matei Cristescu. La concurs fuseserăm șase candidate pentru cele două posturi de asistent, iar “Conu’ Matei”, fără să țină seama de “pile”, ne acordase o șansă Luminiței Brăileanu și mie, ambele cu dosare de cadre “proaste”. Ne-a protejat tot timpul, eram “favoritele” lui. Îi plăcea foarte mult că noi mergeam la bibliotecă și găseam texte interesante. Acum mi se par niște texte cumplit de plicticoase care dublau (în franceză) ceea ce învățau studenții la materiile de specialitate în română, dar pe vremea aceea erau foarte apreciate. Și cred că ne aprecia și pentru că știam limba destul de bine și pentru că și predam cu entuziasm. El era un personaj interesant și controversat. Dar am să mă ghidez după principiul lui, care era că trebuie să vorbești despre un om numai în lumina relațiilor pe care le-ai avut cu acel om, și nu în lumina bârfelor care se vehiculează la noi latinii, cu delicioasă răutate. Era o persoană de modă veche, elegant, uneori

se pudra; avea o inventivitate lingvistică extraordinară, dădea porecle răutăcioase uneori (Fierbintea Sobina unei colege brunete, apoi Bodeghian, Macelarova și altele), ceea ce atrăgea antipatia celor care îl numeau “Matei Scrintescu”. Dar mai presus de orice, era un extraordinar știutor de carte, era cu adevărat șeful catedrei noastre. În anii relativului “dezgheț”, Conu’ Matei îi invoca pe corifeii culturii românești pe care îi cunoscuse și care trăiau la Paris – Emil Cioran, Mircea Eliade. Foștii lui studenți, printre care prof. Dolgu, care îi fusese elev la Liceul Militar, țineau mult la el. După ce s-a pensionat, ne invita la cofetărie pe Luminița și pe mine, căci se simțea, cred, singur.

I-a succedat conf. Eva Ivanier care, deși nu avea orizontul cultural al fostului șef de catedră, era o adevărată profesoară care iubea școala și credea în principii și valori solide, pe cale de a se demoda: “De ce vă duceți la cofetărie?” ne certa dânsa. “Faceți prăjituri acasă, nu mai aruncați banii!”

S-a pensionat prin 1973 și i-a succedat Sabina Drăgoi pentru scurt timp – schimbarea ei din funcție a rămas pentru noi un mister – apoi a venit lector Ohanez Bedighian, căruia îi plăcea să-și înceapă frazele cu “En tant que chef de la chaire ...” Era foarte sever cu studenții: cine venea cu tema nefăcută era trecut absent. Un om drăguț și fin, prea repede plecat dintre noi.

Apoi a fost numită Gabriela Lupchian, fosta mea colegă de liceu. Avea cu adevărat stofă de manager: era o bombă de energie. Talentul ei înăscut pentru relațiile umane a servit catedra, căci era prietenă cu toată conducerea. Datorită eforturilor ei, Luminița Brăileanu și cu mine am putut ajunge lector prin 1978, când eram deja “bătrâne asistente”.

I-a succedat la începutul anilor ’80 frumoasa lector Elena Bălan care a fost pentru mine o adevărată prietenă. A muncit foarte mult, cu tot sufletul pentru prestigiul și supraviețuirea catedrei. Erau vremuri grele și a întâmpinat multe adversități: i s-a reproșat că soțul ei, rugat de ea, intervenise ca să mă pot înscrie la Doctorat, căci în acea vreme trebuia să fii membru de partid ca să poți da examenul de admitere la Doctorat. A avut multe reclamații, stupide, mai ales din partea unei colege, spirit conflictual, care se ducea mereu cu jalba în proțap la Centrul Universitar de Partid. Din cauza acesteia, ședințele de catedră deveniseră un chin. Memorabilă a fost cea în care o tovarășa Clătici a amenințat că ne desființează catedra. Noroc cu rectorul Alexandru Puiu, om luminat, care ținea foarte mult la “Catedra de limbi străine”...

Pe mine, Elena mă invita în casa ei cu alte colege, fără a ține seama de statutul meu social. Am putut conta întotdeauna pe ea sută la sută și îi voi fi mereu recunoscătoare.

La începutul anului 1990, Elena s-a retras. “La vremuri noi, oameni noi” a spus ea.

Mi s-a propus mie șefia catedrei, lucru care m-a speriat peste măsură. “Păi eu nu știu nici unde mi-am pus geanta”, am răspuns. “Nu-i nimic, am eu grijă de geanta ta”, a replicat Gabi Lupchian. Cei doi ani în care am asigurat un fel de tranziție au fost foarte grei. La cererea studenților, se dublase numărul orelor de limbi străine. Nu aveam destui profesori și a trebuit să organizez o seamă de concursuri pentru posturile nou create. Trebuia să elaborăm noi manuale, moderne și necenzurate pentru cele nouă facultăți ale ASE. Alte machete, alte programe analitice. Nu aș fi putut să fac față fără contribuția entuziastă a colegilor mei: toți au făcut un efort considerabil de multiplicare a unor materiale didactice elaborate de nativi și au început să elaboreze la rândul lor manuale universitare în pas cu vremea.

Din punct de vedere administrativ, nu m-aș fi descurcat în nici un fel fără sprijinul colegului Ion Jurconi care m-a dus prin toate cabinetele, serviciile, catedrele. Eu nu cunoșteam pe nimeni în ASE pentru că principalul mod de cunoaștere erau ședințele de partid. Ion Jurconi a deschis atunci toate ușile, m-a învățat să zâmbesc, să dau mâna, să îi întreb pe oameni ce mai fac. Un ajutor neprețuit în această șefie l-am avut de la Jean Cenușe, care era și expert în întocmirea statelor de funcții și cel mai săritor om din catedră. El nu mi-a refuzat niciodată ajutorul. Datorită lui am putut să duc mai bine sau mai rău această activitate după Revoluție. Erau momente când statele erau înfiorător de complicate încât lucram la ele toată noaptea, iar la 8 dimineața când terminam și colegul Jean pleca (catedra

cuprindea pe atunci, o sută de catedre didactice) lumea din bloc credea că Jean a dormit cu mine. Mai venea din când în când și Nora Tomoșoiu, colega de la engleză, să ne asiste, locuia în același bloc cu mine.

În '90, am cerut Serviciilor culturale franceze să se înființeze la ASE un lectorat francez, condus de un lector din Franța. Cu multă perseverență, am sfârșit prin a avea câștig de cauză. Așa au venit bursele, materialele didactice, calculatoarele, s-a înființat "Modulul de Traducere și Terminologie" – o unitate de cercetare cu care ne-am mândrit, condusă de Luminița Brăileanu. Membrii modulului erau Delia Vasiliu, Antoaneta Lorenz, Anca Velicu. Colectivul a reușit să funcționeze foarte bine ani în șir împotriva multor rău voitori. La începutul anului universitar 1992, Catedra de limbi străine proliferase ca o ciupercă atomică. Pe lângă marele număr de cadre didactice ale ASE-ului, funcționau și numeroși colaboratori din liceele prestigioase ale Capitalei. Am inițiat atunci divizarea Catedrei – ce devenise aproape imposibil de condus – în doua catedre: "Limbi germanice" (engleză și germană) și "Limbi romanice" (franceză, spaniolă, italiană, română pentru studenții străini și rusă)

Am cerut, de asemenea, colegilor mei să aleagă un șef de catedră ... mai tânăr. Corina Lascu-Cilianu a preluat ștafeta cu puterea de muncă și ambiția ei proverbiale, ambele puse în slujba prestigiului științific al Catedrei, care a crescut simțitor. A fost urmată de Doina Burada, despre care voi vorbi mai mult în cele ce urmează. După plecarea ei dintre noi, dureroasă pentru toți, am preluat din nou conducerea Catedrei în 1996, obligată de colegi și împrejurări. Am reușit să duc această obligație timp de aproape patru ani, mândrindu-mă mai ales cu realizările colegilor: succesele științifice ale noilor Doctori în filologie, sesiunile naționale și internaționale de comunicări, concursul internațional "Le mot d'or" condus cu competență și dăruire de dr. Maria Dipșe.

În toată această perioadă, am colaborat excelent cu colegii Georgeta Ghiga, Laura Mureșan și Ion Jurconi în pregătirea și organizarea "Anului european al limbilor" la ASE. Conferința internațională organizată cu concursul Rectoratului precum și al Institutelor culturale francez, englez, german și rus a întrunit o largă participare internațională și a reperat un succes de prestigiu pentru Academia noastră.

O excepțională realizare a colegelor mele a fost de asemenea apariția, cu sprijinul ASE, a revistei "Dialogos", bine cotate de specialiștii în domeniu. Nașii ei au fost Rodica Stoicescu, Delia Vasiliu și Nina Ivanciu pentru partea de literatură și Carmen Stoean pentru partea de lingvistică.

Dar ce m-aș fi făcut fără sprijinul Decanului Ioan Popa, fără sfaturile prodecanului Dumitru Miron, fără sprijinul plin de prietenie al secretariatului condus de prietena Nuți Condeescu? Le sunt tuturor infinit recunoscătoare.

Acum, dacă aș fi întrebată care este îndatorirea esențială a unui șef de catedră, aș spune: interesele studenților trebuie întodeauna să primeze în fața intereselor cadrelor didactice. Din păcate, nu se întâmplă întotdeauna așa. Eu am încercat să promovez acest principiu și nu mi-a fost întotdeauna ușor ...

Cu puțin timp înainte de alegerile din anul 2000 organizate de Catedră, m-am retras propunând un interimat, care să fie asigurat de prof. dr. Carmen Stoean, în care mi-am pus toată încrederea că las catedra pe mâini bune. Ceea ce s-a întâmplat, mai ales în domeniul științific care poate fi considerat primordial.

EUGENIA FARCA

de Cristina PRELIPCEANU

O prezență remarcabilă în cadrul instituției de învățământ superior economic din București, care din 1967 se numește Academia de Studii Economice, a fost doamna lector universitar Eugenia Farca.

S-a născut la 15 noiembrie 1912 la Craiova. A absolvit Facultatea de Litere și Filozofie din cadrul Universității „Regele Ferdinand I” din Cluj. Ulterior, și-a luat doctoratul în litere. S-a căsătorit cu medicul Gheorghe Bibicescu, autor al mai multor lucrări științifice deosebit de apreciate.

Și-a început activitatea la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale, prima denumire a instituției de învățământ superior economic din București, la 1 februarie 1945, în calitate de asistent universitar. A activat în funcția amintită până la 1 noiembrie 1945, când a fost promovată lector universitar. A deținut această din urmă funcție până la 15 septembrie 1949, când a părăsit instituția de învățământ superior economic din București, care din toamna anului 1948 s-a numit, în urma reformei învățământului din același an, Institutul de Științe Economice și Planificare (ISEP). A revenit în învățământul superior economic din București, funcționând în calitate de lector universitar, în perioada 1 septembrie 1955 – 1 octombrie 1968. S-a pensionat la 1 octombrie 1968.

A fost una dintre colaboratoarele deosebit de prețuite, pentru profesionalismul ei, ale Camerei de Comerț și Industrie din București. Am cunoscut-o în 1972 la această instituție, unde eram angajată. Am colaborat îndeaproape la realizarea unor traduceri din limba română în limba engleză și mărturisesc că am învățat mult de la doamna Eugenia Farca în acest domeniu de activitate. A tradus în engleză articole de specialitate din domeniul comerțului și a supervizat revistele de comerț exterior editate în limba engleză de Camera de Comerț și Industrie din București.

A fost coautoare a mai multor cursuri și dicționare, precum: *Curs de limba engleză*, București, Editura: Ministerul Educației și Învățământului, 1958; *Curs de limbă și corespondență comercială engleză*, București, Editura didactică și pedagogică, 1964; *Limba engleză – curs practic: anii I-II*, 1971; *Limba engleză: Anul I*,

București, Editura: Ministerul Comerțului Exterior, 1973; *Limba engleză: Anul III*, București, Editura: Ministerul Comerțului Exterior, 1976; *Corespondență maritimă engleză (probleme juridice și comerciale)*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1976; *Dicționar poliglot economic și de comerț exterior*, București, Editura: Ministerul Comerțului Exterior, 1970; *Dicționar de management și marketing, englez-român și român-englez*, București, Editura Tehnică, 1973; *Dicționar englez-român*, București, Editura Academiei, 1974, ediția a II-a, București, Editura Univers Enciclopedic, 2004; *Dicționar de conducere, organizarea producției, programare și marketing, englez-român și român-englez*, București, Editura Tehnică, 1981; *Dicționar poliglot: economic, de comerț exterior și turism*, 1982.

A realizat traduceri, cu deosebit har, din limba română în limba engleză, singură sau în colaborare, ale unor opere literare, precum: *Evening Tales* [„Povestiri de seară” de Mihail Sadoveanu], Bucharest, Foreign Languages Publishing House, 1958 și New York, Twayne Publishers, Inc., 1962; *The Hatchet* [„Baltagul” de Mihail Sadoveanu], București, Editura Minerva, 1983; *The Hatchet: The Life of Stephen the Great* [„Baltagul”; „Viața lui Ștefan cel Mare” de Mihail Sadoveanu], East European Monographs, Columbia University Press, 1991; *The Labyrinth* [„Labirintul” de Francisc Păcurariu], București, Editura Univers, 1977; *A History of the Romanian Forest* [„Istoria pădurii românești” de C.C. Giurescu], București, Editura Academiei, 1980; *Creanga de aur = The Golden Bough* [de Mihail Sadoveanu], ediție bilingvă, română și engleză, București, Editura Minerva, 1981; *Short Stories and Tales* [„Nuvele și povestiri” de Gala Galaction], București, Editura Minerva, 1986; *One Moldavian Summer* [„La Medeleni” de Ionel Teodoreanu], East European Monographs în colaborare cu The Romanian Cultural Foundation Publishing House, Columbia University Press, 1992; *The Mill of Luck and Plenty and Other Stories* [„Moara cu Noroc și alte povestiri” de Ioan Slavici], East European Monographs, Columbia University Press, 1993; *A Man amongst Men* [„Un om între oameni” de Camil Petrescu], Bucharest, Foreign Languages Publishing House, 1958.

MARIA FLOREA

de Nilgün İSMAIL

Maria Florea, lector universitar, cu o activitate de peste 40 de ani în predarea limbii engleze și a limbajului specializat pentru domeniul economiei, a obținut licența la Facultatea de Filologie, specializarea: Limba și literatura engleză, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași în anul 1968. În perioada 1968-1973 a predat la Institutul Politehnic, Iași, Catedra de Limbi străine. În anul 1973, în urma unui concurs, doamna Maria Florea a venit la Academia de Studii Economice București, la Facultatea de Comerț Exterior (în prezent Facultatea de Relații Economice Internaționale) unde a activat în perioada 1973 –2009.

Nilgün İSMAIL: Cum au fost începuturile activității Dumneavoastră?

Maria FLOREA: În anul 1973, când am venit la ASE, la Catedra de limbi germanice erau limba germană și limba engleză.

În perioada anilor '70, în cadrul Facultății de Comerț Exterior, limbile străine se studiau intensiv. Studenții învățau două limbi străine: limba principală (engleza, franceza, germana sau rusa) care se cerea și la examenul de admitere, iar limba secundară reprezenta cea de-a doua opțiune a studentului. Numărul orelor de studiu ajungea la șase ore pe săptămână, ceea ce înseamnă că la finalul anilor de studiu, studenții ajungeau la un nivel foarte bun de cunoștințe.

N. I. La ce facultăți v-ați desfășurat activitatea, ce denumire aveau atunci ?

M. F. Am predat la toate facultățile pentru că așa trebuia, să învăț vocabularul economic, dar în general am predat la Facultatea de Comerț Exterior, Facultatea de Relații Economice Internaționale de azi. Ulterior, în perioada anilor '80 Facultatea de Comerț Exterior s-a desființat și a devenit o secție a Facultății de Comerț, secția de Relații Economice Internaționale.

N. I. V-ați desfășurat activitatea și în alte instituții de învățământ sau de alt tip – ce fel de structuri?

M. F. Cadrele didactice de la limbi străine de la ASE pregăteau și formau personalul tehnic de la întreprinderile de comerț exterior.

N. I. Activitatea în ASE și cea din afara ASE s-au întrepătruns și cum anume?

M. F. La începutul anului, când se formau normele, eu luam doar grupele de anul I și II, iar limbajul comercial pentru anii III și IV mi se părea foarte greu. Studenții noștri de la Comerț Exterior

erau foarte bine pregătiți. Ca să trec peste aceste neplăceri ale mele, la sfatul doamnei Fulvia TURCU, m-am hotărât să pregătesc și să instruiesc personalul din comerț exterior.

N. I. Cum ați perceput diferențele?

M.F. Angajații întreprinderilor de Comerț Exterior studiau trei ani limba străină după care obțineau un atestat de absolvire al cursurilor de limbă străină, care le aducea prestigiu și un spor la salariu. Personalul tehnic de la întreprinderile de Comerț Exterior era motivat în studiul limbilor moderne. Toți erau adulți, responsabili și de la ei am învățat vocabularul comercial și economic.

N. I. Cum au fost anii '80, perioada considerată cea mai neagră a comunismului. S-au publicat cărți de specialitate, dicționare, se lucra în cercetare ?

M. F. În anii '80, a fost o perioadă extrem de lungă când nu s-au făcut promovări, nu s-au făcut angajări, dar s-au publicat cărți, deoarece în normă aveam și cercetare și eram obligați să justificăm orele de activitate științifică. O lucrare ce urma să fie prezentată la o conferință era studiată timp de o săptămână la catedră, iar cărțile nu erau plagiate, nu semănau între ele. Există o anumită rigoare în scrierea cărților și a articolelor.

N. I. Deci puține speranțe...

M. F. Aveam 27 de ani când am venit la ASE, catedra era tânără, oamenii erau dornici să arate ce știu, dar am ajuns în anii '90 fără nici o perspectivă.

N. I. Care sunt personalitățile care v-au ajutat să vă formați în domeniul limbilor moderne și a limbajului specializat?

M. F. În perioada de început a carierei mele de tânără asistentă la ASE, pe vremea când șefă de catedră era doamna Livia Galiș, am avut șansa să fiu colegă cu Fulvia Turcu.

N. I. Vă aduceți aminte care dintre personalitățile din prezent v-au fost studenți? Care sunt persoanele a căror activitate profesională ați influențat-o?

M. F. Ah, asta este greu de spus. Studenții facultății noastre și mai apoi ai secției de Relații Internaționale la absolvire erau angajați la întreprinderile de Comerț Exterior, care aveau sediul în București și erau destul de numeroase.

N. I. Cu ce colegi ați colaborat și cum?

M. F. Doctoratul era un deziderat greu de atins, iar în lipsa speranței de promovare m-am axat pe predare și formarea studenților. Era o colaborare între noi și ne ajutam între noi, precum doamna Fulvia Turcu care a ajutat mulți colegi. Când am promovat la poziția de lector, după anii 1990, am fost convinsă că acesta este apogeul carierei mele didactice.

Doctoratul nu mă ajuta, iar posibilitatea unui venit suplimentar prin colaborarea cu universitățile particulare a creat o sursă de venit, dar ne-a îndepărtat de cercetare. Explozia de informații și de posibilități ne-a surprins pe toți cu această schimbare a vieții și ne-am văzut într-o altă situație.

N. I. Cum a fost interacțiunea cu foștii decani, rectori?

M. F. La împlinirea a 90 ani de la înființarea Academiei de Studii Economice, în anul 2003, ca recunoaștere a activității desfășurate la Catedra de limbi germanice, alături de alte colege precum Virginia Barghiel, am primit titlul onorific de Conferențiar. Titlul onorific nu mi-a adus bani, dar am avut confirmarea faptului că munca mea a fost apreciată.

Decanul facultății (Facultatea de Relații Economice Internaționale *n.n.*) era domnul Popa (Prof. univ. dr. Ioan Popa *n.n.*), iar Rector era domnul Bran (Prof. univ. dr. Paul Bran *n.n.*).

N. I. Ați interacționat și cu factori de decizie din afara ASE?

M. F. În perioada 1974 – 1990 am colaborat cu ministerul de Comerț Exterior la Programul de Perfecționare a Cadrelor din Comerțul Exterior. Pentru asta mă trezeam dimineața la 6, mă duceam să predau personalului de la Comerț Exterior și apoi veneam la ASE pentru ore.

În perioada 1992 – 2010 am ținut cursuri și seminarii de limba engleză la Facultatea de Management Turistic și Comercial.

În ultimii anii, 2010 – 2012, am predat limba engleză la studenții străini de la Centrul pentru Educație, Universitatea LUMINA.

De un an de zile predau limba engleză personalului tehnic de la întreprinderea LAROMET“.

Activitate editorială și științifică

Cărți semnificative publicate în calitate de co-autor:

- *A Handbook of Basic Economic English*, publicată în anul 1978, Editura ASE
- *Essential of the Economic English*, publicată în anul 1980, Editura ASE
- *English Lexical Grammar exercises*, publicată în anul 1986, Editura ASE
- *Culegere de texte în limba engleză pentru Facultatea de Comerț*, publicată în anul 1990, Editura ASE
- *Ghid de conversație poliglot*, publicat în anul 1992, Editura Lucman, București
- *Practice in English Grammar*, publicată în anul 2002, Editura Lucman, București
- *English Romanian Economic Dictionary*, publicat în anul 1988, Editura ASE

Câteva studii semnificative (în număr de 15) prezentate la Conferințe și Simpozioane Naționale, publicate în perioada 1973–1990:

- Success and Lack of Success in Teaching/Learning Process
- Functions of Testing in Teaching a Foreign Language
- Communicative Methods in Teaching English and Efficiency in Shaping the Specialist in Management
- Fluency or Accuracy in Teaching English?
- Translation Aiming at Improving Communication
- Henry James – Narrative Technics

O lecție de viață

Dacă cineva mă întreabă ce regret din ceea ce am făcut profesional asta este: nu am făcut studii de doctorat. Am greșit că nu m-am dus la Iași să fac studii doctorale. Am văzut doctoratul cu prea multă rigoare și la fel și activitatea didactică și de cercetare. Nu eram membră de partid, iar speranța la doctorat era foarte redusă. Locurile la doctorat erau extrem de puține, iar prioritate aveau cei care predau la Universitatea București.

Nu trebuie să amâni niciodată un lucru pe care-l poți face spre împlinirea ta profesională, căci nu este bine să amâni, nu este bine să abandonezi un proiect în care crezi și pe care e bine să-l faci la timpul lui, nu trebuie să abandonezi nici o oportunitate în a-ți desăvârși formarea profesională. Niciodată nu este prea târziu și nu este prea devreme să faci ce este de făcut pentru împlinirea formării tale profesionale. Eu nu am făcut și am avut de suferit. Îți dau câteva exemple de oameni care nu au dosarul plin de acte doveditoare, precum Jean Cenușă, Virginia Barghiel, care sunt competitivi chiar dacă nu sunt acoperiți de acte doveditoare (doctorate și alte cursuri de perfecționare n.n.), dar care pot dovedi prin profesionalismul și competitivitatea lor cât sunt de buni în ceea ce fac. **În viață trebuie să lupți tare și cu forță.**

P.S.

Doamna Maria Florea face parte din acea categorie a cadrelor didactice care în perioada comunistă a fost nevoită să parcurgă un traseu profesional lung, anevoios și fără așteptări la capătul drumului. Este o persoană la care te poți raporta profesional și chiar dacă nu a ajuns profesor doctor în domeniu, este un om de la care ai foarte multe de învățat, în mod special, în metode de lucru cu studenții și în propria pregătire profesională.

Eu am fost marcată de cuvintele doamnei Maria Florea “Nu renunța, du-ți doctoratul până la capăt și privește mai departe”.

MICAELA GULEA

de Delia VASILIU

Activitate didactică la Catedra Limbi Străine (Franceza afacerilor pentru toate facultățile ASE) în ASE noiembrie 1968 – septembrie 2004

- Curs de psihopedagogie pentru studenții din ASE
- Curs de negociere comercială pentru studenții Facultății de Turism
- Curs de comunicare față în față în afaceri la Facultatea „Studii Economice în Limbi Străine” – Secția „franceză”
- Cursuri de comunicare interculturală de afaceri în ASE și la Facultatea de Litere din Ploiești (masterate)
- Cursuri de metodica predării limbilor străine cu toți studenții în filologie ai Universității „Dimitrie Cantemir”.

Activitate editorială și științifică

- Cursuri, suporturi de curs, manuale universitare
- Culegeri de jocuri și simulări (unele în colaborare)
- Studii privind francofonia română și românofonia franceză
- Articole în reviste străine și românești.

Afilieri

- Membră a rețelei „Cultures, langues et développement” a Agenției Universitare francofone (AUPELF-UREF, apoi AUF) (din 1996)
- Membră a Societății Internaționale de Psiholingvistică Aplicată (ISAPL) din 1986 (în comitetul de conducere 2000-2004)
- Membră a Grupului Român de Lingvistică Aplicată (GRLA), afiliat la Asociația Internațională de Lingvistică Aplicată (AILA), din 1973
- Membră a Laboratorului de Psiholingvistică a Universității București (din 1972)

Modestă slujitoare a francofoniei românești, răsplătită de Statul francez cu distincția „Palme Académiques”, am să încep prin a spune că am fost norocoasă în profesie.

Am făcut trei ani de liceu comercial; deși am dat până la urmă un bacalaureat teoretic, liceul comercial a fost de folos, căci mi-a dat noțiunile fundamentale privind științele economice. Materiile noastre se numeau Întreprinderi, Merceologie, Contabilitate, Statistică. Am intrat în 1955 la Facultatea de Filologie, Secția franceză-română. Mi-am susținut doctoratul în psiholingvistică cu tema „Perfecționarea comunicării orale în limba franceză (cu referire la studenții în relații economice internaționale)”, sub conducerea profesoarei Tatiana Slama Cazacu, căreia îi datorez mult: pot spune că anii petrecuți pentru elaborarea tezei au fost pentru mine ca o a doua facultate. A trebuit să învăț psihologie generală și pedagogică, psihologie socială, lingvistică precum și toate domeniile implicate în comunicarea față în față. Am citit foarte mult și am învățat foarte multe în acea perioadă. Ideea de interdisciplinaritate mi se pare centrală în formarea unui profesor de limbi de specialitate. Asta se întâmpla pe la mijlocul anilor '70. În 1986 mi-am susținut doctoratul. Printre mentorii mei aș vrea să-i menționez în primul rând pe erudita profesoară Tatiana Slama Cazacu care, cu binecunoscuta sa exigență, m-a îndrumat timp de 10 ani; apoi pe Aurora Liiceanu în domeniul psihologiei sociale. Din ASE, m-au inițiat în negocierea comercială profesorii Alexandru Puiu și Ovidiu Rujan; la seminariile de negocieri comerciale ale acestuia din urmă am participat cu mare interes, iar profesorii Mihai Korca, Ion Cătoiu și Dumitru Porojan m-au ajutat foarte mult la prelucrarea statistică a datelor din teza mea de doctorat, unde existau multe cercetări de teren printre studenții ASE, dar și printre 200 de foști absolvenți care lucrau în comerțul exterior. Fiecare dintre generoșii colegi pe care i-am citat mi-a explicat câte o formulă statistică care putea fi foarte bine aplicată datelor obținute de mine pentru teză. Deci, prelucrarea științifică a datelor le-o datorez aproape integral. Ulterior, în alte cercetări, am folosit din nou aceste formule statistice.

Am lucrat la catedra noastră din 1968 până în 2004 – o viață de om. Despre prietena mea cea mai bună am uitat să vorbesc. Marele meu noroc și al Luminiței Brăileanu a fost că Nicole Racoviță Potoțki ne-a anunțat că este un concurs la ASE la care ar trebui să participăm. Noi nici nu citeam Monitorul Oficial pe vremea aceea. Ea era de un an

sau doi la ASE, acolo lucra și soțul ei (apoi au fugit, în 1970, în Occident). Nicole ne-a făcut acest mare bine, ne-a ajutat să ne integrăm. Am găsit, îmi pare rău să o spun, o catedră, extrem de prăfoasă. Trăiam o revoltă și un resentiment pentru că avusesem la facultate colege strălucite, care au fost trimise prin sate, în fund de țară, iar în această catedră era un nivel destul de trist. Erau numai oameni foarte bătrâni, care predau în modul cel mai tradițional cu putință, era clar că veniseră cu proptele – în afară de profesorul Cristescu, care era un mare specialist, de Nicole, care era o excelentă cunoscătoare a limbii franceze și de Sabina Drăgoi. Aceasta din urmă era autoarea unui manual de franceză comercială, coordonat de cineva de la Ministerul Comerțului Exterior. Era o mină de informații, lucrase la un dicționar poliglot pentru comerțul exterior, partea de franceză. Prin urmare, am trăit sentimentul că fiecare s-a format singur, nu a existat un efort de coordonare metodică, didactică. Cei care veneam de la liceu avusesem, din fericire, macar o experiență de predare. Și apoi, împreună cu Luminița, am citit mereu presa economică franceză. Aveam noroc, un prieten al tatălui meu ne trimitea presă de specialitate din Franța, ceea ce ne permitea un contact cu limba nativilor. Un alt lucru foarte trist, pot să spun, din punctul de vedere al nivelului predării, a fost că în lungii ani de profesorat la ASE am fost inspectată o singură dată în întreaga perioadă, din 1968 până în 2004 (nu vorbim de inspecțiile „ideologice”) E adevărat, erau lecțiile deschise din cadrul concursurilor de promovare prezidate de profesorul Murăreț de la Universitate, dar și comentariul lui se reducea la o singură frază. Altminteri, era un om încântător. La începutul anilor '70 am avut și bucuria de a o întâmpina la ASE pe scumpa mea profesoară Lelia Băluș. Venirea ei de la Universitatea București ne-a adus ceva în plus: serile culturale care au devenit un fel de tradiție. Studenții erau antrenați în activități periscolare și erau foarte interesați să joace teatru în franceză, să organizeze cu noi serate culturale. Unii dintre ei manifestau o creativitate extraordinară.

Seminariile ținute cu grupe de studenți ai unor facultăți din ASE, cu admitere „grea”, erau o adevărată plăcere. În cursul celor patru ani cât lucram împreună se crea o stimulantă relație compensatoare între expertul în limba străină și învățaceii în ale economiei. Fiecare învăța

de la celălalt, astfel încât seminariile se construiau împreună. Din această simbioză au rezultat unele prietenii de o viață.

Pe lângă seminariile pe care le-am condus în decursul anilor, am ținut și o seamă de cursuri. Fără falsă modestie pot spune că am fost primul cadru didactic, de la catedra de limbi străine din ASE, care a ținut cursuri în amfiteatre. În 1988, rectorul Al. Puiu mi-a propus cursul de Psihopedagogie (dădusem un examen la această materie în timpul stagiului de doctorat) pe care l-am ținut timp de 2 ani; era un curs destinat mai multor facultăți din ASE. După '90, profesorul Radu Emilian mi-a propus să susțin la secția de Turism cursul de „Negociere comercială”. (Unul din capitolele tezei mele a fost „Învățarea negocierii într-o limbă străină”) În seminariile de franceză comercială, la facultățile de R.E.I și Comerț făceam încă din faza pregătitoare a tezei de doctorat simulări de negocieri pe cazuri reale. În 1994 a fost un concurs Soros pentru manuale universitare, și în felul acesta am realizat un manual intitulat „Face à face en affaires”, iar într-una din secțiuni erau propuneri de cazuri reale de negociere luate din experiența colegei Ruxandra Constantinescu-Ștefănel, cu care am și elaborat manualul respectiv. Aceasta avea o bună practică în comerțul exterior întrucât beneficiase de o dublă formare, fiind absolventă de Litere, dar și de ASE. Am avut bucuria de a colabora cu ea ani îndelungați, încercând să-i formăm pe studenți pentru situațiile profesionale de comunicare ale viitoarei lor cariere și, de asemenea, să-i inițiem în mentalitățile partenerilor străini. (Eu introdusesem încă din anii '80 predarea „în situații profesionale”: interviul de angajare, negocierea comercială și, mai târziu, ședința de lucru interculturală).

Ar mai fi de adăugat că în anii '80 eram un colectiv destul de sudat. N-am să uit vizitele la spital pe care mi le-au făcut colegele cu prilejul unei grele operații: Sabina Drăgoi, Doina Burada, Gabi Dijmărescu, Corina Lascu-Cilianu, venită cu șnițele, pe vremea când carnea era rară ca aurul. N-am să uit nici prăjiturelele făcute de colegele mele pentru Stere Gulea care pleca să filmeze iarna într-o regiune în care căldura și hrana erau rarități. Vai, unde sunt acele delicioase „langues de chat” ale Deliei Vasiliu, fursecurile Doinei Burada?

„Mais où sont les neiges d'antan?”

ALEXANDER HOLLINGER

de Mariana NICOLAE

Alexander Hollinger a fost unul dintre cei mai renumiți profesori de limba engleză de afaceri și comunicare în afaceri de la Catedra de Limbi Germanice a ASE București. Și-a obținut licența și doctoratul în filologie la Universitatea din București. A urmat cursuri de specializare la Universitatea din Lancaster – Marea Britanie și la Universitatea din Manchester. A publicat numeroase articole și studii de specialitate.

A fost un profesionist excelent, pe care te puteai baza atât în privința conținutului cât și al formei și respectării termenelor de predare. O persoană de o mare modestie, dar care cerea tuturor aceeași seriozitate și corectitudine de care dădea el însuși dovadă. Studenții îl apreciau pentru soliditatea cunoștințelor transmise și pentru corectitudinea severă cu care erau tratați. Avea un entuziasm deloc vizibil, dar foarte real pentru proiecte profesionale importante care s-au concretizat în multe publicații.

Enumerăm mai jos titlurile câtorva din volumele la care este autor sau coautor, într-o ordine aleatorie:

- Corespondența de afaceri în limbile română și engleză (Teora)
- Test your business English vocabulary (Teora)
- Written Communication in Business English (Editura Universitară)
- Contribution to a genre analysis of business letters (Cavallioti)
- The vocabulary of business and financial english (Milena Press)
- Essentials of accounting (Milena Press)
- The language of accounting (Milena Press)
- Essentials of financial English (Cavallioti)
- The language of financial, banking and insurance English (Cavallioti)
- A lexicological approach to financial and business English (Editura Universitară)

MIHAI KORKA

de Mara Magda MAFTEI

Mihai Korka s-a născut în 1946 la Lugoj. Un foarte bun vorbitor de germană, franceză și engleză, Mihai Korka a absolvit în 1969 secția „Economia Comerțului Exterior” din cadrul Facultății de Comerț, dar a acceptat invitația ilustrului profesor Titus Cristureanu¹ de a îmbrățișa cariera didactică în calitate de asistent universitar stagiar la Catedra de Calcul Economic și Cibernetică Economică la o disciplină de graniță – Statistica comerțului exterior, care îmbina cunoștințele specifice relațiilor comerciale internaționale cu exigențele metodologice și analitice ale cunoașterii și evaluării statistice a conjuncturii mediului internațional de afaceri.

Profesorul Mihai Korka a fost influențat și format de către oameni de care își aduce cu drag aminte, precum Hulda Constantinescu, Sabina Drăgoi, Livia Galiș, Nicolae Ghimpa (sub-secretar de stat pe vremea lui Antonescu și care s-a pensionat în anii '70), Pavel Tiberiu (al cărui asistent ar fi trebuit să fie, profesor la Facultatea de Comerț, secția comerț exterior), Puiu Alexandru (de la care a deprins tehnica cercetării interdisciplinare), Tudor Barou (profesor de statistică, șeful Catedrei de Statistică în perioada 1980–1989, înainte de 1980 fiind prorector responsabil cu cercetarea).

Activitatea profesorului Mihai Korka poate fi rezumată foarte scurt astfel:

- 4 volume de autor și alte 13 cărți, dicționare sau monografii elaborate împreună cu specialiști români sau străini
- 15 manuale universitare și numeroase culegeri de probleme și lucrări aplicative
- 60 de articole și studii publicate în reviste de specialitate sau în volume ocazionale ale unor manifestări științifice
- prezența sa în peste 100 de conferințe și simpozioane prestigioase din țară și din alte peste 20 de țări situate pe cinci continente ale lumii

- implicarea sa în peste 50 de proiecte de cercetare de importanță instituțională, națională sau internațională
- peste 30 de doctorazi care și-au încheiat cu succes pregătirea sub îndrumarea sa.

Zonele de interes ale profesorului Korka au fost, de-a lungul timpului:

- statistică – prin disciplinele predate, manualele universitare și studiile publicate
- relații economice internaționale – prin disciplinele predate, lucrările publicate și tezele de doctorat îndrumate
- managementul învățământului superior – prin pozițiile publice în care a funcționat, în repetate rânduri în perioada 1992-2009, în țară și în reprezentarea internațională a Academiei de Studii Economice din București și a Ministerului Educației din România, prin lucrările publicate atât în țară, cât și peste hotare, prin activitatea de expertiză și consultanță.

Profesorul Korka a îndeplinit o serie de activități manageriale și de expertiză dintre care menționăm doar câteva: director general al Institutului Național de Conjunctură, Marketing și Management „Virgil Madgearu” din București (1991–1992); prorector al Academiei de Studii Economice, responsabil pentru dezvoltarea relațiilor inter-universitare internaționale (1992–1996); expert academic în cadrul Programului Phare – Tempus, cu activitate de expertiză academică și instituțională desfășurată atât în România, cât și în Bosnia-Herțegovina, Bulgaria, Croația, Germania, Grecia, Italia, Letonia, Lituania și Ungaria (1992–2001); director executiv (1993–1996) al Programului de Master în Gestiunea Afacerilor (MBA Canadian), decan al Facultății de Relații Economice Internaționale, A.S.E. București (2004–2008), consultant național în cadrul echipei Băncii Mondiale care a realizat evaluarea funcțională a sectorului de învățământ superior din România (2011).

1 Titus Cristureanu (1904 – 1991) – marele intelectual cu o prezență atât de variată tematic în publicistica românească timp de aproape 60 de ani, cu o contribuție indiscutabil pozitivă în diplomația economică și politică a României, atât în perioada de dinainte cât și după al doilea război mondial și cu o carieră universitară strălucită (aprecierile cu privire la activitatea publicistică sunt parțial preluate din articolul omagial „Titus Cristureanu – 80” publicat de George Muntean în „România literară” din 9 februarie 1984 și pus la dispoziția noastră prin amabilitatea profesorului Korka.)

Nu putem omite experiența practică deosebită și cunoașterea intimă a sistemului de învățământ românesc pe care o are Mihai Korca și pe care a obținut-o îndeplinind diferite funcții în cadrul Ministerului Educației Naționale: director general al Direcției Generale a Învățământului Superior (1998), secretar de stat (1998–1999), consilier al ministrului (1999–2000), consilier pentru învățământ superior și integrare europeană la Ministerul Educației și Cercetării (2005, 2007–2008).

Mihai Korca a participat și participă la proiecte naționale și internaționale fie ca expert, fie în calitate de responsabil de echipă. Dintre numeroasele sale participări enumerăm câteva:

- Membru al echipei de experți români care au monitorizat implementarea Programului Phare de Reformă a Învățământului Superior din România, cofinanțat de Uniunea Europeană, Banca Mondială și Guvernul României (1998–2001)
- Responsabil al echipei de experți români pentru capitolul 18 – Educație, formare profesională, tineret – în cadrul procesului de negociere a aderării României la Uniunea Europeană (2000),
- Expert desemnat de BFUG (2008–2010) pentru consilierea Comisiei Europene în Evaluarea Independentă a Procesului Bologna în primul deceniu de implementare (1999–2009),
- Membru al Proiectului-Cadru 6 al Uniunii Europene cu tema „Understanding the Relationship between Knowledge and Competitiveness in the Enlarging European Union” (2007–2008),
- Membru titular al Adunării Generale EQAR – Registrul European al Agențiilor de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (2008–2009),
- Team-leader al proiectului Phare „Adaptarea activă a educației universitare la cerințele pieței muncii” (2008–2009),

- Membru al echipei de experți care a elaborat și promovat raportul de certificare a compatibilității Cadrului Național al Calificărilor în Învățământul Superior din România cu cel specific Spațiului European de Învățământ Superior (2009–2011).

Profesorul Korca este solicitat ca profesor invitat la universități din țară (Universitatea București, Școala Națională de Studii Politice și Administrative), ca expert sau coordonator în diverse organizații având ca obiect de activitate îmbunătățirea sistemului românesc de învățământ superior. Menționăm doar că în perioada 2005–2012 el a fost președintele Comisiei „Calitate și Dezvoltare Curriculară” din cadrul Asociației Facultăților de Economie din România – AFER, iar între 2008 și 2012 a fost Președintele Comisiei pentru Calificări Universitare sub egida Senatului Academiei de Studii Economice.

De-a lungul întregii sale activități, profesorul Korca a format numeroși studenți care astăzi fac parte din sfera vizibilă a cercetării românești. Enumerăm astfel doar câteva nume: Magdalena Iordache-Platis (actualmente prorector responsabil cu managementul calității și relațiile cu mediul de afaceri la Universitatea din București), Mugur Isărescu, Mișu Negrițoiu (actualul președinte al grupului financiar ING România), Emanuel Odobescu (director general adjunct Piraeus Bank).

Nu în ultimul rând trebuie menționat omul cald, amabil, care completează personalitatea profesorului Mihai Korca.

Multe din informațiile prezentate în acest medalion au fost extrase din LAUDATIO realizat în septembrie 2011 de către prof. univ. dr. Vergil Voineagu.

Mulțumim profesorului Korca pentru amabilitatea de a răspunde la întrebările noastre.

MARIA MIHALCIUC

de Lora CONSTANTINESCU

DATE BIOGRAFICE

Sunt absolventă a Facultății de Filologie a Universității București, secția Limbi Romanico-Germanice, specialitatea limba și literatura germană, și Doctor în Filologie din anul 1985. După absolvirea facultății în 1962, am fost angajată la Editura Meridiane până în anul 1970, an în care am ocupat prin concurs postul de asistent titular în învățământul universitar la A.S.E. În 1979 am fost titularizată, prin concurs, pe postul de lector, iar în 1991, tot prin concurs, pe postul de conferențiar. În 1999 m-am transferat la Universitatea Creștină “Dimitrie Cantemir” din Bucurști, pentru a preda la Facultatea de Limbi și Literaturi Străine cultura și civilizație germană, literatura germană și limbaje de specialitate. Între anii 2002–2009 am ocupat funcția de prodecan al acestei facultăți. În prezent, sunt profesor asociat la universitatea sus-menționată și coordonator al unui proiect de cercetare instituțional, pe tema “Wirtschaftsdeutsch”.

DATE PROFESIONALE

În cei 29 de ani (1970–1999) de activitate la Catedra de limbi moderne și corespondență comercială din Academia de Studii Economice, am predat limbajul economic și corespondența în afaceri în limba germană în vederea specializării viitorilor economiști. În conformitate cu programul de cercetare și de editare a materialelor didactice, am elaborat în colaborare diverse manuale destinate studiului limbii germane din domeniul economic, precum și un dicționar explicativ de termeni economici român–german. În activitatea mea în domeniul cercetării științifice, un rol deosebit l-au avut prof. univ. dr. Hertha Peretz și prof. univ. dr. Jean Livescu, membru corespondent al Academiei, ambii profesori universitari, îndrumându-mi cercetarea în vederea redactării tezei de doctorat cu titlul: “Proza scriitorului Georg Weerth – între literatură și jurnalism”.

STAGII DE FORMARE PROFESIONALĂ ȘI AFILIEREA LA ASOCIAȚII PROFESIONALE

- 1984 Technische Universität Dresden, cu tema: *Studiul limbajelor de specialitate*;
- 1991 Universität Köln, pentru documentare privind aspecte ale lexicografiei și cele ale limbajului economic;
- 1998 Düsseldorf, cu tema: *Einführung in die Methodik und Didaktik des Deutschen als Wirtschaftssprache*;
- 2000 Kassel, cu tema: *Methodik des fremdsprachigen Deutschunterrichts*

Am participat la diferite sesiuni de comunicări științifice, la simpozioane organizate de diverse asociații profesionale și științifice (precum Societatea de științe filologice și Societatea Germaniștilor din România), în București și în țară. Am fost membră în diferite comisii de acordare a titlului de doctor.

DATE BIBLIOGRAFICE

LUCRĂRI DIDACTICE, publicate în colaborare:

- *Wirtschaftliche Texte*. Antologie, A.S.E., 1976.
- Culegere de texte în limba germană, Facultatea ESAPT, A.S.E., 1980.
- Manual de limba germană pentru economiști, A.S.E., 1980.
- *Deutsche Handelssprache und -korrespondenz*, A.S.E., 1983.
- Manual de limba germană *Deutsch für Wirtschaftler*, A.S.E., 1983.
- *Limba germană pentru economiști*, A.S.E., 1984.
- Manual de limba germană pentru începători, A.S.E., 1989.
- *Deutsch für Wirtschaftler*, A.S.E., 1990.
- *Ghid de comerț internațional și corespondență de afaceri în limbi străine*, Tribuna Economică, 1992/ 1995.
- *Dicționar poliglot explicativ. Termeni uzuali în economia de piață*, Ed. Enciclopedică, București, 1995.
- *Teste în limba germană*, Ed. Economică, București, 1997.
- *Deutsch für Wirtschaftskommunikation*, Teil I, A.S.E., 1999.

- *Ghid de conversație poliglot*, Ed. Viitorul Românesc, București, 1993.
- *Geschäftsbriefe Rumänisch-Deutsch*, Ed. Oscar Print, București, 2003.
- *Curs practic de limba germană*, Ed. Univ. Juridic, 2006.
- *Abriss der deutschen Kultur- und Literaturgeschichte*, Ed. Univ. Juridic, 2006.
- *Kommunikation im Deutschen*, Ed. Prouniversitaria, 2009
- *Geschäftskommunikation. Briefe Rumänisch-Deutsch*, Ed. Oscar Print, București, 2009
- „Zeitschrift der Germanisten Rumäniens“ (www.ggr.ro), 1994, Univ. București;
- „A XXVI-a sesiune de comunicări științifice“, vol. 9, 1995, Academia Tehnică Militară București;
- „Deutsch aktuell“ (Revista profesorilor de limba germană din România), 1995, Goethe-Institut, București
- Vol. „Transcarpathica“ 2/2003, Ed. Paideia, București

PARTICIPĂRI LA CONFERINȚE ȘI SIMPOZIOANE:

- 1991 *Simpozion* organizat de Catedra de limbi străine și corespondență comercială, A.S.E.;
- 1992 *Conferința internațională a Catedrei de germanistică*, Universitatea din Sofia
- 1993 *Simpozion* al Catedrei de Germanistică, Universitatea București;
- 1994 Al III-lea *Congres al Germaniștilor din România - Neptun*;
- 1995 Conferința internațională a profesorilor de limbi germanice, A.S.E.;
- Conferința internațională a profesorilor de lb. germană, Goethe-Institut, București
- A XXVI-a Sesiune de comunicări științifice cu participare internațională, Academia Tehnică Militară, București
- Fortbildungsseminar-Landeskunde*, Goethe-Institut București;
- Simpozionul de Pedagogie și Cultură, Universitatea Tehnică de Construcții București
- 1996 Conferința internațională a profesorilor de lb. germană, Goethe-Institut, Mamaia;
- 1997 Simpozionul Catedrei de Germanistică, Universitatea București;
- 1999–2006 Simpozioane științifice organizate de F.L.L.S a Universității Creștine “D. Cantemir”, București.

ARTICOLE/STUDII DE SPECIALITATE publicate în reviste recunoscute în perioada 1981-1997, și/sau publicate în volumele unor manifestări științifice internaționale sau organizate la nivel național:

- A)** *Lingvistică aplicată; metodică predării limbii germane*, în:
- Vol. „Predarea comunicativă a limbajelor specializate“, 1994, A.S.E., București;

- B)** *Aspecte interculturale ale comunicării*, în:
- „Zeitschrift der Germanisten Rumäniens“ (www.ggr.ro), 1993, Universitatea București;
 - Vol. „Fortbildungsseminar-Landeskunde“, 1995, Goethe-Institut, București;
 - Vol. „Pedagogie și cultură-abordare didactică și interculturală“, 1995, U.T.C.B.

Despre Departamentul Limbi Moderne și Comunicare în afaceri

Colectivul (niciodată prea numeros) de limba germană din *Catedra de limbi străine*, mai târziu *Catedra de limbi germanice și comunicare în afaceri*, este „matricea” activității mele didactice pe parcursul deceniilor de funcționare în cadrul A.S.E. În principal împreună cu colegile mele lect. H. Constantinescu, lect. L. Popescu, lect. Al. Purcel, apoi împreună și cu (actualmente prof. dr.) L. Mureșan până în 1990, apoi în cadrul unui colectiv lărgit prin atragerea altor cadre didactice după anul 1990, am construit și consolidat în timp un ansamblu de relații strânse de colaborare, întraajutorare și chiar de prietenie. Împreună am scris și manualele anilor 70’-80’, împreună am contribuit la susținerea limbii germane. Dar cu plăcere îmi amintesc și de relațiile colegiale dezvoltate cu profesorii din celelalte colective, menționând aici prioritar pe Gabriela Lupchian, dar și cu Doina Burada, I. Cenușe sau C. Lascu-Cilianu (la limba franceză) etc., precum și cu colegii de limba engleză, ca de exemplu A. Chiriacescu, F. Turcu, M. Florea, sau Al. Hollinger. M-am bucurat să fim împreună și după 1990, în aceeași măsură în care m-am bucurat să primim noi colegi după 1990, pe care i-am urmărit (și un timp îndrumat) în lupta lor de afirmare în profesie și activitatea de cercetare.

Despre ASE (București / centre teritoriale)

Dacă înainte de 1990 limba germană a fost prezentă sporadic la unele facultăți ale ASE, după 1990 am trăit momentele emoționante al revirimentului predării limbii germane la mai multe facultăți, pe fundalul sprijinului solid acordat în acest sens de Decanatele mai

multor facultăți, dar cu precădere de R.E.I., Comerț și S.E.L.S. Astfel, este demn de menționat interesul acordat în primii ani după Revoluție de prof. dr. M. Korca, prof. dr. I. Popa (la REI), prof. dr. N. Pop, prof. dr. V. Lefter (la S.E.L.S./FABIZ), sau prof. dr. C. Cătoi (la Comerț) pentru organizarea mai multor grupe de limba germană și asigurarea unor materiale didactice. În domeniul publicistic, aș dori să menționez excelenta colaborare cu prof. dr. Gabriela Stănculescu la elaborarea *Ghidului de comerț internațional și corespondență de afaceri în limbi străine* (1992/1995), pe de-altă parte rolul deosebit avut de prof. univ. dr. Sorin Stan în elaborarea *Dicționarului poliglot explicativ* (1995).

Despre colaborarea cu parteneri externi

După anul 1990 am beneficiat constant de sprijinul Institutului „Goethe” București și al DAAD (Serviciul german de schimburi academice) pentru participarea la unele programe de perfecționare profesională în sfera predării limbajelor de specialitate. Subliniez, de asemenea, colaborarea în anii ‘90 în organizarea cursului de cultură și civilizație germană la Programul „Tempus”/S.E.L.S. (viitoarea facultate FABIZ) cu lectorul DAAD Axel Barner-Verger, ce funcționa în acea perioadă la Universitatea Politehnica București.

O lecție de viață

Pe parcursul exercitării profesiei de dascăl în mediul universitar, m-am străduit să respect și aplic principiul formulat atât de pregnant în limba germană „Klasse statt Masse” („Ceea ce contează este *clasa*, calitatea, nu cantitatea”). Și aceasta atât în procesul de instruire la seminariile de limba germană, cât și în toate activitățile conexe acestei meserii. Nu a fost ușor, cunoscându-se constrângerile din epoca dinaintea anului 1990. Pot afirma că absolvenții A.S.E. de dinainte precum și după anul 1990, care au valorificat în viață ceea ce au acumulat prin învățarea limbii germane, au constituit tot atâtea punți de legătură între România și spațiul economic și de cultură de limbă germană. Nu întâmplător, în anii ‘90, am avut studenți proveniți din familiile unor foști „germaniști” de la A.S.E., decizi să continue „tradiția” conturată a studiului limbii germane.

Noilor cadre didactice venite la Catedra de limbi străine începând cu anul 1990, le-am „predat” aceeași lecție a calității și perseverenței în materie de autoperfecționare și autodepășire. Iar după anul 1999, păstrând legătura cu foștii mei colegi din colectivul de germană de la ASE, le-am oferit sprijinul, ori de câte ori mi-a fost solicitat.

VIOLETA NĂSTĂSESCU

de Mariana NICOLAE

Cei mai mulți dintre tinerii care sunt azi membri ai Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri nu o cunosc nici măcar din auzite pe doamna Violeta Năstăsescu. Ceilalți o știm din legendă – numele de pe copertile puținelor, dar foarte popularelor, manualele publicate în anii '70 sau '80 ai secolului trecut. A fost o adevărată aventură încercarea de a reface legătura cu o profesoară care s-a retras din activitate în 1985, dar a continuat să fie o prezență activă în viața profesională bucureșteană. Am reușit totuși să intru în legătură cu doamna profesoară Năstăsescu prin bunăvoința și stăruința colegului nostru Octavian Oprică, pasionat de istorie în general și în special de cea a catedrei noastre.

Violeta Năstăsescu s-a născut în 1930 la Tulcea, într-o familie de profesori. A studiat limba engleză la Universitatea din București pe care a absolvit-o în 1954. A avut amabilitatea să stea de vorbă cu mine într-o după amiază în care, deși ne-am propus o discuție de o oră, ne-am pomenit după vreo trei ore că trebuie cu părere de rău să încheiem o discuție foarte plăcută. Redau în continuare rezumatul discuției, lăsând-o pe doamna Năstăsescu să-și povestească amintirile legate de activitatea domniei sale în ASE și prezentând și câteva fotografii pe care a avut amabilitatea să le caute și să mi le ofere.

Am terminat facultatea în 1954 și am fost angajată la Institutul de Relații Internaționale care pregătea diplomați. Institutul funcționa sub egida Ministerului de Externe, dar era controlat de Ministerul Învățământului. Nu pot să vă spun data exactă, dar cred că prin '57 institutul nostru s-a desființat, a trecut în lichidare la ASE împreună cu toată catedra de limbi străine. Ceilalți nu, au fost repartizați în alte părți. Ultimii studenți ai Institutului de Relații Internaționale au terminat cu diplomă de ASE.

Prin urmare așa am venit eu la ASE. Vreau să subliniez că, spre deosebire de azi, generației mele i s-au oferit locuri de muncă. Când am terminat studiile, mi s-a propus să rămân la catedră, dar n-am acceptat din motive pe care probabil le bănuieți. Mi s-a propus, de asemenea, să merg la actuala Academie de Poliție – n-am acceptat tot din motive pe care probabil le bănuieți. Am fost invitată și la Facultatea

de Comerț Exterior cu sediul pe atunci în calea Victoriei. Dar, cum eram foarte tânără, nu mi-a plăcut ambianța și, sincer, nici domnul decan, care întâmplător își scosese în ziua aceea o măsea și avea falca umflată. Cred că era vorba de Pavel Tiberiu. Și, apoi, am fost invitată la acest institut care era pe Zambaccian, într-o vilă superbă care aparținuse unui prinț. De jur împrejur erau alte vile somptuoase, cartierul era plăcut, înăuntru era un aer de eleganță și confort așa că mi-am spus la vârsta respectivă: „Aici e de mine!”

Lăsând la o parte aspectul anecdotic, cred că am făcut o alegere foarte bună din punct de vedere profesional. Am muncit enorm pentru că odată cu luxul, care mărturisesc că m-a atras întotdeauna, a venit și partea de muncă nenormată. E adevărat că am avut și salarii mai mari ca cei din învățământ, însă munceam de dimineața până pe la ora două și după amiază și... ori de câte ori era nevoie. Studenții de acolo aveau două ore în fiecare zi, fiecare clasă, fiecare an. Toată lumea făcea câte două ore de limbi străine în fiecare zi. M-am expus unei munci extenuante la vârsta aceea fără să am nici un fel de experiență practică.

După care am ajuns acolo de unde fugisem inițial, am venit la ASE. Mi s-a propus din nou să merg la universitate, dar nici atunci nu am acceptat. Și, spun eu, poate că a fost bine. De ce? Pentru că am predat o engleză aplicată, practică. Nu-mi place că fac mărturisirea următoare, dar trebuie să spun că atunci când erau selecționați tineri pentru diverse evenimente în care se cerea traducere în limba engleză, erau preferați studenții de la ASE celor de la universitate pentru că ei știau limba vie, contemporană. Și asta pentru că nu-și pierdeau timpul, după cum bine știți, cu studiul excesiv al baladelor vechi anglo-saxone. Nu vreau să spun că studiul literaturii vechi și al limbii folosite de ea nu ar fi importantă pentru domeniul filologic, dar din punctul de vedere al predării limbii practice nu se făcea mare lucru la universitate. Eu personal aveam această experiență a predării intensive a limbii engleze unor oameni care erau pregătiți să rezolve problemele curente ale vieții diplomatice și politice. Mi se puneau întrebări și trebuia să caut și să găsesc răspunsuri într-o perioadă în care accesul la informative era diferit de cel de azi. Eu m-am format în stăpânirea unei limbii practice și nu de roman din secolul al XVIII-lea. De asemenea, m-a interesat

întotdeauna analiza textului viu, al documentului real, și nu să umblu cu analiza literară. Din punctul de vedere practic al meseriei cred că a fost bine că am acceptat să lucrez la ASE. Asta mi-a folosit ulterior. Să mă explic: principiul meu în meserie a fost să am experiențe cât mai diverse, să nu rămân doar acolo unde lucrez la un moment dat, să colaborez în paralel și cu alte instituții. Cum să ții legătura cu ce se întâmplă în viața reală dacă rămâi doar la catedră și te-ntâlnești mereu cu aceeași oameni? Cum să ai experiență practică? Pentru că și atunci se cerea ca învățământul să fie legat de practică, cum înțeleg că se cere și azi. Este un lucru pe care l-am promovat și în catedră față de persoanele apropiate. De pildă, pe Fulvia Turcu eu am îndemnat-o să nu rămână doar în ASE. Toată lumea are de câștigat din asta – tu, instituția și, cel mai important, studenții. În general te faci mai bine cunoscut în meserie dacă lucrezi și în altă parte și dacă ai și alte activități. Dovadă Lolita Tăutu, care este o excelentă traducătoare. Așa că mie mi-a folosit această limbă practică pentru că am fost solicitată ca traducătoare și nu oriunde¹. Mi-a folosit în viață, în activitate. Eu l-am însoțit pe soțul meu, diplomat, la posturile pe care le-a făcut. Am fost patru ani la ambasada noastră din Londra, și acolo nu m-am prezentat cu Beowulf.

Aș mai vrea să subliniez un lucru, mai ales că aud adesea vorbindu-se de prelungirea vârstei de pensionare. Eu m-am retras foarte devreme din cariera didactică universitară. Și ceea ce am făcut după ce m-am retras nu a fost deloc neglijabil. M-am retras la 55 ani, aveam dreptul s-o fac și am făcut-o. Este adevărat că după aceea am plecat cu soțul meu la post în China. Dar nu am renunțat la catedră ca să plec în China. Am renunțat din mai multe motive – primul fiind acela că aveam dreptul s-o fac și aveam convingerea că pot continua să lucrez și după aceea. Ceea ce am și făcut. Am lucrat până la 73 ani, în general în mari întreprinderi. Aveam un vocabular specializat pe economie și, odată cu vocabularul, am acumulat și niște noțiuni de economie care m-au ajutat să lucrez după ce am revenit în țară.

Mă-ntrebați dacă am avut studenți care au ajuns în funcții importante? Da, am avut. Ceea ce era de așteptat pentru că studenții noștri erau preferați pentru posturile „bune” din simplul motiv că la Facultatea de Comerț Exterior se intra cu medii foarte mari. Deci aveam din capul locului selecționați studenții cei mai buni care, după ce intrau, aveau tot interesul să învețe limbi străine. Aveau câte patru ore de limbă principală și două ore de limbă secundară pe săptămână. Adică șase ore de limbă străină în total. Au fost niște serii excepționale. Au ajuns directori în mari întreprinderi comerciale, au ajuns în unități mari, au ajuns la agențiile noastre comerciale din străinătate, pe posturi bune de consilieri. Unii sunt miniștri sau oameni de afaceri de succes. Interesant este că și fetele au făcut la fel. Se primeau foarte puține fete la Facultatea de Comerț Exterior, dar cele care au intrat au avut și ele cariere foarte frumoase.

3

Cea mai dragă dintre
asistente împreună cu
subgrupa 417 b din anul II
Comerț exterior.

Mai 1962.

1 Violeta Năstăsescu a fost interpreta de limbă engleză a Elenei Ceaușescu, experiență pe care o descrie în cartea *Elena Ceaușescu: confesiuni fără frontiere*, Editura Niculescu, 2010.

Dacă mă-ntrebați despre relațiile cu ceilalți colegi, din afara catedrei, pot să vă răspund că foarte multe lucruri depind de cei care care au respectiva relație. Întotdeauna am avut relații bune, civilizate, cu cei de la alte catedre. Am avut colege cu care ne amuzam schimbând cărți sau reviste străine care în epocă erau foarte rare, dar și colege cu care aveam o relație profesională foarte serioasă. De pildă, cărțile noastre de specialitate trebuiau verificate din punctul de vedere al conținutului economic de către un specialist. Îmi amintesc că aveam o colegă foarte bună, pe Cristiana Cristureanu și lucram foarte frumos cu ea. Ea știa engleză foarte bine și ne citea și aviza manualele. Dintre rectori, mi-l amintesc pe Dolgu, care era un om foarte serios, delicat. Dolgu era un om extrem de educat care putea să înțeleagă ce presupune formarea filologică și ce înseamnă o profesoară de limbi străine. Asta contează foarte mult. La fel și Cristiana Cristureanu, provenind ea însăși dintr-o familie de profesor universitar și vorbind engleza, putea să înțeleagă ce este o profesoară de engleză, cu toate ca ea preda altceva.

Nu vă ascund însă că existau și oameni care nu puteau să înțeleagă educația de tip filologic și cred că existau și niște, să le spunem, gelozii. De ce spun asta? Pentru că eu continui să cred că nu oricine face filologia, filozofia sau dreptul. În general, trebuia să ai un anumit fundal social care să-ți permită să ai acces la un anumit tip de pregătire. Mulți colegi se uitau către noi cu respect pentru modul nostru elegant de a ne purta, de a ne îmbrăca și de a ne comporta, dar sigur că erau și alții care resimțeau acest lucru ca pe o ofensă personală, li se părea că a preda o limbă străină e o cochetărie, un lux și se purtau cu noi ca atare.

Cu toate astea, eu cred că ținuta personală este absolut importantă: prin ea te impui, prin ea poți să promovezi și tot prin ea poți să te împaci cu un rezultat. N-aș vrea să par orgolioasă, dar vreau să subliniez că ținuta profesională a fost foarte importantă pentru mine. Nu mi-am permis niciodată să mă duc oricum în clasă, fără ce-mi trebuia la oră, de aia am avut poșeta mare. Nu mi-am uitat acasă cartea sau stiloul, sau caietul meu de evidență. Niciodată nu mi-am permis să mă duc îmbrăcată oricum. Nu m-am dus nici cu pantofii scâlciați, nici cu tivul desfăcut, nici stropită de la ploaia de acum două săptămâni. Să nu credeți că nu erau discuții diverse pe tema ținutei. Eu nu prea mă implicam, dar atunci îmi amintesc că am intervenit și am spus că noi prin profesia noastră pe care ne-am ales-o trebuie să fim decenți, chiar eleganți. Dacă am ales să fim profesoare, nu putem purta lucruri transparente, sexy, cu nasturii descheiați la bluză, cu crăpături adânci! Dacă ne alegem o altă profesie putem umbla oricum. M-am întâlnit după ani de zile cu o studentă, bătrână și ea și eu, și mi-a spus: „Doamnă, știți ce am învățat de la dumneavoastră?” Eu îi spun: „credeam că engleză“. La care ea îmi răspunde: „Am învățat să mă țin!“ Mi-am dat seama că și studenții apreciază ținuta.

Ce lecție de viață aș oferi celor interesați? În afară de respectul față de profesie, de sine și de student aș spune că este bine ca lumea să nu se limiteze doar la catedră și la acel spațiu în care lucrează. Este bine să crești, să te dezvolti uman. Atunci te faci cunoscut, îți dezvolti cercul de relații și atunci ești „recunoscut“ și la tine în catedră. Știți cum se spune: nimeni nu e profet la el acasă. E adevărat. Deci te faci profet acolo unde ești recunoscut și cei de acasă vor trebui să recunoască și ei că ai devenit profet.

FULVIA TURCU

de Mariana NICOLAE

Fulvia Turcu s-a născut în 1940 în comuna Cenade, județul Alba, în familia profesorilor Belașcu. A absolvit secția engleză – română a Facultății de Filologie a Universității Babeș Bolyai din Cluj în 1964. Cariera didactică și-a început-o ca asistentă la Institutul Politehnic Brașov, iar din 1967 a devenit membră a Catedrei de Limbi Germanice la ASE București unde și-a desfășurat întreaga activitate profesională. Fulvia Turcu a fost una din cele mai bune specialiste în engleza economică și de afaceri din colectivul Catedrei. A fost o prolifică autoare de manuale fie în colaborare, fie în nume propriu. Printre lucrările semnate de Fulvia Turcu: *Limba engleză*, 2 volume, Editura Științifică, 1973, *Correspondență comercială în limba engleză*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981, *Limba engleză pentru comerțul exterior*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1985, împreună cu Violeta Năstăsescu - *Limba engleză pentru întreprinzători și oameni de afaceri*, 2 volume, Editura Sagitarius, 1991, *Engleza de afaceri în economia de piață*, Editura Uranus, București, 1996, *English in Economics*, Editura Percomex, 1998.

A fost o profesoară de succes, pe care studenții o respectau atât pentru calitatea actului didactic cât și pentru fermitatea și coerența evaluării. A fost, de asemenea, apreciată de specialiștii din domeniul economic și de afaceri pentru varietatea și gradul înalt de specializare pe care și l-a dezvoltat. A fost membră a EARLI (European Association of Research on Learning Instruction) și EWISH (European Women in Science and the Humanities).

Capitolul 6

**PUBLICAȚII ÎN LIMBILE
ENGLEZĂ ȘI GERMANĂ
ALE DEPARTAMENTULUI
DE LIMBI MODERNE ȘI
COMUNICARE ÎN AFACERI**

**Lora Constantinescu
Marina Militaru**

În perioada 1932–2012, actualul Departament de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri s-a remarcat printr-o bogată activitate de cercetare științifică concretizată prin publicarea în limba engleză a aproximativ 100 de manuale și cursuri universitare, dicționare, glosare de termeni comerciali, financiari, contabili, bancari și/sau juridici, culegeri de gramatică în context de afaceri, teste de limba engleză sau ghiduri de corespondență comercială. De-a lungul timpului, membrii catedrei de limba engleză au dorit să își aducă o contribuție activă nu numai în domeniul didactic, dar și la dezvoltarea cercetării științifice de specialitate. În concepția lor, a fi pregătit pentru domeniul afacerilor presupune nu numai cunoștințe de specialitate, ci mai ales o comunicare eficientă în limba engleză, universal recunoscută ca limba internațională a afacerilor.

1. Manuale și cursuri universitare în limba engleză

Manualele în limba engleză elaborate în cadrul Departament de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri au fost, sunt și vor fi elaborate într-o manieră interactivă ce dorește să acopere o arie largă de interes: management, marketing, informatică, turism, finanțe, contabilitate etc., fiind ușor de folosit atât în studiul individual cât și cu profesorul. Ele au fost și sunt concepute în general pentru un nivel de cunoaștere a limbii engleze situat între mediu și avansat (de la B1 la C1 conform Portofoliului European al Limbilor) și se adresează tuturor studenților economiști, de la toate formele de învățământ, precum și tuturor celor interesați în a-și perfecționa limba engleză de afaceri. Dacă manualele de corespondență comercială au fost inițial adresate lucrătorilor din întreprinderile de comerț exterior, agențiilor și oficiilor comerciale române din străinătate, în prezent ele sunt căutate, răsfoite și folosite ca model de majoritatea studenților/ oamenilor ce lucrează în administrația publică, firme sau companii naționale și internaționale. Prezentăm mai jos o listă a principalelor publicații elaborate de membrii catedrei în limba engleză începând cu anul 1932 până în anul 2012.

1932 Curs de limbă engleză: pentru uzul studenților Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale: Partea I-a / Zoe Ghețu, Editura Institutul de Arte Grafice „Tiparnița“, București, 1932.

- 1935 Curs de corespondență comercială engleză / Zoe Ghețu, Atelierele Grafice SOCEC &Co.,S.A., București, 1935.**
- 1972 Commercial English: manual de limbă și corespondență comercială engleză / Carola Trattner, Kolesnikova, Nadejda, Galis, Livia, Cartianu, Virginia, ASE, București, 1972.**
- 1972 Commercial English: manual de limbă și corespondență comercială engleză / Carola Trattner, Cartianu, Virginia; Galis, Livia; Kolesnikova, Nadejda, Editura ASE, București, 1972**
- 1977 Topical economic texts / Livia Galis; Kolesnikova, Nadejda, Năstasescu, Violeta, Turcu, Fulvia, ASE, București, 1977**
- 1979 Higher business correspondence / Livia Galis; Kolesnikova, Nadejda, Năstasescu, Violeta, Turcu, Fulvia, ASE, București, 1979**
- 1980 Practical English course on catering and tourism / Livia Galis; Kolesnikova, Nadejda, Năstasescu, Violeta, Turcu, Fulvia, Ungureanu Rodica, ASE, București, 1980**
- 1981 Corespondenta comerciala in limba engleză / Livia Galis, Nadejda Kolesnikova, Violeta Năstasescu, Fulvia Turcu, Editura Didactică si Pedagogică, București, 1981**
- 1982 Limba engleză pentru învățământul superior economic / Livia, Galis; Nadejna, Kolesnikova; Năstasescu, Violeta; Tomoșoiu, Nora; Turcu, Fulvia; Ungureanu, Rodica, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1982**

- 1985 Essentials of economic English: (I)** / coord. Virgil Lefter, Alexandrescu, Roxana; Barghiel, Virginia; Botorog, Mariana; Chiriacescu, Adriana, Editura ASE, București, 1985
- Special English for planning and economic cybernetics: pentru studenții Facultății de Planificare și Cibernetică Economică: uz intern** / Coord. Virginia Barghiel; Eugen Tigănescu ; Roxana Alexandrescu; Virgil Lefter ; Editura ASE București, 1985
- 1986 Access to English turning-point** / Galiș, Livia; Kolesnikova, Nadejda; Năstăsescu, Violeta; Turcu, Fulvia; Editura ASE, București, 1986
- Commercial Correspondence: corespondență comercială în limba engleză: pentru toate facultățile** / Livia Galiș; Nadejda Kolesnikova; Violeta Năstăsescu; Fulvia Turcu; Editura ASE, București, 1986
- Special English for Finance and Accounting: pentru studenții facultății de Finanțe și Contabilitate** / Alexander Hollinger; Emanuel Merealbe; Editura ASE , București, 1986.
- 1988 Manual de limba engleză pentru economiști: pentru specializarea Economia Industriei, Construcțiilor și Transporturilor: vol. II** / Coord. Constantin Ivănescu; Elena Harsan; Laura Mureșan, Simona Petrescu, Editura ASE , București, 1988.
- 1990 Culegere de texte economice în limba engleză pentru studenții Facultății de comerț anii II și III.** / Barghiel Virginia; Chiriacescu Adriana; Florea Maria; Hollinger Alexander; Tomoșoiu Nora; Editura ASE, București, 1990
- Ghid practic de corespondență economică: limba engleză: uz intern** / Alexander Hollinger, Adriana Chiriacescu, Virginia Barghiel, Laura Mureșan, București: Editura ASE , 1990.
- Limba engleză pentru economiști: anul I la toate facultățile** / Turcu, Fulvia, coord.; Botorog, Mariana; Ivanescu, Constantin; Kolesnikova, Nadejda, București, 1990
- 1992 Essentials of Management: banking, finance** / Fulvia Turcu, Valentina Robu, Editura ASE, București, 1992
- 1995 Learning for life: Just another way: English for intermediate students: first year** / Roxana Alexandrescu, Catuneanu, Mirela, Arsene, Mihaela, Magureanu, Tania, Editura ASE , București, 1995.
- 1996 Developing reading skills in English for applied computer science: year II** / Roxana Alexandrescu; Arsene, Mihaela; Barghiel, Virginia; Ghiga, Georgeta; Măgureanu, Tania; Robu, Valentina; Editura ASE , București, 1996
- Engleză de afaceri: vol. 1: Curs intensiv** / Turcu, Fulvia; Năstăsescu, Violeta; Editura Uranus, București, 1996
- Engleză de afaceri: vol. 2: În economia de piață** / Fulvia Turcu; Năstăsescu, Violeta; Editura Uranus, București, 1996
- 1997 English texts for bank services: semestrul III – IV** / Violeta Săndulescu; Chiriacescu, Adriana; Editura ASE, București, 1997
- English for finance, banking and exchanges (sem. V, VI)** / Violeta Săndulescu; Chiriacescu, Adriana; Editura ASE, București, 1997
- English texts for banks services (sem. III-IV)** / Violeta Săndulescu; Chiriacescu, Adriana; Editura ASE, București, 1997
- English for Students in Accounting - years I and II,** / Șerban Boicescu; Octavian Oprică; Editura ASE, 1997
- Selection of English texts for finance and banking: (sem. I, II)** / Violeta Săndulescu; Chiriacescu, Adriana, Editura ASE, București, 1997
- Selected texts for students in economics: year II** / Adriana Chiriacescu, Ghiga, Georgeta; Prelipceanu, Cristina; Săndulescu, Violeta, Editura ASE, București, 1997
- 1998 Managing your management English: Developing skills for intermediate students of English** / Maria Enache, Nicolae, Mariana, Roșulescu, Petre, Zograf, Mihaela, Editura ASE , București , 1998.
- 1999 English in use for economics: vol. 1** / Adriana Chiriacescu, Editura Petron, București, 1999
- English for Economic Studies** / M. Enache, G. Ghiga, L. Kiritescu, M. Nicolae, C. Prelipceanu, Valentina Robu, Violeta Sandulescu, Editura ASE, 1999
- 2000 Business Communication - English for Students in Accounting** / Șerban Boicescu, Octavian Oprică, Editura Milena Press, București, 2000
- Business issues** / Mariana Nicolae, Robu, Valentina, Kiritescu, Liliana, Prelipceanu, Cristina, Editura ASE , București, 2000.

Communicate in Business / M. Nicolae (coord), R. Alexandrescu, M. Enache, G. Ghiga, L. Kiritescu, C. Prelipceanu, V. Robu, V. Sandulescu, M. Zografu, Ed. Roton, 2000.

Developing language skills and communicative testing / Georgeta Ghiga, Editura ALCRIS, București, 2000

Economic English for upper intermediate / Violeta Săndulescu, Editura ASE, București, 2000

English activator in economics / Fulvia Turcu, Editura Percomex, București, 2000

Essentials of accounting in English: a textbook for English-learning / Alexander Hollinger, Editura Milena Press, București, 2000

Financial English: vol. 1: Economic english for upper intermediate / Violeta Săndulescu, Ghica, Georgeta, coord. st., Editura: Finmedia, București, 2000

Financial English: vol. 2: Development of financial English skills / Violeta Săndulescu; Ghica, Georgeta, coord. st., Editura: Finmedia, București, 2000

Lexicological approach to business English, A / Alexander Hollinger, Editura Cavallioti, București, 2000

Public administration matters / Georgeta Ghiga, Editura Alpha, Buzău, 2000.

2001 Commercial Communication. Developing Skills for Intermediate Students of English, M. Enache, M. Nicolae, C. Prelipceanu, M. Zografu, Ed. ASE, 2001

Communicate in business: vol. 1: Business issues / coord. Mariana Nicolae, Alexandrescu, Roxana, Ghica, Georgeta, București, Editura Cison, 2001

Developing reading skills in English for Applied Computer Science, (ediție revăzută și adăugită) / V. Barghiel, M. Arsene, G. Ghiga, T. Măgureanu, M. Dumitrescu (coord.), Editura ASE, 2001.

Financial English Economic English for upper intermediate / Violeta Săndulescu, Editura Finmedia Publishing House, București, 2001

Financial English: vol. 1: Economic English for upper intermediate / Violeta Săndulescu, Editura: Finmedia Publishing House, București, 2001

Financial English: vol. 2: Development of financial English skills / Violeta Săndulescu, Editura: Finmedia Publishing House, București, 2001

Financial English: vol. 3: Financial communication / Violeta Săndulescu, Ghica, Georgeta, coord. st., Editura: Finmedia, București, 2001

Financial English: vol. 4: Financial conventions / Violeta Săndulescu, Ghica, Georgeta, coord. st, Editura Finmedia, București, 2001

Written communication in business English / Alexander Hollinger, Editura Cavallioti, București, 2001.

2002 Aspects of business communication / Georgeta Ghiga, Editura Cavallioti, 2002

Business and cross-cultural issues / Georgeta Ghiga, Cavallioti, 2002

Business Issues, M. Nicolae (coord), R. Alexandrescu, M. Enache, G. Ghiga, L. Kiritescu, C. Prelipceanu, M. Zografu, Editura Cison, 2002

Communicate in Business / Nicolae Mariana (coord.), Prelipceanu Cristina, Roxana Alexandrescu, Maria Enache, Georgeta Ghiga, Liliana Kiritescu, Valentina Robu, Mihaela Zografu, Violeta Săndulescu, Editura Cison, 2002

Commercial Communication vol. I si II, M. Nicolae (coord), M. Enache, G. Ghiga, C. Prelipceanu, M. Zografu, Editura Cison, 2002

Commercial communication: developing skills for intermediate students of English / coord. Mariana Nicolae, Prelipceanu, Cristina, Enache, Maria, Editura Cison, București, 2002.

Essentials of financial English / Alexander Hollinger, Virginia Barghiel, Georgeta Ghiga, Editura Cavallioti, 2002

Managerial Communication in the Internet Age, / Mariana Nicolae, ASE Publishing House, 2002

Test your business English vocabulary / Alexander Hollinger, Editura Teora, București, 2002.

The language of finance, banking and insurance / Alexander Hollinger, Virginia Barghiel, Georgeta Ghiga, Editura Cavallioti, 2002

The vocabulary of business and financial English / Alexander Hollinger, Editura Milena Press, București, 2002.

- 2003 Aspecte ale limbajului economic și comercial (în limbile română și engleză)** / Cristina Prelipceanu, Editura Arvin-Press, 2003
- International business and professional communication = Afaceri internaționale și comunicarea profesională** / coord. Mariana Nicolae, Barghiel, Virginia, Enache, Maria, Ghiga, Georgeta, Al. Hollinger, C. Prelipceanu, M. Zografii, Editura Cison, București, 2003.
- 2004 Commercial Correspondence** / Mariana Nicolae (coord.), Cristina Prelipceanu, Maria Enache, Georgeta Ghiga, Mihaela Zografii, Maria Darabant, Editura Universitară, București, 2004
- English for Marketing** / Cristina Prelipceanu, Editura Cavallioti 2004
- English for tourism and hospitality industry** / Cristina Prelipceanu (coord.), Daniela Giurculescu, Mariana Nicolae, Mihaela Zografii, Editura Universitară 2004
- Help yourself with English** / Roxana Alexandrescu, Editura Cavallioti, București, 2004.
- Public Administration and Professional Communication** / Georgeta Ghiga (coord); Mădălina Stancu, editura Cavallioti, 2004
- Ready for business** / Nicolae, Mariana. (coord.); Ghiga Georgeta., Zografii Mihaela, Prelipceanu Cristina, Kiriițescu Lilianaș Editura Universitară, București, 2004
- Talking Business** / Georgeta Ghiga (coord.); Ioana Stamatescu; Raluca Șerban; București, Cavallioti, 2004
- The language of accounting** / Hollinger Alexander; Editura Milena Press, București, 2004
- The Language of Marketing and Advertising** / Cristina Prelipceanu; Editura ASE, 2004
- 2005 A lexicological approach to financial and business English** / Alexander Hollinger; Editura Universitară, 2005
- Business communication: keys to accounting, accountancy and auditing with three mini-glossaries of accounting** / Boicescu, Șerban; Editura Universitară, 2005
<http://www.biblioteca.ase.ro/catalog/rezultate.php?c=2&q=&st=s&tp1=1&tp2=1&tp3=1&tp4=1&tp5=1&tp6=1>
- Business Talks!** / Estera Romelia Stanus; Roxana Marinescu; Ana Maria Nicolae; Alexander Hollinger; Editura Cavallioti, 2005
- Commercial Correspondence** / Mariana Nicolae (coord.); Cristina Prelipceanu; Maria Enache; Georgeta Ghiga; Mihaela Zografii; Maria Darabant; Editura Universitară, București, 2005
- Communication in international business** / M. Nicolae (coord), Tania Măgureanu, Virginia Barghiel, Maria Enache, Alexander Hollinger, Cristina Prelipceanu, Editura Cavallioti, 2005
- Corespondenta de afaceri în limbile română și engleză** / Adriana Chiriacescu, Mureșan, Laura, Barghiel, Virginia, Hollinger, Alexander, Editura Teora, București, 2005.
- English for Students of Cybernetics. Mind your Steps to Success (Part I)** / Mihaela Dumitrescu, Denise Dona, Monica Condruz-Băcescu, Viorela Valentina Marin, Editura Uranus, 2005
- First Steps in Business** / Cristina Prelipceanu (coord), Irina David, Diana Ionciă, Raluca Rotariu, Editura Universitară, 2005
- First Steps into Marketing** / Monica Marin (coord.), Laura Mureșan, Iulia Rășcanu, Raluca Șerban, București, Editura Uranus, 2005
- Learning and growing** / Tania Măgureanu (coord.), Anca Codreanu, Liliana Dellevoet, Valentina Robu, Editura Cavallioti, 2005
- Management Issues** / Maria Enache (coord.), Marina Militaru, Mariana Nicolae, Raluca Rotaru, Mihaela Zografii, Editura Universitară, București, 2005
- Mastering English for Economics** / Diana Ionciă (coord.), Roxana Ciolăneanu, Valentina Robu, Ioana Stamatescu, Editura Uranus, București, 2005
- The vocabulary of business and financial English,** / Alexander Hollinger, Editura Milena Press, București, 2005.
- Written communication in business English** / Alexander Hollinger, Editura Universitară, 2005
- 2006 Communicate in Financial English, A Course for Finance Students,** Mara Magda Maftei, Editura ASE, 2006

Communication in International Business / Mariana Nicolae, Tania Magureanu, Maria Enache, Virginia Barghiel, Alexander Hollinger, Cristina Prelipceanu, Editura Cavallioti, București, 2006

English for Students of Cybernetics. Mind your Steps to Success (Part II), Mihaela Dumitrescu, Denise Dona, Monica Condruz-Băcescu, Viorela Valentina Marin, Editura Uranus, 2006

English for Marketing Students, Monica Marin (coord.), Iulia Rășcanu, Raluca Șerban, București, Editura Uranus, 2006

Excel in Business, Cristina Prelipceanu (coord.), David Irina, Dărăbanț Maia, Editura Universitară, București, 2006

Improve Your Business English Vocabulary, Maria Enache (coord.), Militaru Marina, Carmen-Cristina Catargiu, Editura Universitară, București, 2006

2009 Business Communication - Keys to Accounting, Accountancy and Auditing - with three Mini - glossaries of Accounting / Șerban Ion Boicescu, Editura Universitară, București, 2009 (ediția a 2-a revăzută și adăugită)

Competența comunicativă și oportunitățile de învățare. O perspectivă interacționistă (Aplicații la limba engleză) / Maria Enache, Editura Universitară, 2009

Crossing borders. Elements of intercultural communication / Georgeta Ghiga, Editura Printech, București, 2009

Mind your steps to success: English for students of Cybernetics / Monica Iuliana Condruz-Băcescu, Dima, Viorela-Valentina, Dona, Denise, Dumitrescu, Virginia Mihaela, editura Uranus, București, 2009

Oral and written business communication / Georgeta Ghiga, Editura Printech, București, 2009

2010 Communicate in Business English. A Short Course for Business Students/ Mara Magda Maftei, Editura Universitară, București, 2010

2011 Practical English for Finance and Accounting / Diana Ionciță (coord.), Radadiana Calciu, Denise Dona, Viorela-Valentina Dima, Editura Uranus, București, 2011

2012 Communication matters = Aspectele comunicării contează / coord. Mariana Nicolae, Teodora Șerban-Opreșcu, Maria Enache, Editura ASE, București 2012.

Steps into Financial English / Mara Magda Maftei, Editura Institutul European, Iași, 2012

2. Dicționare și glosare în limba engleză

1973 Dicționar de management și marketing: englez-român, român-englez / Virginia Cartianu, Farca, Eugenia, Popescu, Adrian, Editura Tehnica, București, 1973

1987 English-Romanian Commercial – Financial – Accounting – Banking - Juridical Glosar comercial – financiar – contabil – bancar - juridic, glossary: pentru uzul studentilor / Fulvia Turcu, Livia Galis, Nadejda Kolesnikova, Violeta Nastasescu, Editură ASE, București, 1987

Mic Dicționar englez-roman de cibernetică economică: uz intern / Coord. Virginia Barghiel; Roxana Alexandrescu, Mariana Botorog, Editura ASE, București, 1987.

1988 Dicționar economic englez român / Coord. Maria Florea ; Roxana Alexandrescu, Virginia Barghiel, Mariana Botorog, Adriana Chiriacescu, Maria Florea, Elena Harsan, Alexander Hollinger, Emanuel Merealbe, Laura Mureșan, Rodica Ungureanu, Editura ASE, București, 1988.

1995 Dicționar poliglot explicativ: termeni uzuali în economia de piață / Maria Mihalciuc, Mureșan, Laura, Gheorghiu, Alexandru, pref. „Stan, Sorin V., Stanciulescu, Gabriela, Editura Enciclopedica, București, 1995.

1996 Dicționar de informatică și cibernetică englez-român / Emanuel Merealbe, Editură: Oscar, București, 1996

2002 Economic and Financial-Banking English –Romanian Dictionary, (autori Mihai Patraș și Corina Patraș), 125.000 de cuvinte și expresii, Florea M. (coord.), Ghiga G., Hollinger A., Barghiel V., Chișinău, Editura Litera, 2002

3. Culegeri de gramatică și teste de limba engleză

1988 Exerciții lexico-gramaticale în limba engleză: pentru studenții A.S.E.: uz intern / Coord. Adriana Chiriacescu, Nora Tomoșoiu; Virginia Barghiel, Maria Florea, Alexander Hollinger, Virgil Lefter, Rodica Ungureanu, Editura ASE, București, 1988

- 1998 Teste de limba engleză = Test progress: vol. 1: Examene /** Turcu, Fulvia; Petcu, Roxana, Editură: Percomex, București, 1998
- 1999 Ghid practic de gramatică engleză: verbul cu exerciții și cheie /** Nora Tomoșoiu, Editura Petron, București, 1993/1999.
- Practice in English grammar /** Adriana Chiriacescu, Tomoșoiu, Nora, Editura ASE, București, 1999.
- Teste de limba engleză = Test progress: vol. 2 /** Turcu, Fulvia Munteanu, Gabriela, coord.; Petcu, Roxana, Editură: Percomex, București, 1999
- 2003 No choice be random: grammar and lexical exercises: with keys /** Roxana Alexandrescu, Editura Cavallioti, 2003
- 2004 The English verb: basic rules and modern trends (with exercises and key) /** Nora Tomoșoiu, Scurtulescu, Antonia, Editura Petron, București, 2004.

4. Manuale și cursuri universitare în limba germană

- 1968 Manual de limba germană pentru anii II-III, Facultatea de Comerț (secția Comerț Exterior) /** Lucia Berciu, Lucia Popescu, LITO A.S.E., 1968.
- 1971 Limba și corespondență comercială germană /** Lucia Berciu, Hulda Constantinescu, Lucia Popescu, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1971.
- 1973 Manual de limba germană, anul II /** Lucia Popescu, Leonie Brodovski, Eleonora Stoicescu, Ministerul Comerțului Exterior, 1973.
- Limba germană, anul III /** Herta Călărășu, Eleonora Stoicescu, Lucia Berciu, Nicolae Frâncu, Alexandra Purcel, Matilda Șiadbei, Ministerul Comerțului Exterior, 1973.
- 1974 Limba germană. Manual pentru școala profesională, meseria vînzător /** Lucia Berciu, Matilda Șiadbei, Editura Didactică și Pedagogică, 1974.
- 1980 Limba germană pentru începători /** Maria Mihalciuc, Hulda Constantinescu, Alexandra Purcel, Laura Mureșan: LITO A.S.E., 1980.
- Limba germană pentru începători /Deutsch für Anfänger,** Alexandra Purcel, Maria Mihalciuc, Paula Schuller, LITO A.S.E., 1980.

Antologie de texte economice în limba germană pentru Facultatea de Economia industriei, construcțiilor, transporturilor / Lucia Berciu, Hulda Constantinescu, Lucia Popescu, LITO A.S.E., 1980.

Culegere de texte în limba germană pentru Facultatea de planificare și cibernetică economică / Lucia Berciu, LITO A.S.E. 1980.

Culegere de texte în limba germană, Facultatea E.S.A.P.T / Lucia Berciu, Maria Mihalciuc, Lucia Popescu: LITO Editura A.S.E., 1980.

Deutsche Handelssprache und -korrespondenz / Maria Mihalciuc, Hulda Constantinescu, Alexandra Purcel, Dan Nicolae, LITO A.S.E., 1980.

1983 Manual de limba germană pentru economiști pentru uzul studenților, Deutsch für Wirtschaftler / Maria Mihalciuc, Dan Nicolae, Alexandra Purcel, Sorin Mihalțan, Editura ASE, București, 1983

1984 Manual de limbă germană cu aplicații în domeniul finanțelor și contabilității / Lucia Berciu, LITO A.S.E., 1984.

1987 Manual de limba germană pentru economiști pentru uzul studenților: vol. 1. Deutsch für Wirtschaftler / Alexandra Purcel, Maria Mihalciuc, Laura Mureșan, Editura ASE, București, 1987

Manual de limba germană pentru economiști pentru uzul studenților: vol. 1. Deutsch für Wirtschaftler: vol 2. / Maria Mihalciuc, Laura Muresan, Dan Nicolae, Alexandra Purcel, Sorin Mihalțan, Nicolae Dan, Editura ASE, București, 1987

1989 Limba germană pentru economiști (pentru uzul studenților) /Deutsch für Wirtschaftler, Alexandra Purcel, Hulda Constantinescu, Maria Mihalciuc, Laura Mureșan, LITO A.S.E., București, 1989.

1990 Limba germană pentru economiști (pentru uzul studenților) /Deutsch für Wirtschaftler, Alexandra Purcel, Maria Mihalciuc, Laura Mureșan, LITO A.S.E., București, 1990.

- 1992 Ghid de comerț internațional și corespondență de afaceri în limbi străine, vol. I-II** / Dorin Aldea, Virginia Barghiel, Doru Băjan, Gabriel Bpmboș, Adrian Chiriacescu, Alexander Hollinger, Maria Mihalciuc, Laura Mureșan, Emilian Stanciu, Editura Tribuna Economică, București, 1992.
- 1995 Dicționar poliglot explicativ. Termeni uzuali în economia de piață** / Maria Mihalciuc, Laura Mureșan, Gabriela Stănculescu, Sorin Stan, Editura Enciclopedică, București, 1995.
- 1996 Limba germană: curs practic** / Alexandra Purcel, Societatea Autonomă de Informatică, București, 1996
- 1997 Corespondență comercială în limba germană cu sau fără profesor** / Lucia Berciu Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997
- Textsorten der wirtschaftssprache: Handels Korrespondenz: Arbeitsbuch = Limbaj economic german. Corespondență comercială: texte și exerciții** / Zorica Henteș, Editura ASE , București, 1997
- 1998 Dicționar Român-German și German – Român** / Lucia Berciu, București, Editura Sylvi, 1998.
- Limba germană: curs practic** / Alexandra Purcel, Editura Percomex, București, 1998.
- 1999 Deutch fur Wirtschaftskommunikation: Teil 1** / Zorica Hențes, Mihalciuc, Maria, Zografi, Mihaela, Editura ASE , București, 1999
- Germana pentru studenți/ Deutsch für Studenten**, Lucia Berciu, Rodica Tanțău, Editura Sylvi, București, 1999.
- 2003 Scrisori de afaceri în limbile română și germană / Geschäftsbriefe - rumanisch und deutsch** / Maria Mihalciuc, Constantinescu, Lora, Mureșan, Laura, Pop, Nicolae Al., Editura Oscar Print, Bucuresti, 2003
- 2004 Limba germană pentru afaceri** / Magdalena Leca, Constantinescu, Lora, Editura Polirom, Iași, 2004
- 2006 Die Wirtschaftswerbung. Die linguistisch-rhetorische Analyse deutscher und rumänischer Werbekommunikate / Reclama în domeniul economic. Analiza lingvistico-retorică a anunțurilor publicitare în limbile germană și română**/ Lora Constantinescu, Editura Oscar Print, București, 2006.
- Geschäftskorrespondenz. Ein Wegweiser für geschäftliche Kommunikation,** / Zorica Hențes, Editura ASE , București, 2006
- 2007 Dicționar German-Român** / Klaster-Ungureanu, G., Lăzărescu, I. G., Moise, I. M., (coord.), Bâlcu-Bordeianu, L., Bolocan, M., Cazacu, M., Dinu, I., Dinulescu, I., Fierbințeanu, H., Flagner, H., Iroaie, A., Meiroșu, M., Nițescu-Boldojar, E., Spânu-Pătru, C., Popa, A-V., Rădulescu, C., Rădulescu, I-M., Rusen, A., Țolescu, A. (colab.), Editura Univers Enciclopedic, București, 2007
- 2009 Comunicare în afaceri. Scrisori în limbile română și germană = Geschäftskommunik** / Maria Mihalciuc, Constantinescu, Lora, Mureșan, Laura, Editura Oscar Print, București, 2009
- Zusammenwachsen über die Grenzen (MODULUL II, Capitolele 1 si 2)**, în manualul „Mit Deutsch studieren – leben – arbeiten“ (vol.1, nivel A2-B1), sub coord. Dorothea Hillerich-Levy et al., Rădulescu, Ileana/ Iroaie, Ana /Constantinescu, Lora (coautor)/ Zografi, Mihaela/ Dorothea Hillerich-Levy, Editura Goethe Institut Belgrad, GI Nancy, GI München Fundația R. Bosch, editura Archipelago Edizioni, Milano, 2009
- 2012 Germana rapidă**, ediție revizuită și îmbogățită (traducere din limba germană de Cornelia Pătru), Moeglin, D., Thomas-Weissbart, F., Trag, D., Magere, P., Editura Niculescu, București, 2012

**PUBLICAȚII ÎN LIMBILE
FRANCEZĂ, ITALIANĂ,
SPANIOLĂ ȘI RUSĂ
ALE DEPARTAMENTULUI
DE LIMBI MODERNE ȘI
COMUNICARE ÎN AFACERI**

Rodica Stanciu-Capotă
Roxana Bârlea

**Manuale publicate
de către membrii colectivului de limbi romanice
în perioada 1916 - 2012**

- 1916** Ionașcu, Romulus (1916), *Terminologia comercială cuprinzând explicațiunea celor mai întrebuiți termeni comerciali cu arătarea lor în limbile: franceză, italiană, germană și engleză*, București, Institutul de Arte Grafice C. Sfetea, 62 p.
- 1924** Stoicovici, V. (1924), *Cours de correspondance commerciale française : Vol. 2 : Correspondance des affaires en marchandises et des transports terrestres et maritimes*, București, Tipografiile Române Unite, 480 p.
- 1925** Stoicovici, V. (1925), *Cours de correspondance commerciale française : Vol. 3 : Correspondance des opérations de banque*, București, Tipografiile Române Unite, 500 p.
- 1930** Stoicovici, V. (1930), *Cours de correspondance commerciale française : Vol. 1 : Correspondance élémentaire*, București, Tipografiile Române Unite, 303 p.
- 1944** Stoicovici, V., (1944), *Cours de correspondance commerciale française : seminaire 1942/1945 : transports internationaux par chemins de fer*, București, Imprimeria Căilor Ferate Române, 117 p.
- 1972** Ivanier, Eva; Bedighian, Ohanes; Cristescu, Matei; Lăsceanu, N.; Osman, Sabina; Botta, Dolores; Focșăneanu, T.; Brăileanu, Luminița; Gulea, Mihaela; Lupchian, Gabriela (1972), *Manual de limba franceză*, Partea I-I Comerț Exterior, I-II alte facultăți, București, Litografia ASE, 271 p.
- 1975** Ivanciu, Nina (colaborare) (1975), *Manual unic de limba franceză*, București, Editura ASE, 30 p.
Ivanciu, Nina (colaborare) (1975), *Limba franceză. Lucrări practice. Exerciții gramaticale*, București, Editura ASE, 35 p.
- 1976** Cenușe, Ioan-Petre; Atănăsoaie, Elena; Cilianu, Corina; Constantinescu, Ileana; Vasiliu, Delia (1976), *Curs practic de limba franceză - Texte și exerciții lexicale cu caracter economic pentru studenții din anii I și II de la toate facultățile*, București, Litografia ASE, 298 p.
Ohanes, Bedighian; Osman, Sabina (coord.); Băluș, Lelia; Lupchian, Gabriela; Gulea, Micaela; Brăileanu, Luminița; Crăciunescu, Ileana; Cenușe, Ioan-Petre; Dipșe, Maria; Ivanciu, Niculina; Stoicescu, Rodica; Constantinescu, Ileana (1976), *Manual unic de limba franceză pentru studenții anilor I și II de la toate facultățile ASE*, București, Editura ASE, 342 p.
- 1978** Ivanciu, Nina; Lascu-Cilianu, Corina; (1978), *Limba franceză, curs practic, vol. II*, București, Editura ASE, 40 p.
Lascu-Cilianu, Corina (colaborare) (1979), *Limba franceză - culegere de texte pentru E.S.A.P.T.*, București, Litografia ASE, 150 p.
Stoicescu, Rodica; Băluș, Lelia; Burada, Doina ; Vasiliu, Deliana; Constantinescu, Ileana; Dijmărescu, Daniela; Vrabie, Henriette (1978), *Manual pentru anul I al Facultăților ASE*, București, Editura ASE, 285 p.
- 1980** Brăileanu, Luminița, Deliana Vasiliu, Ileana Constantinescu (1980), *Curs practic de limba franceză pentru Facultatea de Planificare și Cibernetică Economică*, București, Litografia ASE, 180 p.
Băluș, Lelia (coord.); Burada-Iacob, Doina; Dijmărescu, Gabriel; Constantinescu, Ileana; Stoicescu, Rodica; Vrabie, Henriette (1980), *Limba franceză. Manual pentru I al facultăților ASE, partea II*, București, Editura ASE, 231 p.
- 1982** Florea, M.; Stoean, Carmen, (1982¹, 1983²), *Lección de conversație. Teorie și practică*, București, Tipografia Universității București, 184 p.

- 1983** Cilianu-Lascu, Corina; Ivanciu, Nina; Vasiliu, Deliana (1983), *Manual de limba franceză pentru economiști, Nivel I*, București, Litografia ASE, 453 p.
- Constantinescu, Ileana; Botorog, Mariana (1983), *Curs practic de limba franceză : baterii de teste destinate studenților Facultății de planificare și cibernetică economică*, București, Editura ASE, 74 p.
- Ivanciu, Niculina (coord.); Cilianu-Lascu, Corina; Vasiliu, Deliana (1983), *Manual de limba franceză pentru economiști. Nivel I*, București, Editura ASE, 455 p.
- 1984** Cenușe, Ioan Petre; Dragoi-Fainisi, Sabina (coord.); Lupchian, Gabriela; Pavel, Elena; Vasilescu, Luminița (1984), *Correspondența economică în limba franceză : pentru uzul studenților*, București, Editura ASE.
- Lupchian, Gabriela (coord.); Burada-Iacob, D.; Dragoi, S.; Pavel, Elena (1984), *Manual de limba franceza pentru specializarea : economia serviciilor de alimentatie publica si turism*, București, Editura ASE, 349 p.
- 1985** Gulea, Michaela (coord.); Cenușe, Ioan Petre; Vasilescu, Luminița (1985), *Limba franceză : modele și exerciții de exprimare și comunicare orală pentru studenții economiști : pentru uzul studenților*, București, Editura ASE, 202 p.
- 1987** Cenușe, Ioan Petre; Dijmarescu, Gabriela; Dipse, Maria (1987), *Manual de limba franceză pentru studenții de la Facultatea Finanțe-Contabilitate*, București, Editura ASE, 303 p.
- Constantinescu, Ileana; Ivan, Ion (1987), *Microglossaire informatique : français-roumain : pentru studenții facultății de Planificare și cibernetică economică : pentru uzul studenților*, București, Editura ASE, 57 p.
- 1988** Constantinescu, Ileana; Bondrea, Emilia (1988), *Elemente de bază ale gramaticii limbii franceze : culegere de exerciții lexico-gramaticale pentru uzul studenților*, București, Editura ASE, 318 p.
- 1989** Brăileanu, Luminița; Vasiliu, Deliana (coord.); Constantinescu, Ileana (1989), *Franceza pentru economiști : pentru uzul studenților. Vol. II*, București, Editura ASE.
- Stoicescu, Rodica (coord.); Ivanciu, Nina; Burada, Doina; Bondrea, Emilia; Dijmărescu, Gabriela (1989), *Manual de limba franceza pentru studenții din anul II la Facultatea de Economia Industriei și Agriculturii*, București, Editura ASE, 291 p.
- Stoicescu, Rodica (coordonator), Ivanciu, Nina; Burada, Doina (1989) (ediție revazută), *Culegere de texte pentru studentii facultății de Economia Industriei, Construcțiilor și Transporturilor; Anii I, II*, București, Editura ASE, 226 p.
- Vasiliu, Deliana (coord.); Brăileanu, Luminița; Constantinescu, Ileana (1989), *Franceza pentru economiști*, vol. II, Specialitatea Planificare și Cibernetică Economică, București, Litografia ASE, 250 p.
- 1990** Cilianu-Lascu, Corina (coord.); Cenușe, Ioan-Petre; Drăgoi, Sabina; Lupchian, Gabriela; Pavel, Elena (1990), *Manual de limba franceză pentru economiști*, vol. I, București, Tipografia Filaret, 215 p.
- Dipșe, Maria (1990), *Breviar tehnologic francez-român de marketing : uz intern*, București, Editura ASE, 74 p.
- 1991** Cenușe, Petre; Cilianu-Lascu, Corina (coordonator); Dipșe, Maria; Gulea, Micaela; Vasiliu, Deliana (1991), *Manual de limba franceză pentru economiști*, vol. II., București, Editura ASE, 372 p.
- Cilianu-Lascu, Corina; Ivanciu, Nina; Vasiliu, Deliana; Burada, Doina; Stoicescu, Rodica (1991), *Manual de limba franceză pentru economiști*, vol. II, București, Litografia ASE, 370 p.
- 1993** Bondrea, Emilia (coord.); Constantinescu, Ileana; Dumitrescu, Gabriela (1993), *Culegere de texte pentru studenții de la Facultatea de Economie Agrară : secțiile E.P.A. și E.P.A.S.*, București, Editura ASE, 226 p.
- Cenușe, Ioan Petre; Lupchian, Gabriela; Neaguș, Doina (1993), *Limba franceză pentru oameni de afaceri*, București, Editura ASE, ISBN 973-963-22-0-3.
- Cilianu-Lascu, Corina (1993), *Le français des affaires*, București, Universitatea Constantin Brâncoveanu, 197p.
- Stoicescu, Rodica (1993), *Le français de l'entreprise et du management*, București, Editura Erasmus, 207 p.
- 1994** Gulea, Micaela; Constantinescu-Ștefănel, Ruxandra (1994), *Face-à-face en affaires*, București, Fundația Soros pentru o Societate Deschisă, 1994 (co-autor), 177 p.

- Gulea, Micaela; Constantinescu-Ștefănel, Ruxandra (1994), *Face-à-face en affaires – Guide du professeur*, București, Fundația Soros pentru o Societate Deschisă, 31 p.
- Gulea, Micaela; Constantinescu-Ștefănel, Ruxandra ; Oprescu, Maria Ana (1994), *Communication dans l'entreprise*, București, Editura ASE, 70p.
- 1995** Ivanciu, Niculina (1995), *Le français du monde des affaires (Eléments culturels et économiques), Texte si exerciții de comunicare*, București, Editura ASE, 187 p.
- Lupchian, Gabriela; Adrian, Irina; Burada, Doina (1995), *Correspondance dans le tourisme*, București, Editura ASE, 280 p.
- 1996** Cilianu-Lascu, Corina; Stoean, Carmen (1996¹, 2002², 2003³), *Gramatica practică a limbii franceze*, Editura Coresi, 421 p. și București, Editura Meteor Press, 618 p.
- Cilianu-Lascu, Corina; Stoean, Carmen (1996¹, 1999², 2001³), *Grammaire fondamentale du français. Recueil d'exercices*, București, Editura ASE, 296 p.
- Cilianu-Lascu, Corina (1996, 1999, 2000, 2002, 2006), *Limba franceza pentru afaceri*, București, Editura Teora, 183 p., ISBN 973-601-280-8.
- Livezeanu, Maria-Antoaneta (1996¹, 2001², 2005³), *Le Français du Management – Créer une entreprise*, cd. nr. 38, București, Centrul editorial poligrafic ASE, 276 p.
- Lorentz, Maria-Antoaneta (1996, 2002), *Le Français du Management - Créer une entreprise*, București, Editura ASE, 276 p.
- Velicu, Anca (1996, 1999 - ediția a doua revăzută și corectată), *Parlons Finances ! Module F (Finances, Banque, Bourse, Assurance)*, București, Editura ASE, 139 p.
- 1997** Gulea, Micaela; Constantinescu-Ștefănel, Ruxandra; Oprescu, Maria Ana; Stamminger, A. L. (1997, 1998, 1999), *Une chance en or*, București, Editura ASE, 180 p.
- Popa, Elena; Velicu, Anca (1997, 1999 - ediția a doua revăzută și corectată), *Parlons Finances ! Module F, Livret de l'étudiant*, București, Editura ASE, 61 p.
- Oprescu, Maria Ana; Capotă-Stanciu Rodica (1997), *Itinéraires économiques* 110p., București, Editura ASE.
- Stoean, Carmen (1997), *Manuel de roumain (pour les étudiants francophones)*, București, Editura ASE, 364 p.
- 1998** Bobircă, Viorica (1998), *Manual de limba română pentru studenții străini economiști*, București, Editura ASE, 145 p.
- Cilianu-Lascu, Corina (1998), *La Syntaxe des verbes de changement d'état en roumain et en français – Recherche et applications*, București, Editura ASE, 203 p.
- Cilianu-Lascu, Corina (1998, 2000), *Limba franceză - Exerciții pentru profil economic*, București, Editura Univers, 175 p., București, Editura Meteor Press, 183 p., ISBN 973-34-0593-0. Ediția a II-a revăzută (2001, 2003, 2004) *Exerciții lexico-gramaticale cu profil economic*, București, Editura Meteor Press, 183 p., ISBN 973-8339-04-9.
- Cilianu-Lascu, Corina; Perișanu, Mariana (1998), *Cours de français pour l'enseignement à distance. – Module I: Entrez dans la vie professionnelle, Dossier 1: Soyez le meilleur*, București, Editura ASE, 59 p.
- Ivanciu, Nina (coord. și colaborare) (1989), *Manual de limba franceză pentru studenții Facultății de Economia Industriei*, București, Editura ASE, 60 p.
- Ivanciu, Nina (colaborare) (1989), *Limba franceză. Culegere de texte pentru studenții Facultății de Economia Industriei*, București, Editura ASE, 75 p.
- Oprescu, Mariana (1998), *La France, bleu, blanc, rouge*, București, Editura Prietenii Cărții, Colecția Hexagone, 138 p.
- 1999** Bobircă, Viorica (1999), *Manual de limba română : corespondența comercială*, București, Editura ASE, 37 p., ISBN 9739462278.
- Cilianu-Lascu, Corina; Perisanu, Mariana (1999), *Cours de français pour l'enseignement à distance, Dossier2: Débrouillez - vous dans la vie professionnelle et extra-professionnelle*, București, Editura ASE, 83 p.
- Cilianu-Lascu, Corina; Perișanu, Mariana (1999), *Le Français à l'usage des professionnels*, București, Editura Univers, 184 p., ISBN 973-34-0701-1, ISBN 973-34-0702-X; ediția a II-a revăzută, (2001¹, 2002², 2003³, 2004⁴), Meteor Press, 239 p., ISBN 973-8339-03-3.
- Constantinescu, Ileana; Drăgan, Maria (1999), *Cours de français pour l'enseignement à distance : Module I : Statistique, cybernétique et informatique économique*, București, Editura Efcient, 111 p., ISBN 9739366295.

Constantinescu, Ileana; (1999), *Limba franceză. Manual de corespondență comercială și de corespundență în domeniul turismului*, București, Editura Economică, 112 p.

Drăgan, Maria (1999), *Courrier de facturation et paiements : Première partie : Savoir*, București, Editura ASE, 83 p., ISBN 973-946-223-5.

Gulea, Micaela; Lupchian, Gabriela; Ciocianu, A. (1999), *La lettre commerciale / scrisoarea comercială*, București, Ed. Oscar Print, 140 p.

Lupchian, Gabriela, Capotă-Stanciu, Rodica (1999), *L'Histoire en français*, București, Editura OscarPrint, 228 p., ISBN 973-0264-61-1.

Mohanu, Florina; Ion, Jurconi (1999), *Limba rusă. Note de curs practice*, București, Editura ASE.

Popa, Elena; Velicu, Anca (coord.) (1999, 2000, 2001), *Le français des finances pour l'enseignement à distance, Module I*, București, Editura ASE, 96 p.

Popa, Elena; Velicu, Anca (coord.) (1999, 2000, 2001), *Le français des finances pour l'enseignement à distance, Module I (Livret de l'étudiant)*, București, Editura ASE, 41 p.

Popa, Elena; Velicu, Anca (coord.) (1999, 2000, 2001), *Le français des finances pour l'enseignement à distance, Module II*, București, Editura ASE, 97 p.

Popa, Elena; Velicu, Anca (coord.) (1999, 2000, 2001), *Le français des finances pour l'enseignement à distance, Module II (Livret de l'étudiant)*, București, Editura ASE, 46 p.

Popa, Elena; Velicu, Anca (1999, 2000, 2001), *Parlons Finances ! Module H (Horizons économiques : fiscalité, inflation, croissance)*, București, Editura ASE, 47 p.

Popa, Elena; Velicu, Anca (1999, 2003 - ediție revăzută și adăugită), *Le B.A. - ba du courrier professionnel*, București, Editura ASE, 67 p.

Popa, Elena; Velicu, Anca (1999, 2003 - ediție revăzută și adăugită), *Le B.A. - ba du courrier professionnel (Livret de l'étudiant)*, București, Editura ASE, 45 p.

Popa, Elena; Velicu, Anca (1999, 2000, 2001), *Parlons Finances ! Module G (gestion financière : comptes annuels, gestion de portefeuille, réductions de prix et avoirs, faillite)*, București, Editura ASE, 70 p.

Popa, Elena; Velicu, Anca (1999, 2000, 2001), *Parlons Finances ! Module G (Livret de l'étudiant)*, București, Editura ASE, 16 p.

Popa, Elena; Velicu, Anca (1999, 2000, 2001), *Parlons Finances ! Module H (Livret de l'étudiant)*, București, Editura ASE, 16 p.

Săndulescu, Mariana (1999), *Grammatica fondamentale della lingua italiana*, București, ASE, 150 p., ISBN 973-98468-7-4.

2000 Constantinescu-Ștefănel, Ruxandra (2000, 2001 - ediție revăzută și adăugită), *35 cas de négociation commerciale*, București, Editura ASE, 163 p., ISBN 973-594-015-9.

Constantinescu-Ștefănel, Ruxandra (2000), *La communication d'affaires: la négociation face-à-face*, București, Editura RAO, 234 p.

Gulea, Micaela (2000, 2001, 2002), *La réunion de travail*, București, Editura ASE, 291 p.

Gulea, Micaela (2000, 2001, 2002), *Les fondements de la communication face-à-face*, București, Editura ASE, 146 p.

Gulea, Micaela (2000), *Strategii, tehnici, tactici de negociere*, București, Editura Oscar Print, 104 p.

Popa, Elena; Velicu, Anca (2000, 2001), *Communication financière pour l'enseignement à distance, Module II*, București, Editura ASE, 91 p.

Popa, Elena; Velicu, Anca (2000, 2001), *Créneau interbancaire. Relations internationales (Livret de l'étudiant)*, București, Editura ASE, 36 p.

Popa, Elena; Velicu, Anca (2000, 2001), *Communication financière pour l'enseignement à distance, Module II (Livret de l'étudiant)*, București, Editura ASE, 43 p.

Popa, Elena; Velicu, Anca (2000, 2001), *Créneau interbancaire. Relations internationales*, București, Editura ASE, 93 p.

Popa, Elena; Velicu, Anca (2000), *Communication financière pour l'enseignement à distance, Module I*, București, Editura ASE, 66 p.

Popa, Elena; Velicu, Anca (2000), *Communication financière pour l'enseignement à distance, Module I (Livret de l'étudiant)*, București, Editura ASE București, 46 p.

- Săndulescu, Mariana (2000), *Ciao, Italia!, vol. I, Curs de limba italiană pentru începători, cursuri I.D.D.*, București, ASE, 106 p.
- 2001** Cilianu-Lascu, Corina (2004), *Communication d'entreprise: concepts, stratégies, techniques, pratiques*, București, Editura InfoMega, 192 p., ISBN 973-86658-7-6.
- Brăileanu, Luminița; Deliana Vasiliu (2001, 2004), *Dossier pédagogique „La Transition à l'Est”*, București, Editura ASE, 53 pg., ISBN 973-594-013-2.
- Constantinescu-Ștefănel, Ruxandra (2001), *Nous accusons réception*, București, Editura ASE, 81 p., ISBN 973-594-014-0.
- Popa, Elena; Velicu, Anca-Marina (2001), *Communication financière : pour l'enseignement à distance : pour uzul studentilor*, București, Editura ASE, 46 p.
- Săndulescu, Mariana (2001), *Ciao, Italia!, vol. II, Curs de limba italiană pentru avansați, cursuri I.D.D.*, București, Editura ASE, 74 p.
- 2002** Mohanu, Florina; Jurconi, Ion (2002), *Dicționar de afaceri rus-englez-român, român-englez-rus*, 110 p.
- Mohanu, Florina; Jurconi, Ion (2002), *Limba rusă de afaceri. Corespondența precontractuală*, 125 p.
- Mohanu, Florina; Jurconi, Ion (2002), *Limba rusă de afaceri. Corespondența contractuală*, 134 p.
- Săndulescu, Mariana (2002), *Gramatica limbii italiene prin exerciții cu cheie*, București, Editura Meteor Press, 219 p.
- 2003** Capotă-Stanciu, Rodica (2003), *Panorama financier*, București, Editura ASE, 80 p., ISBN 973-594-267-4.
- Capotă-Stanciu, Rodica (2003), *Regards sur l'économie et la gestion de la production agricole et alimentaire*, București, Editura ASE, 60 p.
- Constantinescu, Ileana; Dragan, Maria (2003), *Le français des finances (Ière et I^{ème} parties)*, Editura Milena Press.
- Constantinescu, Ileana; Blajovici, L. (2003), *Une promenade dans quelques pays francophones*, București, Editura Milena Press.
- Constantinescu-Stefănel, Ruxandra (2003), *Produit Unique et Bénéfique*, București, Editura ASE, 59 p., ISBN 973-595-229-1.
- Constantinescu-Stefănel, Ruxandra (2003), *English for ABC*, București, Editura Arvin Press, 202 p., ISBN 973-7966-28-7.
- Mihăiță, Nicolae V.; Stanciu Capotă, Rodica (2003), *Relations statistiques fortes, cachées, fausses et illusoires*, București, Editura ASE.
- Mohanu, Florina (2003), *Comunicarea orală eficientă în afaceri*, București, Ed. ASE, 225 p.
- Oprescu, Maria Ana; Preda, Ioana; Alexe, Manuela (2003, 2004), *Limba spaniolă, Modulul I*, București, Editura ASE, 114 p., ISBN 973-594-257-7, ISBN 973-594-258-5.
- Săndulescu, Mariana (2003), *Verbul italian prin exerciții cu cheie*, București, Editura Teora, 210 p.
- Săndulescu, Mariana (2003), *Buon lavoro!, Corso comunicativo, livello intermedio – avanzato*, București, Editura ASE, 169 p., ISBN 973-594-376-X.
- Săndulescu, Mariana (2003), *Parliamo...economia, Curs de limbă și civilizație economică italiană pentru studenții economiști, nivel mediu – avansat*, ediție revăzută și adăugită, București, Editura ASE, 380 p. ISBN 9735943204.
- Săndulescu, Mariana (2003), *L'italiano, l'Italia, gli italiani, Corso comunicativo, livello elementare*, București, Editura ASE, 191 p., ISBN 9789735943752.
- Săndulescu, Mariana (2003), *La morfologia italiana, Esercizi con chiavi*, București, Editura ASE, 184 p., ISBN 9735943689.
- 2004** Constantinescu, Ileana ; Blajovici, L. (2004), *Le français des affaires (vol. 1 și 2)*, București, Editura Milena Press.
- Constantinescu, Ileana; Drăgan, Maria (2004), *Franceza pentru economiști (cibernetică, statistică și informatică economică)*, București, Editura Milena Press.
- Dipșe, Maria (2004), *Formation à la communication en affaires, vol. 1 - (Grammaire française facile)*, editia IV revizuită, București, Editura Mayon, 100 p.
- Dipșe, Maria (2004), *Formation à la communication en affaires, vol. 2 - (Ma profession: Lettre officielle, CV, Projet d'entreprise)*, ediția III revizuită și adăugită, București, Editura Mayon, 100 p.
- Dipșe, Maria (2004), *Formation à la communication en affaires, vol. 3 - (Milieu des affaires)*, ediția II revizuită, București, Editura Mayon, 100 p.

- Lorentz, Maria-Antoaneta (2004, 2012), *Exploring Executive Development*, INDE / ASE București, CD-rom, 140 p.
- Lorentz, Maria-Antoaneta (2004, 2012), *Mastering Business Communication*, INDE / ASE București, CD-rom, 150 p.
- Săndulescu, Mariana (2004), *Comunicazione scritta negli affari, vol. 1, Fornitore–Cliente*, București, Editura ASE, 112 p., ISBN 9735945339
- 2005** Capotă-Stanciu, Rodica; Bârlea, Roxana Magdalena; Oprescu, Maria Ana (2005), *Itinéraires économiques en français*, București, Editura ASE, 142 p., ISBN 973-594-697-1.
- Capotă-Stanciu, Rodica; Lorentz, Maria Antoaneta (2005), *Au service de votre français : Le quotidien des affaires*, București, Editura ASE, 174 p., ISBN 973-594-587-8.
- Cilianu-Lascu, Corina (coord.); Coiculescu, Alexandra; Chițu, Livia; Făgurel, Otilia (2005, 2006), *Mots, Expressions, Discours en Economie*, București, Editura Teora, 181 p., ISBN 973-20-0998-5.
- Constantinescu, Ileana; Precup, A.-N. (2005), *Dicționar de afaceri francez-român, român-francez*, (ediția a IV-a revizuită și adăugită), București, Editura Milena Press.
- Constantinescu, Ileana; Buzan, C. (2005), *Lexicul dreptului afacerilor și dreptului comunitar român-francez, francez-român* (ediția a II-a revizuită și adăugită), București, Ed. Milena Press.
- Constantinescu, Ileana; Ghironte, D.; Ilie, A. (2005), *Dicționar de internet și informatică roman-francez-englez*, București, Ed. Milena Press.
- Constantinescu, Ileana; Ivan, I. (2005), *Dicționar de internet și informatică francez-roman explicativ* (ediția a II-a revizuită și adăugită), București, Ed. Milena Press.
- Constantinescu, Ileana; Blajovici, L. (2005), *Manual de limba franceză, Une promenade dans quelques pays francophones* (vol.1 și 2) (ediția a III-a revizuită și adăugită), București, Ed. Milena Press.
- Constantinescu, Ileana; Blajovici, L. (2005), *Le français des affaires* (vol. 2), ed. a 2-a, București, Editura Milena Press.
- Constantinescu, Ileana (2005), *Le français des finances* (vol.2) (ediția a II-a revizuită și adăugită), București, Ed. Milena Press.
- Constantinescu, Ileana; Drăgan, Maria (2005), *Le français des finances* (vol.1) (ediția a II-a revizuită și adăugită), București, Ed. Milena Press.
- Constantinescu, Ileana (2005), *Le français des affaires* (vol. 1), ed. a 2-a, București, Editura Milena Press.
- Stoian, Carmen-Ștefania; Ivan, Mihaela; Lorentz, Maria-Antoaneta; Capotă-Stanciu, Rodica; Stoian-Țifrac, Ana-Laura (2005), *Limba franceză. Culegere de teste pentru admitere*, București, Editura ASE, 234 p., ISBN 973-594-660-2.
- 2006** Constantinescu-Stefanel, Ruxandra; Gulea, Micaela (2006), *L'embauche dans les multinationales, Première partie: Des savoirs*, București, Editura ASE, 2006, 93 p., ISBN 973-594-852-4.
- Constantinescu-Stefanel, Ruxandra; Gulea, Micaela; (2006), *L'embauche dans les multinationales, Deuxième partie: Des savoir-faire*, București, Editura ASE, 160 p., 973-594-856-7.
- Ivanciu, Nina (2006), *Le français des affaires en milieu interculturel. Textes et exercices*, București, Editura ASE, ISBN (10)973-594-814-1, (13)978-973-594-814-6.
- Săndulescu, Mariana (2006), *Comunicazione scritta negli affari, vol. 2, Cliente–Fornitore*, București, Editura ASE, 120 p., ISBN 9735947005.
- 2007** Perisanu, Mariana (2007), *Le pari à Paris : Harmonies textuelles*, București, Editura ASE, 217 p., ISBN 9789735949037.
- 2008** Mohanu, Florina; Mercan, Adrian (2008), *Negocierea – Drumul spre asentiment*, București, Editura ASE.
- Mohanu, Florina; Jurconi, Ion; Fedot, Zinaida (2008), *Limba rusă. Dezvoltarea vorbirii. Curs intensiv de limba rusă*, București, Editura ASE.
- 2009** Lorentz, Maria-Antoaneta (2009), *Limba engleză pentru personalul din administrația publică*, manual realizat în cadrul proiectului „Continuarea asistenței acordate Institutului Național de Administrație și Centrelor Regionale de Formare Continuă pentru Administrația Publică Locală în vederea dezvoltării unui corp profesionist de funcționari publici și a competențelor necesare pentru sprijinirea administrației publice din România ca stat membru UE”, PHARE/2006/018-147.01.03.01.01, SEAP nr. 62270, Program finanțat de către UE, Institutul Național de Administrație, 200 p.

2010 Capotă-Stanciu, Rodica; Maria Ana Oprescu, Manuela Alexe (2010), *Les direx du faire en français - cours pratique de français pour l'enseignement à distance, Ière année*, București, Ed. ASE.

Ivanciu, Nina (colaborare) (2010, 2011) *Manuel de français pour l'enseignement à distance*, REI I, București, Editura ASE, 201 p.

Lorentz, Maria-Antoaneta et al. (2010), *Vocabulaire panlatin des articles de bureau – Français, Català, Espanol, Galego, Italiano, Portugues, Română, English*, Office québécois de la Langue Française/Realiter, Québec, Gouvernement de Québec, 50 p., ISBN Version imprimée: 978-2-550-60295-8, ISBN Version électronique: 978-2-550-60296-5.

Pecican, Anca (2010), *Curs de comunicare în afaceri în limba spaniolă pentru învățământul la distanță. Modulul 3*, ISBN 978-606-505-449-3.

2011 Cilianu-Lascu, Corina; Ivanciu, Nina; Lorentz, Maria-Antoaneta; Stoicescu, Rodica; Vasiliu, Deliana (2011), *Manuel de français pour l'enseignement à distance, Ière année, Relations Economiques Internationales, Suport de curs pentru Invățământ la distanță*, București, Editura ASE, ISBN 978-606-505-449-3.

Constantinescu, Ileana (2011), *Manuel de français pour l'enseignement à distance. Cybernétique, statistique et informatique économiques*, CD-rom, București, Ed. Milena Press, 52 p.

Constantinescu-Ștefănel, Ruxandra ; Bârlea, Roxana (2011), *Manuel de français pour l'enseignement à distance*, București, Editura ASE, 80 p., ISBN 978-606-505-448-6.

Lorentz, Maria-Antoaneta ; Blinda, Simona (2011), *English Language for Public Administration*, manual realizat în cadrul proiectului „Implementarea în sistem e-learning de programe de formare în domeniul administrației publice pentru sprijinirea dezvoltării societății informaționale” cod SMIS 4376; în cadrul Programul Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice”, axa prioritară 3 ; manual postat pe platforma de lucru a proiectului, 150 p.

Perișanu, Mariana (2011), *Francophonie littéraire roumaine : mini-glossaire et convergences*, București, Editura ASE, 332 p., ISBN 9786065054134.

Stanciu-Capotă, Rodica ; Maria-Ana Oprescu, Manuela Alexe (2011), *Les direx du faire en français, cours pratique de français, IIème année*, București, Editura ASE, 88p., ISBN 978-606-505-449-3.

Stocean, Carmen-Ștefania; Șerban, Mihai (2011), *Manuel de français pour l'enseignement à distance, Ire année ASE – FABBV, CIG*, București, Editura ASE, 82 p. ISBN 978-606-505-450-9.

2012 Bârlea, Roxana Magdalena (2012), *Interagir en français des affaires*, Cluj, Casa Cărții de Știință CNCS: B, 181 p., ISBN 978-606-17-0195-7.

Bârlea, Roxana Magdalena (2012), *Tehnici de cercetare în științele comunicării*, Cluj, Casa Cărții de Știință CNCS: B, 175 p., ISBN 978-606-17-0194-0.

Cilianu-Lascu, Corina; Ivanciu, Niculina; Lorentz, Maria-Antoaneta; Stoicescu, Rodica; Vasiliu, Deliana (2012), *Manuel de français pour l'enseignement à distance – Ière année, Faculté de Relations Economiques Internationales*, București, Editura ASE, 201 p., ISBN 978-606-505-556-8.

Cărți și traduceri publicate de membrii colectivului de limbi romanice în perioada 1980 – 2012

1980 Constantinescu, Ileana (1980), *Modalitățile, dimensiunile și intensitatea pătrunderii termenilor economici anglo-saxoni în franceza contemporană*, București, Editura ASE, 203 p.

Vasiliu, Delia (colaborare) (1980), traducere din limba franceză în limba română, *Pentru o teorie a textului. Antologie « Tel Quel »*, București, Ed. Univers.

1985 Dipșe, Maria (coord.); Constantinescu, Ileana (1985), *Culegere de texte în limba franceză pentru studenții Facultății de Comerț*, ediție revizuită, București, Editura ASE, 131 p.

1987 Constantinescu, Ileana; Ion, Ivan (1987), *Microglossaire informatique français-roumain*, București, Editura ASE. Vasiliu, Delia (colab.) (1987), traducere din limba franceză în limba română, *Romscriiturii. Antologie R. Barthes*, București, Ed. Univers.

- 1988** Ivanciu, Nina (1988), *Epistemă și receptare*, București, Editura Univers, 235 p.
- 1990** Ivanciu, Nina (1990), (traducere) Courteline, Georges (1930), *Domnii hârțogari*, antologie de texte literare selectate, prefață, București, Editura Minerva, 297 p.
- 1992** Vasiliu, Delia (colab.) (1992), traducere din limba franceză în limba română, Glucksmann, *Prostia // La bêtise //*, București, Ed. Humanitas, ISBN 973-28-0354-1.
- 1993** Vasiliu, Delia (colab.) (1993), traducere din limba franceză în limba română, S. Derieux, *Cele șapte vieți ale Louisei Croisier născută Moraz // Les 7 vies de Louise Croisier, née Moraz //*, București, Ed. Univers, ISBN 973-34-0208-7.
- Vasiliu, Delia (colab.) (1993), traducere din limba franceză în limba română, P. Dumitriu, *Incognito // Incognito //*, București, Ed. Univers, ISBN 973-34-0264-8.
- 1994** Oprescu, Maria Ana; Jacques Leauté (fotografii) (1994), *La France – bleu, blanc, rouge*, București, Editura Prietenii Cărții, collection Hexagone, 140 p., ISBN 973-9137-62-8.
- Oprescu, Maria Ana; Jacques Leauté (fotografii) (1994), *La France – pays riche?*, București, Editura Prietenii Cărții, collection Hexagone, 135 p., ISBN 973-9137-75-X.
- Săndulescu, Mariana (1994), traducere, Giuseppe D'Avino, *Păienjenişul*, roman, București, Editura Doina, 223 p., ISBN 9739630197.
- Vasiliu, Delia (colab.) (1994), traducere din limba franceză în limba română, F. Dolto, *Când apare copilul // Lorsque l'enfant paraît //*, București, Ed. Humanitas, ISBN 973-28-0494-7.
- 1995** Constantinescu, Ileana; Dijmărescu, Gabriela; Bălan, Elena (1995), *Mic dicționar explicativ cu referire la domeniul afacerilor român-francez-spaniol*, Editura Percomex, 100 p.
- Ivanciu, Nina (1995), traducere, Cardinal, Marie (1975), *Cuvinte care eliberează. Romunei psihanalize*, București, Editura Trei, 243 p., ISBN – 973-96847-3-4.
- 1996** Constantinescu, Ileana (1996), *Frangleza și lupta pentru „o balanță lingvistică echilibrată“*, București, Editura Economică, 176 p., ISBN 973-9198-57-10.
- Vasiliu, Delia (colab.) (1996), traducere din limba franceză în limba română, *Tratat de sociologie // Traité de sociologie*, coord. R. Bourdon //, București, Ed. Humanitas, ISBN 973-28-0759-8.
- 1997** Constantinescu, Ileana; Aubert, Stephane (1997), *La géographie de la France*, București, Editura Economică, 104 p., ISBN 973-590-017-3.
- Constantinescu, Ileana (1997), *Dicționar pentru afaceri francez-român, român-francez*, București, Editura Economică, 160 p., ISBN 973-590-003-9.
- Ileana Constantinescu (coord.); Dijmărescu, Gabriela; Stamminger, Anne-Laure; Bălan Osiac, Elena; Adrian, Irina (1997), *Mic dicționar explicativ pentru afaceri român-francez-spaniol-englez-italian-german*, Editura Niculescu, 100 p., ISBN 973-568-166-8.
- Săndulescu, Mariana (1997), *L'italiano dell'economia*, București, Ed. Didactică și Pedagogică, 276 p., ISBN 9733057746.
- 1998** Constantinescu, Ileana; Crocus, Angela (1998), *Dicționar economic explicativ român-englez*, București, Editura Economică, 128 p. ISBN 973-590-084-x.
- Constantinescu, Ileana (1998), *Dicționar de informatică român-englez-francez*, București, Editura Economică, 110 p., ISBN 973-590-074-2.
- Ivanciu, Nina (1998), *Comicul prozei*, București, Editura Minerva, 258 p., ISBN 973-21-0560-7.
- Ivanciu, Nina (1998), *Inférnul intim. Dialog între literatură și psihanaliză*, București, Editura Cavallioti, 188 p., ISBN 973-98400-0-0.
- Săndulescu, Mariana (1998), *Verbele limbii italiene*, București, Editura Teora, 184 p., ISBN 973-601-847-4.
- Vasiliu, Delia (1998), traducere din limba franceză în limba română, E. Roudinesco, *Jacques Lacan. Schița unei vieți, istoria unui sistem de gândire // J. Lacan. Esquisse d'une vie, histoire d'un système de pensée //*, București, Ed. Trei, ISBN 973-983-75-5-9.
- 1999** Derer, Doina (coord.); Săndulescu, Mariana (1999), *Dicționar român-italian*, București, Ed. Gramar, ISBN 973-591-089-6.
- 2000** Bârlea, Petre Gheorghe, Bârlea, Roxana Magdalena (2000), *Lexicul românesc de origine franceză. O tipologie a transferului lingvistic*. Târgoviște, Ed. Bibliotheca, 174 p., ISBN 973-9426-53-0.

- Constantinescu, Ileana; Crocus, Angela; Chiriacescu, Anca-Nicoleta (2000), traducere, *Engleza comercială în 40 de lecții*, Editura Niculescu, Larousse, // Jean-Pierre Berman și Michel Savia, 1994, *Débuter en anglais commercial*, Pocket SA, 288 p., ISBN 973-568-382-2.
- Constantinescu-Ștefănel, Ruxandra (2000), *La communication d'affaires : la négociation face-à-face*, București, Editura RAO, 234 p., ISBN 973-8077-04-4.
- Vasiliiu, Delia (2000), *Les voix de la lecture. Le scénario inconscient de l'opération critique*, București, Editura Trei, 254 p., ISBN 973-9419-53-4.
- 2001** Constantinescu, Ileana; Cristian Buzan (2001), *Lexicul dreptului afacerilor și dreptului comunitar român-francez, francez-român*, București, Editura Milena Press, 96 p., ISBN 973-9971-5-4.
- Constantinescu-Ștefănel, Ruxandra (2001), *La simulation dans l'enseignement de la négociation face-à-face*, București, Editura RAO, 340 p., ISBN 973-8180-01-5.
- Ivanciu, Nina (2001), *Dorință și lege. Convergențe culturale*, București, Editura Oscar Print, 339 p., ISBN 973-8224-09-8.
- 2002** Săndulescu, Mariana (2002), *Ghid de conversație român – italian*, București, Meteor Press, 208 p., ISBN 9738339111.
- Vasiliiu, Delia (2002), traducere din limba franceză în limba română, Tz. Todorov, *Grădina nedesăvârșită. Gândirea umanistă în Franța // Le jardin imparfait. La pensée humaniste en France //*, București, Editura Trei, ISBN 973-8291-14-3.
- 2003** Lorentz, Maria-Antoaneta - *Les adjectifs axiologiques en français et en roumain /Champs linguistiques* (2003), București, Editura ARVIN, 951 p., ISBN 973-86126-1-6.
- Mihăiță, Nicolae; Capotă-Stanciu, Rodica (2003), *Relations statistiques fortes, cachées, fausses et illusoires* București, Editura ASE, 260 p., ISBN 973-594-339-5. Premiul Academiei Române – 2005.
- Vasiliiu, Delia (colab.) (2003), traducere din limba franceză în limba română, H. Guisan-Démétriadès, *A treia prezență // La tierce présence//* București, Editura Anastasia, ISBN 973-682-01-9.
- Vasiliiu, Delia (2003), traducere din limba franceză în limba română, M. Haddou, *Cum să spui Nu // Savoir dire NON //*, București, Editura Trei, ISBN 973-8291-86-7.
- 2004** Capotă-Stanciu, Rodica (2004), *Chansons d'amour médiévales*, București, Editura ASE, 94 p., ISBN 973-594-483-9.
- Săndulescu, Mariana (2004), *Gramatica limbii italiene prin exerciții cu cheie*, București, Meteor Press, 220 p., ISBN 9738339677.
- Săndulescu, Mariana traducere (2004), *Arta în istoria omenirii*, București, RAO, 850 p., ISBN 973-8175-95-X .
- Săndulescu, Mariana (2004), *Verbul italian prin exerciții cu cheie*, București, Meteor Press, 144 p., ISBN 9738355656.
- Vasiliiu, Delia (2004), traducere din limba franceză în limba română, H. de Balzac, *Tratat de viață elegantă //Traité de vie élégante//*, in Babeti, A., *Dandysmul. O istorie*, București, Editura Polirom, ISBN 973-681-530-7.
- 2005** Capotă-Stanciu, Rodica (2005), *Poïétiquement vôtre, Flaubert*, București, Editura ASE, 190 p., ISBN 973-594-604-1.
- Constantinescu, Ileana (2005), *Mondialisation, culture, communication interculturelle. Communication interculturelle dans le cadre de la francophonie*, București, Editura Milena Press, 48 p., ISBN 973-7873-00-9.
- Constantinescu, Ileana; Buzan, Cristian; Moisei, Daniel (2005), *Mic dicționar juridic român-francez, francez-român*, București, Editura Milena Press, 64 p., ISBN 973-7873-11-4.
- Constantinescu, Ileana; Precup, Anca-Nicoleta (2005), *Dicționar de afaceri român-francez, francez-român* (ediția a IV-a revizuită și adăugită), București, Editura Milena Press, ISBN 973-7873-01-7.
- Constantinescu, Ileana; Ramos, Natália (2005), *Dicționar de psihologie român-francez, francez-român* (ed. a II-a revizuită și adăugită), București, Editura Milena Press, 44 p., ISBN 973-7873-16-5.
- Constantinescu, Ileana; Brezeanu, Petre (coordonatori) (2005), *Dicționar financiar bancar român-francez, francez-român* (ediția a II-a revizuită și adăugită), București, Milena Press, 80 p., ISBN 973-7873-06-8.
- Constantinescu, Ileana; Ghironte, Daniel; Ilie, Alexandru; Precup, Anca-Nicoleta (2005), *Dicționar de internet și informatică român-francez-englez*, București, Ed. Milena Press, 92 p., ISBN 973-7873-03-3.

- Constantinescu, Ileana; Ivan, Ion (2005), *Dicționar explicativ de informatică și de internet francez-român* (ediția a II-a revizuită și adăugită), București, Milena Press, 92 p., ISBN 973-7873-10-6.
- Constantinescu, Ileana; Crocus, Angela (2005), *Dicționar economic explicativ român-englez* (ediția a II-a revizuită și adăugită), București, Editura Milena Press, 96 p., ISBN 973-7873-05-X.
- Constantinescu, Ileana; Buzan, Cristian (2005), *Lexicul dreptului afacerilor și comunitar român-francez, francez-român*, (ediția a II-a revizuită și adăugită), București, Editura Milena Press, 84 p., ISBN 973-7873-13-0.
- Lorentz, Maria-Antoaneta (2005), *Modalité de re/modalité de dicto – l'espace adjectival*, București, Editura ASE, 288 p., ISBN 973-594-600-9.
- Săndulescu, Mariana (2005), *Dicționar român-italian-român. 35.000 leme*, București, Meteor Press, 686 p., ISBN 9737290202.
- Vasiliu, Delia (2005), traducere din limba franceză în limba română, F.Dolto, *Ce să spunem copiilor // Tout est langage//*, Editura TREI, București, ISBN 973-707-031-3.
- Vasiliu, Delia (colab.) (2005), traducere din limba franceză în limba română, R.Boudon (coordonare), *Tratat de sociologie// Traité de sociologie //*, Ediția a doua, Ed. Humanitas, București, ISBN (10) 973-50-1154-9 ; ISBN (13) 978-973-50-1154-3.
- 2006** Constantinescu, Ileana (2006), *Romgleza și lupta pentru „o balanță lingvistică echilibrată“*, București, Milena Press, 50 p., ISBN 978-7873-13-0,
- Constantinescu-Ștefănel, Ruxandra (2006), *Theories and Techniques of Interpersonal Communication*, București, Editura ASE, 210 p., ISBN 973-594-857-5.
- Vasiliu, Delia (2006), traducere din limba franceză în limba română, E.Gaudet, *Drogurile și adolescența //Drogues et adolescence//*, București, Editura Minerva, ISBN (10)973-21-0756-1 ; ISBN (13) 978-973-21-0756-0.
- 2007** Constantinescu, Ileana; Anica-Popa, Liana; Anica-Popa, Ionuț; Brezeanu, Petre; Precup, A-N. (2007), *Dicționar financiar-contabil cu definiții minimale român-francez*, București, Milena Press, 76 p., ISBN 973-7873-18-1.
- Constantinescu-Ștefănel, Ruxandra (2007), *Negotiation and conflict management*, București, Editura ASE, 238 p., ISBN 973-594-940-2.
- Săndulescu, Mariana (2007), *Il linguaggio economico-finanziario di divulgazione scritta nell'italiano contemporaneo, Dottorato di ricerca*, București, Editura ASE, 360 p., ISBN 978-973-594-910-5.
- Vasiliu, Delia (colab.) (2007), traducere din limba franceză în limba română, F. Dolto, *Când apare copilul //Lorsque l'enfant paraît//* Ediția a doua, București, Editura TREI, ISBN 978-973-707-136-1.
- 2008** Constantinescu, Ileana; Precup, Anca-Nicoleta; Veronneau, Raphaël (2008), *Dicționar de afaceri francez-român*, București, Editura Milena Press, 75 p., ISBN 978-973-7873-19-4.
- Săndulescu, Mariana (2008), *Prepozițiile italiene simple și articulate. Teorie. Exerciții cu cheie*, București, Meteor Press, 286 p., ISBN 9789737283351.
- 2009** Bârlea, Roxana Magdalena (2009), *Le futur en roumain et en français. Linguistique et mentalités*, București, Editura Universitară, 372 p., ISBN 978-973-749-704-8.
- Bârlea, Petre Gheorghe, Chișu, Lucian, Bârlea, Roxana Magdalena et al. (2009), *Dicționar de locuri imaginare în literatura română pentru copii și tineret (DLI)* București, Muzeul Literaturii Române, 423 p., ISBN 978-973-167-026-3.
- Constantinescu, Ileana; Buzan, Cristian; Constantinescu, Ovidiu; Moțatu, Adriana; Moisei, Daniel (2009), *Dicționar juridic român-francez-german*, Editura Milena Press, 59 p., ISBN 978-973-7873-26-2.
- Constantinescu, Ileana; Precup, Anca-Nicoleta; Veronneau, Raphaël (2009), *Dicționar de afaceri român-francez*, vol. II, ediția a V-a revizuită și adăugită, București, Editura Milena Press, 94 p., ISBN 978-973-7873-23-1.
- Constantinescu, Ileana; Adriana Moțatu (2009), *Studii de caz. Drept civil, penal, comercial*, București, Editura Milena Press, 40 p., ISBN 978-973-7873-25-5.

- Constantinescu, Ileana; Dalotă, Marius Dan; Firoiu, Daniela; Zirra, Daniela; da Conceição Ramos, Maria; Miron, Dumitru; Brezeanu, Petre; Avrigeanu, Alina Florentina (2009), *Dicționar de management financiar și al resurselor umane francez-român-portughez*, București, Editura Milena Press, 53 p., ISBN 978-973-27-9.
- Constantinescu-Ștefănel, Ruxandra (2009), *Techniques de communication dans la négociation*, București, Editura ASE, 234 p., ISBN 978-606-505-224-6.
- Ivanciu, Nina (coord.); Korca Mihai; Lorentz, Maria-Antoaneta; Tourbatez, Cécile, (2009), *Dicționar trilingv de comunicare interculturală în afaceri*, București, Editura ASE, 232 p., ISBN 978-606-505-253-6.
- Oprescu, Maria Ana (2009), *Créativité lexico-sémantique dans la langue de la publicité*, București, Editura ASE, 110 p., ISBN 978-606-505-1973-3.
- Oprescu, Maria Ana (2009), *Le message publicitaire*, București, Editura ASE, 148 p., ISBN 978-606-505-196-6.
- Vasiliu, Delia (2009), traducere din limba franceză în limba română, F. Dolto, *Difficultatea de a trăi // La difficulté de vivre*, București, Editura Trei, ISBN 978-973-707-324-2.
- 2010** Constantinescu, Ileana; Buzan, Moisei, Cristian, Daniel; Topor, Andreea; Magherușan, Vanesa; Drăghici, Iuliu; Preda, Mariana Camelia; Anghel, Moțatu, Adriana (2010), *Dicționar juridic român-francez-englez*, București, Editura Milena Press, 48 p., ISBN 978-973-7873-29-3.
- Constantinescu, Ileana; Damșescu, Adrian (2010), *Dicționar financiar-bancar român-spaniol, spaniol-român*, București, Editura Milena Press, 46 p., ISBN 978-973-7873-32-3.
- Constantinescu, Ileana; Dalotă, Marius Dan; Firoiu, Daniela; Zirra, Daniela; da Conceição Ramos, Maria; Miron, Dumitru; Brezeanu, Petre; Avrigeanu, Alina Florentina; Llorca Tonda, Angeles; Istrate, Ana-Mihaela (2010), *Dicționar de management financiar și al resurselor umane francez-român-portughez-spaniol-englez*, București, Editura Milena Press, 76 p., ISBN 978-973-7873-30-9.
- Vasiliu, Delia (2010), traducere din limba franceză în limba română, V. Marinov, *L'anorexie, une étrange violence// Anorexia, o stranie violență*, Paris, PUF // București, Editura TREI.
- 2011** Bârlea, Roxana Magdalena (2011 - ed. a doua, revăzută și adăugită), *Le futur épistémique en roumain. Une approche pragmatique*, Cluj, Casa Cărții de Știință, 180 p., ISBN 978-606-17-0123-0.
- Constantinescu, Ileana; Moțatu, Adriana (2011), *Dicționar juridic cu definiții minimale, român-francez*, București, Editura Milena Press, CD-rom, 83 p., ISBN 978-973-7873-35-4.
- Constantinescu-Ștefănel, Ruxandra (2011), *Theories and Techniques of Face-to-face Communication*, București, Editura ASE, 191 p., ISBN 978-606-505-388-5.
- Constantinescu-Ștefănel, Ruxandra (2011), *Comunicare interculturală de afaceri*, București, Editura ASE, 268 p., ISBN 978-606-505-378-6.
- 2012** Constantinescu, Ileana; Dalotă, Marius Dan; Firoiu, Daniela; Zirra, Daniela; da Conceição Ramos, Maria; Miron, Dumitru; Brezeanu, Petre; Avrigeanu, Alina Florentina; Llorca Tonda, Angeles; Istrate, Ana Mihaela; Constantinescu, Lora (2012), *Dicționar de management financiar și al resurselor umane francez-român-portughez-spaniol-englez-german*, CD-rom, București, Milena Press, ISBN 978-973-7873-37-8.
- Constantinescu, Ileana; Ramos, Natália; Popa, Alina; Chavez Rojas, Jorge (2012), *Mic dicționar de psihologie român-francez-portughez-spaniol*, CD-rom, București, Editura Milena Press, 54 p., ISBN 978-973-7873-36-1.
- Constantinescu, Ileana; Moțatu, Adriana; Carvalho Abreu, Ligia (2012), *Dicționar juridic român-francez-englez-portughez*, CD-rom, București, Editura Milena Press, 58 p., ISBN 978-973-7873-39-3.
- Constantinescu-Ștefănel, Ruxandra (2012), *Negotiation and Conflict Management*, 2nd edition, București, Editura ASE, 249 p., ISBN 978-606-505-518-6.
- Ivanciu, Nina; Dinescu, Carmen (2012), (traducere) Échaudemaison, Claude-Danièle (coord.) (2007), *Dicționar de economie și științe sociale*, București, Editura Niculescu, 624 p., ISBN 978-973-748-334-8.

**CONFERINȚE NAȚIONALE
ȘI INTERNAȚIONALE
ALE DEPARTAMENTULUI
DE LIMBI MODERNE ȘI
COMUNICARE ÎN AFACERI**

Marina Militaru

1993

**Conferință internațională
Tertiary ELT – The Challenge of Choice
București / România**

În anul 1993 a avut loc în București prima conferință internațională de ESP (English for Specific Purposes) din Europa de Est cu titlul „Tertiary ELT – The Challenge of Choice“. Conferința a fost organizată sub auspiciile Consiliului Britanic din România, având în echipa de organizare reprezentanți ai Catedrei de Limbi Germanice și Comunicare din ASE și reprezentanți ai Catedrei de Limbi Moderne din Universitatea „Politehnică“ București.

1994

**Simpozion național
Developing Language and Professional Skills
București / România**

1995

**Conferință internațională (regională)
Comunicare și interculturalitate
București / România**

În 2005, Catedra de Limbi Germanice și Comunicare în afaceri co-organizează alături de Centrul de limbă engleză PROSPER-ASE și cu sprijinul Fundației pentru o Societate Deschisă prin programul East-East conferința internațională (regională) „Comunicare și interculturalitate“.

1996

**Conferință internațională
Managing Change in English for Business and for Specific Purposes:
Challenges and Opportunities
București / România, 7-9 iunie 1996**

În 1996 Catedra de Limbi Germanice și Comunicare în Afaceri din Academei de Studii Economice București a organizat alături de Centrul de limbă engleză PROSPER-ASE, Universitatea Politehnică București, Universitatea Tehnică de Construcții București, Consiliul Britanic și USIS **Conferința Internațională a profesorilor de limba engleză (Regional BETA/BESIG/ESPSIG Conference)**. La această conferință au fost prezenți 150 de participanți din următoarele țări: Ucraina, Marea Britanie, Iugoslavia, Austria, Ungaria, Belgia, Republica Cehă, Germania, Slovacia, Lituania, Polonia, Albania, Rusia, Bulgaria, Hong Kong, Spania și România. Dintre acești invitați, 80 de participanți au susținut prezentări și workshop-uri pe următoarele teme: cross cultural communication, developing integrated language and professional skills, syllabus and course design, evaluation and assessment, ELT project management. Conferința s-a finalizat cu volumul *Managing Change in English for Business and for Specific Purposes: Challenges and Opportunities* publicat la editura ASE și conține 41 din cele mai reprezentative lucrări din cadrul conferinței.

1999

Conferință cu participare internațională
Business Culture and Communication: Challenges of the Millenium
București / România, 29-30 octombrie 1999

În anul 1999 are loc un nou eveniment organizat de Catedra de Limbi Germanice și Comunicare în Afaceri din ASE, PROSPER-ASE Language Centre și The English Speaking Union: Conferința interdisciplinară cu participare națională și internațională „Business Culture and Communication: Challenges of the Millenium“.

2000

Seminar internațional
Quality Assurance and Self-Assessment for Schools and Teachers
București / România, 21-23 septembrie 2000

Seminarul a fost organizat în cadrul proiectului ECML/Consiliul Europei „Quality Assurance and Self-assessment for Schools and Teachers“, co-ordonat de Laura Mureșan (România), Frank Heyworth (Elveția) și Maria Matheidesz (Ungaria). Co-organizatori au fost ECML, PROSPER-ASE, ASE București, QUEST România, Ministerul Educației și Cercetării. Cei 35 de invitați din 16 țări au reprezentat diferite sectoare de educație (de stat și particulare) implicate în predarea limbilor engleză, franceză și germană. Acest forum internațional a oferit o ocazie excelentă pentru schimbul de experiență între cadre didactice, inspectori, formatori de cadre didactice, președinți de asociații naționale din regiune și directorilor de școli de limbi străine din diferite țări.¹

2001

Conferință internațională
Diversitate lingvistică și culturală – factor al dezvoltării europene
București / România, 26-27 octombrie 2001

Așa cum afirmau membrii comitetului de redacție al volumului conferinței *Diversitate lingvistică și culturală – factor al dezvoltării europene*, 2001 a fost declarat Anul European al Limbilor și a fost „receptat de comunitatea națională și internațională a profesorilor de limbi moderne drept cadru și moment favorabil aducerii în atenția publică a câtorva din coordonatele fundamentale ale activității sale permanente, și anume: *calitatea managementului procesului de instruire, adecvarea conținutului de învățare la exigențele evoluției economico-sociale a comunităților sociale, modernizarea tehnicilor și a auxiliarelor didactice, (...) standardizarea conținuturilor pe niveluri de cunoaștere a unei limbi și a tehnicilor de evaluare a acestor cunoștințe* ca răspuns la politica europeană de globalizare și nu în ultimul rând, *cercetarea științifică fundamentală și aplicată* ca temei și reper al coordonatelor precedente”². Conferința s-a desfășurat pe cinci secțiuni: română, engleză, franceză, germană și rusă și a beneficiat de participarea unui număr important de specialiști din țară și din străinătate.

2002

Conferință internațională
Relații economice externe ale României în context euro-atlantic
București / România, 13 decembrie 2002

La 13 decembrie 2002, a avut loc la Facultatea de Relații Economice Internaționale din ASE București, simpozionul *Relații economice externe ale României în context euro-atlantic*. Cu acest prilej, cele două catedre de limbi străine ale Facultății REI au dezbătut în cadrul unor mese rotunde, cât și prin prezentări de referate, aspecte semnificative ale comunicării în afaceri din perspectiva globalizării, cât și impactul globalizării asupra conținutului și a abordării predării limbilor străine pentru afaceri³. Comunicările prezentate au fost publicate în volumul *Globalizare și comunicare în afaceri* în 2003 la editura ASE.

1 Mureșan, L. et al., *Quality Assurance and Self-Assessment for Schools and Teachers*, Strasbourg: Council of Europe Publishing (CD-ROM)

2 *Diversitate lingvistică și culturală – factor al dezvoltării europene*, București: Editura ASE, 2002, pg. 5

2003

Conferință națională
ESP – Communication Bridge
București / România, 22 – 23 octombrie 2003

2004

Conferință națională
Communication in Languages for Specific Purposes (LSP) – Continuity and Innovation
(Comunicarea în limbajele specializate – Continuitate și inovare)
București / România, 3 – 4 decembrie

În 2004, urmând tradiția din anii precedenți, este organizată conferința cu tema *Comunicarea în limbajele specializate – Continuitate și inovare*. Atât lucrările prezentate în cadrul sesiunii ca referate, cât și workshop-urile și mesele rotunde organizate s-au axat pe aspecte ale comunicării având următoarele direcții tematice: aspecte teoretice și practice ale comunicării în limbajele specializate, perspective în dezvoltarea competențelor de comunicare profesională în limbi străine, creșterea calității în predarea și învățarea limbajelor specializate precum și studii culturale. Toate lucrările sesiunii de comunicări științifice au fost reunite în volumul *Communication in Languages for Specific Purposes (LSP) – Continuity and Innovation* publicat, de asemenea, la editura ASE în anul 2006.

2004

Conferință internațională
The European Language Portfolio: The Way Ahead
București / România, 28 octombrie 2004

Așa cum este menționat în newsletter-ul Quest Romania⁴: ”Lansarea oficială în România a Portofoliului European al Limbilor – versiunea EAQUALS / ALTE pentru adulți, a avut loc în dimineața zilei de 28 octombrie 2004 în localul Facultății de Studii Economice București. La invitația Asociației Române pentru Servicii Lingvistice de Calitate (QUEST) la cea de a patra Conferință anuală a acestei Asociații, au răspuns reprezentanți ai Ministerului Educației și Cercetării, ai Ministerului Afacerilor Externe, reprezentanți ai ministerelor de resort, ai comunității academice, ai Institutelor Culturale din București, ai Corpului Diplomatic, mass-media, etc”. Printre prezentatorii de înalt calibru european care au deschis lucrările Conferinței s-au numărat presedintele EAQUALS, Asociația Europeană pentru Servicii Lingvistice de Calitate, dl. Peter Brown, dl. André Rochais, atașat pe probleme de cooperare în domeniul limbii franceze, dna Silvia Berny din partea Consiliului Britanic și dl. Ulrich Spät de la Goethe-Institut Bukarest.

2005

Conferință națională
Innovative Approaches in the Teaching of Business Communication
București / România, 11 – 12 noiembrie 2005

În 2005, conferința Catedrei de Limbi Germanice și Comunicare în Afaceri se axează în principal pe aspectul inovator prezent în sfera studiilor aplicate, fie în domeniul lingvisticii, fie în cel al metodologiei predării limbajelor specializate, propunând o paletă largă de interpretări comparative și multidisciplinare.

3 Extras din *Cuvânt introductiv, Globalizare și comunicare în afaceri*, București: Editura ASE, 2003

4 http://www.quest.ro/PDFs/QUEST_RO_7_P.pdf

2006

Conferință națională
Teaching Foreign Language in the *Global Village*
București / România, 22 – 23 septembrie 2006

Conferința din anul 2006 abordează aspecte tematice specifice unor culturi diferite, reunite sub spectrul larg al „satului global”, evidențiind provocările cu care se confruntă procesul predării limbilor străine în context intra-și intercultural. Așa cum este menționat și în cuvântul introductiv din volumul cu lucrările conferinței, „diversitatea temelor abordate reflectă o sferă largă de cercetări, de la aspecte legate de predarea limbii engleze de afaceri în context plurilingvistic și multicultural, la aspecte privind predarea limbajului specializat pentru domeniul științelor politice. Se remarcă, de asemenea, preocuparea tot mai accentuată și de mare actualitate a folosirii materialelor autentice la orele de curs sau a dezvoltării abilităților de învățare pe cont propriu ale studentului, în încercarea de a-l face cât mai conștient de competențele și necesitățile sale.”

2007

Conferință internațională
Integrated Skills and Multilingualism for Better Cultural Awareness and Employability
București / România, 9 – 10 noiembrie 2007

Tematica conferinței organizate în anul 2007 reliefează aspecte diverse ale impactului multilingualismului, multiculturalismului și a „fenomenelor transnaționale, oferind perspective integrative și de sinteză asupra comunicării în general, și comunicării de afaceri în particular, aducând un puternic element de originalitate prin abordările interdisciplinare, ce merg de la analiza tehnicilor de predare până la integrarea unor aspecte ca analiza diferențelor de gen și stimularea inteligenței emoționale”⁵.

2008

Conferință internațională
1. Communicating Change through Language Teaching and Learning
București / România, 14- 15 noiembrie 2008
2. For a Better Quality of Intercultural Dialogue
București/ România, 17-18 October 2008

Anul 2008 a fost considerat *Anul european al dialogului intercultural și european*. Cu ocazia sărbătorii *Zilei Europene a Limbilor*, QUEST România în colaborare cu Catedra de Limbi Germanice și Comunicare, Institutul Goethe din București, și Centrul de limbi străine PROSPER-ASE propun o nouă conferință: **For a Better Quality of Intercultural Dialogue**. Dintre contribuțiile cele mai semnificative o menționăm pe cea a doamnei Maria Matheidesz, cunoscut expert EAQUALS. Lucrările publicate în volumul dedicat conferinței includ teme din domenii diverse precum managementul calității, formarea cadrelor didactice, comunicare interculturală sau metodică predării.

5 Extras din *Cuvânt introductiv, Integrated Skills and Multilingualism for Better Cultural Awareness and Employability* (volum conferință, varianta CDR ROM)

2009

Conferință internațională

The Role of Higher Education and Academic Research in the Process of Development.

Creativity and Innovation in a Culturally Diverse, Knowledge-Based Society.

New Challenges for Language Teachers

București / România, 14-15 Mai 2009

În acest an, Facultatea de Relații Economice organizează o nouă conferință internațională cu tema *Rolul învățământului superior și al cercetării academice în procesul de dezvoltare*. Catedra de Limbi Germanice și Comunicare în Afaceri participă cu secțiunea *Creativitate și inovație într-o societate diversificată cultural, bazată pe cunoaștere. Noi provocări pentru profesorii de limbi străine*. Lucrările au avut loc în cadrul a trei secțiuni: studii culturale și literare, lingvistică teoretică și aplicată, respectiv limbă pentru scopuri specifice (engl. LSP).

Lucrările acoperă o gamă largă de subiecte, variind de la noua cultură a Internetului, la conceptul de învățare pe parcursul întregii vieți sau asigurarea calității într-o societate bazată pe cunoașterea lumii. Volumul conferinței a fost publicat în variantă multimedia (CD) și conține 46 lucrări.

2010

Conferință internațională

1. Languages as a Lifeskill - New Perspectives on LSP Teaching and Learning

București / România, 21-22 Mai 2010

2. ECML Project „QualiTraining at Grassroots Level”

Implementing a Quality Culture in Higher Education and The Role of Teacher Development

București / România, 28-29 January 2010

În conformitate cu tradiția de a construi un parteneriat cu organizațiile naționale și internaționale, anul 2010 a fost marcat în plan local și internațional de a 10-a conferință QUEST România (Asociația Română pentru Servicii Lingvistice de Calitate) organizată în strânsă colaborare cu Catedra de Limbi Germanice și Comunicare în Afaceri și The Grundtvig Lifelong Learning Project „Innovative Practice in Adult Language Education – IPALE” (GRU-09-P-LP-82-B-CZ). Scopul principal al conferinței **Languages as a Lifeskill - New Perspectives on LSP Teaching and Learning** a fost promovarea calității în educația lingvistică și cercetarea aplicată, a standardelor în managementul educațional, cât și adaptarea programelor de studii la noile cerințe ale pieței muncii. Conferința a reunit în cadrul atelierelor de lucru și a prezentărilor în plen specialiști lingviști internaționali și naționali, facilitând schimbul de idei, metode și experiență cu privire la o gamă largă de subiecte precum: noi abordări în cercetarea aplicată, aptitudini culturale și lingvistice necesare în dezvoltarea unei cariere de succes, evaluarea și autoevaluarea competențelor comunicative prin implementarea *Cadrului European Comun de Referință pentru Limbi*⁷, a *Portofoliului European al Limbilor*⁸ și *QualiTraining*, proiecte internaționale în educație precum Grundtvig „IPALE”⁹, etc. Volumul conferinței, publicat în varianta CD ROM, reunește peste 80 de lucrări reprezentative.

Cea de-a doua conferință, **Implementing a Quality Culture in Higher Education and The Role of Teacher Development**, a fost organizată în cadrul proiectului ECML/Consiliul Europei „QualiTraining at grassroots level” co-ordonat de Dr. Laura Mureșan (România) și co-facilitat de Dr. Galya Mateva (Bulgaria). Co-organizatori au fost Catedra de Limbi Germanice și Comunicare în Afaceri, Centrul de Limbi Moderne PROSPER- ASE și QUEST România.

6 Council of Europe, *Common European Framework of Reference for Languages*, Cambridge: Cambridge University Press, 2001

7 EAQUALS & ALTE, *The EAQUALS-ALTE European Language Portfolio*, Milano: Lang, 2000 (ediția multilingvă prin proiectul Lingua EuroIntegrELP - București: PROSPER-ASE & QUEST România, 2007)

8 Mureșan et al., *QualiTraining - A Training Guide for Quality Assurance*, Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2007.

9 Extras adaptat în limba română din *Cuvânt introductiv, Languages as a Lifeskill - New Perspectives on LSP Teaching and Learning* (volum conferință, varianta CD ROM)

**1. The Synergy of Communication. Youth on the Move.
Teaching Languages for International Study and Career- Building
București / România, 13 – 14 Mai 2011**

**2. Languages for Business and Career Development - The Quality Dimension
București / România, 21 – 22 Octombrie 2011**

Scopul primei conferințe a fost acela de a arăta modul în care cercetarea din domeniul precum LSP (dezvoltarea competențelor de comunicare, dinamica feedback-ului în cadrul orelor de curs, rolul noii mass media în educație etc.), lingvistică teoretică și aplicată sau studii culturale și literare reflectă atât provocările cu care se confruntă la ora actuală profesorii de limbi străine într-o societate diversificată cultural cât și strategiile adoptate de aceștia în procesul de predare pentru a stimula dezvoltarea permanentă a indivizilor. Așa cum s-a obișnuit în anii precedenți, a fost scos și un volum al conferinței, publicat în ASE în anul 2012.

Cea de-a doua conferință a fost co-organizată de Asociația QUEST România împreună cu Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri al Academiei de Studii Economice din București, prin proiectul Grundtvig „TAMSEF“, și Fundația EuroEd din Iași, prin proiectul Leonardo da Vinci „In-Class“. Scopul conferinței a fost acela de „a evidenția sinergiile cu proiectele europene de învățare pe tot parcursul vieții, în general, și în particular, cu două proiecte care promovează multilingvismul și colaborarea multiculturală: „In-CLASS“, Leonardo da Vinci Transfer de Inovație, coordonat de Fundația EuroEd din Iași (www.inclass-project.eu), și „Towards a more specialised European Framework for (self-)assessing language competencies“ (TAMSEF), Parteneriat de Învățare Grundtvig, în care partenerul român este Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri, ASE București. Ca întotdeauna, și această ediție aniversară a conferinței noastre se inspiră din activitățile și deosebitele rezultate în domeniul asigurării calității ale Asociației internaționale EAQUALS, precum și din programele de formare ale formatorilor din cadrul Centrului European pentru Limbi Moderne (ECML) al Consiliului Europei. Pentru a sublinia interdependențele acestor dimensiuni, conferința este dedicată Zilei Europene a Limbilor (European Day of Languages – EDL) și este înregistrată în baza de date „EDL“ a Consiliului Europei (<http://edl.ecml.at>; <http://edl.ecml.at/tabid/1772/EventID/5685/Default.aspx>), precum și pe site-ul EAQUALS (<http://www.eaquals.org>)¹⁰. Ariile tematice, așa cum au fost menționate în Cuvântul introductiv al volumului conferinței, includ cercetări privind: „dimensiunea calitativă în educația plurilingvă și multiculturală și impactul său asupra dezvoltării economice, dezvoltarea de competențe integrate lingvistice și interculturale pentru un plus de șanse în carieră, practici inovative în predarea și învățarea limbilor pentru comunicarea în contexte specializate, perfecționarea (auto)evaluării bazate pe Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi și Portofoliul European al Limbilor, prin descriptorii specifici comunicării în afaceri în limbile engleză, franceză, germană, cât și articole și workshops dedicate formării profesorilor, auto-evaluării competențelor și valorii adăugate a învățării pe tot parcursul vieții - un forum interdisciplinar pentru împărtășirea ideilor și experienței dobândite prin proiecte naționale și internaționale”.

Trebuie să menționăm faptul că în anii '80 în Catedra de Limbi Străine și Corespondență de Afaceri (actualul Departament de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri) se organizau anual conferințe sub titulatura „Sesiunea științifică a Catedrei de Limbi Străine și Corespondență de Afaceri care au fost apreciate de memoria colectivă prin suflul nou și diferit al informațiilor aduse în cadrul comunității academice a ASE-ului.

¹⁰ Extras din Call for Papers, a XI-a Conferință Internațională QUEST Romania „Languages for Business and Career Development - The Quality Dimension“

100 DE ANI

**LISTA MEMBRILOR
DEPARTAMENTULUI
DE LIMBI MODERNE
ȘI COMUNICARE
ÎN AFACERI**

CADRE DIDACTICE TITULARE

În anul universitar 2012–2013, componența *Departamentului de limbi moderne și comunicare în afaceri* este următoarea:

Cadre didactice cu titlul de PROFESOR UNIVERSITAR DOCTOR:

Corina-Cilianu Lascu (franceză), Ileana Constantinescu (franceză), Georgeta Ghiga (engleză),
Niculina Ivanciu (franceză), Laura Mureșan (engleză), Mariana Nicolae (engleză), Ștefania Carmen Stoean (franceză);

Cadre didactice cu titlul de CONFERENȚIAR UNIVERSITAR DOCTOR:

Mirela Bardi (engleză), Roxana Bârlea (franceză), Mara Magda Maftai Bourbonnais (engleză), Rodica Stanciu Capotă (franceză),
Ruxandra Ștefănel Constantinescu (franceză-engleză), Antonia Cristiana Enache (engleză), Antoaneta Lorentz (franceză),
Florina Mohanu (rusă-engleză), Cristina-Maria Prelipceanu (engleză-română), Rodica Stoicescu (franceză), Deliana Vasiliu (franceză);

Cadre didactice cu titlul de LECTOR UNIVERSITAR DOCTOR:

Mihaela Arsene (engleză), Șerban Ion Boicescu (engleză), Mariana Botorog (engleză), Radadiana Beatrice Calciu (engleză-germană),
Roxana Stela Ciolăneanu (engleză-română), Monica Condruz-Băcescu (engleză), Lora Constantinescu (germană-engleză),
Maria Dărăbanț (engleză), Viorela Dima (engleză-română), Virginia Mihaela Dumitrescu (engleză), Maria Enache (engleză-română),
Raluca Elena Hurduzeu (engleză), Diana Ioncică (engleză), Nilgun Ismail (engleză-turcă), Roxana Marinescu (engleză),
Marian Mierlă (engleză), Marina Militaru (engleză), Ana Maria Oprescu (franceză-spaniolă), Mariana Săndulescu (italiană),
Ioana Stamatescu (engleză), Teodora Șerban-Oprescu (engleză), Raluca Șerban (engleză),
Mihai Șerban (română-franceză), Mihaela Zografî (germană-engleză);

Cadre didactice cu titlul de ASISTENT UNIVERSITAR DOCTOR:

Irina David (engleză), Zinaida Fedot (rusă-română), Lucia Grosu (engleză), Simona Ionel (engleză),
Anca Pecican (spaniolă), Elena Tălmăcian (engleză);

Cadre didactice cu titlul de ASISTENT UNIVERSITAR DOCTORAND:

Smaranda Agachi (italiană-franceză), Mădălina Alamă (engleză), Dana Cocargeanu (engleză), Denise Dona (engleză),
Daniela Giurculescu (engleză-italiană), Monica Marin (engleză), Cornelia Pătru (germană), Iulia Rășcanu (engleză),
Valentina Robu (engleză), Adrian Solomon (engleză)

Cadre didactice cu titlul de ASISTENT UNIVERSITAR:

Victoria Aldea (engleză-italiană), Mihaela Boldea (engleză), Floarea Constantin (engleză), Liliana Dellevoet (engleză),
Daniela Nicolae (engleză), Alexandru Popa (germană), Ioana Preda (spaniolă), Doina Pricop (franceză).

Cadre didactice asociate

Cadrele didactice ale Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri sunt sprijinite în activitățile administrative și cele de suport de următoarele persoane (personal auxiliar și TESA): Elena Bratu, Gabriela Dogaru, Roxana Rebreanu, Claudia Maria Rotaru, Rodica Raluca Rotaru și Elena Tudor.

**LISTA PENSIONARILOR
DEPARTAMENTULUI DE LIMBI MODERNE ȘI COMUNICARE ÎN AFACERI**

Prof. univ. dr. Ion Jurconi

Prof. univ. dr. Mihaela Gulea

Prof. univ. dr. Maria Dipșe

Prof. univ. dr. Nora Tomoșoiu

Conf. univ. dr. Mariana Perișanu

Conf. univ. dr. Maria Mihalciuc

Conf. univ. dr. Virgil Lefter

Conf. onorific Virginia Barghiel

Conf. onorific Maria Florea

Lector Ioan Petre Cenușe

Lector Tatiana Măgureanu

Lector Alexandra Purcel

Lector Roxana-Gabriela Alexandrescu

Lector univ. dr. Zorica Hențeș

Lector univ. dr. Maria Drăgan

Lector univ. dr. Ileana Moldoveanu

Lector Luminița Brăileanu

Lector Rodica Charlota Tăutu

Asist. univ. dr. Codreanu Anca

Asist. Octavian Ilie Oprică

100 DE ANI

**ISTORIA ÎN IMAGINI
A PREDĂRII
LIMBILOR MODERNE
ÎN A.S.E. BUCUREȘTI**

